
Elarion
Kronikleri
Hakikatin Bedeli

İÇİNDEKİLER

I. KISIM: DÜNYA VE ELARİON....4
1. DÜNYA: GETSEMANİ BAHÇESİ....6
2. DÜNYA: YAHUDA'NIN ÖPÜCÜĞÜ II....10
3. ELARİON: ELARİON GÜNEŞİ....11
4. DÜNYA: MECDELLİ MERYEM....16
5. ELARİON: BİRLİĞİN BAŞKENTİ NİTRA....32
6. DÜNYA: YAHUDA'NIN ÖPÜCÜĞÜ....47
7. ELARİON: ALTIN HALKA....56
8. DÜNYA: AYRIM GÜNÜ....58
9. ELARİON: KATMAN....63
10. DÜNYA: LANETLENEN İNCİR AĞACI....74
11. ELARİON: MAREİA LİOREN....92
12. DÜNYA: İSA DAĞDA....97
13. ELARİON: ARİEN KORVETH....101
14. DÜNYA: YENİ BİR KUŞAĞIN BAŞLANGICI....124

II. KISIM: BİR SUÇUN PARÇALARA BÖLÜNÜŞÜ....129
15. OTUZ PARA BİRİMİ....129
16. YARAYA BÜTÇE AYRILIYOR....134
17. KORUMA VAKIFLARI....139
18. NEFRETSİZ BIO-AI....144
19. HARİTASIZ LABORATUVARLAR....148
20. MAREİA'NIN KUŞKUSU....153
21. KÖRLÜK SINAVI....160
22. İSTİSNALAR....170
23. SON ÖDEME....178
24. İLK ATEŞ....191

III. KISIM: ALTIN HALKA VEBASI....203
25. AURİOLA'NIN EVLERİ....203
26. BÜTÜNÜ GÖREMEYEN SİSTEMLER....211
27. SÖYLEMEKTEN KORKTUKLARI AD....219
28. CAMIN ARDINDAKİ ALTIN HALKA....225

29. JESAİR'İN SESİ VE ORTAK ELAR'A KÖPRÜ....233
30. ÜÇTE BİR....248
31. CAMIN ARDINDA....263
32. GELENLER....268

IV. KISIM: ÜÇTE BİRİNİ YİTİREN ELARİON....278
33. EKSİK ELLER....278
34. YAŞAYANLARIN PAYI....289
35. SALGININ MALİ İSKELETİ....298
36. HARİTAYI ELİNDE TUTAN ADAM....306
37. YALNIZCA ARİEN DEĞİL....316
38. ÜÇTE BİR'DEN SONRA KONVANSİYON....321
39. BİR ELAR....336
40. GÜCÜN KÜTLESİ....347

DÜNYA İÇİN DERSLER....371
Gezegende teknolojinin denetimden çıkan gücü....371
Yolsuzluk ve verimsiz devlet....372
Vergi kaçırmanın doğurduğu sorunlar....372
Savaşların sona ermesi ve parayla yapılan her türlü haksızlığın anında açığa çıkması....373
Evrensel temel gelirin (UBI) adil ve şeffaf biçimde hayata geçirilmesi....373
Sonsuz yaşamın getirecekleri ve gezegenin nüfus sorunlarına şeffaf çözümler....374

SİYASİ HAREKET https://HumanityUnitedMovement.org....375
Siyasetin temeli olarak sağduyu....375
Siyaset akademisi....376
Küresel bir dünya için küresel bir hareket....378
Güvenin temeli olarak şeffaflık....379
Teknolojik ilerleme ve çalışmanın geleceği....382
Fırsat eşitliği ve insan onuru....382
Uzun vadeli düşünmek ve geleceğin sorumluluğu....383
Hareketin kendisi nasıl işlemeli?....384
Aslında neyi başarmak istiyoruz?....384
Yeni kuşağa çağrı....385

I. Kısım: Dünya ve Elarion

Evrende her uzaklık ayrılık demek değildir.

Otuz ışık yılı beden için bir uçurumdur. Işık için uzun bir yol. Bellek için belki o kadar bile değil. Yıldızlarla dolu uzayın bir köşesinde iki gezegen, kendi güneşlerinin çevresinde dönüyordu. Aynı maddeden doğmamışlardı, aynı yıldıza da ait değillerdi. Yine de birbirine uzak iki düş ne kadar benzeyebilirse o kadar benziyorlardı birbirlerine.

İkisinin de sabahları gümüşe kesen denizleri vardı. İkisinde de bulutlar, dağlar, ırmaklar, çöller ve rüzgârın çağlar boyu toza sessiz yazısını çizdiği diyarlar vardı. İkisinde de yağmur taşların üstüne düşüyor, ağaçlar topraktan boy veriyor, canlılar acıyla özlemi, korkuyla umudu, kendilerine verilmiş olanla değiştirebilecekleri şeyi birbirinden ayırmayı öğreniyordu.
Bu gezegenlerden birinin adı Elarion'du.

Öteki, Dünya adını alacaktı.

Birbirlerinden uzaktılar. Ama bir gün aralarından ışığın, bir düşüncenin, bir iradenin ya da daha da sessiz bir şeyin geçemeyeceği kadar uzak değillerdi. Evren yalnızca gemilerin tuttuğu yolları bilmez. Usul usul yayılan etkileri, iki tarihin arasındaki görünmez bağları, kaybolduğu sanılan şeylerin tuhaf geri dönüşlerini de bilir.
Bu iki dünyayı birbirine bağlayan, rastlantısal bir benzerlikten fazlasıydı.

Basit bir bağ değildi bu. Hemen haritaya çizilecek, vakayinamelere geçirilecek türden de değildi. Ancak geriye bakıldığında görünen şeylerdendi. Kader hükmünü yerine getirir ve insan, birbirinden kopuk sandığı olayların bunca zaman tek bir cümlenin parçaları olduğunu birden anlar.

Elarion'da insanlar şimdiden çok yükselmişti. Kentleri göğe değiyor, gemileri gezegenler arasındaki karanlığı tanıyor, makineleri bir zamanlar ancak sezgiyle kavranan şeyleri hesaplıyordu. Ömrü uzatmayı, bedeni iyileştirmeyi, çölleri dönüştürmeyi, kubbeler altında dünyalar kurmayı öğrenmişlerdi. Kendi geleceklerine, hemen hiçbir şeyin sonsuza dek imkânsız kalmayacağına inanmaya başlayan varlıkların cesaretiyle bakıyorlardı.

Ama içlerinde sevebilen, kıskanabilen, bağışlayabilen, korkuya kapılan ve iktidarı arzulayan varlıklar yaşadıkça en ileri uygarlıklar bile insani kalır. İnsanın olduğu yerde tarih hiçbir zaman yalnızca tekniğin tarihi değildir. Yüreğin de tarihidir.
O sıralarda Elarion'da iki insan yaşıyordu.

Jesair Davion.

Mareia Lioren.

Adları henüz efsaneye karışmamıştı. Odalarda, yollarda, bahçelerde, dostlar ve onları yakından tanıyanlar arasında söylenen birer addı yalnızca. Oysa bazı adların tuhaf bir kaderi vardır. Önce insana aittirler. Sonra acıya. Sonra belleğe. En sonunda da kimsenin tam olarak tanıyamayacağı bir biçimde geri dönerler. Bu hikâye Elarion'da, yabancı bir güneşin ışığı altında başlıyor.

Ama yankısı sonsuza dek orada kalmayacak.

Çünkü tek bir dünyanın sınırında sona ermeyen hayatlar vardır. Kendilerinden önce yaşanmışa benzeyen karşılaşmalar vardır. Bir de tarihe dönüp gelen aşklar vardır. Çekip gitmeyi bilmediklerinden değil, söyleyecekleri henüz bitmediğinden.

1. Dünya: Getsemani Bahçesi

Fısıh ilahilerinin son ezgileri susup Yeruşalim geceye gömülürken İsa öğrencileriyle birlikte Kidron Deresi'nin öte yakasına geçti. Geride bıraktıkları kent hâlâ gündüzün sıcağını soluyordu ama vadilere soğuk çökmüştü bile. Zeytin Dağı'nın üzerinde bir sessizlik asılıydı, sanki taşlar bile soluklarını tutmuştu.

Getsemani dedikleri yere geldiler. Orada bir bahçe, gövdeleri burulmuş, yaprakları usulca hışırdayan zeytin ağaçları vardı. Öğrenciler burayı bilirdi. Törenler için ayrılmış yüce bir yer değildi. İnsan Tanrı'yla baş başa konuşmak istediğinde çekilip yalnız kalabileceği, sıradan bir yerdi.

İsa durdu. Yüzü sakindi ama bu, insanın tasasız anlarında yüzüne yerleşen sakinlik değildi. Derinden sarsılmış bir şeyi bir arada tutan bir sükûnetti.

"Ben gidip dua edene kadar," dedi alçak sesle, "siz burada oturun."

Sonra Petrus'u, Yakup'u ve Yuhanna'yı yanına alıp biraz daha ilerledi. Üçü de tek soru sormadan ardından yürüdü. Anlamadıkları bir şey olmak üzereydi, hissediyorlardı. Gözlerinin önünde hastaları iyileştiren, fırtınayı susturan, kimseden duymadıkları bir kudretle konuşan İsa, şimdi güçlükle yürüyordu. Sanki her adımında onların göremediği bir yük taşıyordu.

Sonunda dönüp onlara da seslendi.

"Yüreğim ölesiye kederli," dedi. "Burada kalın ve benimle birlikte uyanık durun."

Bu sözler onlara bir sitemden daha ağır geldi. Petrus, sadakatine bir kez daha ant içecekmiş gibi ağzını açtı ama İsa çoktan uzaklaşıyordu. Pek uzağa değil, gözlerinin eriştiği bir yere, birkaç adım öteye. Yine de birden aralarında kimsenin aşamayacağı bir mesafe açılmıştı.

İsa bir zeytin ağacının yanında durdu. Rüzgâr giysisine dokundu. Başının üstünde gümüş yapraklar titriyor, yerde gölgeler dökülmüş su gibi yayılıyordu.

Diz çöktü.

Sonra yüzüstü yere kapandı.

Ve o anda çevresindeki gece koyulaştı.

Gözünün önüne bir bir geldiler. Düşlerden, bildik anılardan daha keskin, capcanlı görüntülerdi bunlar. Amansız, acımasız.

Ağaçların arasında meşaleler gördü.

Silahlı adamların adımlarını gördü, metal şakırtısını, fısıltıları, emirleri duydu. Aralarında Yahuda vardı. Yüzü solgundu ama kararını vermişti. Bir sınırı çoktan aşmış da şimdi dönüp ardına bakmaktan korkan biri gibi yürüyordu. Yanına geldi. Ne kılıç çekti ne suçlayıcı bir söz söyledi. Onu bir öpücükle belli etti.
İsa bu görüntünün içinde Yahuda'nın dudaklarını yanağında hissetti ve kendisini bu işaretle ele vereceklerini bildi.
"Dostum." Söylemesi gerekecek o söz içinde yankılandı. Bağlardan daha çok canını acıtıyordu.

Görüntü değişti.

Başkâhinin evinin avlusunu gördü. Bir ateş. Alevlerin aydınlattığı bir hizmetçi kızın yüzü. Yabancıların arasında ısınan, bakışlarını kaçıran Petrus. Soruyu duydu: "Sen de onunla birlikte değil miydin?"
Sonra Petrus'un cevabını duydu.

"Onu tanımıyorum."

İsa gözlerini kapadı ama görüntü silinmedi.

İkinci inkâr. Sonra üçüncüsü. Petrus kendinden ürküp sesini yükseltti, o adamı tanımadığına yemin etti. Tam o sırada gecenin içinde bir horoz öttü. Keskin. Kısa. Korkunç bir berraklıkla.
Ve İsa, hatırladığı anda Petrus'un gözlerinin alacağı hâli gördü.

O gözlerde kendi korkusunun yıktığı dostunu gördü.

İsa ürperdi.

"Baba," diye fısıldadı, "onlar toprak. Güçsüzler. Ve ben onları seviyorum."

Ardından bir başka görüntü geldi.

Avlu. Alay. Darbelere gömülmüş bir yüz. Askerlerin elinde bir kamış. Başına bastırılan dikenler. Rüzgârda ateş gibi dalgalanan kalabalığın haykırışları. Ona vuran ama kime dokunduğunu bilmeyen eller. Onunla alay eden ama soluklarını kendilerine Tanrı'nın verdiğini kavrayamayan ağızlar.
Sonra tepe.

Haçın tahtası.

Çiviler.

İsa ellerini haçın kirişinde iki yana açılmış gördü. Bileğinin derisine dayanan demiri gördü. Havaya kalkan çekici gördü. Daha çekiç inmeden bedeni acıyla kasıldı. Sanki gelecek, şimdiki zamanın içinden geçip onu şimdiden bulmuştu.
Dudaklarından belli belirsiz bir inilti döküldü.

Alnında ter damlaları belirdi. Önce duruydular, sonra koyulaştılar. Kan damlaları gibi ağır ve kızıl, saçlarının arasından şakaklarına süzülüyorlardı. Getsemani Bahçesi'nin toprağına, zeytin köklerinin arasındaki toza düştüler.
İsa titriyordu ama kaçmadı.

"Babam," dedi, yalnızca gecenin duyabileceği kadar alçak bir sesle, "mümkünse bu kâse benden uzak olsun."
Sessizlik.

Boş bir sessizlik değildi. Soluktan daha yakın olan ama yürünmesi gereken yolu insanın önünden kaldırmayan Baba'nın sessizliğiydi.

İsa avuçlarını yere bastırdı. Parmakları toprağa gömüldü. Görüntüler dinmiyordu. Annesini haçın dibinde gördü. Sevdiği öğrenciyi onun yanında dururken gördü. Yüzlerini başka yana çeviren insanları gördü. Kararacak göğü gördü. Soluk alabilmek için bedeninin kasıla kasıla doğrulacağını gördü. Susuzluğu gördü. Terk edilmişliği gördü. Ölümü gördü. Ve Mecdelli Meryem'i gördü, üç parmağıyla onun çivinin delip geçtiği bileğine dokunuyordu.
Yine de bütün bunların ötesinde başka bir şey daha gördü.

Ancak belli belirsiz seçebiliyordu onu. Gecenin kıyısında incecik bir ışık şeridi gibi.

Henüz var olmayan yüzler gördü. Uzak zamanların, uzak ülkelerin insanlarını. Suçları için gözyaşı dökecek günahkârları gördü. Onun adına tutunacak hastaları gördü. Onun yaralarında umut bulacak, yüreği kırılmış insanları gördü. Düştükten sonra bir kez daha doğrulacak Petrus'u gördü. Dağılıp gidecek, sonra geri dönecek öğrencilerini gördü. Sevginin ihanetin, korkunun, ölümün bile içinden geçebildiğini gördü. Yeter ki sevgi olmaktan çıkmasın.
"Benim istediğim gibi değil," dedi sonunda, "senin istediğin gibi olsun."

Bunu söyleyince bedeninin acısı dinmedi. Korku silinmedi. Yaklaşan saat ondan uzaklaşmadı. Ama içinde dingin bir itaat kök saldı. Bir yenilgi değil, bir armağandı bu.
Başını kaldırdı.

"Baba," diye yakardı, "onları sonuna kadar sevecek gücü ver bana. Bana vuracak olanlara lanet okumayacak gücü ver. Petrus'a merhametle bakacak gücü ver. Yahuda'nın öpücüğünü kin duymadan kabul edecek gücü ver. Bedenim yere yığılırken haçı taşıyacak gücü ver. Tanrı'nın terk ettiği bir insana benzediğim anda bile senin Oğlun olarak kalacak gücü ver."

O sırada bahçede rüzgâr kıpırdandı. Görünmez bir el üzerinden geçmişçesine zeytin yaprakları hışırdadı. İsa'nın soluğu hâlâ ağırdı ama artık daha düzenliydi. Alnındaki kanlı damlalar yavaş yavaş soğuyordu.

Öğrencilerinin yanına döndüğünde onları uyurken buldu.

Petrus'un başı önüne düşmüştü. Yakup uykusunda sessizdi. Yuhanna, yaklaşan dehşet ona da dokunmuş gibi, huzursuz soluklar alıyordu. Kederden bitkin düşmüşlerdi. Bedenleri güçsüzdü. İnsandılar.

İsa bir süre onlara baktı.

"Benimle bir saat bile uyanık kalamadınız mı?" diye sordu.

Sesinde yalnızca sitem yoktu. En ağır anında yapayalnız kalmış bir insanın acısı vardı. Ama bir de onların güçsüzlüğünü kendileri daha itiraf etmeden bilen birinin şefkati.

"Uyanık durun, dua edin ki ayartıya düşmeyesiniz," dedi. "Ruh isteklidir ama beden güçsüzdür."

Sonra yüzünü yeniden bahçenin karanlığına çevirdi.

Onlar yalnızca dua etmeye gittiğini biliyordu.

O ise yolda meşalelerle kendisine doğru yürüyen o saati karşılamaya gittiğini biliyordu.

Yazarın bölüme ilişkin notları:

Metin büyük ölçüde Yeni Ahit'te Getsemani Bahçesi'nde geçen sahnenin anlatımına dayanıyor. İsa'nın geleceğe dair gördüğü görüntüler bu anlatıya eklenmiştir.

2. Dünya: Yahuda'nın Öpücüğü II

Bahçede İsa'ya yaklaştığı sırada duvar dibinde geçen o gece öyle şiddetle geri geldi ki bir an ne askerleri görebildi ne de meşaleleri.
Yine onun karşısında duruyordu. Yine kendi soluğunu hissediyordu. Yine aynı sözü duyuyordu: Yeter.

Ama bu defa arkasında silahlı adamlar vardı.

"Selam sana, Rabbi," dedi.

İsa ona baktı. Yahuda, onun başkâhinlerden de gümüş paralardan da haberi olduğunu anladı. Ama hepsinden önemlisi, neden tam da bu işareti seçtiğini biliyordu.
Yahuda onu öptü.

Bu kez dışarıdan bakıldığında daha sakindi. Kısa, herkesin önünde, âdete uygun bir öpücük. Ama tam da bu yüzden daha korkunçtu. İlki tutkunun yenik düştüğü andı. Bu, onun ölü ikiziydi. Artık kabul edilmek için bir yakarış değil, kurbanı gösteren bir işaret.
İsa şöyle dedi:

"Yahuda, İnsanoğlu'nu bir öpücükle mi ele veriyorsun?"

Ve Yahuda o cümlenin içinde söylenmemiş bir başka cümle daha duydu:

Bir zamanlar senden esirgemek zorunda kaldığım şeyle mi ele veriyorsun beni şimdi?

Yahuda geri çekildi.

İçinde bir zafer duygusunun uyanmasını bekledi. Küçücük de olsa. Acı da olsa. Ama hiçbir şey gelmedi. Yalnızca içine düşmeye başladığı bir boşluk.

Yazarın bölüme ilişkin notları:
Metin büyük ölçüde bu sahnenin Yeni Ahit'teki anlatımına dayanıyor. Yahuda'nın içinden geçenler, kitabın geri kalanıyla uyum içinde olacak biçimde kurgulanarak anlatıya eklenmiştir.

3. Elarion: Elarion Güneşi

Elarion'un orta kesiminde güneş ağır ağır doğuyordu. Sanki o da altında uzanan, son birkaç yüzyılda kimsenin hayal edemeyeceği kadar değişmiş dünyaya bakmak için biraz zamana ihtiyaç duyuyordu.

Ona kısaca Elarion Güneşi derlerdi. Eski dillerde nice adı vardı. Selenitlerin türkülerinde adı ormanın soluğu kadar yumuşak duyulur, Veyranların seyir haritalarında kesin bir tayf koduyla gösterilir, Aurelian hanedanlarının vakayinamelerinde bütün soyları hatırlayan göz diye anılırdı. Ama insanların çoğuna göre o yalnızca güneşti. Kentlerin üzerindeki ışık, denizlerin üzerindeki sıcaklık, yörünge halkalarının metal kenarlarındaki parıltı.

Yukarıdan bakıldığında Elarion, artık incitilmesi imkânsız bir gezegen gibi görünüyordu.

Okyanuslarını yüzer enerji sahalarından oluşan bir ağ birbirine bağlıyordu. Kıtaların üzerinde ulaşım katmanları asılıydı. Yük koridorları, yolcu modülleri, otonom gemiler ve kurtarma sistemleri bu katmanlarda sessizce yer değiştiriyordu. Gezegenin geceyi yaşayan yüzünde bütünüyle karanlığa bürünen tek bir yer yoktu. Kentler, dev bir canlının sinir sistemi gibi ışıldıyordu.

Ekvator boyunca geniş bir yay çizerek bir yörünge halkası uzanıyordu. Bir çocuğun eliyle çizdiği çember gibi kesintisiz değildi. Binlerce istasyondan, doktan, maden işletme merkezinden, araştırma bahçesinden ve enerji çapasından oluşuyordu. Aralarında, sistemin ikinci gezegeni Thaeron'a giden otomatik gemi filoları dolaşıyordu.

Bir zamanlar Thaeron incecik bir göğün altında sert bir küreden ibaretti. Suyu vardı ama yetmiyordu. Atmosferi vardı ama işlenmeden solunamıyordu. Gecesi fazla uzun sürüyor, çöllerinde rüzgâr bir düşman gibi davranıyordu. Yine de Elarionlular yüzyıllar önce onu öyle cansız bırakmamaya karar vermişti.

Önce makineler gönderdiler.

Sonra istasyonlar.

Sonra kubbeler altında kentler.

Sonra kapalı bahçeler ve orman kubbeleri.

En sonunda da Thaeron'da, kubbelerin altında doğan ve onun sert ışığını doğal bulan çocuklar geldi.

Elarion'a evren ölçeğinde düşünmeyi öğreten Thaeron olmuştu. Nedeni gayet somuttu: Uzanıp erişebileceği ikinci bir dünya varken bir uygarlığın kendini tek bir dünyaya zincirlemeye hakkı yoktu. Thaeron yedekte tutulan bir soluktu. Bir hammadde deposu. Geleceğin laboratuvarı. Koca sanayi kollarının, bütün araştırma programlarının, hayatta kalmaya dair nice düşün taşınabileceği bir yer.
Böylece Elarion büyüdü.

Hızla büyüdü.

Belki de fazlasıyla hızlı.

Son iki yüz yılda halkı, bir zamanlar kentleri boşaltan hastalıkları iyileştirmeyi öğrenmişti. Kapalı çiftliklerde yiyecek yetiştiriyor, otonom makinelerle yapılar kuruyor, suyu bir kıtadan ötekine taşıyorlardı. Hastanın vakti varsa ve bedeni uzun tedaviye dayanırsa hasarlı organları yenileyebiliyorlardı. Bu yüzden kimi bilim insanlarının gözünde ölüm, belki bir gün daha iyi anlayabilecekleri bir sorun gibi görünmeye başlamıştı. Hastanelerdeyse hâlâ elle tutulur bir gerçekti.

Yapay zekâ hastanelerde, okullarda, ulaşım ve finans ağlarında çalışıyordu. Önüne konan verilerdeki örüntüyü çabucak bulabiliyordu. Ama sistemlerin her biri başka bir devlete ya da kuruma aitti. En iyi model bile erişim yetkisi olmayan kayıtları karşılaştıramaz, en kusursuz hesap bile kararın altına imza atması gereken insanın yerini tutamazdı.
Elarion'da yaklaşık dokuz milyar insan yaşıyordu.

Üç büyük soy.

Aurelianlar.

Selenitler.

Veyranlar.

Hepsi Elarionluydu. Aynı gezegeni, kentleri, tarihi, okulları, aşkları, çatışmaları, yasaları, hatta felaketleri paylaşıyorlardı. Ama aralarındaki farklar kültürle siyasetin ötesine geçiyordu. Daha derine, bedenin iç yapısına, kalıtıma, kimi özelliklerin kuşaklar boyunca aktarılış biçimine işlenmişti.
Aurelianlar gözlerinde altın bir halka taşırdı.

Her zaman görünmezdi. Belli bir ışıkta, ateş yükseldiğinde, insan bütün dikkatini bir şeye verdiğinde, acı çektiğinde ya da kendi varlığının sınırına dokunduğunda ortaya çıkardı. Aurelianlar için sürekliliğin işaretiydi. Şairler için ruhun kenarının ışıktan olduğunun

kanıtı. Hekimler için genetik bir olgu. Siyasetçiler için hassas bir kimlik meselesi. Kimileri içinse kuşku duymaya öteden beri hazır bir neden.

Selenitler sistemlerdeki dengeyi sezmeleriyle tanınırdı. Tıpta, psikolojide, ekolojik ağlar konusunda ustaydılar. Toprakla, suyla ya da ruhsal yaralarla uğraşmayı bilirlerdi. Onlardan narin diye söz edilmesinden hoşlanmazlardı. Narinlik yalnızca yüzeydeydi. Altında çoğu zaman köklerin sertliği yatardı.

Veyranların işi örgütlemekti. Yöneticiler, strateji uzmanları, müzakereciler, kurum kurucularıydılar. Birçok devlette bankacılık ağlarında, konsorsiyumlarda, yönetim kurullarında, ulaşım sistemlerinde ve gezegen dışındaki yapılanmaların bazı kollarında etkili konumları vardı. İktidar hırsıyla dolu olduklarını söylemek haksızlık olurdu. İktidarın dilini çok erken anlayıp bir daha asla unutmadıklarını söylemek daha doğruydu.

Elarion bir bütün değildi.

Kırk devleti vardı. Kimisi yazı kadar eskiydi, kimisi daha birkaç kuşak önce kurulmuştu. Hemen her birinin kendi parası, kendi merkez bankası, kendi vergi kuralları, kendi muhasebe istisnaları ve kendi özgürlük anlayışı vardı.

En küçük devletlerden bazıları küçüklüklerini bir iş modeline dönüştürmüştü. Büyük kentleri, fabrikaları ya da araştırma merkezleri yoktu. Düşük vergileri, kime neyin ait olduğunu gizleyen kapalı sicilleri ve sır saklamayı devletin sunduğu bir hizmete dönüştüren yasaları vardı. Değer başka yerde doğuyor, insanlar başka yerde çalışıyor, makineler başka yerde üretiyor ama kâr, kâğıt üzerinde tam da burada ortaya çıkıyordu. Elarion'dan kaçan fabrikalar değildi. Okulları, hastaneleri ve yurttaşların ortak payını finanse edecek vergi tabanı kaçıp gidiyordu.

En büyük, teknolojide de siyasette de en etkili devlet Birlik'ti.

Başkenti Nitra'ydı. Bir ırmağın kıyısına, yedi tepenin üzerine kurulmuş bir kent.

Nitra'da çoğu zaman ulusal bir mesele gibi gösterilen ama gerçekte bütün gezegeni ilgilendiren konularda karar alınırdı. Mali konseyler, en büyük hesaplama merkezleri, diplomatik heyetler, sağlık konsorsiyumları, bankacılık ağlarının kavşakları ve kimi bakanların bile giremediği arşivler Nitra'daydı.

Yörüngeden bakıldığında Elarion başlı başına bir başarı gibi görünüyordu.

Biraz yakından bakan, çatlakları görüyordu.

Yapay zekâ insanların tüketebileceğinden fazlasını üretiyordu ama nüfusun büyük bir kesimi, toplum hayatlarına yeni bir anlam kazandıramadan geleneksel işlerini yitiriyordu. Üretim artarken üretim sistemlerinin mülkiyeti gitgide daha az elde toplanıyordu.

Siyasetçiler evrensel temel gelirden söz ediyordu. Ama bu gelirin ne üzerinden hesaplanacağına, gerçek kazançları kimin beyan ettiğine, artık kendi elleriyle üretmediği bir dünyada insanın payını kimin belirleyeceğine kimse dürüst bir cevap veremiyordu.

Tıptaki gelişmeler gitgide uzayan bir ömrün, belki bir gün doğal sonu neredeyse hiç gelmeyecek bir hayatın ümidini veriyordu. Şimdilik yalnızca şu soru sessizce baş gösteriyordu: İnsanlar doğmaya devam eder de yavaş yavaş ölmez olurlarsa uygarlığa ne olur?

İktidar güvenlikten söz ediyordu.

Yurttaşlar özgürlükten.

Bankalar mahremiyetten.

Devletler egemenlikten.

Ve bütün bu sözlerin altından para akıyordu.

Birazı göz önünde. Çoğu gözlerden uzakta.

Gelecekteki çöküş burada gizliydi.

O çöküş zekâ kıtlığından doğmayacaktı. Elarion'da kendinden önceki her uygarlıktan daha fazla zekâ vardı.

Makinesi de eksik değildi. Fırtınaları, salgınları, piyasa hareketlerini, hatta kentlerdeki gerilimi öngörebiliyorlardı.

Ahlaktan dem vuran sözler de az değildi. Fazlasıyla vardı.

Zayıf noktası başka yerdeydi.

İktidar, arkasında görünür bir gölge bırakmadan hareket etmeyi öğrenmişti.

İktidarın gölgesi görünmeyince de sıradan insanlar kendileriyle ışık arasında kimsenin durmadığını sanır.

Bu hikâyenin başladığı yıl Elarion Güneşi, en büyük tehlikelerin artık geçmişte kaldığını sanan bir gezegenin üzerine doğuyordu.

Thaeron'da yeni kubbeler açılıyordu.

Nitra'da evrensel temel gelir üzerine büyük bir tartışmanın hazırlıkları sürüyordu.

Aurelianların Davion hanesinde bir adam, kendisine mucizelerin vârisi denmesine yine karşı koyuyordu.

Bir kadın, korkmayı çoktan öğrendiği adamı bir daha dönmemek üzere terk edip etmeyeceğine karar vermeye çalışıyordu.

Gözünde altın halka taşımayan bir kız kardeş, mali verilere bakıyor ve görünmesi gereken bir şeyin eksik olduğunu hissediyordu.
Ve sevgiyi sahip olmakla karıştıran bir Veyran, bir gün acısına bir bütçe ayıracağını henüz bilmiyordu.
Dünya güzeldi.

İşte tam da bu yüzden kimse onun kırılabileceğine inanmak istemiyordu.

Yazarın bölüme ilişkin notları:

Kitapta Elarion'da yaşandığı anlatılan her şey kurmacadır. Yine de başka gezegenlerde insansı uygarlıkların var olma olasılığı bence çok yüksek. Büyük olasılıkla bunların birçoğu da ana hatlarıyla Dünya insanlığınınkine çok benzeyen bir kaderi paylaşıyor.

4. Dünya: Mecdelli Meryem

Mecdel su kıyısındaydı ve orada su her yerdeydi.

Sabahları kıyıda parıldayan ağlardaydı. İplerden, saçlarından suyu silkeleyen balıkçıların ellerindeydi. Daha güneş doğmadan sokaklara düşen kadınların toprak testilerindeydi. Havada, gölün tuzlu soluğunda, kuşların çığlıklarında, ikinci bir deri gibi şehre sinmiş o balık kokusundaydı.
Yine de Meryem susadığını hissediyordu.

Onun susuzluğu boğazından da bedeninden de derindeydi. Amansız bir susuzluktu bu. Onu gecenin ortasında uyandırır, karanlıkta oturup kendi soluğunu dinlemeye, içinden yine yabancı bir ses çıkacak mı diye beklemeye zorlardı.
Mecdel'de onun hakkında alçak sesle konuşurlardı.

Kimi hasta olduğunu söylerdi. Kimi lanetlendiğini. Kimi de başına bir kadının başına gelmemesi gereken bir şey geldiğini, o günden beri ruhunun evin içinde duman gibi dolaştığını. Çocuklar ondan korkar, kadınlar onu görünce haç çıkarır, erkekler onu görmemiş gibi yapardı. Pazardan geçerken konuşmalar kesilirdi. Gözlerini kaldırınca insanlar yüzlerini çevirirdi.
Meryem kimsenin yoluna çıkmadan yürümeyi öğrendi.

Oysa içinde kıyamet kopuyordu.

Her zaman sesler duymazdı. Kimi zaman rüzgârın kapıya yüklenmesi gibi gelip geçen esintilerdi yalnızca. Kimi zaman düşüncelerinin kendine ait olmadığına kapılırdı. Sanki içinde birkaç varlık oturmuştu da her biri başka şey istiyordu. Biri gülerdi. Biri ağlardı. Biri Tanrı'nın onu yüzüstü bıraktığını fısıldardı. Biri unutmak istediklerini hatırlamaya zorlardı onu. Biri insanlardan korkardı. Biri onları hor görürdü. Biri de suya doğru koşup bir daha dönmemek isterdi.
Yedincisi susardı.

En kötüsü oydu.

İçinde derin bir yerde, sessiz ve adsız, oturur beklerdi. O geldiğinde Meryem hiçbir şey duymazdı. Ne acı ne utanç ne korku. Yalnız boşluk. Sanki biri yüreğini söküp almış, göğsünde soğuk rüzgârın estiği bir oyuk bırakmıştı.
O gün İsa'yı görmeden önce haberini aldı.

Kefarnahum tarafından geldi, diyorlardı. Havralarda ders veriyordu. Tanrı'nın Egemenliği'ni anlatıyordu ama din bilginlerinin anlattığı gibi değil. Hastaları iyileştiriyordu. Kirli sayılanlara dokunuyordu. Dindarların sofralarında görmek istemedikleri kişilerle yemek yiyordu. Kötü ruhlara buyruk verdiğini, onların da sözünü dinlediğini söyleyenler bile vardı.
Meryem bunu duyunca önce güldü.

Sesi çıkmadı. İçinden güldü. Acı acı.

Bir ermiş daha, diye düşündü. Günahtan, tövbeden, arılıktan dem vuracak, sonra da onun gibi bir kadın görünce değmesin diye giysisinin eteğini toplayacak biri daha.
Peşinden gitmedi.

En azından öyle sanıyordu.

Ama öğleden sonra şehir halkı kıyıya doğru akınca o da onlarla birlikte yürüdü. Başta yalnızca herkesin neden bir yana üşüştüğünü görmek için. Sonra kalabalık onu da sürüklediği için. En sonunda da içinde bir şey —bir ses, bir cin değil de kendi iradesinden kalma, çoktan unutulmuş bir parça— hiç değilse bir kez, mahkûmiyet hükmü gibi çınlamayan bir cümle duymak istediği için.
İsa suyun yakınında durmuştu.

Onu böyle hayal etmemişti. Üstünde onu Celileli öteki erkeklerden ayıracak hiçbir şey yoktu. Çarıkları toz içindeydi. Giysisi sıradan. Yüzü yoldan ve güneşten yorgun. Yanında birkaç adam vardı. Bazılarını konuşmalarından, ellerinden tanımıştı: Balıkçıydılar. Biri iri yarıydı, gözleri huzursuzdu. Bir başkası daha gençti, sessizdi, sanki her şeyi belleğine işliyordu.
Kadınlar da vardı.

Buna şaşırdı. Bir kenarda, kalabalığın kıyısında, dinlemekle yetinir hâlde değillerdi. Yakınında duruyorlardı. Birinde varlıklı bir aileden gelme bir kadının duruşu vardı, bir başkası ekmek dolu bir sepet taşıyor, öteki, öğrencilerle sanki kendisi de onlardan biriymiş gibi rahatça konuşuyordu.
İsa ekinciden söz ediyordu.

Yola, kayalığa, dikenlerin arasına, bir de bereketli toprağa düşen tohumlardan. Meryem dinliyor, her kelimenin başka bir yere düştüğünü hissediyordu. Kimi içindeki o sertliğe. Kimi hiçbir şeyin tutunamadığı sığ yerlere. Kimi korkunun dikenleri arasına. Biri de —yalnızca biri— daha derin bir yere.

"İşitecek kulağı olan," dedi İsa, "işitsin."

Onu işte o sırada fark etti.

Ama belki de tam öyle değildi. Belki onu daha önce, bakışları henüz yerin tozundan kalkmadan fark etmişti. Belki de kalabalığın harekete geçtiği, Meryem'in, onu yoldaki bir taş gibi dolaşıp geçmeyi öğrenmiş insanların arasında kaldığı ilk anda görmüştü onu.
İsa sözünün ortasında sustu.

Yanında duran Petrus, devam edip etmeyeceğini soracakmış gibi ona doğru eğildi. Yuhanna, Öğretmen'in baktığı yöne baktı. Kalabalıktan birkaç kişi de o yana döndü.
Meryem daha ne olduğunu anlamadan hissetti.

Bir bakış.

Ona bakan bu gözlerde Mecdel'den tanıdığı hiçbir şey yoktu. Ne korku ne tiksinti ne merak ne de kendini temiz belleyenlerin bazen hor görmekten de zalim olabilen o tepeden bakan acıması.
Bu bakış onu açığa çıkarmak için aramıyordu.

Bu bakış onu tanıyordu.

Tam da bu yüzden ondan kaçmak istedi.

İsa suyun yakınında durmuş, ona bakıyordu. O an sanki balıkçıların haykırışlarını, kalabalığın uğultusunu, dalgaların şıpırtısını, öğrencilerinin kaygılı sorularını işitmez oldu. Her şey uzaklaştı. Önünde yalnızca pelerininin kıvrımları arasındaki kadın kaldı. Ellerini bedenine bastırıp saklıyor, omuzlarını azıcık yukarıda tutuyordu, her an bir darbe bekler gibi.
Onda acıyı gördü.

Bunu görmek kolaydı.

Ruhuna kendi derisiymiş gibi yapışan karanlığı gördü. Bölük pörçük geceleri, utancı, korkuyu, öfkeyi, boşluğu gördü. İçinde onun adı uğruna birbirine düşmüş yedi gölge gördü.
Ama hepsinden önce başka bir şey görmüştü.

Bir yakınlık.

Ansızın, sessizce geldi. İnsan yabancı bir eve girer de çocukluğundan bildiği bir koku duyar ya, öyle. Bir ezgide yıllardır duymadığı bir ses çınlar da ardından ne geleceğini bilir ya. İsa ona bakıyordu ve içinde anıdan da eski bir şey kımıldıyordu.

İnsan dilinde ona bir ad bulamadı.

Sanki ruhları bir zamanlar insanların dünyaya geldiği o ışığın içinde birbirinin yanından geçmiş, şimdi de tozun, hastalığın, utancın ve insan bedenlerinin ötesinden bir anlığına birbirini tanımıştı.
Mecdelli Meryem.

Daha kimse o adı söylememişti, oysa İsa biliyor gibiydi.

İnsanın, işittiği bir adı bilmesi gibi değil. Daha çok bir çobanın gece kaybolan koyunun sesini tanıması gibi. Annenin, kapının ardında çocuğunun adımlarını tanıması gibi. Tanrı'nın, insan daha kendi adını söylemeyi öğrenmeden onu tanıması gibi.
Meryem kalabalığın içinde durmuş, kendi kendisiyle boğuşuyordu.

İsa, konuşmadığı hâlde dudaklarının hafifçe oynadığını gördü. Parmaklarının kumaşı nasıl kavradığını gördü. Daha ona tek söz etmeden, içinde bir şeyin kendisine karşı ayaklandığını gördü.
Yine de bütün bunların altında o vardı.

Hastalığın, utancın ve insanların ona taktığı bütün adların altında gördüğü, yalnızca kendisiydi.

İşte bu gizli Meryem'i daha ilk anda kendine yakın hissetti.

Açıklayamadığı bir yakınlıktı bu.

İçini acıtacak kadar.

Çünkü o an yalnızca karşısındaki yüzü görmüyordu. Yürümediği hâlde içinde taşıdığı yolların gölgelerini görür gibiydi. Su kıyısındaki kızı gördü, insanların ileride derisine yapıştıracağı sözlerden henüz arıydı. Gece dehşet içinde uyanan, kafasındaki ses kendisinin mi, bir yabancının mı bilemeyen kadını gördü. Daha gelmemiş de olsa geleceğini gördü: Ardından yürüyen ayaklarını, ekmek taşıyan ellerini, çarmıhın dibindeki yüzünü, mezarın başında döktüğü gözyaşlarını.
Ve o uzak gelecekte, bahçede, ortalık henüz karanlıkken, onu yeniden gördü.

Kederden yıkılmış hâlde duracak, ışığın son kırıntısını da yitirdiğini sanacaktı. Onu ölüler arasında arayacaktı. O da ona bir kez daha adıyla seslenecekti.
Meryem.

O ad şimdiden içinde yankılandı.

Daha yüksek sesle söylemeden.

Ona doğru bir adım attı.

Tam o anda kadın birden gözlerini kaldırdı. Bakışları buluştu.

Meryem olduğu yerde kaldı.

İnsanların bakışlarına alışıktı. Korkuya. Yargılanmaya. Erkeklerin merakına. Kadınların küçümsemesine. Yardım etmek isteyen, ama önce acı çeken kişinin kendi zihinlerindeki acı tasavvuruna benzemesine ihtiyaç duyanların bakışına.

Bu bakış başkaydı.

İçine zorla girmiyordu. Onu süzüp tartmıyordu. Adını koyabileceği bir leke aramıyordu. Suçunun ağırlığını tartmıyor, ona bir bedel biçmiyordu.

Onu tanıyordu.

En korkuncu buydu.

En güzeli de.

Meryem birdenbire bu adamdan saklanamayacağını hissetti. Adam onu kalabalığın önünde açığa çıkarmak istediği için değil. Onun karşısında kendisinden bile saklanmayı bırakması gerekecekti de ondan. Bu da bütün Mecdel'in küçümseyen bakışlarından beterdi.

Bir adım geri çekildi.

"Hayır," diye fısıldadı.

İsa durdu.

"Korkma."

Bu sözler onu beklemediği bir güçle sarstı. İnsanlar şimdiye dek ona kaç kez korkmamasını söylemişti? Ama hep şunu demek istemişlerdi: Sakin ol, bizi korkutuyorsun. Ya da: Kendine hâkim ol, bizi rahatsız ediyorsun. Ya da: Sus, seninle ne yapacağımızı bilmiyoruz.

Onun ağzında başka bir anlama geliyordu.

Korkma, çünkü seni tanıyorum.

Korkma, çünkü sen bundan ibaret değilsin.

Korkma, çünkü seni tutsak eden şey, seni çağıran O'ndan güçlü değil.

Meryem ürperdi.

"Beni tanımıyorsun," dedi.

İsa ona uzun uzun baktı. Bakışındaki dingin güven, içinde hiç yaşamadığı bir şeyin hatırasını uyandırıyordu.
“Tanıyorum,” dedi.

Çevrelerindeki kalabalık sustu.

“Nereden?” diye sordu Meryem.

Sesi meydan okuyordu ama onun altında bir yakarış vardı.

İsa hemen cevap vermedi.

Göle baktı. Rüzgâr suyun yüzünde gezindi, ışığı binlerce küçük kıvılcıma böldü. Sonra yine ona döndü.
“Tanrı’nın,” dedi usulca, “daha doğmadan her insana adıyla seslendiği yerden.”

Meryem sözleri anlamadı ama sesteki anlamı duydu.

O an hiç ummadığı bir şey oldu. İçinde, hiçbir görüntüsü olmayan bir anı ses verdi. Sanki daha önce de karşısında durmuştu onun. Mecdel’in, gölün, böyle bir ışık için fazlasıyla dar ve acı dolu olan bu hayatın dışında bir yerde.
Sanki ruhu onu gözlerinden önce tanımıştı.

İçindeki karanlığın dayanamadığı da buydu.

Önce başı döndü. Sonra boğazı düğümlendi. Kalabalık hâlâ çevresindeydi ama birden uzaklara çekildi. Sesler sivri parçalara ayrıldı: Bir çocuğun gülüşü, bir kumaşın hışırtısı, dalgaların şıpırtısı, bir erkeğin öksürüğü, kendi nabzı.
Şimdi olmasın, diye geçirdi içinden.

Burada olmasın.

Gitmek istedi, ayakları sözünü dinlemedi. Yanındaki bir kadın Meryem’in solduğunu görüp geri çekildi. Biri adını söyledi. Bir başkası cinlerden söz etti. Su bir taşın önünde nasıl yarılırsa çevresindeki boşluk da öyle çabucak açıldı.
Sonra ses geldi.

İsa’nınki değil.

İçindeki.

“Uzak dur,” diye fısıldadı Meryem, ama bunu kalabalığa mı, kendine mi, yoksa içinde kabaran şeye mi söylediğini bilmiyordu.

Elleri titremeye başladı. Pelerininin altına saklamak istedi, geç kalmıştı. İnsanlar geri geri gidiyordu. Yüzlerinde korkuyu gördü. Yıllardır peşini bırakmayan o tanıdık korkuyu. Ona şöyle diyen korkuyu: Görüyor musun? Sen busun. Hep de bu olacaksın.
Sonra İsa kalabalığın içinden geçti.

Kimsenin yol açması gerekmedi. İnsanlar kendiliklerinden iki yana çekildiler.

Meryem gözlerini indirdi. Yüzünü görmek istemiyordu. Yüzünde tiksinti görmek istemiyordu. Acıma daha da beter olurdu.

Önünde durdu.

"Bana bak," dedi.

Sesi sert değildi. Yumuşak da değildi. Sağlamdı, sanki ayaklarının altında yerinden oynamayacak bir şey vardı.

Meryem başını kaldırmadı.

"Yapamam," diye fısıldadı.

"Neden?"

Güldü. Kısa, kırık bir gülüştü.

"Çünkü onları göreceksin."

"Kimleri?"

"İçimdekileri."

Bir süre sessizlik oldu.

Sonra İsa şöyle dedi:

"Ben seni görüyorum."

Bu sözler onu bir çığlıktan daha şiddetli sarstı.

Ben seni görüyorum.

Ben seni görüyorum. Hastalığın, utancın, seslerin, şehrin senin hakkında anlattığı hikâyenin altında.

Seni.

Meryem gözlerini kaldırdı.

İsa ona meraksız, korkusuz, tiksintisiz bakıyordu. İşte bu yüzden dayanılmazdı. Onu yargılasa ne yapacağını bilirdi. Ondan geri çekilse bildiği dünyayı doğrulamış olurdu. Ama

o duruyordu. Yakınında. Sükûnetle. Sanki onda bir yıkım yeri değil, birini kurtarmak için geldiği bir savaş alanı görüyordu.
"Yaklaşma," dedi.

"Neden?"

"Sana zarar veririm."

"Hayır," dedi İsa.

"Bilemezsin."

"Biliyorum."

O anda içinde bir direnç kabardı. Kendi direnci değildi. Çok eski, azgın, yabanıl bir şeydi. Ağzı açıldı ama ağzından çıkan sözler bir yakarış değildi.
"Bizden ne istiyorsun, Nasıralı İsa?"

Kalabalığın soluğu kesildi.

Meryem kendi sesini duyuyor ama tanıyamıyordu. Utanç, sıcak kan gibi her yanına yayıldı. Kendini yere atmak, ağzını kapamak, yok olmak istedi. İsa ise kıpırdamadı.
"Yeter," dedi.

Bu tek kelimeyi alçak sesle söylemişti ama Meryem bütün göğün o kelimenin içinden geçtiğini hissetti.

Kimileri bağırıp çağırmasını bekliyordu. Efsunlu sözler. Gösterişli bir hareket. Akşam ateşin başında anlatacak bir şey.

Oysa İsa onun önünde durmakla yetindi. Karanlıktan izin dilemeyen birinin tartışılmaz otoritesiyle konuştu.

"Artık onda barınmayacaksınız."

Meryem, omuzlarına ağır bir taş konmuş gibi iki büklüm oldu. Boğazından bir hıçkırık koptu, sonra bir çığlık, sonra hiçbir şey. Dizlerinin üzerine çöktü. Elleriyle yere dayandı. Avuçlarına toz yapıştı. İçindeki seslerin birer birer söndüğünü hissetti.
Birincisi öfkeyle direndi.

İkincisi alayla.

Üçüncüsü korkuyla.

Dördüncüsü anılarla.

Beşincisi utançla.

Altıncısı umutsuzlukla.

Yedincisi, o suskun olan, hepsinden uzun dayandı. Hiçbir şey söylemedi. Yalnızca onu yeniden boşluğa, insanın umut etmesine gerek kalmayan o tanıdık soğuğa çekiyordu. Çünkü umut, acının başka bir biçimiydi yalnızca.
İsa yanına diz çöktü.

"Meryem," dedi.

Onun adı.

İsa yalnızca adını söylemişti. Lakapsız, suçlamasız, başkalarının yıllardır o ada ekleyip durduğu şeylerden arınmış hâliyle.
Meryem.

O anda içinde kalan son boşluk da yırtıldı.

Çığlık değildi bu. Daha çok bir soluk. Yıllardır aldığı ilk gerçek soluk.

Gölün kokusunu duydu. Ellerinin altında tozu. Ensesinde güneşin sıcaklığını. Kuşları işitti. İnsanları. Dalgaları. Hepsinin altında da sessizliği. Yedinci cinin ölü sessizliğini değil, fırtınadan sonra gelen, içinde yaşanabilecek bir sessizliği.
Ağlamaya başladı.

Birisi kilitli kaldığı odanın kapısını açıp da "Çık. Artık içeride kalman gerekmiyor," dediğinde insan nasıl ferahlayıp ağlarsa öyle ağladı.
İsa hemen elini başına koymadı. Yanında kaldı, soluğunun yatışmasını bekledi.

Sonra bir kardeşin içtenliğiyle omzuna dokundu.

"Özgürsün," dedi.

Meryem ne demek istediğini anlamadı.

Özgürlük borcu olmayan erkekler için kullanılan bir sözdü. Roma'nın boyunduruğu altında olmayan halklar için. Gölün üzerinde uçan kuşlar için. Onun için değil.
"Şimdi ne yapayım?" diye sordu.

İsa hafifçe gülümsedi.

"Yaşa."

Bu cevap neredeyse onu kızdırdı. Çok basitti. Çok zordu.

"Nasıl yaşanır, bilmiyorum."

"Öğrenirsin."

“İnsanlar hatırlayacak.”

“Evet.”

“Konuşacaklar.”

“Evet.”

“Korkacaklar.”

“Bazıları.”

“Peki ya sen?”

“Ben senin kim olduğunu biliyorum.”

Meryem ona bakıyordu. Yüzünde ferahlıkla kuşku birbirine karışmıştı. Sanki bir sonraki solukta her güzel sözün dağılıp gitmesinden korkuyordu. Sanki ömrü boyunca ayaklarının altından yarılan topraklarda durmuştu da şimdi ilk kez ayaklarının altında sağlam bir yer bulunca ne yapacağını bilemiyordu.
İsa elini uzattı.

Meryem bir süre o ele baktı.

Sıcak, sağlam, sıradan bir avuçtu. Yollarda yürüyen, hastalara dokunan, ekmeği bölüşen, çocukları yerden kaldıran bir insanın avucu. İçinde gücünü gözler önüne seren hiçbir şey yoktu. Yine de elini uzattığında Meryem, dünyadaki bütün merhametin kendisine doğru eğildiğini hissetti.
Yavaşça elini onun avucuna bıraktı.

Önce İsa doğruldu, sonra kalkmasına yardım etti.

Tam o sırada, yalnız ikisinin o biçimde farkına vardığı bir şey oldu.

Meryem’in onun elini bırakması gerekiyordu. Artık ayaktaydı. Tutunmasına gerek kalmamıştı. Kalabalık yeniden kıpırdanıyordu. Öğrenciler rahat bir soluk aldı. Bir kadın su getirdi. Az önce annesinin pelerininin arkasına saklanan çocuk şimdi başını uzatmış, merakla ona bakıyordu.
Ama Meryem’in eli kendiliğinden kıpırdadı.

İsa’yı bırakacağı yerde, üç parmağını onun bileğinin iç yüzüne koydu.

Hafifçe.

Tam yerine.

Bir hareketi öğrenmesinden çok önce tanıyan biri gibi.

İsa irkildi.

Bir an sürdü bu. Öyle kısa bir an ki Petrus yalnızca kadının, Öğretmen'in eline dokunduğunu gördü. Yuhanna yalnızca İsa'nın bir an sustuğunu gördü. Yakında duran Yohanna yalnızca Meryem'in henüz tam kendine gelemediğini gördü. Kalabalık ise yalnızca akşam bütün şehrin diline düşecek tuhaf bir olayın sonunu gördü.
Ama İsa o dokunuşu hissetti.

Bileğinde üç parmak.

Ve o dokunuşla birlikte bu kıyıya, bu güne, bu bedene ait olmayan bir şey geldi.

Meryem fısıldadı:

"Yalnız gitme."

Bunu söyleyince kendi de ürktü.

Sözler, anlamlarını kavramasına fırsat kalmadan dökülmüştü dudaklarından. Özür dileyecekmiş gibi baktı ona ama neyin özrünü dileyeceğini bilmiyordu. Gözlerinde şaşkınlık vardı. Utanç da değildi, kalabalıktan korku da. Hiç hatırlamadığı bir rüyadan çıkma bir cümleyi az önce söyleyivermiş bir insanın derin şaşkınlığıydı.
"Bunu neden söyledim, bilmiyorum," diye fısıldadı.

İsa hemen cevap vermedi.

Bileğine, üç parmağının baskısını hâlâ duyduğu yere baktı. Sonra ona.

Yüzünde, dikkatsiz birinin acıma sanacağı kadar belli belirsiz bir şey kıpırdadı. Ama yalnızca acıma değildi. Acı da vardı, hayret de. Daha kendi kendine bile itiraf etmek istemediği sessiz bir seziş de.
"Belki de henüz adını koyamadığın bir şeyi hatırladın," dedi.

Meryem soluğunu tuttu.

"Neyi?"

İsa bir an gözlerini göle çevirdi. Işık suyun üstünde kırılıyor, rüzgâr kıyıdan balık, tuz ve ıslak halat kokusu getiriyordu. Her şey olağandı. Yine de bu sıradan dünyanın ardında bir anlığına başka bir kapı açıldı sandı.
Açık seçik bir şey görmedi.

Yalnızca bir parıltı.

Yanı sıra yürüyen bir kadın.

Sokak da göl de isimler de başkaydı.

Ama gözler aynıydı.

Aynı dokunuş.

Bileğinde üç parmak.

Ve aynı cümle, çok eskiden, başka bir yurdun tozunda, başka bir göğün altında söylenmişti:

Yalnız gitme.

Sonra görüntü kayboldu.

İsa yeniden Mecdelli Meryem'e baktı.

"Sadakati," dedi sonunda.

Meryem anlamadı.

Ama o söz içinde kaldı.

Sadakat.

Sadakat, ruhun, uğruna nasıl bir bedel ödeyeceğini henüz bilmeden seçtiği bir yol gibi içinde kaldı.

Meryem gözlerini indirdi.

"Bağışla," dedi. "İstemeden..."

"Biliyorum."

"Tuhaftı."

"Evet."

"Korkuyorum bundan."

İsa hafifçe gülümsedi ama gülümseyişinde tasasızlıktan eser yoktu.

"Tanrı'dan gelen şeyler de insanı korkutabilir."

Meryem ona baktı.

"Bu, Tanrı'dan mı geldi?"

İsa sustu.

Arkalarında bir yerden bir çocuğun haykırışı duyuldu. Öğrenciler yeniden kıpırdanmaya başladı. Kalabalık yavaş yavaş soluk alıyordu, sanki dünya alışılmış sınırlarına dönüyordu. Ama ikisinin arasında artık o sınırlara sığmayan bir şey kalmıştı.

Az önce öğrencilerin yakınında duran kadın Meryem'in yanına geldi, ona su uzattı.

Meryem kabı iki eliyle tuttu. Yavaş yavaş içti. Su ılıktı, toprak tadı vardı. Hayatında içtiği en güzel suydu.
"Adın ne?" diye sordu kadın usulca.

Meryem bir an duraksadı. Sanki adını yeniden kendinin kılması gerekiyordu.

"Meryem."

"Ben de Yohanna."

Meryem başını salladı. O adı aklında tuttu. Sonraları başka adlar da kalacaktı aklında. Suzanna. Salome. Yakup'un annesi Meryem. Yiyecek, para, haber, kaygı, inanç taşıyan kadınlar. Hep en önde görünmeyecek ama birçokları ortadan kaybolduğunda orada olacak kadınlar.
"Evine mi gideceksin?" diye sordu Yohanna.

Meryem dönüp şehre baktı.

Mecdel her zamanki yerindeydi. Evler, sokaklar, pazar, perdelerin ardındaki gözler. Onu en kötü günlerinden tanıyan yer. Her duvarda geride bırakmak istediği bir şeyin yankılandığı yer.
Sonra İsa'ya baktı.

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu.

"Başka şehirlere," dedi İsa. "Tanrı'nın Egemenliği'ni duyurmaya."

"Benim gibileri de yanına alır mısın?"

İsa ona, sanki bu soruyu duymak onu kederlendirmiş gibi baktı.

"Tam da senin gibileri."

Meryem başını eğdi.

O an bu yolun onu nereye götüreceğini henüz bilmiyordu. Hemen anlayamayacağı ama içinde tohum gibi olgunlaşacak benzetmeler dinleyeceğini bilmiyordu. Körlerin gözlerini açtığını, kötürümlerin ayağa kalktığını, kibirlilerin gücenip gittiğini, yoksulların bellerini doğrulttuğunu göreceğini bilmiyordu.
Bir gün peşinden ta Yeruşalim'e kadar gideceğini bilmiyordu.

Birçokları dört yana dağıldığında kendisinin çarmıhın yakınında duracağını bilmiyordu.

Onun bedenini nereye yatırdıklarını göreceğini bilmiyordu.

Karanlıkta mezara giderken öyle büyük bir acı çekeceğini, yedi cinin birden geri dönebileceğini sanacağını, yine de hiçbirinin dönmeyeceğini bilmiyordu.

Bahçede ağlayarak ölüyü arayacağını, ta ki diri olan ona tıpkı bugün olduğu gibi seslenene dek arayacağını bilmiyordu:

Meryem.

Ve işte o zaman onu tanıyacağını da.

Şimdilik bildiği tek şey, içindeki sessizlikti.

İsa halka döndü. Bazıları hâlâ ne olduğunu açıklamasını bekliyordu. O ise yalnızca şunu söyledi:
"Tanrı'nın Egemenliği yaklaştı."

Meryem ayaklarını yere daha sağlam bastı.

Dizleri hâlâ titriyordu. Saçı dağılmış, yüzü gözyaşlarıyla ıslanmış, elleri toza bulanmıştı. Bir mücadeleden yenik çıkmış birine benziyordu.
Ama uzun yıllardan beri ilk kez kazandığını hissediyordu.

Yohanna, pelerinini düzeltmesine yardım etti.

Meryem ona baktı, teşekkür etmek istedi ama sözcükler boğazına düğümlendi. Parmaklarında hâlâ İsa'nın bileğinin sıcaklığı vardı. Kendi fısıltısını hâlâ işitiyordu.
Yalnız gitme.

Bu sözlerin nereden geldiğini bilmiyordu. Neden ona hem yabancı hem de kendininmiş gibi geldiğini bilmiyordu. Ama artık onlardan ayrılamayacağını biliyordu. Bundan böyle, insanın rüzgârdan koruyarak avucunda taşıdığı küçücük bir alev gibi içinde yaşayacaklardı.
İsa kıyı boyunca yürümeye başlamıştı bile.

Öğrencileri ardına düştü. Kalabalık yavaş yavaş kümelere, seslere, söylentilere ayrılıyordu. Bazıları hâlâ gözlerini ondan kaçırıyordu. Kimileri ise gereğinden uzun bakıyordu. Bir adam ötekine bir mucize hakkında bir şeyler fısıldıyordu. Bir kadın ağlıyordu. Çocuk gülümsüyordu, neden gülümsediğini bilmese de.
Meryem şehirle yol arasında durakaldı.

Ardında Mecdel vardı.

Önünde İsa.

Bir kez daha dönüp baktı. Kalmak istediği için değil. Artık başka bir insan olarak ayrıldığı yeri görmek için.
İşte o zaman İsa'nın durduğunu fark etti.

Bütün bedeniyle dönmemişti. Yalnızca başını biraz çevirmişti. Sanki Meryem'in hâlâ o yerde durduğunu biliyordu. İnsanın içinde, gideceği yönün çok ötesinde bir şeyin karara bağlandığı yerde.
Göz göze geldiler yine.

Meryem bir an aralarında geçen hiçbir şeyin ilk kez yaşanmadığını hissetti. Bu yolun daha önce bir yerlerde var olduğunu. Onun daha önce de bir yerde önünden yürüdüğünü, kendisinin de boğazında aynı soruyla bir yerde durduğunu.
Gidecek miyim?

Kalacak mıyım?

Ve o zaman da, o görünmez öncede de aynı kararı verdiğini.

İlk adımı attı.

Sonra ikinciyi.

İçindeki sessizliğin de onunla yürüdüğünü fark etti.

Ötekilere yetiştiğinde Petrus ona şöyle bir baktı, hemen gözünü kaçırdı. Küçümseme yoktu bunda. Daha çok, lütuf bir başkasına nasip olduğunda ne yapacağını henüz bilemeyen bir insanın şaşkınlığıydı. Yuhanna ona yer açtı. Yohanna yanı sıra yürüyordu.
İsa önlerinden gidiyordu.

Meryem onun yürürken sallanan ellerini izledi. Az önce o ellerden biri hayatına dokunmuş, onu karanlıktan çekip almıştı. Bileğinde hiçbir şey görünmüyordu. Parmaklarından kalma bir iz bile. Ne bir işaret. Ne bir kanıt.
Yine de orada bir şeyin kaldığını biliyordu.

Teninde değil.

Daha derinde.

Belki onda.

Belki kendinde.

Belki de ikisi arasında bir yerde, insanların gerçek adını bilmedikleri için rastlantı dedikleri yolların kesiştiği yerde.
Güneş gölün üzerinde alçalıyordu. Arkalarında Mecdel tozun ve ışığın içinde silikleşiyordu. Önlerinde yol tepelere doğru kıvrılıyordu.
Meryem kendisini neyin beklediğini bilmiyordu.

Ama ilk kez, korktuğu yalnızca başına ne geleceği değildi.

Gelecek olanın iyi bir şey olabileceğinden de korkuyordu.

Ve o korkuda tuhaf bir tatlılık vardı.

Yürümeye devam etti.

Yürüdü ve içine giren cinlerle tanınan o kadının hikâyesi geride kaldı.

Bir zamanlar kaçıp kurtulmak istediği şehir giderek uzaklaşıyordu.

Günün birinde insanların nefret edeceği bir peygamberin ardından yürümenin ne demek olduğunu henüz bilmiyordu.

Şimdi kendisine adıyla seslenilmiş biri olarak yürüyordu.

Çok ilerisinde, henüz görünmese de başka bir bahçe, başka bir gece, başka bir an bekliyordu. O an geldiğinde İsa bu günü öyle güçlü hatırlayacaktı ki şimdi yalnızca sezinlediği şeyi anlayacaktı.

Mecdelli Meryem'in ona ilk kez gelmediğini.

Kimi ruhların birbirini karşılaştıkları için tanımadığını.

Çok önceden tanış oldukları için karşılaştıklarını.

Yazarın bölüme ilişkin notları:

Bu bölüm, Mecdelli Meryem'in Yeni Ahit'te anlatılan yaşamı ve yaptıkları incelendikten sonra yazıldı. Erişebildiğimiz kaynakların hiçbirinde İsa ile Mecdelli Meryem'in ilk karşılaşması açıkça anlatılmaz. Karşılaşmayı öykünün bütünüyle buluşturmak için eklenen ayrıntılar dışında, burada onların tanışmasına ilişkin en olası anlatım yer alıyor.

5. Elarion: Birliğin Başkenti Nitra

Nitra, Elarion'un en eski şehri değildi ama öyleymiş gibi davranırdı.

Adını taşıdığı nehrin kıyısına kurulmuştu. Nehir şehrin içinden bir hatıra gibi akardı. Üzerindeki ulaşım katmanlarından daha yavaş, kıyılarında yükselen hesaplama kulelerinden daha sessiz. Çevresinde saydam kubbeler, dikey mahalleler, konsolosluk parkları, sürücüsüz modüllerin izlediği hatlar ve mali ağın düğüm noktalarını barındıran kuleler yükseldiğinde bile Nitra'nın eski taş merkezi korunmuştu.
Nitra'da eski olan hiçbir zaman yıkılmazdı. Yalnızca çevresi yeniyle kuşatılırdı.

Böylece insan taşları yedi yüz yıl önce döşenmiş bir meydanda durup başının üstünden yörünge halkasına doğru yükselen gemileri görebilirdi.
O gün şehir törene hazırlanmış gibiydi. Kamu binalarının cephelerindeki saydam yazılar ağır ağır değişiyordu:
İşten sonra çalışma. Ücretten sonra değer. Otomasyondan sonra insan.

Birlik, gelirin geleceği üzerine halka açık büyük bir forum toplamıştı.

Evrensel temel gelire ilişkin ilk forum değildi bu. Böyle tartışmalar onlarca yıldır sürüyordu. Önce akademi çevrelerini kışkırtan bir fikir, sonra toplumsal bir deney, ardından bir seçim sloganı, en sonunda da siyasetçilerin hâlâ ertelemenin yolunu aradığı bir zorunluluk olmuştu.
Ama bu kez kazanabilecekleri zaman azalmıştı.

Otomatik üretim, iktisatçıların eskiden ancak kuramda mümkün gördükleri sınırı aşmıştı. Birliğin bazı bölgelerinde yetişkinlerin yüzde kırkından azı geleneksel anlamda çalışıyordu. İstemediklerinden değil. Yaptıkları işe artık ihtiyaç duyulmadığından.

Makineler ürün yetiştiriyor, inşa ediyor, ayıklıyor, hesap tutuyor, çeviri yapıyor, tanı koyuyor, denetliyor, öğretiyor, hatta müzik besteliyordu. Bunların hepsini öyle ucuza yapıyorlardı ki insan emeği, ekonomik gereklilikten çok kültürel bir tercihe dönüşmeye başlamıştı.
Ama ödenecek hesaplar hâlâ insanlara aitti.

Kira.

Yiyecek.

Bakım.

Eğitim.

Tedavi.

İnsan onuru.

İşte bu yüzden devletlerin, bankaların, konsorsiyumların, üniversitelerin, yurttaş konseylerinin, soy arşivlerinin, hatta gezegen dışındaki yönetimlerin temsilcileri Nitra'da bir araya gelmişti. Birlik Konseyi'nin büyük salonu yarım daire biçimindeydi. Her konuşmacının üzerinde adı, devleti, ait olduğu kol, kurumu ve beyan ettiği çıkar ilişkilerinin kapsamı görüntüleniyordu.
Bazılarının adının yanında uzun bir liste vardı.

Bazılarınınki kuşku uyandıracak kadar kısaydı.

Jesair Davion üçüncü sırada oturuyordu. Siyasetçi sıfatıyla değil, Aurelian soy konseylerinin davetli temsilcisi olarak. Böyle toplantıları sevmezdi. Siyasete karşı olduğundan değil. Daha çok, siyasetin canlı bir insanın acısını bir kavrama, kavramı bir komisyona, komisyonu da artık kimsenin okumadığı bir rapora dönüştürmek gibi tuhaf bir yeteneği olduğundan.

Çocukken bir gün ailesinin Davionların evine getirdiği hasta bir akrabasının yatağı başında durmuştu. Soyun büyüklerinden biri ona elini hastanın alnına koymasını buyurmuştu. Jesair denileni yapmıştı, çünkü on dört yaşındaydı ve herkes bekliyordu. Adamın durumu ağırlaşınca birisi biraz daha beklemeyi önermişti. Belki soylarına bağışlanmış yetenek kendini belli ederdi.

Tıbbi yardım modülünü Jesair kendisi çağırmıştı. Adam, Jesair'in orada bulunmadığı bir müdahale sayesinde hayatta kalmıştı. Bir ay sonra soyun vakayinamesine genç Davion'un dokunuşu hakkında bir cümle yazılmıştı. Müdahaleyi yapan kadın hekimin adı ise eksikti. Jesair, bir mucize hikâyesinin gerçek bir insanın emeğini ne kolay örtebildiğini ilk o zaman anlamıştı.
Yanında Mareia Lioren oturuyordu.

Uzun zamandır tanışmıyorlardı. Aslında tanış oldukları bile söylenemezdi. Sağlık arşivleriyle ilgili iki toplantıda, bir de Mareia'nın çocuklara soyların belleğini anlattığı bir Selenit okulunun bahçesinde birbirlerini görmüşlerdi. O karşılaşmadan Jesair'in aklında en çok onun susuşu kalmıştı. Boş bir susuş değildi. Tam yerini bulurdu.
Biri saçmaladığında Mareia nezaketen gülümsemezdi.

Yalnızca ona öyle bir bakardı ki adam kendi söylediklerini duymaya başlardı.

“Sizce bugün bir karara varırlar mı?” diye sordu alçak sesle.

Jesair, ilk konuşmacının hazırlandığı kürsüye baktı.

“Hayır. Bugün herkes karar vermenin neden henüz mümkün olmadığını anlatacak, o kadar.”

Mareia belli belirsiz gülümsedi.

“Tecrübe konuşuyor gibi.”

“Nitra konuşuyor gibi.”

Kürsüye Daren Voltr adında bir Veyran çıktı. Kuzey Birliği Para Konseyinin başkanı ve kuşağının en iyi hatiplerinden biriydi. Başkaları hep kendisini beklediği için hiç acele etmesi gerekmemiş birinin sakin sesiyle konuşuyordu.

“Hanımefendiler, beyefendiler,” diye başladı. “Otomasyonun toplum sözleşmesinin temellerini değiştirdiğinden bu salonda kimsenin kuşkusu yok. Mesele, yurttaşın uygarlığın üretiminden pay alıp almaması değil. Mesele, o payı kimin, hangi para biriminde, kimin denetiminde ve ne pahasına hesaplayacağı.”

Duvarlarda grafikler belirdi.

Kırk devlet.

Tedavülde otuz para birimi.

Kur bantları.

İstikrar mekanizmaları.

İhracat rejimleri.

Borç bilançoları.

“Para birimi,” diye sürdürdü Daren Voltr, “yalnızca bir hesap birimi değildir. Bir devletin direksiyonudur. Para politikasının direksiyonunu gezegen çapında tek bir kuruma teslim edersek bölgeler kendi koşullarına göre hareket etme olanağını yitirir. Devalüasyon her zaman bir suç değildir. Bazen zayıf bir devlet bu sayede hayatta kalır. Oynak bir kur her zaman birilerinin oyunu değildir. Bazen darbeyi emer.”

Salondan onaylayan bir uğultu yükseldi.

Jesair çevresindeki havanın değiştiğini sezdi. Veyranlar, iktidarı sorumluluk gibi duyulacak biçimde anlatmayı bilirlerdi. Üstelik çoğu zaman gerçekten de sorumluluktu sözünü ettikleri. Güçleri de buradan geliyordu.

Ama değer sözü geçince aklında çocukluğundan beri bildiği bir cümle belirdi.

Ortak eserin vakti geldiğinde değer artık gölgede yürümemeli. Herkese hizmet eden şey herkesçe görülebilmeli.

Bugüne ulaşan en eski Aurelian metinlerinden birindeydi. Soy meclislerinde, yükümlülük altına girerken, ortak mülkiyet anlaşmazlıklarında okunurdu. Kimileri onu dini bir buyruk sayardı. Kimileriyse Aurelianların küçük topluluklar hâlinde yaşayıp birlikte çalıştığı, kışı çıkarabilmek için erzaklarını birbirlerine göstermek zorunda olduğu çağlardan kalma bir sözden ibaret olduğunu savunurdu.

Jesair uzun yıllar ona her şeyden önce manevi bir anlam yüklemişti. Değer, hakikatti, onurdu, özveriydi, insanın hiçbir karşılık beklemeden başkalarına verdiği her şeydi. Gölge ise yalandı, bencillikti, gizli niyetti.

Ancak son aylarda, o eski metnin söylediklerini harfi harfine de kastetmiş olabileceği düşüncesi yakasını bırakmaz olmuştu.

Belki de onu yazanlar yalnızca insanın kendi değerini değil, insanın yaratıp bir başkasının kendine mal ettiği değeri de düşünmüştü. Belki ortak eser yalnızca bir tapınak, bir soy ya da bir yerleşim değildi. Belki uygarlığın bütünüydü.

Elarion binlerce yılın biriktirdiği bilgiyle üretiyordu. Makineler kamu altyapısını, gezegenin enerjisini, bedelini önceki kuşakların ödediği araştırmaları, milyarlarca insanın verilerini kullanıyordu. Yine de ortaya çıkan değer özel hesap defterlerinde, döviz işlemlerinde ve en sonunda çoğu kez halkın adını bile duymadığı birine çıkan mülkiyet zincirlerinde gözden kayboluyordu.

Herkese hizmet eden şey herkesçe görülebilmeli.

Başkalarının yaşamına hükmeden güç.

Kendini toplumsal zorunluluk diye sunan servet.

Herkesin payına temel oluşturacak kazanç.

Jesair, eski metnin gerçekten bunu söyleyip söylemediğinden emin değildi. Geçmişin sözleri, bugünün neredeyse her amacına hizmet etmeye zorlanabilirdi. Aurelian kroniklerinden yanılmaz kehanetler çıkaranlara karşı durmasının nedeni de buydu.

Yine de ortak eserin vaktinin çoktan geldiği duygusundan kurtulamıyordu.

Ve değer hâlâ gölgede yürüyordu.

Sonra gezegenin batıdaki en büyük kıtası Aménia'nın güneyinden bir Selenit kadın söz aldı. Otomasyonun yalnızca ücretlerini değil, gündelik hayatlarının ritmini, toplumla bağlarını ve kendilerine ihtiyaç duyulduğu duygusunu da ellerinden aldığı insanları anlattı.

Bütün ömrü boyunca çalışmış, şimdiyse yerlerine makine geçtiği için uygarlığın daha verimli olduğunu dinlemek zorunda kalan kadın ve erkeklerin tanıklıklarını ekrana yansıttı. "İnsan işini kaybettiğinde," dedi, "yalnızca gelirini kaybetmez. Dünyanın ona ihtiyaç duyduğunun kanıtını da yitirir. Evrensel temel gelir salt mali bir düzenek olarak kalmamalı. İnsan onurunu yeniden tanımlamanın bir parçası olmalı."
Ardından iktisatçılar geldi.

Sonra hukukçular.

Sonra üretimde kullanılan yapay zekâların temsilcileri.

Konuşmaları özenli, ölçülü ve yorucuydu.

Mareia Jesair'e doğru eğildi.

"Fark ettiniz mi, herkes payın nasıl hesaplanacağını konuşuyor ama kimse hesabın neye dayandığını bütünüyle göstermek istemiyor?"
Jesair başını salladı.

"Çünkü o hesabın bütün dayanağı iktidardır."

"İktidar görünmeyi sevmez mi?"

"Bayılır. Ama yalnızca ön cepheden."

Mareia ona baktı. İlk kez bakışını hemen çekmedi.

"Ya arkadan?"

"Arkada genellikle eller vardır."

Kürsüde Birliğin genç bir bakanı konuşmaya başlamıştı. Aurelian'dı ama gözlerinde altın halka görünmüyordu. Adil bir evrensel temel gelirin gerekliliğinden, toplumsal barıştan, yurttaşların kurumlarına güvenmek zorunda olduğundan söz ediyordu.

Nerai Sael, yanda, yukarıdaki analiz galerisinde oturuyordu. Oradan tartışmanın canlı veri katmanlarına erişebiliyordu. İsimleri, kurumları, kaynakları, işlemlerin karşı taraflarını, geçmişten gelen bağları, hibeleri, kamuya yapılmış açıklamaları, mülkiyet zincirlerini görebiliyordu. Kısacası erişime açık olan her şeyi.
Onu kaygılandıran da tam bu yüzden erişime kapalı olanlardı.

Daren Voltr'un verilerinde üç katman eksikti. Bunlar yasa dışı ya da ceza soruşturması gereği gizli tutulan veriler değildi. Yalnızca koruma altındaydı. Ticari çıkarlar. Devletler arası para politikası görüşmeleri. Kamuya açıklanmamış danışmanlık sözleşmeleri.
Nerai üçünü de işaretledi.

Voltr'dan belli bir konuda kuşkulandığı için değil. Görünmezliğin yapısı hep böyle kurulmaya başladığı için. İlk adım bir suç değil, bir istisna olurdu.
Aşağıdaki salonda tartışmanın özüne geliniyordu.

"Para birliği olmadan evrensel temel gelir eşitsiz olur," dedi Birliğin iktisatçılarından bir kadın. "Her devlet ayrı bir pay öder, üretimi başka türlü hesaplar, başka kazançları gizler ve parasının değerini kendi siyasi ihtiyacına göre ayarlar."
"Para birliğiyle birlikte verilecek evrensel temel gelir ise," diye cevap verdi mali konsorsiyumdan bir Veyran, "gezegeni yöneten muhasebe makinesine itaat karşılığında yurttaşa merkezden bağlanan bir yardım olur."
"Hayır," diye bir ses yükseldi arka sıralardan. "Bir pay olur."

Salon sustu.

Ses bir siyasetçinin değildi. Jesair'indi.

Konuşmayı düşünmemişti. Söz de istememişti. Yalnızca cümle, o daha kendini tutamadan ağzından çıkmıştı.

Adı duvarlarda belirdi: Jesair Davion, Auriola Soy Konseyi, bağımsız delege.

Birkaç kişi dönüp baktı.

Davion adı duyulunca salonda her zaman bir şey değişirdi. Tutanağa geçirilemeyecek kadar belirsiz bir değişimdi ama eski söylencelerin gölgesi uzun olurdu.
Oturum başkanı sözü ona verdi.

Jesair ayağa kalktı.

Bir an eski metnin sözlerini yeniden gördü. Taşa kazınmış ya da bir soyun vakayinamesine geçirilmiş değillerdi. Grafiklerle, adlarla, verilerle birlikte salonun üzerinde duruyorlardı sanki.
Ortak eserin vakti geldiğinde değer artık gölgede yürümemeli.

Belki de yüzyıllar boyunca bu sözleri çok dar yorumlamışlardı. Belki karşılarında bir hesap meselesi dururken sözlerin manevi anlamda gerçekleşmesini beklemişlerdi. Parayla ilgili olması meseleyi daha az kutsal kılmıyordu.

"Yardım, iktidarın yukarıdan verdiğidir," dedi. "Pay ise kişinin, sırf bu uygarlığın bir parçası olduğu için zaten hakkı olandır. Makineler bütün bir gezegenin bilgisinden, altyapısından, geçmişinden ve enerjisinden değer üretiyorsa o değer yalnızca makinelerin sahiplerinin elinde doğmuyor demektir. Herkesin mirasından doğuyor."
Bir an sustu.

“En eski Aurelian metinlerinden birinde şöyle denir: Ortak eserin vakti geldiğinde değer artık gölgede yürümemeli. Herkese hizmet eden şey herkesçe görülebilmeli.”
Salonda birkaç kişi kıpırdandı. Kimileri bu sözü tanımıştı. Kimileriyse yalnızca çağdaş bir siyasi tartışmanın ortasına bırakılmış eski dinî sözler işitmişti.

“Uzun zaman yalnızca bireyin ahlakından söz ettiğini sandım,” diye sürdürdü Jesair. “Bugün artık emin değilim. Uygarlık, atalarımızın düşleyebileceğinden çok daha somut bir anlamda ortak bir esere dönüştü. Makinelerimiz ortak bilgiden yararlanıyor. Ekonomimiz ortak bir altyapıya dayanıyor. Üretimimiz hem yaşayanların hem ölülerin emeğinden doğuyor. Herkese hizmet edecekse ürettiğimiz değerin nerede doğduğu, nereye gittiği ve ona kimin hükmettiği görülebilmeli.”
Bakışını duvarlardaki verilere çevirdi.

“Pay gözlerimiz kapalıyken hesaplanamaz. Yurttaş, payının ne üzerinden hesaplandığını göremiyorsa kendisine verilen şey adalet değildir. Bir tesellidir.”
Salon sessizdi.

Onaylayan bir sessizlik değildi. Tehlikeye daha yakındı.

Daren Voltr hafifçe gülümsedi.

Gülümseyişinde küçümseme yoktu. Daha çok, sonunda karşısında parçalara ayırmaya değer büyüklükte bir iddia bulan birinin hoşnutluğu vardı.

“Pekâlâ,” dedi. “Yardımla pay arasında yaptığınız ayrımı kabul edelim. Hatta insanın kendi payının ne üzerinden hesaplandığını bilmeye hakkı olduğunu da kabul edelim. Peki, ne öneriyorsunuz? Hesaba temel alınan verilerin eksiksiz, şeffaf ve aynı zamanda doğrulanabilir olmasını nasıl sağlayacaksınız?”
Salonun duvarlarındaki döviz kuru grafikleri kayboldu. Yerini gezegendeki üretimin bir şeması aldı.

Enerji.

Toprak.

Otomatik fabrikalar.

Kamu araştırmaları.

Özel patentler.

Veri arşivleri.

Gezegen dışı madencilik.

Milyonlarca düğüm, devletlerin, para birimlerinin ve mülkiyet yapılarının içinden geçen çizgilerle birbirine bağlanıyordu. Bazıları belirgindi. Ötekiler fonların, bankaların ve sahibi kamuoyu tarafından bilinmeyen şirketlerin oluşturduğu karmaşada kayboluyordu.
Jesair bir süre onlara baktı.

"Yalnızca seçilmiş birkaç kişinin bildiği verilerle herkesin payını hesaplayamazsınız," dedi. "Bir sistemin belirleyici unsurları banka sırrının, ticari sırrın ya da parasal egemenliğin ardında saklı kaldığı sürece o sistemin adil olup olmadığını da sınayamazsınız."
"Bu hâlâ bir öneri değil," diye karşı çıktı Voltr.

"Önerinin başlangıcı."

Jesair bakışlarını şemaya kaldırdı.

"Değer gölgede yürümemeli. Elarion'da ne kadar değer üretildiğini, onu kimin yarattığını, kimin kendine mal ettiğini ve kalanların payına ne düştüğünü bilmek istiyorsak o değerin hareketini görebilmeliyiz."
Salonda bastırılmış birkaç ses duyuldu.

"Bu yüzden gezegenin tamamındaki para akışları büyük ölçüde şeffaf olmalı," diye devam etti Jesair. "Yalnız devletlerin harcamaları değil. Yalnız siyasetçilerin hesapları ve kamu kurumlarının sözleşmeleri de değil. Büyük özel sermayenin hareketleri de görülebilmeli. Mülkiyet bağları. Nihai yararlanıcılar. Para birimleri arasındaki aktarımlar. Siyasi nüfuzun finansmanı. Milyonların hayatını değiştirebilecek altyapıların, toprağın, medya kuruluşlarının, araştırmaların ve teknolojilerin satın alınması."
Analiz galerisinde Nerai yazmayı bıraktı.

Daha kapsamlı siciller, daha sıkı denetimler ya da üretim için ortak raporlama kuralları önerilmesini bekliyordu. Oysa Jesair, kamu maliyesiyle özel finans dünyası arasındaki sınırın kendisini sorguluyordu.
Voltr soğukkanlılığını korudu.

"Bütün para akışları mı?"

"Büyük ölçüde dedim."

"Pek işinize gelen bir açıklama bu."

"Gerekli bir ayrım. Yemek ya da ilaç parası ödeyen biri, bu yaptığıyla gezegenin kaderini tayin etmez. Ama bir hastaneler zinciri satın alan, enerji arzının denetimini ele geçiren ya da bir siyasi hareketi finanse etmeye başlayan biri artık yalnızca kendisi için karar vermiyordur."

“Peki küçükle büyük arasındaki sınırı kim çizecek?”

“Toplum.”

Voltr gülümsedi.

“Toplum hiçbir şeyi belirlemez. Kararları, onun adına konuşan kurumlar verir.”

“Öyleyse onların da şeffaf olması gerekir.”

Salondan kısa, gergin bir gülüş geçti.

Voltr gülüşün dinmesini bekledi.

“Ya mahremiyet?” diye sordu. “Her yurttaşın başka her yurttaşın hesaplarını görebilmesini mi istiyorsunuz? Nereden alışveriş ettiğini, kime yardım ettiğini, kimi desteklediğini, nerelerde dolaştığını, belki de neden utandığını?”
Soru salonun üzerinde asılı kaldı.

Öncekilerin hepsinden yalındı. Tam da bu yüzden daha tehlikeliydi.

Jesair bir an sustu.

“Mahremiyetin bir anlamı vardı,” dedi. “Hâlâ da var. İnsanın özel dünyasını, ailesini, sağlığını, ilişkilerini, inançlarını, kamuya hiçbir açıklama borçlu olmadığı alanı korur.”
“Demek benimle aynı görüştesiniz.”

“Tam olarak değil.”

Jesair avucunu önündeki koltuğun arkalığına koydu.

“Mali mahremiyetin büyük bölümü, insanı başka insanlardan korumak için ortaya çıkmadı. İnsanı iktidardan korumak için doğdu. Yozlaşmış bir devletten, keyfine göre hükmeden bir yöneticiden ya da her bilgiyi ona karşı kullanabilecek bir kurumdan.”
Ön sıralardaki devlet delegelerine baktı.

“Devletin şeffaf olmadığı bir toplumda mahremiyet özgürlüğün son sığınağı olabilir. Ama iktidarın kendisinin şeffaf olduğu bir toplum kurmak istiyorsak şunu sormalıyız: Aynı gölge bugün hâlâ güçsüzleri mi koruyor, yoksa daha çok güçlüleri mi?”
Bu kez kimse gülmedi.

“Sıradan insan, yaptığı her alışverişi yabancılar izlesin istemez,” diye devam etti Jesair.

“Ama belli bir sınırı aşan servetlerde ve işlemlerde mahremiyet artık yalnızca kişinin özel hayatını ilgilendirmez.”
“Neden?”

“Çünkü büyük servet yalnızca kişisel bir mesele değildir.”

Konsorsiyumların birkaç temsilcisi oturduğu yerde kıpırdandı.

"Büyük servet, fiyatları, çalışma koşullarını, toprağın kime ait olduğunu, şehirlerin biçimini, araştırmaları, medyayı, hatta bazen yasaları değiştirebilme gücüdür. Bir noktadan sonra mesele insanın neye sahip olduğu değildir yalnızca. Sahip oldukları sayesinde başkalarına ne yapabileceğidir."

Voltr kollarını kavuşturdu.

"Bu yüzden mahremiyetini mi yitirmeli?"

"Bu yüzden gücünün kapsamı görülebilmeli."

"Yalnızca adını değiştiriyorsunuz."

"Hayır. Özel hayatla iktidar aynı şey değil."

Jesair'in sesi sakindi.

"Akşam yemeğinde ne sipariş ettiğinizi, kime kişisel bir armağan yolladığınızı ya da geceyi nerede geçirdiğinizi kimsenin bilmesine gerek yok. Ama toplumun, on ayrı fon aracılığıyla su tedarikinde söz sahibi olacak büyüklükte pay edindiğinizi bilmeye hakkı var. Bir siyasi partiyi finanse eden şirketle o partinin kamu ihalelerini verdiği konsorsiyumun aynı kişiye ait olduğunu bilmeye hakkı var. Bir devlette beyan edilen kazancın bir başkasında yaratıldığını, üçüncüsünde de gözden kaybolduğunu bilmeye hakkı var."

Duvarlarda adları gizlenmiş bir mülkiyet zinciri belirdi. Tek bir işletmenin izi on dört şirketin, altı devletin ve gezegen dışındaki üç ayrı yargı çevresinin içinden geçiyor, sonunda gerçek sahibinin kimliği kamuya kapalı bir fonda kayboluyordu.

"Büyüklerin mahremiyeti çoğu zaman bir düzeneği korur."

Voltr gözünü şemaya dikti.

"Siz herkesin her düzeneği görmesini mi istiyorsunuz?"

"Kayda değer her gücün gözle görülür bir iz bırakmasını istiyorum."

"Gerçek zamanlı mı?"

Jesair bir an duraksadı.

"Şeffaflığın yalnızca arkeolojiye dönüşmesine meydan vermeyecek kadar erken."

Salonda bir huzursuzluk dolaştı.

"Demek yıl sonundaki hesapların açılmasıyla yetinmiyorsunuz," dedi Voltr. "Büyük para akışlarının gerçekleşirken de görülebilmesini istiyorsunuz."

"Evet."

“Peki kim izleyecek onları? Devlet mi? Para Konseyi mi? Gezegen Bankası mı?”

“Bu kurumlardan hiçbiri tek başına değil.”

“Kim öyleyse?”

Jesair salona göz gezdirdi.

“Böyle bir sistemin tam olarak nasıl bir biçim alacağını henüz bilmiyorum. Ama hangi biçimi almaması gerektiğini biliyorum. Tek bir hükümetin, tek bir bankanın, tek bir devletin ya da tek bir ırkın mülkü olamaz. Herkesi görüp kendisi görünmeyen bir göz gibi işleyemez.”

Mareia ona baktı.

Jesair yalnızca paranın şeffaflığını savunmuyordu. Bakma eyleminin kendisini de şeffaf kılmanın yolunu arıyordu.

“Her bakış iz bırakmalı,” diye sürdürdü. “Bir kurum bir kişiyi incelemeye alırsa o kişi bunu hangi kurumun yaptığını bilmeli. Bir analiz sistemi bir işlemi riskli diye işaretlerse kararını hangi kurallara göre verdiği incelenebilmeli. Birine kamuya açıklama yükümlülüğünden muafiyet tanınırsa o muafiyetin varlığı, kimin izniyle ve ne zamana kadar geçerli olduğu görülebilmeli.”

Nerai hafifçe öne eğildi.

Bu artık sıradan bir sicil değildi. Karşılıklı görünürlük üzerine kurulu bir sistemdi. Denetçiler parayı görecek, ama denetledikleri insanlar da denetçileri görecekti.

Voltr yine de geri adım atmadı.

“Ya suçlu?” diye sordu. “O da mı birinin kendisini incelediğini bilecek?”

“Evet.”

Salondan bir uğultu geçti.

“O zaman parayı başka yere aktarır.”

“Gözden kaybolacak biçimde aktarabiliyorsa sistem zaten başarısız olmuş demektir.”

“Kanıtları yok eder.”

“Kaydı tutulmuş bir para hareketini silmek mümkün olmamalı.”

“Niyetini gizler.”

“Niyeti gizlemek her zaman mümkündür. Ama şeffaflık zihin okuyamıyor diye iktidarı koruyamayız.”

Voltr sustu.

İlk kez gülümsemiyordu.

“Neyi tarif ettiğinizi biliyor musunuz?”

“Tam olarak değil.”

“Banka sırrının sonunu tarif ediyorsunuz.”

“Bugünkü biçimiyle, belki.”

“Ticari sırların büyük bir bölümünün de sonunu.”

“Ticari sır başkalarının hayatı üzerindeki gücü örtüyorsa belki onun da.”

“Belki devletlerin parasal egemenliğinin de sonunu.”

Jesair kürsünün üstünde beliren onlarca para biriminin simgelerine baktı.

“Parasal egemenlik, kendi yurttaşlarının yaşam düzeyini belirleyen verileri gizleme hakkıysa, evet.”

Salona sessizlik çöktü.

Bu kez yalnızca tehlikeli değildi.

Düşmancaydı.

Jesair ön sıralardakilerin bakışlarının değiştiğini hissediyordu. Biraz önce, nezaket gereği dinlenmesi gereken eski bir Aurelian soyunun temsilcisiydi. Şimdi koskoca devletlerin, bankaların ve konsorsiyumların dayandığı yetkileri sorgulayan adam olmuştu.

Voltr yerine oturdu.

Oturum başkanı sözü bir sonraki delegeye vermeye hazırlanıyordu ama kimse el kaldırmadı.

Duvarlarda gezegenin para akışlarını gösteren şema kaldı.

Milyonlarca çizgi.

Kimisi belirgin.

Kimisi kesik kesik.

Birçoğunun ucu da karanlıkta.

Mareia Jesair’e doğru eğildi.

“Bu gezegende sizden daha çok parası olan hemen herkesi az önce kızdırdığınızın farkında mısınız?”

Jesair yerine oturdu.

“O kadar da zor olmasa gerek. Hiçbir zaman pek param olmadı.”

“Alçakgönüllülüğünüzün onları yatıştıracağını sanmam.”

Jesair ona baktı.

“Sizce fazla mı ileri gittim?”

Mareia bakışını şemadaki karanlık noktalara çevirdi.

“Hayır,” dedi. “Bence daha yeni yönü gösterdiniz.”

Tepelerinde, galeride, Nerai yeni bir analiz kaydı açtı.

Jesair’in adını şüpheli kişi olarak da siyasi risk olarak da girmedi. Yalnızca iki cümle yazdı.
İnsanın ortak değerden alacağı pay adil olacaksa ortada görünmeyen hiçbir değer kalamaz.
Mali güç denetlenebilir olacaksa yalnızca paranın hareketini değil, ona bakan herkesi de görebilmek gerekir.
Kaydı sakladı.

Birkaç yıl sonra yeniden o kayda döneceğini bilmiyordu.

O gün geldiğinde soru artık değerin gölgede yürümesine izin verilip verilemeyeceği olmayacaktı.

Gölgenin kaç hayatı gizleyebileceği olacaktı.

Salonun öbür ucunda, mali konsorsiyumların konuklarına ayrılan bölümde Arien Korveth oturuyordu.

Jesair’e bir konuşmacıya bakar gibi bakmıyordu.

Bakışları bir an Mareia’ya, ardından yine salonun ortasında duran adama kaydı. Bu bakışta, siyasi görüş ayrılığından ya da yeni bir düşüncenin çıkarlarına zarar vermesinden çekinen bir finansçının kaygısından daha kişisel bir şey vardı.
Arien’in bakışı, kendisini şahsen yaralayan bir şeyle karşılaşmış bir insanın bakışıydı.

Arien’den birkaç koltuk ötede Kael Thorne oturuyordu.

Adı hiçbir konuşmacı kürsüsünün üstünde görünmüyordu. Bir devleti ya da siyasi partiyi temsil etmiyor, resmî olarak hiçbir finans kuruluşu adına konuşmuyordu. Buna rağmen banka başkanları da en büyük fonların yöneticileri de hangi siyasetçilere iktidar yolunun açılacağına karar verenler de onu tanırdı.
Jesair konuşurken Kael yalnızca konuşmacıyı izlemiyordu.

Salonu izliyordu.

Sözlerin gerçek anlamının çoğu zaman onları söyleyenin yüzünde değil, o sözlerin dokunduğu insanların yüzlerinde belirdiğini bilirdi. Fon yöneticilerinin tedirginliğini, para

konseylerinin temsilcilerindeki ihtiyatı, Jesair'in fikirlerinin daha yasaya dönüşme aşamasına gelemeden dağılıp gideceğinden emin siyasetçilerin sessizce eğlendiğini görüyordu.

Kendisiyse hiç eğlenmemişti.

Jesair herkese hizmet eden şeyin herkesçe görülebilmesi gerektiğini söylediğinde Kael öyle keskin bir korku duymuştu ki bir an bütün salonun yalnız kendisi için sustuğunu sanmıştı.

Bunu pek az kişi bilirdi ama gücünün büyük bölümü tam da bir bütün olarak görülememesine dayanıyordu. Bankalar onun fonlarını biliyor ama nihai sahiplerini bilmiyordu. Siyasetçiler vakıflarına bağışta bulunanları tanıyor ama paralarının kaynağını bilmiyordu. Parti yöneticileri hesapları görüyor, onları birbirine bağlayan zincirleri görmüyordu. Memurlar şirketlerin her birini ayrı ayrı tanıyor ama hepsinin yolunun dönüp dolaşıp vardığı haneyi bilmiyordu.

Şeffaflık yalnızca yeni kurallar anlamına gelmezdi.

Kael için açığa çıkmak demekti.

Yöneticilerin ve vakıfların arkasına saklanmış serveti gözler önüne sererdi. Vergiden kaçırılmış paraları. Görünüşte birbirinden nefret eden ama gizliden gizliye aynı kaynaklardan beslenen partileri. Başlangıç sermayesini kibar çevrelerde sözü edilmeyen yerlerden aldığı hâlde yasal görünen işleri.

Jesair bir ekonomik reform önerisi sunmaktan fazlasını yapmıştı.

Farkında olmadan Kael'in bir ömür kurmaya uğraştığı dünyanın hükmünü vermişti.

Kael'in ödü koptu.

Şeffaflığın yarın geleceğine inandığından değil. Yasalar yavaşlatılabilir, komisyonlar işe boğulabilir, kamuoyu bıktırılabilirdi. Korkutucu olan başka bir şeydi: Jesair'in sözleri yalındı. İnsanlar onları anlayabilirdi. İnsanların anladığı bir düşünce de ancak inanmak isteyecekleri biri çıkıp o düşünceyi dile getirene dek bastırılabilirdi.

Sonra Arien'i fark etti.

Jesair'e bakarken çene kaslarının gerildiğini gördü. Gözlerinin bir an Mareia'da durduğunu. Salon her dikkatini Jesair'e verdiğinde yüzünün nasıl değiştiğini.

Arien yalnızca Jesair'in düşüncesinden korkmuyordu.

Jesair'in kendisiyle de bir derdi vardı.

Arien izlendiğini fark etmeden Kael gözlerini başka yana çevirdi.

Kürsüde oturum başkanı konuşması için Jesair'e teşekkür ediyordu. Sanki hiç önemli bir şey olmamış gibi salon ağır ağır gündemine dönüyordu. Sıradaki konuşmacı söz almak için bekliyor, duvarlarda yeni grafikler hazırlanıyordu.

Ama Kael Thorne bazı anların, daha kendileri ne olduklarının ayırdına varmadan tanınabildiğini bilirdi.

Jesair Davion az önce, iktidarın ellerini göstermek zorunda kalacağı bir dünyanın adını koymuştu.

Kael kendi ellerinde ne bulunacağını biliyordu.

Birkaç koltuk ötede de Jesair'i çok daha kişisel nedenlerle susturmak istediği belli olan bir adam oturuyordu.

Kael, Arien'in adını aklında tuttu.

Forumdan dönerken Mareia akşam haberlerini açtı. Bir kanalda Jesair'in yüzünün altında şu başlık belirdi: DAVION HER HESABI GÖRMEK İSTİYOR. İkinci kanal yiyecek satın almakla bir hastaneye sahip olmak arasındaki farkı anlatıyordu. Üçüncüsüne konuk olan bir banka temsilcisi de ikisi arasındaki sınırın hiçbir zaman güvenilir biçimde çizilemeyeceğini savunuyordu.

"Ben gücün kapsamından söz ettim," dedi kısa bir kayıtta Jesair. Sunucu sözünü kesti: "Yani mahremiyetin kapsamından mı?"

Mareia yayını kapattı. Sabah sağlık arşivlerinde onunla buluşacaktı. İlk hangi soruyu soracağını şimdiden biliyordu.

6. Dünya: Yahuda'nın Öpücüğü

Yahuda uzun süre, insanın kendini yeterince sıkı kapatırsa kendi nefsine üstün gelebileceğine inandı.

Kutsal Yasa'nın sözlerini çocukluğundan beri bilirdi. Neyin temiz, neyin kirli olduğunu bilirdi. Dile getirilmeyen, gizli bir yara gibi bedende taşınan utancı bilirdi. Havrada putperestlerin günahlarını, yoldan çıkmış şehirleri, Tanrı'nın nefret ettiği tutkuları anlatan adamları dinlerdi. Her seferinde başını başkalarından biraz daha öne eğerdi ki nasıl can kulağıyla dinlediğini kimse görmesin.
İçinde yaşayan şeye bir ad koymaya hiç izin vermemişti kendine.

Bilmediği için değil. Tersine. Daha gençken, fark etmemesi gereken şeylere gözü takılmaya başladığından beri biliyordu: İşine eğilmiş bir adamın ensesine, ağı çeken ellerin gücüne, onunla başkalarıyla olduğundan daha sevecen konuşan yaşlıca bir öğretmenin sesine. Hep birdenbire gelirdi, bir sıcak basması gibi. Hemen ardından da dehşet.
Hayır.

Bu olmasın.

Ben olmayayım.

Hiçbir şey belli etmeden yaşamayı öğrendi. Akla uygun konuşmayı, dik durmayı, insanların gözünün içine ancak kuşku uyandırmayacak kadar bakmayı öğrendi. Zayıflığı küçümsemeyi öğrendi, çünkü onu her şeyden fazla ürküten kendi zayıflığıydı. Öteki erkekler kadınlar hakkında şakalaşırken tam gülümsemek gerektiği anda gülümsüyordu. Evlilikten söz ettiklerinde lafı paraya, Roma'ya, tapınağa, ağırlığı olan ve sır kokusu taşımayan herhangi bir şeye çeviriyordu.
Sonra İsa'yla karşılaştı.

Yıllarca içinde bir taşın altında tuttuğu ne varsa kımıldamaya başladı.

Başlangıçta bedensel bir şey değildi. En azından Yahuda kendine böyle açıklıyordu bunu. Önce saygıydı. Sonra hayranlık. Sonra minnet. Sonra da hâlâ sadakat adını verebildiği bir şey. İsa onun adını, o adın ardında hiçbir kirlilik saklı değilmiş gibi söylerdi. Ona tiksinmeden, alay etmeden, Yahuda'nın ömrü boyunca korktuğu o erkeklere özgü kuşkuya kapılmadan bakardı.
Tam da bu yüzden tehlikeliydi.

İsa'nın arılığı taş duvar gibi sert değildi. Kapısı açıktı. Yanında insan yalnızca suçluluk duymazdı. Bütün varlığıyla görülüp de yıkıma uğramadan kalabileceğini de sezerdi. Başkaları için avuntuydu bu. Yahuda için baştan çıkarıcı bir çağrı.
En kötüsü sıradan günlerdi.

Akşamları ateşin başında, İsa yorgun argın oturmuşken pelerininin omzundan kayması, ışığın onun yüzünü sessizce çizmesi. Sabah elini yıkarken suyun bileklerinden süzülüşü. Yolda yürürken, soru sormak için bir öğrencinin ona fazlaca yaklaşması. Yahuda o zaman göğsünde bir şeyin kabardığını hisseder, hemen bir duayla onu ezerdi.
Ya Rab, bu utancı benden uzaklaştır.

Ama utanç uzaklaşmıyordu.

Yalnızca susmayı öğreniyordu.

Bir akşam, hastalarla derman arayanların İsa'nın başına üşüştüğü bir köyde geçirilen uzun bir günün ardından, Yahuda uyumadı. Ötekiler sundurmanın altında yatmış, yorgun adamların ağır uykusuna dalmışlardı. Petrus horluyordu. Tomas uykusunda duvara döndü. Yuhanna pelerinini çenesine kadar çekmiş yatıyordu. Sakindi, sanki dünya ona hiç düşman olmamıştı.
Yahuda bir süre onu seyretti. O huzurdan nefret ediyordu.

Sonra İsa'nın dışarı çıktığını gördü.

Peşinden gitti.

Parayı konuşması gerektiğini söyledi kendi kendine. Yarınki yolu. Çevrelerinde büyüyen tehlikeyi. Akla uygun bir sebep her zaman bulunurdu. İnsan, itiraf etmekten korktuğu bir şeyin peşine düştüğünde akla uygun sebeplere ihtiyaç duyardı.

İsa evin arkasındaki alçak duvarın yanında duruyordu. Kırların üzerine karanlık, ılık bir gece çökmüştü. Uzakta bir köpek havladı. Zeytin ağaçlarının ötesinde bir yerden bir böcek sesi geldi. İsa ellerini taşa dayamış, başını eğmişti. Sanki sustuğunda bile dua ediyordu.
"Rabbi," dedi Yahuda.

İsa döndü.

"Yahuda."

Bu ad ona dokundu. Her seferinde dokunurdu. Sanki İsa onu, Yahuda'nın üstüne yığdığı bütün o katmanlardan sıyırarak söylüyordu.
"Yalnız kalmamalısın," dedi Yahuda.

İsa ona sakince baktı.

“Ya sen?”

“Ben uyumuyorum.”

“Görüyorum.”

Yahuda kısa, sert bir kahkaha attı.

“Sen hep görürsün.”

İsa sustu.

Yahuda gitmesi gerektiğini hissetti. Hâlâ gidebilirdi. Sıradan bir söz söyleyip dönmesi, ötekilerin yanına varması ve sabah hiçbir şey olmamış gibi yola devam etmesi yeterdi. Ömrü boyunca kendini böyle kurtarmıştı. Son anda geri çekilerek.
Ama o gece kendi kafesinden yorgun düşmüştü.

“İnsanların içinde ne uyandırdığını biliyor musun?” diye sordu.

İsa kıpırdamadı.

“Senin içinde ne uyandırdım?”

Yahuda’nın boğazı düğümlendi.

Bu bir suçlama değildi. Kötü olan da buydu. İsa soruyu, karşısında bir günah değil, uçurumun başında duran bir insan varmış gibi sormuştu.
“Bunu konuşmak istemiyorum.”

“Öyleyse neden geldin?”

Yahuda yana baktı. Duvara. Karanlığa. Kendi ellerine.

“Çünkü artık dayanamıyorum.”

İsa’nın yüzü değişti. Yumuşadı ama zayıflamadı.

“Neye dayanamıyorsun?”

Yahuda sertçe soluk verdi.

“İçimde olana.”

Bir an öyle derin bir sessizlik oldu ki damarlarındaki kanın sesini kulaklarında işitti.

“Ömrüm boyunca çekip gitsin diye dua ettim,” diye sürdürdü. “Ömrüm boyunca dikkat ettim. Gözlerime. Sözlerime. Ellerime. Nerede durduğuma. Kimden uzak duracağıma. Kime yaklaşmayacağıma. Senin yanına gelirsem arınırım sanmıştım.”
İsa sözünü kesmeden dinledi.

“Oysa daha kötü oldu,” dedi Yahuda. “Senin yanında daha kötü.”

İsa, bu cümle içini acıtmış gibi gözlerini indirdi.

“Yahuda...”

“Hayır,” diye sözünü kesti. “Adımı böyle söyleme. Sanki hâlâ başka bir şey olabilirmişim gibi söyleme.”

“Olabilirsin.”

“Olamam.”

“Durabilirsin.”

Yahuda ürperdi. Öfkeden mi, acıdan mı, umuttan mı, belli değildi.

“İçinde yasak bir şey taşımak ne demek bilmeyen biri gibi söylüyorsun bunu.”

“Ayartılmak nedir bilirim.”

“Bunu bilmezsin.”

Sözler istediğinden sert çıktı. Ama geri almadı.

İsa karşısında sessizce duruyordu.

“Şu anda seni yargılayan ben değilim,” dedi.

Yahuda güldü. Bu kez neredeyse çaresizce.

“Beni asıl sen yargılıyorsun. Çünkü bana tiksinerek baksan kolay olurdu. Beni kovsan ne olduğumu bilirdim. Ama sen hâlâ aranızda yerim varmış gibi bakıyorsun bana.”
“Var.”

“Benim istediğim gibi değil.”

Bunu söyler söylemez kendi sözünden korktu.

Artık geri çekilecek yer kalmamıştı.

İsa’nın yüzünü hüzün kapladı.

“Yahuda, yol bu değil.”

“Hangi yol?”

“Bir insana sahip olmak istemek.”

“Ben sana sahip olmak istemiyorum.”

Daha söylerken yalan olduğunu biliyordu.

Onun bakışını istiyordu. Sesini. Yalnızca kendisine ait olmasını. İsa'nın hiç değilse bir kez herkese ait olmaktan çıkmasını istiyordu: Hastalara, çocuklara, kadınlara, Petrus'a, Yuhanna'ya, bütün İsrail'e, Tanrı'ya. Yalnız kendisinin olacak tek bir an istiyordu.
Ve onca zaman kilit altında tuttuğu bu arzu, aklı önüne geçmeye fırsat bulamadan utancı bir yana attı.

Ona doğru bir adım attı.

İsa elini kaldırdı. Bir tehditten çok bir sınır çizer gibi.

"Olduğun yerde kal."

Ama Yahuda artık dinlemiyordu. Ya da duymuştu da tam bu yüzden ilerliyordu. İsa'yı yeninden tuttu. Zor kullanarak değil, ısrarla. Boğulurken kendisiyle birlikte dibe sürükleyebileceği kişiye bile tutunan biri gibi.
"Bir kerecik," diye fısıldadı.

"Hayır."

Söz açıktı. Sakindi. Kesindi.

O anda Yahuda'nın gözü karardı.

Eğilip onu öptü.

Bu öpüşte ne selamdan ne kardeşçe saygıdan bir şey kalmıştı. Yahuda açlığını, umutsuzluğunu, yalnızlığını, kendinden tiksintisini, kabul görme arzusunu ve bunun için yalvarmak zorunda kalmanın öfkesini o öpüşe yükledi. Ansızın, şiddetle öptü onu, sonra bir kez daha. Sanki ilk dokunuş, içine doldurduğu onca şeyi taşıyamayacak kadar kısaydı.
İsa onu kendinden uzaklaştırdı.

İsa, vurmadan, nefret duymadan, onu öyle kararlı itti ki Yahuda o anda anladı: Ne bir aralık vardı ne bir ihtimal ne de bir belki.
İsa'nın elleri omuzlarındaydı.

"Yeter."

Yahuda güçlükle soluk alıyordu. Yüzü hem yanıyordu hem de solgundu. Gözleri parlıyordu ama ağlamıyordu. Henüz.
"Demek sonunda..." dedi.

"Hayır."

"Beni reddediyorsun."

"Yaptığın şeyi reddediyorum."

“Aynı şey.”

“Değil.”

“Senin için değil!” diye patladı Yahuda. “Sen hep her şeyi öyle ayırırsın ki temiz kalırsın. Günahla insanı. Arzuyla eylemi. Merhametle sınırı. Ama ben bölünmüş değilim. Bunu itince beni itmiş olursun.”

İsa hâlâ omuzlarını tutuyordu ama sesi yine alçaktı.

“Seni parçalayan şey sen değilsin.”

“Ama isteyen benim.”

“Ve hiç kimse kendini senin arzuna teslim etmek zorunda değil.”

Bu cümle aralarına bir taş gibi düştü.

Yahuda gözlerini ona dikti.

O an sınırı bütün açıklığıyla kavradı. Önünde kapanmış bir kapı kadar sağlam duruyordu.

İçindeki her şey önce kendi üstüne çöktü. Ardından biçim değiştirmeye başladı.

Utanç öfkeye dönüştü.

Öfke suçlamaya.

Suçlama, yaralı gurura.

Geri çekildi.

İsa onu bıraktı.

“Yahuda,” dedi, şimdi sesi daha ısrarlıydı, “bununla baş başa kalma.”

Ama Yahuda yalnızca aşağılandığını işitiyordu. O cümleden şunu anladı: Zayıfsın. Tehlikelisin. Yardıma muhtaçsın. Cümlenin gerçekten taşıdığı anlamdan başka her şeyi duydu.

“Bununla baş başa kalma,” diye alayla tekrarladı. “Peki kiminle kalayım? Seninle mi? Yanında mı? Yanı başında mı? Onca kişiden yalnızca biri olarak mı?”

İsa sustu.

“Senin sevgin bu mu?” diye sürdürdü Yahuda. Sesi artık daha sertti. “İnsana kendi sefaletini görmeye yetecek kadar ışık verip de donmamasına yetecek kadar sıcaklık vermemek mi?”

“Benden istediğin şey sevgi değil.”

Yahuda bir darbe almış gibi sarsıldı.

"Öyleyse adını koy."

İsa hemen cevap vermedi.

Ve Yahuda en çok o kısacık sessizlikte yıkılmış hissetti kendini. Çünkü İsa'nın Yasa'nın sözlerini söyleyebileceğini biliyordu. Onu havralarda, erkekler arasındaki gizli konuşmalarda, kendi arılığından emin olanların bakışlarında yargılandığı gibi yargılayabilirdi. Kendisini kovabilir, ona kirli, iğrenç, sapkın diyebilirdi.
Ama İsa bunları yapmadı.

Bu da Yahuda'nın derdini hiç hafifletmedi.

Tersine.

İsa onu bir canavar olarak mahkûm etmediyse Yahuda'nın canavara dönüşmek için bir bahanesi kalmıyordu. Onu lanetlemediyse bundan böyle yapacağı her şey yalnız kendisine ait olacaktı.
Bu dayanılmazdı.

"Sen zalimsin," dedi Yahuda usulca.

İsa bir adım yaklaştı.

"Hayır."

"Zalimsin. Çünkü insanın ne duymak istediğini biliyor, onu vermiyorsun. Onu neyin yıkacağını biliyor, ayakta bırakıyorsun. Sana ihtiyacı olduğunu biliyor, ona 'Dur,' diyorsun."
"Evet," dedi İsa. "Bununla hem seni hem beni yaralayacaksa, evet."

Yahuda güldü. Artık gülüşünde yumuşaklık yoktu. Yalnızca acılık vardı.

"Korkma. Bir daha sana dokunmam."

"Öfkeyle gitme."

"Ya neyle gideyim?"

İsa ona uzun uzun baktı.

"Hakikatle."

Yahuda'nın yüzü kapandı.

"Hakikatini yanına daha yakın oturmasına izin verdiklerine sakla."

İsa anladı.

"Yuhanna'nın bununla ilgisi yok."

"Elbette," dedi Yahuda. "Zaten hiçbir zaman kimsenin ilgisi yoktur. Bir ben varım."

Arkasını döndü.

"Yahuda."

Durdu ama dönüp bakmadı.

"Senin adın utanç demek değil."

Yahuda karanlıkta durdu. Sonunda gözlerine yaş dolduğunu hissetti. Gözyaşlarını yutarken kendini öyle zorladı ki boğazı acıdı.

"Bu geceden sonra öyle," dedi.

Sonra gitti.

İsa duvarın yanında yalnız kaldı.

Yahuda bacakları titremesin diye yavaş yavaş geri yürüdü. Sundurmanın altına girdiğinde ötekiler hâlâ uyuyordu. Dünya değişmemişti. Petrus horlamaya devam ediyordu. Tomas kıpırdamamıştı bile. Yuhanna uyuyordu. Yüzü sakindi, neredeyse bir çocuğunki gibi.

Yahuda yerine uzandı ama gözlerini kapamadı.

Göğsünün içi yanıyordu.

Önce anlamak için İsa'nın sözlerini tekrarladı.

Yaptığın şeyi reddediyorum.

Seni parçalayan şey sen değilsin.

Hiç kimse kendini senin arzuna teslim etmek zorunda değil.

Sonra onları değiştirmeye başladı.

Seni reddediyorum.

Kirlisin.

Hiçbir zaman istediğin gibi sevilmeyeceksin.

Sonunda geriye tek bir cümle kaldı. Yalın, sert, bu acıyla hayatta kalmaya elverişli:

Beni aşağıladı.

Bu cümle gerçeğin kendisinden daha çok hoşuna gitti.

Çünkü İsa onu aşağılamışsa Yahuda artık yalnızca bir sınırı aşan adam değildi. Zarar görmüştü. Haksızlığa uğramıştı. Darbe almıştı. Öfkelenmeye hakkı vardı.

Ve öfkeyi taşımak utançtan kolaydı.

O geceden sonra içinde bir şey değişmeye başladı.

Dışarıdan bakınca aynı öğrenciydi. Sabah kalktı, keseyi aldı, sikkeleri saydı, sorulara kısa, yerinde cevaplar verdi. İsa konuşunca dinledi. Yola çıkıldığında onlarla birlikte yürüdü. Ama artık İsa'nın her hareketini içinde reddedişin diline çeviriyordu.
İsa elini bir hastanın üzerine koyduğunda Yahuda kendisinden esirgenen dokunuşu görüyordu.

Bir çocuğa gülümsediğinde kendisini teğet geçen şefkati görüyordu.

Yuhanna onun yakınına oturduğunda kendisine sonsuza dek yasaklanmış yeri görüyordu.

İsa düşmanlarını sevmekten söz ettiğinde ise Yahuda'nın içinde giderek büyüyen tek bir inanç vardı: En büyük zalimlik, herkesi hiç kimsenin "O benim," diyemeyeceği biçimde sevmekti.
İçindeki hüsran hemen gürleyip taşmadı. Önce sessizce kaynadı. Sözlerinin altında. Ettiği hizmetin altında. Sayılmış sikkelerin altında. Duaya eğilmiş başının altında.
Ama oradaydı.

Ve kendine adalet adını verebileceği anı bekliyordu.

Yazarın bölüme ilişkin notları:

Bu bölüm bütünüyle kurgudur. Onu yazmamın nedeni, Kutsal Yazı'da anlatıldığı biçimiyle Yahuda'nın ihanetindeki parasal gerekçeyi fazla yüzeysel bulmamdı. İnsanı kendi öğretmenine ihanet etmeye iten şeyin maddi çıkardan çok daha derin, varlığının özüne dokunan bir şey olması gerektiğini düşündüm. Eşcinsellikle ihanet ya da benzeri bir davranış arasında bağ kurmak kesinlikle amacım değil. Herkesin bildiği bu hikâyeye böyle bir yorum katmayı seçtim, çünkü Yahuda için böylesi bir güdünün onu böyle bir ihanete götürebilecek kadar derine işleyebileceğini düşündüm. İsa'nın yaşadığı çağda eşcinsellik kirli, aşağılanası bir şey sayılırdı. O koşullarda, o toplumda böyle bir yazgıyı taşıyan insanların hayatı son derece zordu. Bu güdü bana tam da bu yüzden mümkün göründü. Gerçekte neler olduğu ise başka bir sorudur ve bugün geriye dönüp bunun yanıtını bulmak çok güç. Romanın büyük bölümü kurgu. Bu bölümü de öyle okumak gerekir.

7. Elarion: Altın Halka

Davionların evi Nitra'da değildi.

Başkentten çok uzakta, Auriola'da, eski Aurelian yurtlarının bulunduğu yöredeydi. Orada vadiler yemyeşil, geniş düzlüklere açılır, sabah sisi öyle uzun süre yere sinerdi ki sanki toprak birdenbire uyanmak istemiyordu.
Eski duvarları Davionların evine neredeyse bir kale görünümü veriyordu.

Vaktiyle orada kuşakların kaderini etkileyen kararlar alınmıştı. Bu yüzden mekân, bir iktidar merkezinin ağırlığını da taşıyordu.
Oysa Davionlar için her şeyden önce bir evdi, sözcüğün en derin anlamıyla. Duvarları yalnızca bedenleri değil, hafızayı da koruyan bir yer.

Büyük salonda atalarının portreleri asılıydı. Hepsi aslına sadık değildi. Kimi anlatılanlardan yola çıkılarak yapılmıştı, kimi ressamın hayalinden doğmuştu. Kimiyse öylesine eskiydi ki renkleri koyula koyula kahverengi bir sessizliğe gömülmüştü. Yine de her resimde ressamın yakalamaya çalıştığı bir şey vardı: gözler.
Altın Halka.

Kiminde belirgin.

Kiminde neredeyse görünmez.

Kiminde ancak sezilir.

Jesair Davion ağır adımlarla salonu geçti. Çocukken bu resimlerin uzağından dolaşırdı. Ondan bir şey bekliyorlarmış gibi gelirdi. Başarı değil, itaat değil, şan şöhret değil. Daha beteri: bir anlam.
Anlamın yüküyse ödevinkinden ağırdı.

Davion soyuna dair eski anlatıları çocukluğundan beri bilirdi. En eski atalarının bir dokunuşla hastalığı dindirebildikleri söylenirdi. Kuraklık zamanında ırmak kıyısına dikilirlermiş de su geri gelirmiş. İçlerinden kimileri ölümü daha kapıya dayanmadan görür, insanın yolunu değiştirip onu ölümle karşılaşmaktan kurtarırmış. Doğa kulak verirmiş onlara, bir hizmetkâr gibi değil, ikna edilmeye ihtiyacı olmayan biri gibi.
Jesair bu öykülere inanmıyordu.

Ama onlara büsbütün gülüp geçemiyordu da.

Hayatta aklı başında bir insanın gerçek diye kabul etmeyeceği, gene de geceleyin sırtını dönemeyeceği şeyler vardır.
O akşam Jesair kütüphanede kaldı.

Annesinin yetişkin olana dek okumasına izin vermediği eski bir aile defterini açtı. İçinde kudretin sırları saklı olduğundan değildi. Daha çok, sayfalarına sinmiş beklentinin ağırlığındandı.
Bir sayfada, eski atalarından Aser Davion'a dair bir kayıt vardı.

Aşağı vadide ateşli hastalık baş gösterince Aser ev ev dolaştı. Ölüm gelmeyecek, demedi. Yalnız gelmemeli, dedi yalnızca. Birçokları onun dokunuşuyla iyileştiğini söyledi. Bazılarıysa yalnızca daha huzur içinde öldüklerini. Gerçeği bilmiyoruz. Bildiğimiz, o günden beri ailemizde bir sözün yaşadığıdır: Yalnız gitme.
Jesair parmaklarını eski yazının üzerinde gezdirdi.

Yalnız gitme.

Yalın bir sözdü. Bir efsane için fazla yalın.

Kitabı kapattı.

O anda yabancı bir diyar bir anlığına gözlerinin önünde öyle canlandı ki bir anıdan da hayalden de daha gerçekti.
Toz.

Başka renkte bir güneş.

Kıyıda su.

Balıkçıların elleri.

Tahta.

Ve ona adıyla seslenen bir kadın sesi. Ama söylediği ad Jesair değildi.

Daha aklı ona dokunamadan görüntü silindi.

Jesair kıpırdamadan oturdu.

Sonra güldü. Sessizce, kendi kendine.

"Eski evler," dedi boşluğa. "İnsanın aklına başkalarının gölgelerini salmayı hep bilirler."

Ama ayağa kalkıp ışığı söndürdüğünde kitaba bir kez daha baktı.

Bir de karanlıkta bile kitabın içinde ışıldayan o söze.

8. Dünya: Ayrım Günü

Akşam ağır ağır çöküyordu yeryüzüne. Işığın kendisi bile gölün üzerindeki tepelerden ayrılmaya kıyamıyor gibiydi. Öğrenciler İsa'nın çevresinde sessizce oturuyorlardı. Uzun bir yolculuğun ardından çöken bildik sessizlik değildi bu. İçinde daha ağır bir şey vardı. Sanki her biri o gün duydukları sözlerin yalnızca kendilerine değil, onlardan sonra gelecek bütün insanlara söylendiğini seziyordu.

İsa uzaklara bakıyordu. Yüzü dingindi, ama kolay kazanılmış bir dinginlik değildi bu. Acıyı bilmeyen birinin değil, daha gelmeden onu kabullenmiş birinin dinginliğiydi.

"Bir gün gelecek," dedi sonunda, "saklı olan ne varsa açığa çıkacak. İnsan niyetini kardeşinden gizleyebilir, suçunu sözlerle örtebilir, kalabalığın önünde doğru kişiymiş gibi görünebilir. Ama Tanrı'nın katında hiçbir şey gizli kalmayacak. O gün insanın yüreği ışığa tutulmuş bir kap gibi açılacak."

Öğrenciler sustular.

"İnsanoğlu Babası'nın görkemi içinde gelecek," diye sürdürdü İsa, "melekler de onunla birlikte gelecekler. Uluslar önünde toplanacak. Kendilerine hangi adı verdiklerine, Rab'bin adını ne kadar yüksek sesle söylediklerine göre değil, içlerinde taşıdıklarına ve yaptıklarına göre ayrılacaklar. Çünkü aralarında aç olan vardı ve kimileri onu doyurdu. Aralarında susuz olan vardı ve kimileri ona su verdi. Kapılarında bir yabancı durdu ve kimileri onu içeri aldı. Gözlerinin önünde çıplak biri vardı ve kimileri onu giydirdi. Önlerinde hasta olan, zindana düşen vardı ve kimileri kalkıp yanına gitti."

Petrus başını kaldırdı. "Ya Rab, öyle konuşuyorsun ki sanki insan güçsüz biriyle nerede karşılaşsa orada Tanrı'yla karşılaşıyor."

İsa ona baktı. "Onu başka nerede aramak isterdiniz? Dindarlığınızı herkesin gördüğü tapınakta mı? Kâhinlerin gözü önünde sunduğunuz kurbanda mı? Size söylüyorum, acı çeken birine yüreğini kapatan, bana kapatmış olur. En küçüklerden birinin üzerine eğileninse yaptığı, Baba'nın katına dua gibi yükselir."

Yuhanna'nın gözlerinde huzursuzluk vardı. Gençti, ama çocukça bir kaygısızlık yoktu onda. İsa'nın sözleri çoğu zaman içinde bir ateş tutuştururdu, o günse bu ateş onu başka türlü yakıyordu. Umuttan çok, dile getirmeye korktuğu bir soru gibiydi.

İsa sözünü sürdürdü:

"O zaman kimileri sağa, kimileri sola ayrılacak. Adını koymayı bilmeseler bile merhameti sevmiş olanlar yaşama çağrılacaklar. Acıyı görüp gözlerini kör edenler, ağlayışı işitip kulaklarını sağır edenler, ellerindeki gücü güçsüzleri aşağılamak için kullananlar ise kendi seçtikleri karanlığa gidecekler."
Sözler, derin bir kuyuya düşen taş gibi aralarına düştü.

Andreas elini yüzünde gezdirdi. Tomas kaşlarını çatmıştı. Sanki İsa'ya sorusunu sorabileceği, ama Tanrı'ya karşı gelmiş sayılmayacağı bir yer arıyordu zihninde.
Sonunda konuşan da o oldu.

"Rabbi," dedi ağır ağır, "sana bir şey sorabilir miyim?"

"Sor, Tomas."

"Yaşamdan ve karanlıktan söz ediyorsun. Ödülden ve cezadan. Sönmeyen ateşten. Ama insan zayıftır. Kimi zaman bilgisizlikten, kimi zaman korkudan, kimi zaman da kendi yaraları yüzünden yapar yaptığını. Ömrü kısa, suçu insana özgüyse, sonsuz azap insanın yanılgıları için çok ağır bir ceza değil mi?"
Bazı öğrenciler tedirginlikle kıpırdandı. Petrus susturmak istercesine Tomas'a sertçe baktı, ama İsa elini kaldırdı.
"Bırakın konuşsun," dedi sakince. "Dudaklardan dökülmeye korkan soru yürekte irin gibi kalır."

Tomas gözlerini indirdi. "Tanrı'ya karşı çıkmak istemem, ya Rab. Ama korkuyorum. Adaletin sonu yoksa merhamete nerede yer kalır?"
İsa uzun süre sustu.

Rüzgâr otların üzerinden geçti. Bir an yalnızca yaprakların hışırtısı ve tarlalardan dönen insanların uzak sesleri duyuldu. İsa konuştuğunda sesi eskisinden daha alçaktı.

"Merhamet hakikati ortadan kaldırmaz, Tomas. Hakikat de merhametin düşmanı değildir. Bir baba oğlunun ateşi avuçladığını görse ona, seni sevdiğim için gönlünce davran mı der? Yoksa elini kurtarmak için ona sertçe mi seslenir?"
"Sertçe seslenir," diye karşılık verdi Tomas.

"Ya çocuk babasının sesinden ürküp ağlarsa?"

"Babası onu kucağına alır."

"Evet," dedi İsa. "Ama çocuk ateşi bıraktıktan sonra."

Tomas sustu.

İsa öbürlerine döndü.

"Beni iyi dinleyin. Aranıza yalnızca Tanrı'yı zaten arayanlara teselli vermeye gelmedim. Gelecek çağların temeline bir taş koymaya geldim. Sözlerimi beni görmemiş insanlar taşıyacaklar. Çocuklarının çocuklarına anlatacaklar. Yazıya geçirecek, yorumlayacak, onlarla güçlünün kibrini de güçsüzün korkusunu da kıracaklar. İşte bu yüzden sözlerim sağlam durmalı."
Sonra gözlerini Tomas'a çevirdi.

"Kötülüğe yumuşak davranan yasa, kurbana sert davranmış olur. Katile yaptığının yalnızca bir yanılgı olduğunu söylerseniz öldürülenin annesine ne dersiniz? Kapısında bir açın ölmesine göz yuman zengine suçunun küçük olduğunu söylerseniz o aç insana ne dersiniz? Gücü elinde tutana zalimliğinin kolayca unutulup gideceğini söylerseniz o zulmün altında kan dökenlere ne dersiniz?"
Yuhanna soluğunu tuttu.

"İnsanların yaptıklarının bir ağırlığı olduğunu duymaları gerek," diye sürdürdü İsa. "Yalnız bugün değil. Yalnız şehirdeki yargıcın önünde değil. Yalnız komşularının gözünde değil. Sonsuzluğun karşısında da. Çünkü pek çoğunu güçsüzün gözyaşı durdurmaz. Utanç durdurmaz. Sesini kendilerinin kıstığı vicdan durdurmaz. Ama hiçbir şeyin unutulmayacağını bilmek belki durdurur."
Tomas gözlerini kaldırdı. "Öyleyse onları iyiliğe korku mu götürecek?"

"Henüz sevmeyi bilmeyenler için korku bir başlangıçtır," dedi İsa. "Ama varacakları son yer olmamalı. Çocuk önce uçuruma düşmekten korktuğu için kenarından uzak durur. Sonra yaşamın kıymetini anlar, onu koruyan artık yalnızca korku değildir. Yasayla da böyledir."
Petrus düşünceli bir sesle sordu: "Peki kim dayanabilir buna, ya Rab? Doğru kişi bile yanılıyor."

İsa'nın bakışları yumuşadı.

"Düşüp de ayağa kalkan, düştüğü yeri yurt edinenle bir değildir. Günah işleyip de bunun için ağlayan, günah işleyip başkalarına karanlığa ışık demeyi öğretenle bir değildir. Baba, zayıflıkla katı yüreklilik arasındaki farkı görür. Yarayla kibir arasındaki farkı. Yolunu yitirip yardım dileyenle yolunu yitirip de peşinden başkalarını sürükleyen arasındaki farkı."
"Ama sonsuz azaptan söz ediyorsun," diye üsteledi Tomas. "Ağır bir söz bu."
"Ağır," diyerek başını eğdi İsa. "Ağır da olmalı. Çünkü kötülük de ağırdır. İnsanın insana döktürdüğü bütün gözyaşlarını görebilseydiniz yargı gününü hafif sözlerle anlatmazdınız."

Bir an sesi titredi. Güçsüzlükten değil, derin bir kederden.

"Gelecek kuşakları görüyorum. Düzen adına öldürecek kralları görüyorum. Kendi iktidarlarını Tanrı'dan çok sevecek kâhinleri görüyorum. Evlerini yoksulların sırtına kuracak zenginleri görüyorum. Karşılarındakinin acı çektiğini bildikleri hâlde, bu beni ilgilendirmez, diyecek insanları görüyorum. Bu yüzden öyle konuşmalıyım ki sözlerim süse dönüşmesin. Vicdanın önüne bırakılmış bir kılıç gibi durmalı onlar."
Ardından şöyle dedi İsa:

"Ama şunu da unutmayın: Kaybolanları, mahvolduklarına sevineyim diye aramaya gelmedim. Doğruları değil, günahkârları tövbeye çağırmaya geldim. İnsan soluk aldıkça kapı önündedir. Yüreğinde bir kıpırtı mümkün oldukça Baba onu çağırır. Ama ışığı sonsuza dek geri çeviren, karanlığı seçer. İnsanın hakikatten çok sevdiği karanlık sonunda ona yurt olur."
Tomas ellerini dizlerine koydu. "Demek ki yargı yalnızca dışarıdan gelen bir ceza değil?"

"Değil," dedi İsa. "Yargı, insanın neye dönüştüğünün açığa çıkmasıdır aynı zamanda. Bir ömür sevmeyi öğrenen, Tanrı'da yuvasını bulur. Bir ömür ışıktan nefret etmeyi öğrenense onda kavurucu bir sıcaklık bulur. Aynı güneş çiçeği açtırır, toprağından sökülmüş kökü kurutur."
Bu sözler öğrencileri ateş tehdidinden daha derin bir sessizliğe gömdü.

İsa ayağa kalktı. Karanlık koyulaşmış, yeryüzünün üzerinde ilk yıldızlar belirmişti.

"Size bunun için söylüyorum: Uyanık olun. Kaygı içinde yaşayasınız diye değil, iyiliğe karşı uykuya dalmayasınız diye. Elleriniz tutarken ekmek verin. Vaktiniz varken bağışlayın. Sesini duyarken Baba'ya dönün. Çünkü gün gelecek, insan başkalarının kendisi için ne düşündüğünü değil, kendi yüreğine ne olduğunu soracak."
Sonra Tomas'a döndü. Sesi yine alçalmıştı.

"Sen de soru sormaktan korkma. Hakikat uğruna soru soran, yalnızca korkudan susana göre krallığa daha yakındır."

Tomas başını eğdi, ama gözlerinde bir gölge kalmıştı. İnançsızlığın gölgesi değildi bu. Tanrı'nın adaletinin dilediğinden daha büyük, merhametininse ummaya cesaret edebildiğinden daha derin olduğunu anlayan bir insanın gölgesiydi.
O gece hiçbiri kolay kolay uyuyamadı.

Her biri insan yüreğinin açılacağı günü düşünüyordu.

Ve her biri içini sessizce yoklayıp kendinde ışık mı daha çok, karanlık mı, diye arıyordu.

Yazarın bölüme ilişkin notları:

Bu bölüm bütünüyle kurmacadır. Sonsuza dek mahkûm edileceklerle sonsuz yaşama kavuşacakların nasıl ayrılacağına dair fazlasıyla siyah beyaz bir bakışa karşılık olarak yazıldı.

9. Elarion: Katman

Nerai Sael, Nitra uyanmadan işbaşı yapardı.

Sabahları daha iyi düşündüğünden değildi. Onun için saatin önemi yoktu. Elarion Güneşi göğün neresinde olursa olsun para bir devletten ötekine geçerdi. Otomatik sistemler yorgunluk, tatil, banka kapanış saati bilmezdi.
Erken gelirdi, çünkü o saatlerde koridorlar boş olurdu.

Sessizlikte hangi sorunun önemli, hangisinin yalnızca acil olduğunu ayırt etmek daha kolaydı.

Devletlerarası Mali Bütünlük ve Sistemik Riskler Kurumu, Nitra'nın tarihî merkezinde değildi. Nehrin kuzey kıyısında, para kurullarının binaları, Birliğin bilgi işlem merkezleri ve diplomatik temsilciliklerin bahçeleri arasında yükselmişti. Alçak, geniş, dışarıdan bakıldığında neredeyse penceresiz bir yapıydı. Mimarları bu yolla dinginliği ve tarafsızlığı anlatmak istediklerini söylüyorlardı.
Kurumdan çekinenlerse orada bir kale görüyorlardı.

Elarion halkının çoğu kurumu daha kısa bir adla tanıyordu.

Katman.

Bu adı ona analistler takmıştı. Her banka, her sigorta şirketi, her vergi idaresi ya da borsa, mali hayatın yalnızca kendi katmanını görebiliyordu. Banka hesabı bilirdi ama hesabın ait olduğu şirketin gerçek sahibini bilmeyebilirdi. Vergi dairesi beyannameyi görür, başka bir ülkeye giden parayı göremezdi. Sicilde yöneticinin adı yazardı, şirketi denetiminde tutan fonun arkasına gizlenmiş kişinin adıysa yazmazdı.
Para sınırı geçince başka bir yargı alanına giriyordu.

Kimi zaman geriye bir bildirim kalıyordu.

Kimi zaman yalnızca bir özet.

Kimi zaman hiçbir şey.

Katmanın görevi bu eksik katmanları üst üste yerleştirip kenarlarının nerede birbirini tutmadığını bulmaktı.
Nerai polis değildi.

Kimseyi tutuklayamaz, ifadeye çağıramaz, suçlayamazdı. Bir bankaya girip canı istediği gibi hesapları inceleyemezdi. Sırf merak etti diye bir vergi cennetinden bir şirket sahibinin adını isteyemezdi. Ciddi bir bağlantı saptadığında bulgularını bir rapor hâline getirir, mahkemeden ya da başka bir devletten daha fazla bilgi isteyebilecek yetkili mercilere iletirdi.

Çoğu kez aylarca beklerdi.

Bazen aranan bilginin mevcut olmadığı yanıtı gelirdi.

Bazen bilgi vardı ama yerel yasalar paylaşılmasına izin vermiyordu.

Kimi zaman da devlet hiç yanıt vermiyordu.

Bu yüzden Katman, Elarion'daki bütün parayı göremiyordu. Görebildiği çoğunlukla birilerinin bildirmek zorunda olduğu, kamuya açık olan ya da belirli bir soruşturmada elde edilebilen bilgilerdi.

Bankalardan olağandışı işlem bildirimleri gelirdi. Bütün müşterilere ait eksiksiz kayıtlar değil. Yalnızca kendi sistemlerinin ya da çalışanlarının, paranın kaynağının belirsiz olduğundan, alışılmadık biçimde el değiştirdiğinden ya da bilinen bir riskle bağlantısı bulunduğundan kuşkulandıkları durumlar.

Vergi idareleri toplu verileri sağlardı.

Ticaret sicilleri kâğıt üzerindeki sahiplerin adlarını.

Siyasi partiler bağış ve harcamalarına ilişkin zorunlu bildirimleri.

Bu kaynakların her biri gerçeğin başka bir parçasını gösteriyordu.

Ve her birinin kendine özgü bir kör noktası vardı.

Nerai ilk bakışta birbiriyle ilişkisiz görünen bilgileri yan yana getirirdi. Bir banka bildirimi. Bir şirketin el değiştirmesi. Yabancı bir ülkeden alınmış kredi. Bir vakfa yapılan bağış. Danışmanlık hizmeti karşılığında ödenen para. Bir bölgenin yeniden imarı için sağlanan destek. Lehtarının adıyla sahibinin adı birbirini tutmayan bir sigorta poliçesi.

Yolsuzluk kendini ödeme açıklamasında nadiren ele verirdi.

Siyasi iktidarı besleyen para da çoğu zaman danışmanlık, eğitim, bölgesel kalkınma ya da kamuoyu araştırması gibi sözcüklerin ardında gizlenirdi.

Nerai pahalı bir şey satın almış insanların peşinde değildi.

İktidarın izini sürüyordu.

Masasına oturdu, avucunu mat yüzeye koydu. Sistem kimliğini doğruladı. Önündeki boşlukta gece gelen yeni bildirimlerin listesi belirdi.
Bu, bütün paranın haritası değildi.

Kuşkuların haritasıydı.

Bazı bildirimler kesin veriler içeriyordu. Bazılarında işlemin ana hatları ve bankanın onu neden işaretlediği yazılıydı yalnızca. Sınır ötesi işlemlerde, paylaşımı için hukuki bir gerekçe doğana dek verilerin bir bölümü anonim tutulurdu.
Nerai ilk dosyayı açtı.

İki inşaat şirketi arasında alışılmadık ölçüde yüksek bir havale. Açıklama eklenmişti: iş makinelerinin satışı. Belgeler inandırıcı görünüyordu.
İkinci dosya, seçimlerden kısa süre önce büyük bir bağış alan bir vakıfla ilgiliydi. Ancak ödeme kamuya açıklanmıştı ve bağışı yapanın kimliği biliniyordu.
Üçüncü dosyada parayı alan tarafın nihai sahibine ilişkin bilgi eksikti.

Nerai tamamlanması için dosyayı işaretledi.

On yedinci bildirimde durdu.

Bildirim, liman kenti Sarur'daki bir bankadan geliyordu. Banka, yerel bir şirketin hesabına art arda yatırılan nakit paralara dikkat çekmişti. Elarion'da sürekli bağlantı gerektirmeden elden ele verilebilen, hamiline yazılı dijital birimlere de nakit deniyordu. Banka yatırılan birimlerin gerçekliğini doğrulamıştı. Tutarlar tek başlarına sıra dışı değildi. Bu işletme türünde böylesi bir hasılat olağandı.
Şirket bir lokanta işletiyordu.

Banka, gerçek müşteri sayısını bildiği için kuşkulanmamıştı. Birkaç ay içinde yatırılan paralar belirgin biçimde artmış, oysa şirketin temel profili aynı kalmıştı. Aynı mekân. Bankada kayıtlı hesap sayısı aynı. Büyüme için alınmış bir kredi yok. İşletmenin satıldığına ya da faaliyet konusunun değiştiğine ilişkin bildirim yok.
İşler açılmış olabilirdi.

Yeni bir aşçı.

Olumlu yorumlar.

Başka bir işletmeyle yapılmış, bankanın bilmediği bir tedarik sözleşmesi.

Bu yüzden bildirim bir suçlama değildi. Bankanın, müşterisinin davranışındaki değişikliğe doyurucu bir açıklama getiremediğini haber veriyordu, o kadar.
Nerai şirketin kamuya açık sicil kaydını açtı.

Kâğıt üzerindeki sahibi yerel bir girişimciydi. İki basamak yukarıda bölgesel bir fon vardı. Onun da üzerinde, güney takımadalarının küçük devletlerinden Therinith'te kayıtlı bir şirket.

Therinith sicili nihai sahiplerin adlarını yayımlamıyordu.

Bunda yasadışı bir şey yoktu.

Therinith ekonomisinin büyük bölümünü mali gizlilik üzerine kurmuştu.

Nerai işletmenin adına baktı.

Vesta Sarur Yedi.

Markayı tanıyordu. Vesta gezegenin büyük bölümünde lokantalar, küçük dükkânlar, konaklama tesisleri ve tamirhaneler işletiyordu. Bazıları doğrudan ana şirkete, bazıları yerel lisans sahiplerine aitti. Mülkiyet yapıları ülkeden ülkeye değişiyordu.

Bir lokantanın olağandışı nakit yatırması, bütün işletmeler ağı hakkında bir şey söylemezdi.

Nerai analiz sisteminin gece özetini açıp Vesta adıyla ilgili eski bildirimleri istedi.

Sistem yüzlerce kayıt buldu. Çoğu olağan işlerdi: tedarikçilerle anlaşmazlıklar, hatalı doldurulmuş havale formları, çalınmış yetkilendirme anahtarları, vergi denetimleri ya da ödenmemiş krediler.

Aralarında düşük puan verdiği bir benzerliği de işaretlemişti. Başka yerlerde, başka tarihlerde benzer sorular yanıtsız kalmıştı. Sistemin görebildiği kayıtlar sınırlıydı. Dosyaları otomatik olarak önceliklendiren listede bu benzerlik acil uyarıların çok altında kalmıştı.

Geriye on dört dosya kaldı.

Altı ülkeden geliyorlardı.

Dört yıla yayılmışlardı.

Yerel makamlar, tek tek ele aldıkları bu dosyaları ya kapatmış ya da başka işlem yapmadan bırakmışlardı. Birinde işletme yeni müşteriler kazandığını açıklamıştı. Bir başkasında banka riski yeterince yüksek bulmamıştı. Üçüncü dosya, parayı alan şirket hakkında bilgi vermeyi reddeden bir devletin sınırında son bulmuştu.

Ama hepsinde Vesta adı vardı.

Model için bunlar bir avuç zayıf eşleşmeydi. Oysa Nerai, on dört rastlantıyla her biri yalnızca kendi kapattığı dosyayı gören on dört kurum arasındaki farkı bilirdi. İlk bildirimleri açıp gerekçelerini okumaya başladı.

Nerai öne eğildi.

Bütün ağın cirosunu göremiyordu. Ne kasaları görüyordu ne işletmelere kaç kişinin uğradığını. İç muhasebe kayıtlarına erişimi yoktu. Tek tek işletmelerde kimin ne aldığını gösterecek sistemlere ise hiç yoktu.

Görebildiği tek şey, ayrı ülkelerdeki bankaların birbirlerinden bağımsız olarak benzer davranışlara dikkat çekmiş olmasıydı.

Bir işletmenin kayıtlarında para görünüyordu.

Defterlerde karşısına düşülmüş bir açıklama vardı.

Sonraki belgelerden de paranın kime, tam olarak ne karşılığında gittiği anlaşılmıyordu.

Danışmanlık.

Marka yönetimi.

Bölgesel tanıtım.

Lisans ücretleri.

Nerai bu adların her birini tanıyordu. Ardında gerçekte ne olduğunuysa göremiyordu.

“Günaydın.”

Arkasındaki ses Taren Voss’undu.

Nerai dönmedi.

“Günün nasıl olduğu daha belli değil.”

Taren çalışma alanına yaklaştı. Uzun boylu, ince yapılıydı. Duruma hâkim olduğunu kanıtlama gereği duymayan bir insanın rahatlığıyla hareket ederdi. Katmanda Nerai’den daha uzun süredir çalışıyordu. Vasýria’nın bankacılık sistemini, yalnızca yasa kitaplarına bakarak edinilemeyecek bir bilgiyle tanıyordu.

Bir Veyran’dı.

Bazı çalışma arkadaşları Veyran bankalarını incelerken bunu bir üstünlük sayardı. Bazılarıysa bir risk. Nerai her iki düşünceyi de aynı ölçüde ilkel buluyordu.

“Elinde ne var?” diye sordu.

“Dört yılda on dört bildirim.”

“Çok uzun bir toplantının başlangıcına benziyor.”

“Altı ülke. Farklı bankalar. Kâğıt üzerinde farklı sahipler.”

Taren verileri inceledi.

“Ortak nokta?”

“Vesta.”

Bir an gülümsedi.

“Orada yemek yedim.”

“İşimize yarayacak bir bilgi değil.”

“Mali başarılarının yemeklerinden kaynaklanmadığına tanıklık edebilirim.”

Nerai ilk bildirimi onun önüne kaydırdı.

“Yatırılan tutarlar artmış. Ödemelerin ardında gerçekten ne var, bakınca anlaşılmıyor. Sonunda bu paradan kimin yararlandığını da bilmiyoruz.”

“Bundan henüz bir şey çıkmayabilir.”

“Çıkmayabilir.”

“Zincirin ortak bir iş modeli olabilir.”

“Olabilir.”

“Ya da kazancı başka yerlere aktarmak için ortak bir yöntemleri.”

“O da olabilir.”

Taren zaman katmanını açıp ödeme tarihlerini karşılaştırdı. Bazı işletmeler parayı aynı aracılara gönderiyordu. Başkaları farklı şirketleri kullanıyordu ama bu şirketlerin denetçisi ya da yöneticisi ortaktı.

“İlginç,” dedi.

“Ne?”

“Bu şirketler birbirleriyle ilişkileri yokmuş gibi görünüyorlar. Oysa belgelerini aynı büro hazırlamış.”

“Hizmet aldıkları büro ortak olabilir.”

“Olabilir.”

Bir süre ikisi de sustu.

Katmandaki dosyaların çoğu böyle başlardı. Bir kesinlikle değil, her birine masum bir açıklama bulunabilecek bir dizi olasılıkla.

Ta ki sayıları fazlaca kabarana dek.

“En azından bir işletmenin iç muhasebe kayıtlarına ihtiyacımız var,” dedi Taren.

“Bunun için hukuki dayanağımız yok.”

“Elimizde bir banka bildirimi var.”

“Elimizde bankanın kuşkusu var. Suç işlendiğinin kanıtı değil.”

“Sarur’dan vergi denetimi isteyebiliriz.”

“Vergi denetimi yapmayı değerlendirmelerini isteyebiliriz.”

Taren masaya yaslandı.

“Onlar da altı ay sonra her şeyin yerel mevzuata uygun olduğunu bildirirler.”

“Büyük olasılıkla.”

“Therinith bize sahibinin adını vermez.”

“Mahkeme kararı olmadan vermez. Daha güçlü bir kuşkumuz olmadıkça da mahkeme kararı alamayız.”

Taren önlerindeki zincire baktı.

“Demek veriye ihtiyacımız olduğunu kanıtlamak için veriye ihtiyacımız var.”

“Devletlerarası işbirliğinin temeli budur.”

Nerai bağlantılı şirketlerin listesini büyüttü. Mülkiyet zincirlerinin çoğunun sonunda bir yöneticinin, bir hukuk bürosunun ya da bir fonun adı vardı.
Hiçbirinin ucunda etten kemikten biri yoktu.

Nerai, Vesta’nın kara para akladığını söyleyemezdi. Olağandışı mevduatın gerçek hasılat mı, vergi kaçakçılığı mı, yoksa bankaların anlayamadığı bir iş modelinin sonucu mu olduğunu bile bilmiyordu.
Elinde dönüp dolaşıp karşısına çıkan bir soru vardı yalnızca.

Bir de yanıtını baştan bilmedikçe o yanıta ulaşmasına izin vermeyen bir sistem.

“Bir inceleme dosyası aç,” dedi. “Şimdilik ne bir suçlama olsun ne de müdahale talebi.”

“Gerekçe?”

“Paranın kaynağını gizlemek için nakitle çalışan işletmelerin eşgüdüm içinde kullanılmış olması ihtimali.”

“Neredeyse bir kanaate varmışsın gibi.”

“Öyleyse yaz: Tekrarlanan sınır ötesi mali sapmaların incelenmesi.”

Taren gülümsedi.

“Bundan hiçbir şey anlaşılmıyor.”

“Onun için onaylarlar.”

Talep listesini hazırlamaya başladı. Müşteri bilgilerini ya da bütün ağın kasa kayıtlarını istemeyeceklerdi. Katmanın böyle bir yetkisi yoktu. Daha önce yapılmış vergi denetimlerinin sonuçlarını, kamuya açık mali tabloları, denetçilerin adlarını, lisans sözleşmelerini, mülkiyet değişikliklerini ve bizzat bankaların olağandışı diye işaretlediği bilgileri isteyebilirlerdi.
Her yeni katmana ulaşmak için yeni bir gerekçe gerekiyordu.

Her gerekçe bir önceki katmandan doğmalıydı.

Nerai bir an çalışma yüzeyinin karanlık bir köşesinde kendi yansımasını gördü.

Gözlerinde altın halka yoktu.

Annesi Aurelian'dı. Oysa Nerai, babasına çekmiş, Selenit olarak doğmuştu. Çocukluğunda türlü ışıkların altında gözlerini incelerdi. Ağladıktan sonra, ateşi çıktığında, bütün dikkatini bir noktada topladığı anlarda.
Belki altın çizgi yine de belirir diye beklerdi.

Hiç belirmedi.

Üvey kardeşi Jesair ise halkayı miras almıştı. Hem bir Aurelian'dı hem de Davionların bilinen en eski kolundan geliyordu. İnsanlar bu yüzden onda doğumundan yüzyıllar önce ortaya çıkmış öykülerin devamını ararlardı.
Birini yatıştırdığında eski yetenekten söz ederlerdi.

Yanıldığında soyunu hayal kırıklığına uğrattığını söylerlerdi.

Nerai böyle bir yük taşımıyordu.

Bir efsanenin devamı olmak zorunda değildi.

Yalnızca kendisi olabilirdi.

Yine de Jesair'in adı geçince dönüp onun gözlerine bir daha bakan biri hep çıkardı. İki kardeşin niçin aynı işareti taşımadığını kendi gözüyle denetlemesi gerekirmiş gibi.
Jesair ona hiçbir zaman bir şeyi eksikmiş gibi davranmamıştı.

Çocukken ona, altın halkanın insanların insandan önce fark ettikleri bir şeyden ibaret olduğunu söylemişti.

Nerai de öyleyse gözlerimde ışıldayan bir şey olmadığı için şanslıyım, diye karşılık vermişti.

O günden sonra Jesair'in ona imrendiği zamanlar olmuştu.

Nerai kendi yansımasından gözlerini çekip yeniden önündeki işe döndü. O sırada Taren ilk talepleri hazırlamayı bitirmişti.

“Sarur başvuruyu kabul etti,” dedi. “Denetim sözü vermeden.”

“Beklediğimden fazlası.”

“Therinith mülkiyet bilgilerini paylaşmayı reddetti.”

“Bu da tam beklediğim gibi.”

Taren ada sicilinin yanıtını açtı. Uzun ve nazik bir yanıttı. Bilgi vermemenin köklü bir hukuk anlayışının göstergesi olduğuna okuru inandıracak bir dille kaleme alınmıştı.
Kurumun kuşkusu yeterince somut değildi.

Hangi suçun işlendiği tam olarak belirtilmemişti.

Yerel şirketle diğer devletlerdeki mali sapmalar arasındaki bağ kanıtlanmamıştı.
Her cümle tek başına savunulabilirdi.

Bir araya gelince bir duvar örüyorlardı.

“Ortak yönetildiklerine dair kanıt olmadan nihai sahibin kimliğini isteyemeyeceğimizi söylüyorlar,” dedi Taren.
“Biz de nihai sahibin kim olduğunu bilmeden ortak yönetimi kanıtlayamayız.”

“Belki bunu sicil dairesinin kapısına yazmışlardır.”

Nerai yanıtı işaretleyip dosyaya ekledi. Bir reddin de değeri vardı. Suç kanıtı olarak değil, soruşturmanın ötesini göremediği sınırları gösteren bir harita olarak.
On dört bildirime baktı.

Hepsinin aynı düzenin parçası olup olmadığını bilmiyordu. Belki aralarında dürüst işletmeler, isabetli sonuç vermeyen banka modelleri ya da basit muhasebe hataları vardı. Belki de tek ortak yanları Vesta adıydı.
Ama aynı biçimde başlayan rastlantılar fazlaydı.

Bir işletmenin kaydında bir tutar beliriyordu.

Karşısındaki sözcük her seferinde aynıydı: hasılat.

O sözcüğün anlatması gereken gerçeği, ne Nerai ne de bildirimi yazan kişi görmüştü.

İzini sürünce karşısına yine yanıtsız bir soru çıkıyordu. O para gerçekte kimindi?

“Şimdi ne yapacağız?” diye sordu Taren.

“Denetimlerin sonuçlarını bekleyeceğiz.”

“Aylar sürebilir.”

“Bu arada denetçileri, yöneticileri ve danışmanlık şirketlerini inceleriz.”

“Hesaplara erişmeden mi?”

“Henüz bütün isimler gizli değil.”

Taren, işletmelerden lisans ve danışmanlık ödemeleri alan şirketlerin listesini açtı. İlk bakışta aralarında bir bağlantı görünmüyordu. Merkezleri farklı ülkelerdeydi, adları farklı dillerdeydi. Her biri ayrı bir faaliyet alanı bildirmişti.

Nerai onları kuruluş tarihlerine göre sıraladı.

Sonra hukuk temsilcilerine göre.

Son olarak da kuruluş belgelerini onaylayan kişilere göre.

Çalışma yüzeyinde ilk kez bazı adlar tekrarlanmaya başladı.

Bunlar henüz sahiplerin adları değildi.

Yalnızca yöneticiler, avukatlar ve resmî aracılardı.

İşleri, servetle onun gerçek sahibi arasında durmak olan insanlar.

“Üç büro,” dedi Taren.

“Birbiriyle ilgisiz görünen on dört dosyada.”

“Bu, bir zincirin adından daha fazlası artık.”

“Hâlâ kanıt değil.”

“Günün birinde itiraf duysan ona da sevinmeyeceksin.”

“İtiraf da yalan olabilir.”

Taren başını iki yana sallayıp yeni talepleri gönderdi.

Binanın pencereleri ardında Nitra yavaş yavaş sabah ışığıyla doluyordu. Nehrin üzerindeki ulaşım katmanlarında trafik yoğunlaşıyor, karşı kıyıda kamu kulelerinin ışıkları yanıyordu. Şehir, önemli her şeyin bir yerlerde kayda geçirildiğinden, denetlendiğinden ve saklandığından emin, güne başlıyordu.

Nerai bunun doğru olmadığını biliyordu.

Veriler vardı.

Yalnız, hepsi bir yerde değildi.

Her kurum kendi elindeki parçayı kendi kurallarınca koruyordu. Bankalar paranın hareketini görüyor, karşılığında gerçekte ne alınıp satıldığını göremiyordu. Vergi daireleri beyannameleri görüyor, para akışının tamamını göremiyordu. Siciller şirketleri görüyor,

arkalarındaki insanları göremiyordu. Soruşturmacılar kuşkuları görüyor ama çoğu kez aralarındaki bağlantıyı göremiyordu.
Suçun görünmez olması gerekmiyordu.

Parçalara bölünmesi yeterdi.

Nerai yeni bir inceleme dosyası oluşturdu. Sistem ondan bir ad, hukuki dayanak ve ön risk değerlendirmesi istiyordu.
Ad alanına tek sözcük yazdı:

Vesta.

Risk değerlendirmesinde bir an tereddüt etti.

Sonra şunu seçti:

Belirsiz. Olası sınır ötesi örüntü.

Dosya, açık bekleyen yüzlerce başka dosyanın arasına kaydedildi. Bir an ekranda belirginleşti, sonra hiç de olağanüstü değilmiş gibi sistemin içinde gözden kayboldu.
Belki gerçekten de değildi.

Belki arkasında yalnızca gerçek kazancını gizleyen ya da daha az vergi ödemek için gelirini başka yerde gösteren birkaç işletme vardı.
Ama belki Vesta türlü suçlardan gelen paraların kökenine tek bir hikâyenin yazıldığı yerdi.
Nerai bunu henüz bilmiyordu.

Elinde yalnızca on dört bildirim, üç hukuk bürosu ve zincirin sonundaki adı göstermeyi reddeden birkaç devlet vardı.
Oysa büyük keşiflerin başlangıcında çoğunlukla bir kanıt olmazdı.

Açıklamaktansa görmezden gelmenin daha kolay olduğu bir tutarsızlık olurdu.

Nerai diğer dosyaları kapattı.

Vesta'yı açık bıraktı.

10. Dünya: Lanetlenen İncir Ağacı

Sabah Beytanya'dan çıktıklarında hava hâlâ serindi. Yolun üzerinde ince bir pus asılıydı. Yeruşalim önlerinde sabah ışığına yükseliyordu. Surları, ağlamayı çoktan unutmuş bir insanın yüzü gibi solgun ve sertti.

Öğrenciler İsa'nın ardından sessizce yürüyorlardı. Son günler işaretlerle, sorularla, tedirginlikle doluydu. Her biri, artık hiçbirinin durduramayacağı bir şeyin yaklaştığını seziyordu. Şehir onları hem çekiyor hem itiyordu. Ardında özgürlüğün değil, bir hükmün beklediği açık bir kapı gibiydi.

İsa önden gidiyordu.

O gece neredeyse hiç uyumamıştı. Ötekiler dinlenirken o uzun süre tek başına oturup Yeruşalim'e doğru bakmıştı. Bunca kez sözünü ettiği saatin artık yaklaşmakta olmadığını biliyordu. Gelmişti. O saatin içinde yürüyordu.

Adımları hâlâ sağlamdı, ama bedeni yorgundu. Ağzı kuruydu. Karnındaki boşluk her adımda küt bir sızıyı duyuruyordu. Önceki günden beri pek az yemişti. Açlık önceleri sessizce içine yerleşmiş, şimdiyse giderek daha çok diretir olmuştu. Öyle ki bir an için dünyası daralmış, yalnızca bir şeyler yeme arzusundan ibaret kalmıştı.

Yol kenarında bir incir ağacı vardı.

Geniş tepesi yeşil yapraklarla doluydu. Boz taşların arasında canlı bir ada gibi duruyordu. Dalları yola eğilmişti. Sabah ışığında güçlü, sağlıklı, cömert görünüyordu.

İsa ağaca yaklaştı.

Petrus dönüp öbürlerine baktı. Yuhanna yavaşladı. Tomas birkaç adım gerilerinde durdu, İsa'nın yaprakları aralayışını izledi.

Meyve arıyordu.

Parmakları dalların arasında geziniyordu. Dalları birer birer yana çekiyor, yaprakları kaldırıp altlarına bakıyordu.

Hiçbir şey bulamadı.

Yalnızca yaprak.

Yalnızca dışarıdan görünen vaat.

Aç bir insanı doyuracak hiçbir şey taşımayan bir bolluk sureti.

İsa kolunu ağacın içine doğru biraz daha uzattı. Belki orada hiç değilse erkenden yetişmiş bir incir bulmayı umuyordu. Ama eli boş döndü.

Öğrencilerden bazıları birbirine baktı. Daha incir mevsimi olmadığını biliyorlardı. Ağaç doğasına aykırı hiçbir şey yapmıyordu. Yeşermesi gereken zamanda yeşeriyor, meyve vereceği mevsimi bekliyordu.

Oysa açlık mevsimlerin sabrını bilmez.

Açlık ağacın bütününü algılamaz. Yalnızca olmayan meyveyi görür.

İsa ağacın altında öylece durdu. Bakışında hüzün belirmişti, çünkü karşısında bir incir ağacından fazlasını görüyordu. Tapınağıyla, yasalarıyla, dualarıyla göz kamaştıran, ama insanın ruhunu doyuramayan bir şehir görüyordu. Tertemiz giysilere bürünüp murdar saydıklarından yüz çeviren kâhinleri görüyordu. Kutsal Yazıların her sözcüğünü bilip de evinin duvarı ardında ağlayan dul kadını duymayan adamları görüyordu.

Meyvesiz yapraklar görüyordu.

Ama bu hüznün altında bir an için daha küçük bir şey de kıpırdadı.

İnsana özgü bir şey.

Yorgun bir insanın sabırsızlığı. Aç bir bedenin huysuzluğu. Dünyanın bir kez daha karşısına vaatlerle dolu dikilip de kendisine hiçbir şey vermeyişine duyduğu sessiz öfke.

Bir an sürdü yalnızca.

İçinde açlık merhametten, yorgunluk bilgelikten önce konuştu. O an ağacı olduğu gibi görmedi. Yaşam vaat ettiği hâlde tam da kendisi ferahlık aradığında onu ferahlatmamış her şeyi gördü onda.

Bir yaprağa dokundu.

Sonra dedi ki:

“Artık hiç kimse senden bir daha meyve yemesin.”

Yüksek sesle söylememişti. Sözünde yolu sarsacak bir hiddet yoktu. Yorgunluk vardı, bir hüküm vardı ve bir an için kendi açlığından ibaret kalmış bir iradenin keskin parıltısı.

Sözünün yankısı dindiğinde İsa kıpırdamadan duruyordu.

Dalın üzerine koyduğu eline baktı.

Sanki söylediği sözün ağırlığını ancak ağzından çıktıktan sonra hissetmişti.

Sonra elini çekti.

Öğrenciler sustular. Hiçbiri neden böyle yaptığını sormadı. Yeruşalim'e doğru yollarına devam ettiler, ama Tomas dönüp ağaca bir kez daha baktı.
Yeşil yapraklar sanki hiçbir şey olmamış gibi rüzgârda hafifçe kımıldıyordu.

Ertesi gün aynı yoldan dönüyorlardı.

İncir ağacını ilk Petrus gördü. Öyle ansızın durdu ki Yakup az kalsın ona çarpıyordu.

"Rabbi," dedi eliyle göstererek. "Bak. Lanetlediğin incir ağacı kurumuş."

Hepsi durdu.

Daha dün yemyeşil, yaprak dolu olan ağaç şimdi kupkuruydu. Kıvrılmış, kül rengi yaprakları sarkıyor, dalları esnekliklerini yitirmiş duruyordu. Kabuğu yer yer gövdeden ayrılmıştı. Yavaş yavaş solmakta olan bir ağaca benzemiyordu. Kökünden en ince dalının ucuna dek yaşamı bir anda çekilmiş bir ağaca benziyordu.
Öğrencilerin içine bir tedirginlik düştü.

Pek çok işaret görmüşlerdi. Suyun şaraba dönüştüğünü görmüşlerdi. Hastaların iyileştiğini, körlerin gördüğünü, kötürümlerin yürüdüğünü görmüşlerdi. Lazar'ın mezardan çıktığını görmüşlerdi.
Ama bu ağaç onları başka türlü sarsmıştı.

Bu mucize kimseye şifa getirmemişti.

Kalabalığın sevinci de yoktu.

Kimse çocuğuna sarılmamıştı. Kimse gözlerini göğe kaldırıp geri verilen bir yaşam için şükretmemişti.

Olan bitende sert, sessiz, geri alınamaz bir şey vardı.

İsa onlara döndü.

"Tanrı'ya iman edin," dedi. "Size doğrusunu söyleyeyim: Kim şu dağa 'Kalk, kendini denize at' der, yüreğinde kuşkuya düşmez de söylediğinin olacağına inanırsa dediği olur."
Gözlerini yolun çevresindeki yamaçlara kaldırdı.

"Bu yüzden size söylüyorum: Duada ne dilerseniz onu aldığınıza inanın, size verilecektir. Ama ayağa kalkıp dua ettiğinizde birine karşı içinizde bir şey varsa onu bağışlayın ki Babanız da sizi bağışlasın."
Bu sözler derin suya düşen taşlar gibi aralarına düştü.

Kimse hemen karşılık vermedi.

Her biri onlarda başka bir şey işitmişti.

Petrus güce bir çağrı duymuştu.

Yuhanna güvenin sırrını.

Yahuda iktidar ihtimalini.

Tomas bir soruyu.

Biraz duraksadı. Sonra İsa'ya yaklaştı.

"Ya Rab," dedi çekinerek.

İsa ona baktı.

"Sor, Tomas."

Tomas gözlerini incir ağacının kurumuş köklerine indirdi.

"Suyu şaraba dönüştürdüğünü gördük. Hastalara şifa verdiğini gördük. Ölüleri dirilttiğini gördük. Lazar'ın mezardan çıktığını gördük. Oysa çoktandır karanlıkta yatıyordu, bedeni ölüm kokuyordu."
Bir an sustu.

"Şimdi de bir ağacın senin bir sözünle kuruduğunu gördük."

Öğrencilerden bazıları tedirginlikle kıpırdandı. Petrus, Tomas'ı susturmak istercesine kaşlarını çattıysa da İsa elini kaldırdı.
"Bırakın konuşsun," dedi. "Soru soran henüz uykuya dalmamıştır."

Tomas derin bir soluk aldı.

"Öyleyse neden bir incir vermesini sağlamadın? Açtın ve ağaçta meyve yoktu. Neden ona meyve vermedin? Neden canını almak, dallarına meyve çağırmaktan daha kolaydı?"
Sessizlik koyulaştı.

Tomas bu kez daha cesur bir sesle sürdürdü:

"İman eden biri dağa 'Kalk, kendini denize at' diyebiliyorsa bir ağaca neden 'Bir incir ver' diyemesin?"
İsa ona şefkatli bir ciddiyetle baktı.

"Tomas," dedi, "bir çocuk ekmeği gördüğünde ekmeğin fırıncının ellerinde başladığını sanır. Oysa bilge kişi onun çok daha önce başladığını bilir. Toprağa düşen danede. Tam vaktinde gelen yağmurda. Fazla yakıcı olmayan güneşte. Ekin ekenin ellerinde. Değirmen taşında. Fırının ateşinde."
İncir ağacını gösterdi.

"Önünde gördüğün her şeyin gerisinde, birbiri ardına uzanan nice gizli şey vardır. İncirin meyvesi de yalnızca bir meyveden ibaret değildir. Bugün dalda asılı durması için dün de orada, daha küçük bir şey olarak var olmuş olması gerekirdi. Bir ay önce neredeyse görünmeyecek kadar küçük, ağacın gövdesinde saklı olması gerekirdi. Ondan önce de özsuyu, ışığı ve zamanı içine alan bir meyve başlangıcı olması gerekirdi. Daha da önce, içinde meyve verme gücünü taşıyan bir ağaç olması gerekirdi."
Tomas kımıldamadan dinliyordu.

İsa kuru bir yaprağı eline aldı. Dokunur dokunmaz parmaklarının arasında ufalandı.

"Gördüğünüz gerçeklik, dünyanın üzerine gerilmiş tek bir deri değildir. Kat kattır. Bir kadının ocak başında katlarını ayırdığı soğan gibi. Her katman ötekini tutar. Bugün görünen, dün var olana dayanır. Dün var olansa kendinden önce var olana."
Hepsine baktı.

"Güçsüz zihin yalnızca en son katmanı görür, bütün dünyayı ondan ibaret sanır. Daha güçlü bir zihin daha derini görür. İmanla dolu bir zihinse henüz her şeyin kesinleşmediği yerlere dokunabilir."
Yuhanna başını kaldırdı.

İsa devam etti:

"Kimi şeyler değiştirilebilir, çünkü kökleri yakındadır. Hasta beden hâlâ yaşamayı ister. Su, yaratılışın itaatini taşır içinde. İnsanın yüreği bir anda yön değiştirebilir. Baba, uyuyanı adıyla çağırdığında ölüm bile sandığınız gibi bir duvar değildir."
Ölüm sözü geçince hepsinin aklında Lazar'ın mezarı canlandı. Girişten yuvarlanan taş. Çürüme kokusu. İsa'nın sesini duyunca kefene sarılı hâlde dışarı çıkan adam.

"Ama mevsimi değilken ağaçta bir incir var etmek," dedi İsa ağır ağır, "dala meyve vermesini buyurmaktan ibaret değildir. Aynı anda birçok katmanı yeniden yazmak demektir. Dün orada hiç olmamış bir büyümenin yaşanmış olması gerekirdi. Gerçekleşmemiş bir olgunlaşmanın gerçekleşmiş olması gerekirdi. Özsuyun günlerdir meyveye doğru akıyor olması gerekirdi. Oradan geçip gitmemiş bir zamanın geçmiş olması gerekirdi."
Tomas alnını kırıştırdı.

"Ama Tanrı'nın her şeye gücü yeter."

"Tanrı'nın her şeye gücü yeter," dedi İsa başını eğerek. "Ama Tanrı pazarda çocuğun gözünü aldatan bir hokkabaz değildir. Baba dünyayı, sabırsızlığımız uğruna onu her an eski

bir giysi gibi yırtıp yeniden dikmek için yaratmadı. Bir düzen yarattı. O düzen de onun iradesidir."

Oysa Tomas'ın gözleri hâlâ kuru ağaçtaydı.

"Bu, neden üzerinde incir olmadığını açıklıyor," dedi. "Neden onu lanetlediğinise açıklamıyor."

Petrus birden ona döndü.

"Tomas..."

"Hayır," diyerek sakince sözünü kesti İsa.

Tomas'a baktı.

"Doğru soruyu soruyorsun."

Yola öyle bir sessizlik çöktü ki ayaklarının dibindeki kuru yaprakların hışırtısı duyuluyordu.

Tomas bir adım yaklaştı.

"Ağacın ne anlama geldiğini sormuyorum," dedi. "Şehrin ya da tapınağın ne anlama geldiğini de. Sen o anda neden bunu yaptın?"

İsa incir ağacına baktı.

Uzun süre yanıt vermedi.

Konuştuğunda sesi daha alçaktı.

"Çünkü açtım."

Öğrenciler kıpırdamadı.

"Yorgundum," diye devam etti. "Geride bıraktığım gece uzundu, önümdeki günler çetin. Yapraklarını gördüğümde canım meyve istedi. Meyveyi bulamayınca açlığım bir an için dünyayı istediğim o tek şeye indirgedi."

Petrus gözlerini yere indirdi.

İsa kuru gövdeye dokundu.

"O ağaçta tapınağı, şehri ve insanı gördüm. Dışarıdan bakıldığında içlerinden yaşam taşıyor, ama aç olana hiçbir şey vermiyorlar. Gördüğüm yalan değildi. Ne var ki hakikat de temiz olmayan bir yerden dile gelebilir. Haklı bir söz dahi, onu söyleyen açlık, öfke ya da kibir olduğunda zalimleşebilir."

Tomas doğru duyup duymadığından kuşkuluymuş gibi ona bakıyordu.

"Demek ağaca öfkelendin?"

"Bir an için," dedi İsa. "Yıkıp yok etmek isteyen birinin öfkesiyle değil. Bir armağana el uzatıp onu bulamayanın can sıkıntısıyla. Ağacın bir suçu yoktu. Meyvesinin vakti gelmemişti. Ama o anda ben onun zamanının bütününü görmedim. Yalnızca kendi açlığımı gördüm."
Yuhanna sordu:

"Sözün de bu yüzden mi onu öldürdü?"

İsa başını eğdi.

"İnsanın bilinci ne kadar güçlü ve bütünse sözünün ağırlığı da o kadar büyüktür. Siz canınız sıkkınken pek çok şey söyleyebilirsiniz, rüzgâr sözlerinizi alır götürür. Ama insan varlığın köklerine yakın durduğunda içindeki bir anlık sapma bile iz bırakabilir."
Her birine ayrı ayrı baktı.

"Bu yüzden büyük güç yalnızca bir armağan değildir. Bir yüktür. Bir sözle şifa verebilen, yorgunken ağzından çıkan söze de dikkat etmeli. Bir dağı yerinden oynatabilen, isteğinin Baba'dan mı, yoksa o anda içinden geçmekte olan acıdan mı doğduğunu gözetmeli."
Tomas yeniden incir ağacını gösterdi.

"Gene de anlamıyorum. Sözün ağacı öldürebildiyse neden onu meyve vermeye zorlayamadı?"
İsa yerden kuru bir dal parçası aldı.

"Çünkü çürümeyle yaratılış aynı şeyi istemez."

Dalı parmakları arasında kırdı.

"Bu ağacın içinde ölüm bir olasılık olarak zaten vardı. Her yaprakta, her kökte, her bedende vardır. Doğan her şey yok olma ihtimalini de taşır. Sözüm onda zaten mümkün olana yol açtı."
Sonra boş avucunu açıp uzattı.

"Ama o anda ağaçta hazır bekleyen bir incir yoktu. İncirin ortaya çıkması için ağacın, özsuyun, güneşin, toprağın ve zamanın buluşması gerekirdi. Bütün varlıktan benim açlığımın çevresinde eğilip bükülmesini istemem gerekirdi."
Bakışı sertleşti. Öğrencilere değil, kendine karşı.

"O anda açlığım bana aitti. Bir çocuğun yaşaması ya da acı içindeki birinin iyileşmesi için yakarmıyordum. Kendimi doyurmak istiyordum."
Yahuda söze karıştı:

"Aç insanın yemek istemesinde ne kötülük var ki?"

"Hiç," dedi İsa. "Açlık günah değildir. Ekmeği arzulamak da günah değildir. Ama gücü elinde tutan kişi, bir anlık yoksunluğa katlanmak istemediği için dünyadan kendi düzenini bozmasını beklerse işte o zaman güç tehlikeli olur."

Bir an sustu.

"Lanete bir çatlak yeter. Bereket için uyum gerekir."

Kimse kıpırdamadı.

Sözler aralarında kaldı. Yalın ve ağır.

"Güç, kimi zaman yaralı bir iradenin sözünü de dinler," diye sürdürdü İsa. "Kırabilir, çürümeyi hızlandırabilir, korkuya ya da ölüme kapı açabilir. Ama yaşam böyle bir iradeye kendini bütünüyle açmaz. Yaşam, tek bir kişinin iradesinin bütünün iradesiyle buluştuğu yerde doğar."

Tomas düşündü.

"Öyleyse Baba'nın iradesiyle uyum içinde olsaydı bir incir yaratabilir miydin?"

İsa ona baktı.

"O incir yaşam veren bir yolun parçası olsaydı zaten yoktan var edilmiş olmazdı. Siz o yolu göremeseniz bile bütün varlık ona doğru yol alırdı. Ama bir an için kendi midemi susturmak uğruna onu yaratmak Baba'da gerçekleşen bir mucize olmazdı. Dünyayı kendi keyfime boyun eğdirmek olurdu."

İlerideki çorak tepelere doğru baktı.

"Çöldeyken beni ayartmaya gelen, taşları ekmeğe çevirmemi söylemişti."

Öğrencilerden bazıları bu olayı duymuş, bazıları hiç duymamıştı. Şimdi hepsi dikkat kesilmişti.

"O zaman dünkünden de açtım," diye sürdürdü İsa. "Bedenim yiyecek diye haykırıyordu. Önümdeki taş bir somun ekmeğe benziyordu. Bir ses de bana şöyle diyordu: Gücün varsa kullan. Kim olduğunu kanıtla. Doyur karnını."

"Sen de reddettin," dedi Yuhanna.

"Reddettim. Çünkü güç, onu taşıyanın açlığına hizmet etmemeli. İnsan yalnız ekmekle yaşamaz. Baba'dan armağan almış biri o armağanı kendi arzusunun hizmetkârı yapmamalı."

İncir ağacına baktı.

“Dün ağacı yiyeceğe dönüştürmedim. Ama beni doyurmadığı için bir an onu mahkûm ettim. İki ayartının da kökü aynıydı.”
Petrus başını iki yana salladı.

“Ama sen günahsızsın, ya Rab.”

İsa gözlerini ona dikti.

“Petrus, sence günahsız olmak ne demek? Acıkmamak mı? Öfkelenmemek mi? Ayartılmanın ne olduğunu bilmemek mi?”
Petrus karşılık vermedi.

“Taş ayartı nedir bilmez,” dedi İsa. “Ama bunun için kutsal değildir. Arılık, insanın içinden hiçbir zaman karanlık bir dürtünün geçmemesinde yatmaz. Onu bütünüyle görmesinde, ona ışık dememesinde, efendisi olmasına izin vermemesinde yatar.”
Avucuna baktı.

“Dün ben o dürtüyü ancak söz ağzımdan çıktıktan sonra gördüm.”

Tomas şöyle dedi:

“Demek kendinin bütünüyle farkında olan kişi bile bir an için yanılabilir?”

“Bir beden taşıdıkça onun sesini de taşır,” diye karşılık verdi İsa. “Açlık, acı, korku ve yorgunluk bilince, rüzgârın eve girdiği gibi girer. Uyanmış insan bunları tanır. Ama kapı açıksa, gece uzun geçmişse kuvvetli bir rüzgâr lambayı devirebilir.”
“Peki sonra?” diye sordu Yuhanna.

“Sonra lambayı kaldırır. Ne olduğunu görür. Karanlığı Tanrı’nın adıyla örtmez.”

İsa yeniden Tomas’a döndü.

“Bana neden ağacı kurtarmadığımı ya da ona meyve vermediğimi sordun. Çünkü o anda ben yaratmak istemiyordum. Almak istiyordum. Alamayınca da sözüm hükme dönüştü.”
Tomas gözlerini indirdi.

“Öyleyse yıkmak yaratmaktan daha mı kolay?”

“Evet,” dedi İsa. “Yalnız insanın elleri için değil, iradesi için de. Bir evi yıkmaya bir darbe yeter. Onu kurmak içinse taş, ölçü, sabır ve birçok elin uyumu gerekir. Bir insanı yaralamaya öfkeyle söylenmiş tek bir söz yeter. Ruhunu iyileştirmeye bazen bir ömürlük sevgi yetmez.”
Avucunu kuru kabukta gezdirdi.

“İçi bölünmüş olan yıkabilir. Yaratmaksa ancak birlikten doğar.”

Tomas bir süre sustuktan sonra şöyle dedi:

"Ama Kana'da suyu şaraba çevirdiğinde de varlıkların düzenini değiştirdin."

"Kana'da sevinci yoktan yaratmadım," diye karşılık verdi İsa. "Su vardı. Arınma kapları vardı. Düğün vardı. Şarabı tükenen bir ailenin utancı vardı. Annemin güveni vardı. Sürmesi gereken bir şölen ve gelip çatmış bir saat vardı."

Meryem'i anımsayınca İsa hafifçe gülümsedi.

"Oraya gelen şarap dünyayı yadsımadı. Baba'nın boş kapları doldurmayı bildiğine işaretti. Benim için değildi. Başkalarına bir armağandı."

"Ya Lazar?" diye sordu Tomas.

"Lazar'ı çağırdığımda yokluğun içinden bir yabancıyı çağırmadım. Baba'nın adıyla tanıdığı bir kardeşi çağırdım. Bedeni mezardaydı ama Baba'nın katında öyküsü henüz bitmemişti. Kız kardeşlerinin sevgisi, onların acısı, benim ona duyduğum sevgi ve Baba'nın iradesi bir anda buluştu. İman, 'Dışarı çık' demenin hâlâ mümkün olduğu katmana dokundu."

Tomas yine incir ağacına baktı.

"Buradaysa senin açlığından başkası yoktu."

"Şehre dair hakikat de onunla buluştu," dedi İsa. "Ağaç bu yüzden işaret oldu. Ama can sıkıntım o işarete, taşıması gerekmeyen bir sertlik kattı."

"Öyleyse işaret başka türlü de ortaya çıkabilir miydi?" diye sordu Yuhanna.

İsa bir süre düşündü.

"Çıkabilirdi."

"Nasıl?"

"Yapraklarını gösterip size şöyle diyebilirdim: Bakın, yaşam vaat edip de meyve vermeyen tapınağa nasıl benziyor. Sonra ağacın yanından aç ayrılıp onu kendi vaktinde olgunlaşmaya bırakabilirdim."

Elini gövdeye koydu.

"Hakikat, ağacın ölümünü gerektirmiyordu. Ölümü o bir anım ekledi."

Bu sözler onları mucizenin kendisinden daha çok tedirgin etti.

İsa'yı yanıtları veren kişi olarak görmeye alışkındılar. Şimdiyse karşılarında kendi davranışını incelemiş, onda bulduğundan yüz çevirmemiş biri duruyordu.

Petrus söze girdi:

“Bütün bunları bize neden anlatıyorsun? Ağacın bir işaret olduğunu söylesen yeterdi. Hiçbirimiz kuşku duymazdık.”
İsa ona baktı.

“Tam da bu yüzden.”

Petrus anlamamıştı.

“Gücü olan kişi, kendi isteğine Tanrı’nın isteği demeye her zaman meyleder. Bir şeyi başarır, ‘Baba böyle istedi’ der. Bir şeyi yıkar, ‘Bu bir hükümdü’ der. Birini yaralar, ‘Hakikate hizmet ettim’ der.”
İsa’nın sesi gürleşti.

“Ama etkili her söz bütünüyle Baba’dan gelmez. Her başarı arılığın kanıtı değildir. Güce sözünü geçiren herkes de doğru kişi değildir.”
Yahuda ona dikkatle bakıyordu.

“Öyleyse bunu nasıl ayırt edeceğiz?” diye sordu.

“Meyvesinden.”

İsa yerden buruşup kalmış ince dallardan birini aldı.

“İşaretin büyüklüğüne bakmayın. Kaç kişinin eğildiğine de. Yerin sarsılmasına ya da gökten ateş inmesine de. Yapılanın ardından geriye ne kaldı, onu sorun. Daha çok yaşam mı, daha çok korku mu? Daha çok hakikat mi, gücünü gösteren kişiye daha çok itaat mi? Daha çok özgürlük mü, daha çok bağımlılık mı?”
Kuru ağaca baktı.

“Bu işaret anlayış getirdi. Ama ağaca ölüm getirdi. Demek ki içinde yalnız ışık yok.”

Bir süre sonra Tomas sordu:

“Ya dağ? İman edenin dağa kendini denize atmasını buyurabileceğini söyledin. Küçük şey değil bu. Dalında bir incirden daha büyük.”
İsa hafifçe gülümsedi.

“Dağı yalnızca taş mı sanırsın?”

Tomas karşılık vermedi.

“Dağ, insanın karşısına dikilip sonsuza dek orada kalacakmış gibi duran korkudur da. Dağ, güçsüzleri ezen ve ‘Beni kimse yerimden oynatamaz’ diyen imparatorluktur. Dağ, senin öyle uzun zamandır taşıdığın bir suçtur ki sonunda onu kendi bedenin sanırsın. Dağ, herkesin önünde eğildiği ölümdür.”

Öğrenciler sustu.

"İnsan bir değneğe tutunur gibi inanıyorsa imanı onun yürümesine yardım eder. Ama bütün varlığını Baba'ya verecek kadar inanıyorsa imanı Tanrı'nın iradesinin dünyaya dokunduğu yer olur. Dağlar o zaman yerinden oynar. İnsan Tanrı'ya buyurduğu için değil, onun yolundan çekildiği için."

Tomas bir süre sustu.

"Herkesin imanı bir mi? Her insan dağa yerinden oynamasını söyleyebilir mi?"

İsa durdu. Bakışı sert değildi. Derindi. Sanki yalnızca Tomas'a bakmıyor, onun içinden geçip insanın kendisiyle yüz yüze geldiği yere dek görüyordu.

"Herkesin imanı bir değildir," dedi. "Hepimiz aynı dünyaya baktığımız hâlde herkesin gözlerinin bir olmadığı gibi. Biri yalnızca taşı görür. Bir başkası yolu görür. Bir üçüncüsü taşı da yolu da kendisini de tutan Baba'nın elini görür."

Tomas dikkatle dinliyordu.

"İnsanın imanı yalnızca dudaklarıyla söylediği sözlerden yeşermez," diye devam etti İsa. "Kendi içinde ne denli derin bir uyanış yaşadığından doğar. Birçokları düş görür gibi yaşar. Görür, işitir, yer, öfkelenir, korkar, arzularlar. Ama içlerinde görenin, işitenin, korkanın, arzulayanın kim olduğunu bilmezler."

Öğrenciler suskundu. Bu sözler tarlayı, balıkları, ekmeği anlatan benzetmelerden farklıydı. Görünmeyen, ama her birinin kendi içinde taşıdığı bir şeye dokunuyorlardı.

"En büyük iman," dedi İsa ağır ağır, "farkında olduğunun bütünüyle farkına varanın imanıdır. Yalnızca dünyaya bakmakla kalmayıp bakanın kendisi olduğunu bilenin. Yalnızca düşünmekle kalmayıp düşüncelerin önünden bulutlar gibi gelip geçtiğini bilenin. Yalnızca korkuyu duymakla kalmayıp korkunun kendisinin efendisi olmadığını bilenin."

Tomas kaşlarını çattı. Karşı çıktığından değil, kavramaya çalıştığından.

İsa devam etti:

"Böyle biri, bala konan sinek gibi dünyanın her katmanına yapışıp kalmaz. Daha derine işler. Bedeni görür ama yalnızca bedenden ibaret olmadığını bilir. Düşünceyi görür ama yalnızca bir düşünce olmadığını bilir. Acıyı görür ama yalnızca acı olmadığını bilir. Kim olduğu konusunda yanılmaktan kurtulunca, içinde değişip duran şeylere çaresizce boyun eğmekten de kurtulur."

Tomas sordu:

"Böyle bir bilinç mucizeler gerçekleştirebilir mi?"

İsa ona baktı.

“İnsan kendi başına değil. Çünkü ‘Mucizeleri ben yapıyorum’ dediğin anda Baba’dan ayrılmış olursun. Ayrılık ise güç gibi görünse bile güçsüzlüktür.”
Elini göğsüne koydu.

“Bütünüyle uyanmış bir insanın bilinci artık korku, arzu, kibir ve kuşku arasında paramparça değildir. Rüzgâr vurmadığında suyun yüzü nasıl duruysa öyle durudur. Böyle bir suya gökyüzü yansıyabilir. Gök bir insanda bozulmadan yansıdığında onun aracılığıyla mucize dediğiniz şey gerçekleşebilir.”
Petrus sesini duyurdu:

“Demek mucizeyi insanın gücü yapmıyor?”

“Hayır,” dedi İsa. “Mucize, insanın engel olmaktan çıktığı yerde olur. Bilincinin, kendisi için istedikleriyle bulanmadığı, Baba’nın istediğine açıldığı yerde.”
İncir ağacına baktı.

“Dün size bunun tersini de gösterdim.”

Tomas gözlerini kaldırdı.

“İçimde açlık doğdu. Ama o an onu izlemekle yetinmedim. Bir an için onun kendisi oldum. İnsan açlığının, korkusunun ya da öfkesinin kendisi olduğunda bilinci daralır. Yalnızca eksikliğini çektiği şeyi görür.”
“Ama sen bunun farkına vardın,” dedi Yuhanna.

“Ancak söz ağzımdan çıktıktan sonra.”

İsa’nın yanıtı yalındı.

“Uyanmak, rüzgârın artık esmemesi demek değildir. İnsanın rüzgârın içinde ne yaptığını gitgide daha erken fark etmesidir. Bazen eylemden önce fark eder. Bazen eylem sırasında. Bazen de ancak ardından kuru kalan bir ağacı görünce.”
Tomas yavaşça başını eğdi.

“Bize dua ederken bağışlamamızı bu yüzden mi söyledin?”

“Evet. İnsan imanla yakarabilir, ama içi öfkeyle doluysa imanı öfkesiyle birleşir. Adalet dileyebilir, gerçekte arzuladığı öçtür. Hakikatten söz edebilir, gerçekte istediği ötekini aşağılamaktır.”
İsa çevresindeki öğrencilere baktı.

“Bu yüzden kuşku duymamak yetmez. Yahuda da bir şeye yürekten inanabilir. Bir zorba da hiç duraksamadan davranabilir. İnsan nefretiyle tek vücut olmuşsa birlik başlı başına bir iyilik değildir.”

Bu sözler üzerine Yahuda belli belirsiz gerildi.

“Gerçek iman, inancın gücünden ibaret değildir,” diye sürdürdü İsa. “İnsanın Baba’yla birliğidir. İradeniz onunkine ne kadar yaklaşırsa yalnızca kendinize hizmet eden şeyleri o kadar az dilersiniz.”

Tomas sordu:

“Baba’nın iradesini kendi arzumuzdan nasıl ayırt edeceğiz?”

İsa onun göğsünü gösterdi.

“Önce kendin ne istiyorsun, onu itiraf ederek. Süslemeden. Dindarca sözlere büründürmeden.”

“Sonra?”

“Dileğinin kime yaşam getireceğini sorarsın.”

İsa kuru bir yaprak kaldırdı.

“İyi dilekler çetin de olsalar yaşam doğurur. Kötü dilekler yalnızca kişinin kendi gücünün kanıtını doğurur. Doyurmak, iyileştirmek, bağışlamak ve başkasının yükünü taşımak için yakardığında dileğin Baba’ya benzer. Göz kamaştırmak, üstün gelmek, sahip olmak ya da sana verilmiş yoldan kaçmak için yakardığındaysa Tanrı’dan bir şey dilemiyor, onu sınıyorsundur.”

Tomas sordu:

“Ya emin değilsek?”

“O zaman bekleyin.”

İsa kuru ağaca, ardından onun gerisindeki yeşil tepelere baktı.

“Bekleyiş bazen eylemden daha arı bir imandır. İradesinin yaşama hizmet edip etmediğini bilmeyen, onu hemen güce büründürmesin. Önce bırakıp Baba’nın huzurunda bekletsin.”

Petrus kurumuş dalları inceliyordu.

“Dün bekleseydin ağaç hâlâ yaşıyor olurdu.”

“Evet,” dedi İsa.

Sesinde kendini savunduğuna dair hiçbir iz yoktu.

Petrus ne diyeceğini bilemedi.

Bir süre sonra Tomas yeniden söze girdi:

"Onu tekrar yaşama döndürebilir misin?"

Hepsi İsa'ya döndü.

İsa avucunu gövdeye koydu. Gözlerini kapadı.

Uzun süre öyle durdu.

Öğrenciler dallarda özsu yeniden yürür mü, kuru yapraklar doğrulur mu, sert kabuğun içinden taze, yeşil bir filiz çıkar mı diye beklediler.
Hiçbir şey olmadı.

İsa gözlerini açtı.

"Baba'dan onun canını isteyebilirim," dedi. "Ama yaptığımı onarmak bile kendi hatamı silebildiğimi kanıtlamanın aracı olmamalı."
Tomas kaşlarını çattı.

"Senin sözün yüzünden öldüyse neden yeniden yaşamasın?"

"Belki yaşayacak," dedi İsa. "Belki bir gün köklerinden yeni bir filiz verecek. Ama şimdi sırf o bir anımın sonucunu gözünüzden saklamak için onu diriltseydim gücü yine kendim için kullanmış olurdum."
Parmaklarını çatlamış kabuğun üzerinde gezdirdi.

"Her suç, bıraktığı iz silinerek onarılmaz. Bazen hakikate dönüşmesi için o izin görünür kalması gerekir."
Tomas ona baktı.

"Yani bu ağaç senin hatanı mı taşıyacak?"

"Ve ondan öğrendiğimi," dedi İsa. "Belki bir gün sizin öğrendiğinizi de."

Bir an sustu.

"İnsan kendisine bir zamanlar kim olduğunu hatırlatan her kuru ağacı ortadan kaldırmak ister. Oysa yerinde bırakılan bir ağaç, başka birçok ağacı aynı sözden koruyabilir."
Petrus derin bir soluk verdi.

"Seni böyle konuşurken dinlemek güç."

"Çünkü ardından gittiğiniz kişinin sizin zaafınızdan uzak olmasını istiyorsunuz," dedi İsa. "Sizi ancak sizin duyduklarınızı hiç duymamış birinin kurtarabileceğini sanıyorsunuz. Oysa ayartının sesini hiç duymamış biri, ayartının içinden geçerken size nasıl yol gösterebilir?"

“Öyleyse senin ardından gitmemiz gerektiğini nereden bilelim?” diye sordu Yahuda.

İsa ona sakince baktı.

“Ardımdan hiç tökezlemem diye gelmeyin. Tökezledikten sonra bile hakikatten yüz çevirmediğim yerde izleyin beni.”
Yahuda gözlerini kaçırdı.

Tomas hâlâ ağaca bakıyordu.

“Çiçeği olmadan inciri isteyenin, yolunu yürümeden armağanı istediğini söyledin.”

“Evet.”

“Peki incir bulamadığı için ağacı lanetleyen ne ister?”

İsa Yeruşalim’e doğru baktı.

“Kendi yoksunluğunun cezasını dünya çeksin ister.”

Tomas’ın soluğu titredi.

İsa sözünü sürdürdü:

“Krallar böyle yapar. Hükümdarlar böyle yapar. Babalar çocuklarına, efendiler hizmetkârlarına böyle yapar. Güce, saygıya, güvenceye açlık duyarlar. Sonra da onları doyurmadı diye dünyayı cezalandırırlar.”
İncir ağacını gösterdi.

“Bu yüzden bu ağacı hatırlayın. Yalnızca meyvesiz kalan tapınağın işareti olarak değil. Sözü güç taşıyan insandan gelebilecek tehlikenin işareti olarak da.”
Yuhanna sordu:

“Öyleyse güç sahibi olmamak mı daha iyi?”

“Hayır,” diye yanıtladı İsa. “Gücünüz olmasa ne düşeni kaldırabilir, ne bir çocuğu koruyabilir, ne de bir ev kurabilirdiniz. Güç kötülük değildir. Güç, insanın içindekini açığa çıkarır.”
“Ateş gibi mi?” dedi Yuhanna.

“Ateş gibi. Sevenin ellerinde ısıtır. Korkanın ellerinde yakar.”

Tomas şöyle dedi:

“Ateş büyüdükçe onu tutan eller daha da temiz olmalı.”

İsa başını eğdi.

“İnsanın gücü büyüdükçe, kendi can sıkıntısına adalet deme hakkı o ölçüde azalır.”

Bir süre yalnızca kuru yaprakların arasında esen rüzgâr duyuldu.

Sonra İsa yeniden yola koyuldu.

Öğrenciler peşine takıldılar, ama eskisinden yavaş yürüyorlardı. İncir ağacı, kolay kolay tek bir anlama sığdırılamayacak bir işaret olarak arkalarında, yol kıyısında kaldı.
Törenlerle dolu, merhametten yoksun tapınağın suretiydi.

Dışarıdan yemyeşil görünüp de aç olana hiçbir şey vermeyen insanın suretiydi.

Sözün gücünün kanıtıydı.

Aynı zamanda açlığın sesinin bütün varlıkla uyumun sesini bastırdığı bir anın sonucuydu.

Petrus bir dağı yerinden oynatabilen imanı düşünüyordu.

Ama ilk kez insanın yerinden oynatabildiği her dağı gerçekten yerinden oynatmak gerekip gerekmediğini de düşünüyordu.

Yuhanna, göğün yansıyabildiği bilinç yüzeyini düşünüyordu. Ama en duru suya bile bir taş düşüp bir an için görüntüyü dağıtabileceğini anlamıştı.
Yahuda gücü düşünüyordu. Yükünü değil, dünyanın, kuşku duymayan bir insanın iradesine belki de gerçekten boyun eğebileceğini.
Tomas yolu yaşanmadığı için var olamayan inciri düşünüyordu.

Sonra da üzerinde sözü söyleyenin yolu bir an için uyumdan saptı diye ölen ağacı.
İsa önlerinde Yeruşalim'e doğru yürüyordu.

Açlığı artık yatışmıştı ama kurumuş ağacı hatırından çıkarmıyordu. Doğru bir insanın öyküsüne yakışmayan bir yanılgı diye onu bir yana itmemişti. Sessiz bir uyarı gibi taşıyordu içinde.
Şehre yaklaştıkça ufukta tapınağın duvarları daha belirgin çiziliyordu.

Onların da her yanı yaprakla doluydu.

Dualarla, kurbanlarla, kaftanlarla, buhurla, yasalarla, vaatlerle.

Yine de gölgelerinde aç kalanlar vardı.

Zamanın bütün katmanları üzerine şimdiden çarmıhın gölgesi iniyordu.

Öğrencilerden hiçbiri yakında başka bir ağaca bakacaklarını henüz anlamamıştı. Yerle gök arasına dikilmiş kuru bir tahtaya. Üzerinde, kendisinden krallığın meyvelerini bekledikleri insanı göreceklerdi. Gözlerinin önündeyse kandan, acıdan ve ölümden başka bir şey olmayacaktı.
Bütün vaatlerin kuruduğunu sanacaklardı.

Gücünü kendisi için kullanacak mı diye bekleyeceklerdi.

Çivilere gevşemelerini buyuracak mı?

Tahtaya kırılmasını buyuracak mı?

Göğe, kendisiyle alay edenleri yok etmesini buyuracak mı?

O ise yeniden aç olacaktı.

Susamış olacaktı.

Yorgun ve terk edilmiş olacaktı.

Ama bu kez acının bütün dünyayı kendi ıstırabına indirgemesine izin vermeyecekti.

Varlığın kendi korkusunun etrafında eğilip bükülmesini istemeyecekti.

Canını alanları lanetlemeyecekti.

Onları bağışlayacaktı.

Öğretmeninin gerçek büyüklüğünün bir ağacı kurutabilmesinde yatmadığını Tomas ancak o gün anlayacaktı.

Asıl büyüklüğü, kendisi o ağaca asıldığında bütün dünyayı lanetleyebilecekken bunu yapmamış olmasıydı.

Gerçekliğin en derin katmanlarını harekete geçirenin gücün gürültüsü değil, acının ortasında bile Baba'yla uyumunu koruyanın sessiz iradesi olduğunu ancak o zaman anlayacaklardı.

En büyük mucizenin kimi zaman insanın aç olduğu gün dalda beliren meyve olmadığını ancak o zaman anlayacaklardı.

Bazen mucize, insanın lanetlemeye hakkı olduğu gün ağzından çıkan bağışlama sözüdür.

Bazen ancak ağaç öldükten sonra görünür.

Bazen de ancak kuru tahtadan bütün dünya için bir hayat filizlendiğinde.

11. Elarion: Mareia Lioren

Mareia Lioren sessizce korkmayı öğrenmişti.

Zayıf olduğundan değildi. Zayıf insanlar çoğu kez korkularını bağıra çağıra yaşarlar, çünkü birinin gelip onları kurtaracağını umarlar. Mareia'ysa sessizce korkuyordu. Çünkü uzun zaman kendi onurunu ancak kendisinin kurtarabileceğine inanmıştı.

Başlangıçta Arien ona hiç vurmamıştı.

Başlangıçta ilgiliydi.

İlgi, sevgi görünümüne bürünüp aslında sınırları yokladığında tehlikelidir.

Söylediklerini hatırlar, yorgun olduğu zamanları fark ederdi. Şehirde nereleri sevmediğini, çalışırken ne içtiğini, kimleri içi boş bulduğunu, kimlere güvendiğini bilirdi. Mareia onun yanında önceleri birinin kendisini gerçekten gördüğünü hissetmişti. Sonralarıysa izlendiğini. Aradaki fark usul usul belirmişti, fırtınadan önce ışığın değişmesi gibi.

"Kiminleydin?" diye sorduğunda, "Yalnızca seni merak ediyorum," derdi.

Dostlarından kuşku duyduğunda, "Sadece seni kullanmalarını istemiyorum," derdi.

Kendi yargılarının safça olduğuna onu inandırmaya çalıştığında, "İnsanların nasıl düşündüğünü bilirim de ondan," derdi.

Mareia en yüksek soydan olmasa da eski kollardan birine mensup bir Aurelian'dı. Liorenler siyasetçilerinden çok şifacıları, arşivcileri ve öğretmenleriyle tanınırlardı. Çocukken ona duyarlılığın cesaretin karşıtı olmadığını öğretmişlerdi. Arien'in onun duyarlılığını bir armağan olarak değil, bastırılacak bir nokta olarak gördüğünü anlaması uzun sürdü.

Arien'den yıllar önce Mareia, kimlik bilgileri çıkarılmış sağlık verilerinin kalıtsal hastalıklar üzerine çalışan araştırmacıların kullanımına açılması için uğraşmıştı. Paylaşmanın tedavi bekleyenlere zaman kazandırabileceğine inanıyordu. Ne var ki bölgesel bir sigorta sistemi, görünüşte anonim olan verilerle adresleri karşılaştırıp birkaç aileyi belirledi. Daha hasta oldukları bile doğrulanmadan sigorta primleri yükseldi.

Mareia ailelerin eski koşullarına kavuşmasına yardım etti, proje denetlenirken tanıklık yaptı. Araştırmaya sırt çevirmedi. Ama o günden sonra her talebi okurken sonucu kim kullanabilecek, ne kadar süre saklayacak, verilere kimin eriştiğini kim görebilecek diye de baktı. Şeffaflık üzerine daha sonra girdiği bütün tartışmalara bu ihtiyatı taşıdı.

Olay Arien'in Nitra'nın finans semtine tepeden bakan dairesinde yaşandı.

Dışarıda yağmur yağıyordu. Aşağıda sokakların ıslak camında sürücüsüz modüllerin ışıkları kırılıyordu. Sağlık arşivleriyle ilgili görüşme uzadığı için Mareia geç gelmişti. Arien pencerenin önünde duruyordu. Dönüp bakmadı bile.

"Onunla mıydın?"

Adını vermesine gerek yoktu.

Mareia, Jesair Davion'un hayatına dokunduğunu kendisi henüz bilmezken bile Jesair ikisinin arasına girmişti. Önce, yanında kendi huzursuzluğunu daha iyi seçebildiği bir huzur olarak girmişti hayatına.

"Toplantıdaydım," dedi.

"Sorduğum bu değil."

"Öyleyse daha iyi bir soru sor."

Arien döndü.

Yüzündeki bildik anlamıyla öfke değildi. Kendisine hakaret edilmiş gibiydi. Sanki Mareia'nın bağımsızlığı onun hakkı değil de Arien'e ait olması gereken bir sistemdeki arızaydı.

"Davion gibiler ne yapar, biliyor musun?" diye sordu. "Bir odaya girerler, herkes eski bir kehanet işitmiş gibi davranır."

"Bu Jesair'in suçu değil."

"Jesair," diye tekrarladı Arien.

Adı yumuşak bir sesle söyledi. Tam da bu yüzden kulağa daha kötü geldi.

"Sen ondan korkuyorsun," dedi Mareia.

Aralarına bir an tam bir sessizlik çöktü.

Sonra Arien ona doğru yürüdü. Hızlı. Fazla hızlı. Bileğinden tuttu.

"Ben kimseden korkmam."

Elini sıktı.

Kemiğini kıracak kadar değil. İstese kırabileceğini gösterecek kadar.

Mareia gözlerinin içine baktı.

"Bırak beni."

"Önce gerçeği söyleyeceksin."

"Gerçek şu ki şu anda senden korkuyorum."

Eli belli belirsiz gevşedi.

Bu söz onu kendine getirmedi. Gücüne gitti.

“Demek şimdi ben şiddet uygulayan adam oldum.”

“Beni isteğime karşı tutan bir adamsın.”

İşte o zaman vurdu.

Mareia ayakta kaldı. Odada hiçbir şey kırılmamıştı. İlk bakışta kimse ne olduğunu anlayamazdı. Yanağında onun açık avucunun sıcaklığı kalmıştı. Bir an soluğu kesildi.
Arien’in yüzü bir anda bembeyaz oldu.

“Mareia...”

Mareia elini kaldırdı.

Onu bedenen durdurmak için değil. Anlatmaya hazırlandığı öyküyü durdurmak için.

İstemeden olduğunu.

Mareia’nın onu kışkırttığını.

Onu korkuttuğunu.

Bunun aşk olduğunu, yalnızca fazla güçlü bir aşk.

“Hayır,” dedi.

Odadaki en sessiz sözdü.

En güçlü söz de oydu.

O gece gitti.

Her şeyini almadı. Bir çantaya sığdırabildiğini ve sonunda korktuğu için özür dilemeyi bırakmış bir ruhun taşıyabildiğini aldı yalnızca.

Sonraki haftalarda tuhaf bir boşluk vardı. Arien ona yazıyor, sonra susuyor, sonra ortak tanıdıkları aracılığıyla haber yolluyordu. Bir keresinde çalıştığı binanın önünde belirdi. Mareia ondan şikâyetçi olmadı. Acıdığından değil. Daha çok, özgürlüğünün herkesçe duyulacak ilk öyküsünde başrol onun olsun istemediğinden.
Sonra Nitra’daki tartışma geldi.

Ve Jesair.

Bir kurtarıcı olarak değil. Bir kadının bir erkeği terk edebilmek için başka bir erkek tarafından kurtarılması gerektiği düşüncesinden nefret ederdi Mareia. Kendi başına gitmişti.
Jesair başka bir şeydi.

Mareia'nın onun yanında kendini küçültmek zorunda kalmadığı bir dünyanın tanığıydı.

Evrensel temel gelir tartışmasından sonra salondan birlikte çıkıp Birlik Konseyinin iç avlusuna geçtiler. Akşamın içinde Nitra uğulduyordu. Üzerlerinden bir ulaşım modülü geçti, öyle sessizdi ki taş kanaldan akan suyun sesi duyuluyordu.

"Bugün söylediğiniz bir sözü size affetmeyecekler," dedi Mareia.

"Hangisini?"

"İnsanın mahremiyeti korunmalı, iktidarın görünmezliği değil, dediniz."

Jesair korkuluğa yaslandı.

"Yanıldığımı mı düşünüyorsunuz?"

"Hayır. Yalnız korkarım bazıları bu sözünüzü sağlık arşivlerini de açmak için kullanacak."

"Ben öyle demedim."

"Biliyorum. Bunu yarın bana üç başvuru göndermiş olan komisyona anlatırsınız."

Jesair arayüzündeki bildirimlere baktı. Ona da gelmişti.

"Sabah mı?"

"Sekizde. Sabrınızı da yanınızda getirin."

Mareia giysisinin kolunu bileğinin üzerine çekiştirdi. "Ben, başkasının hayatına her göz atışını onu düşündüğüyle açıklayan insanları da tanıyorum."

Jesair soru sormadı. Mareia onda bunu hemen fark etti. Çoğu insan ne olduğunu sorardı. Kimileri umursadığı için, kimileri meraktan, kimileri de bir fikir edinebilmek için. Jesair'in sessizliği onun öyküsünü kendi ellerinde bırakıyordu.

"Arien Korveth," dedi sonunda.

Jesair başını eğdi.

"Bugün onu salonda gördüm."

"Size bakıyordu."

"Biliyorum."

"Bir rakibe bakar gibi değil."

"Biliyorum."

Mareia ona baktı.

"Bu sizi tedirgin etmiyor mu?"

"Ediyor. Yalnız, davranışlarımı tedirginliğimin yönetmesine izin vermemeye çalışıyorum."

Bu söz Mareia'nın içinde kaldı.

Sonra Nitra'nın eski mahallelerinden birlikte geçtiler. Sözleştikleri için değil. İkisi de yolunu ayırmamıştı, o kadar. Arşivlerden, Auriola'daki çocuklardan, dünyayı değiştirmeye çalışırken onu daha zalim bir yere dönüştürmeden bunun mümkün olup olmadığından konuştular.

Vedalaşırken küçük bir şey oldu.

Mareia elini uzatıp onun elini sıkacaktı, ama son anda üç parmağıyla bileğinin iç yüzüne dokundu. Bunu bilerek yapmamıştı. Daha çok, düşünceden önce davranan bir hareketti.

Bir an ikisi de sustu.

"Bağışlayın," dedi.

"Neyi?"

"Bilmiyorum."

Jesair onun dokunduğu yere baktı.

"Ne tuhaf," dedi usulca.

"Ne?"

Bir süre sözcük arar gibiydi.

"Bir şeyi hatırlıyor gibi oldum. Ama neyi, bilmiyorum."

Mareia karşılık vermedi.

O da aynı şeyi hissetmişti.

Hafif, belli belirsiz bir histi bu. Daha önce hiç girmediği bir odadaki yankı gibi.

Vedalaştıklarında Nitra'nın aydınlık sokaklarından tek başına yürüdü. Uzun zamandır ilk kez yalnızlık bir ceza gibi gelmiyordu.

Arien o gece daha geç bir saatte tek bir ileti gönderdi.

Kişisel kararlar hiçbir zaman kişisel kalmaz.

Mareia iletiye uzun uzun baktı.

Sonra onu silmedi.

Nedenini bilmiyordu.

Belki de kimi tehditler başlangıçta henüz kanıtlanamayacak birer cümle gibi göründükleri içindi.

12. Dünya: İsa Dağda

İsa dua etmek için Petrus'u, Yuhanna'yı ve Yakup'u yanına alıp dağa çıktı. Taşlı patikada yürürlerken vakit hayli geçti. Güneş batıya eğiliyor, gölgeler yamaç boyunca uzuyordu. Öğrenciler sessizce ardından gidiyorlardı, çünkü onları neden özellikle o yere götürdüğünü bilmiyorlardı. İç ürperten bir saygı, soğuk rüzgâr gibi dokunuyordu onlara.

Issız, ovadan çok yüksek bir yere vardıklarında İsa onlardan birkaç adım uzaklaşıp gözlerini göğe kaldırdı. Yüksek sesle konuşmuyordu ama dudakları kıpırdıyordu. Sanki gözlerin göremediği biriyle söyleşiyordu. Petrus, Yuhanna ve Yakup arkasında ayakta beklediler. Sonra yol yorgunluğu ve gecenin sessizliği ağır bastı. Yere oturdular, gözkapakları ağırlaştı.

İsa duasını sürdürürken önlerinde insan aklını aşan bir şey oldu. Yüzünün görünüşü değişti, giysileri yeryüzünde hiçbir dokumacının bilmediği bir beyazlıkla ışıdı. Ne ketenin ne de yün giysinin beyazlığıydı bu. İçeriden geliyormuş gibi bir ışıktı. Sanki yüzünün ardında güneş açılmıştı, ama bu ışık uyananların gözünü yakmadı.

Petrus düşünde bir ses işitmiş gibi uykusundan sıçradı. Yuhanna gözlerini açtı, soluğu kesildi. Yakup avuçlarıyla yerden destek alarak karşısına baktı. Çünkü İsa'nın yanında iki adam duruyordu. Ne köylerden gelen hacılara benziyorlardı ne tapınak avlularındaki ihtiyarlara. Görkeme bürünmüşlerdi. Yüzleri nice çağın başını da sonunu da bilirmiş gibi ciddiydi.

İsa'yla konuşuyorlardı. Sesleri alçaktı. Öğrencilere öyle geliyordu ki söylediklerini hem anlıyor hem anlamıyorlardı. Yeruşalim'de tamamlanacak yoldan, dökülecek kandan, insanların korkusundan, kâhinlerin gücünden, İnsanoğlu'nun kendini ışığı anlamayanların eline bırakacağı saatten söz ediyorlardı.

Petrus titreyerek onlara baktı. Yüreğinde sevinçle korku birbirine karışıyordu. İki adamın ayrılmaya hazırlanır gibi olduğunu görünce İsa'ya şöyle dedi:

"Öğretmenim, burada olmamız ne iyi. Üç çardak kuralım: Biri senin için, biri Musa için, biri de İlyas için."

Ne söylediğini bilmiyordu. Çünkü insan hazır olmadığı şeyleri görünce dili aklının önüne geçer.

O sırada üzerlerinde bir bulut belirdi. Vadiden yükselen sis gibi alttan gelmemişti, denizden esen rüzgâr da getirmemişti onu. Sessiz, aydınlık, yukarıdan inip hepsini sardı.

Öğrenciler onun gölgesine girdiler ve içlerini büyük bir korku kapladı. Çünkü bulutta ışık, o ışıkta da insan yüreğini küçücük bırakan bir varlık vardı.
Ve bulutun içinden bir ses duyuldu:

"Bu benim seçilmiş Oğlumdur. Onu dinleyin."

Ses dindiğinde bulut aralandı. Işık, derinlerine dönen su gibi çekildi. İsa önlerinde tek başına duruyordu. Üzerindeki yine bir insan giysisiydi, yüzünde bedenin yorgunluğu vardı, ama gözlerinde öğrencilerin tanımadığı uzaklıkların parıltısı kalmıştı.

Uzun süre hiçbiri konuşmadı. Dağdan iniyorlar, karanlıkta ayaklarının altında taşlar gıcırdıyordu. Petrus, tepede o iki adamı bir daha görmeyi umar gibi dönüp dönüp baktı. Ama artık yalnızca yıldızlarla dolu göğü görüyordu.
Sonunda cesaretini toplayıp İsa'nın yanına yaklaştı.

"Ya Rab," dedi alçak sesle, "seninle konuşan o iki kişi... İlyas'la Musa mıydı?"

İsa ona baktı. Hemen yanıt vermedi. Sanki her sözcüğü Petrus'un taşıyabileceğinden daha ağır bir yük yüklenmesin diye tartarak birkaç adım daha yürüdü.
"Biraz daha karmaşık bu, Simun," dedi sonunda.

Petrus kaşlarını çattı.

"Nasıl daha karmaşık, ya Rab? Onları gördük. Onlar olduğunu da biliyorduk."

İsa durdu. Üstlerinde yıldızlar parlıyordu, gece berraktı. Eliyle göğü gösterdi.

"Çocuk kandili gördüğünde ışığın kabın toprağında yaşadığını sanır. Yetişkin biri yıldızı gördüğünde gök kubbede bir noktadan ibaret sanır onu. Ama Baba insanın adını koyabileceğinden çok daha fazlasını yarattı."
Petrus gözlerini kaldırdı.

"Meleklerden mi söz ediyorsun?"

"Sizin melek diyeceğiniz varlıklardan da," dedi İsa. "Ama yukarıdan gelen her şey kanatlı değildir."
Petrus anlamadı. Yuhanna'yla Yakup yaklaştılar. Çünkü İsa'nın daha önce kendilerine hiç açıklamadığı şeylerden söz ettiğini seziyorlardı.
İsa sözünü sürdürdü:

"Şu ışıkları görüyor musunuz? Onların yalnızca günleri ve yılları göstersinler diye oraya konduğunu sanıyorsunuz. Oysa birçoğunun yakınında Baba'nın ıssız bırakmadığı dünyalar var. Irmakların başka bir güneşin altında aktığı, bitkilerin yapraklarını başka bir ışığa kaldırdığı, insana benzeyen varlıkların sizin gibi hakikati aradığı yerler var."

Petrus'un yüzü soldu.

"İnsanlar mı?" diye sordu.

"İnsanlar," diye yanıtladı İsa. "Hepsi sizin gibi olmasa da. Kiminin bilgisi sizinkinden çok daha eskidir. Kimileri doğanın sırlarını atalarınız ilk şehirleri kurmadan öğrendi. Size iyileşmez görünen yaraları iyileştirebilirler. Uzaklardan, sözcükler olmadan konuşabilirler. Size aşılmaz görünen enginlikleri aşabilirler. Böyle biri aranızda bir şey yaptığında siz ona mucize dersiniz."

Yakup ürperdi.

"Öyleyse mucize, mucize değil mi?"

İsa hafif bir gülümsemeyle ona döndü.

"Çocuk için bir tohumdan ağacın çıkması bile mucizedir. Bilge için yaşamın yasasıdır. Peki Baba'nın yüceliğini eksiltir mi bu? Hayır. Çünkü insanın bildiği yasa yine de Tanrı'nın yasasıdır. İnsanın açığa çıkardığı sırsa yine ona açığa çıkarma izni verilmiş bir sırdır."

Petrus sustu. Başka dünyalardan söz edilmesi onu tepedeki buluttan daha çok ürkütmüştü.

"Ya o ikisi?" diye yine sordu. "Musa'yla İlyas sandığımız biçimde değillerse kimdiler?"

İsa vadide, uzakta köy ocaklarının titreşen ışıklarına baktı.

"Onlar, sizin kavrayabileceğiniz şeydiler," dedi. "Ama aynı zamanda daha fazlasıydılar. Yüreğinizin tanıdığı adlarla geldiler. Çünkü örtüsüz gelselerdi yüzüstü yere kapanır, hiçbir şey anlayamazdınız."

"Bize gerçeği söyle," diye üsteledi Petrus.

İsa ona şefkatle ama kararlı bir ifadeyle baktı.

"Bugün sana bütün gerçeği söylesem, Simun, onu anlayamazdın. Ondan ya bir put yapardın ya bir korku. İkisi de iman değildir."

Petrus başını eğdi.

İsa yürümeyi sürdürdü, onlar arkasından gittiler.

Biraz sonra şöyle dedi:

"Dünyalar arasında insanlığı koruyup gözetenler var. Özgürlüğünüzü elinizden almak için değil, alev yanmayı öğrenmeden boğulup sönmesin diye. Adımlarınızı izler, henüz aşmamanız gereken sınırları korur, tarih yanlış yöne kırılmak üzereyken bazen ona dokunurlar."

Yuhanna sordu:

“Sen onları tanıyor musun, ya Rab?”

İsa yanıtladı:

“Tanıyorum. Onlar da beni tanıyorlar.”

Bu sözlerde öğrencilerin adını koyamadığı bir şey vardı. Peygamberlerden söz eden bir öğretmenin sözlerine değil, insanın yürüyebileceği yolun çok ötesinden gelmiş birinin anısına benziyordu.

Petrus yeniden göğe baktı. Yıldızlar artık kubbeye çakılmış küçük ışıklara benzemiyordu. Birer kapı gibi görünüyorlardı ona. Her birinin ardında, dönüp kendilerine bakan bir dünya olabilirdi.

“Bunu bize niçin gösterdin?” diye sordu.

İsa patikanın kıyısında durdu. Gece sessizdi.

“Çünkü güçsüzlüğümü göreceğiniz saat gelecek,” dedi. “Beni bağlanmış göreceksiniz. Dövülmüş, terk edilmiş göreceksiniz. İnsanların anlamadıkları şeyle nasıl alay ettiklerini göreceksiniz. O zaman bu dağı hatırlayın. Işığın bedende gizlenebileceğini, ama bedenin onu yok edemeyeceğini hatırlayın.”

Kimse yanıt vermedi.

Biraz daha aşağı indiklerinde gün ağarmaya başladı. İlk aydınlık taşlara değdi, çevre bildikleri görünümüne büründü. Ama Petrus’un içinde hiçbir şey bütünüyle eskisi gibi kalmamıştı. Yuhanna’yla Yakup’un yanında yürüyordu, ama aklı hâlâ oradaydı, o yüksekte, bulutta, yıldızların altında, hem Musa’yla İlyas olan hem de onlardan fazlası olan iki adamın karşısında.

İsa bütün bunlardan kimseye söz etmemelerini buyurdu.

Çünkü her hakikat insanlara bir anda verilemez. Kimi hakikatler, insanın içinde onları taşıyabilecek kabın genişlemesini beklemelidir.

13. Elarion: Arien Korveth

Arien Korveth kötü bir insan olarak doğmamıştı.

Bu, işin kolayına kaçmak olurdu. Kolay açıklamalar, tarihin çetrefilli hakikatlerin sorumluluğunu üstlenmek istemeyenlere gösterdiği merhamettir.
Başlangıçta yalnızca bir oğuldu.

Ve dünyadaki herkesten çok annesini severdi.

Güven deyince hatırladığı ilk yer annesinin yanıydı.

Küçükken düşüp dizini yardığında, birkaç metre ötesinde duvarda asılı duran sağlık modülüne koşmazdı. Annesine koşardı. Okulda ilk kez kötü not aldığında notu iki saat babasından saklamış, sonra gidip annesine göstermişti. Komşunun oğluyla kavga ettiğinde haklı olmanın öfkesiyle eve dönmüş, annesi de anlatırken öyküye kendiliğinden kattığı ne varsa birer birer dökülünceye dek onu konuşturmuştu.
Annesinin kendine özgü bir hüneri vardı: Yanlışını düzeltmekte acele etmezdi.

Yanına otururdu.

Dinlerdi.

İnsanın kendi suçuna karşı kendini savunmak için bulduğu bütün sözleri tüketmesini bekler, ancak o zaman, kimi günler şöyle sorardı:
"Şimdi bana aslında ne olduğunu anlat."

Arien çoğu zaman anlatırdı.

Annesinin yanında bir işi başaramadığında, bundan hemen kendisinin neye değer olduğuna ilişkin bir hüküm çıkmazdı. Kötü biri olmadan öfkelenebilirdi. Ağlamanın hiçbir şeyi çözmeyeceğini dinlemek zorunda kalmadan ağlayabilirdi.
Babası başkaydı.

Arien'i severdi. Oğlan bundan hiçbir zaman ciddi ciddi kuşkulanmamıştı. Yalnız, babasının sevgisi kurallar biçimine bürünürdü.

Babası kesinliğe inanırdı. Bir anlaşmanın ancak insana ağır geldiğinde de geçerliliğini koruyorsa bir anlamı olduğuna inanırdı. Verildikten sonra koşullara göre yumuşatılabilecek bir söz, vaat değil, öneriydi.

İşi, hukuk düzeni ve para mevzuatıyla ilgiliydi. Günleri, taraflardan biri koşulu yerine getirir de öteki getirmezse ne olacağına, bir hakkın ne zaman doğup bir yükümlülüğün ne

zaman sona ereceğine, "*vaktinde*" sözcüğünün tam olarak ne demek olduğuna karar vermekle geçerdi.
Bu düşünme biçimini eve de taşırdı.

Arien dokuz yaşındayken eski bir mekanik bulmacaya tutuldu.

Rubik küpüne.

Elarion'da insana başlı başına dünyalar kurabilen, savaşları, şehirleri, uzak gezegenleri canlandırabilen oyunlar vardı. Ama Arien haftalarca küçük, renkli bir küpün başından kalkmadı. Böylesine basit bir nesnenin kendi düzenini ondan gizleyebilmesi içine dokunuyordu.
Babası bunu fark etti.

Bir akşam, "Onu yardım almadan çözersen," dedi, "seni Sarena'daki hayvanat bahçesine götürürüm."
Arien başını kaldırdı.

Daha önce hiç hayvanat bahçesine gitmemişti. Annesi ona kayıtlarını göstermişti: üç kıtadan hayvanlar, dev su havuzları, gece hayvanlarının yaşadığı pavyonlar ve bir kubbenin altında neredeyse hiç el değmeden büyümeye bırakılmış yaşlı bir orman.
"Gerçekten mi?"

"Çözersen."

"Hepsini mi?"

Babası hafifçe gülümsedi.

"Yarısını kastetseydim yarısını derdim."

Arien günlerce parmakları ağrıyıncaya dek alıştırma yaptı.

Başta hareketleri ezberledi. Sonra sıralarını ezbere bilmenin yetmediğini anladı. Her parçanın niçin yer değiştirdiğini bilmesi gerekiyordu. Bir yüzdeki doğru bir hareketin öbür yüzdeki düzeni niçin bozduğunu ve o düzeni sonradan yeniden kurabilmek için bir süreliğine niçin feda etmek gerektiğini.
Küp onu büyülüyordu.

Kargaşanın gerçek olmadığı küçük bir dünyaydı bu.

İnsan yalnızca henüz çözüm yolunu bilmiyordu.

Geziden iki gün önce küpü ilk kez çözdü.

Sonra bir kez daha.

Gidecekleri günden önceki akşam çözümü neredeyse hiç düşünmeden tekrarlayabiliyordu.

Annesi saçlarını karıştırdı.

"Demek yarın hayvanları göreceksin."

Arien gülümsedi.

"Küpü çözersem."

Annesi bir an babasına doğru baktı.

"E, artık çözebiliyorsun ya."

Arien o sırada annesinin bunu niçin söylediğini anlamadı.

Ertesi gün anladı.

Hayvanat bahçesinin kapısında durmuşlardı.

Yüksek, saydam duvarların ardında ağaçların tepelerini görebiliyordu. Öteden yalnızca kayıtlardan tanıdığı hayvanların sesleri geliyordu. İnsanlar çocuklarının elinden tutmuş, giriş kapılarından geçiyordu. Arien yerinde duramıyordu artık.

Babası küpü ona uzattı.

"Hadi bakalım."

Arien güldü.

"Şimdi mi?"

"Anlaşmamıza göre küpü çözecektin."

"Ama dün çözdüm ya."

"Hayvanat bahçesinin önünde bugün duruyoruz."

Annesi babasına baktı.

"Bunu ille de şimdi mi yapması gerek?"

"Biliyorsa sorun çıkmaz."

Arien küpü aldı.

Başta her şey kolaydı. Birinci kat. İkincisi. Köşeler. Kenarlar.

Sonra babasının onu izlediğini fark etti.

Arkalarından iki çocuklu bir aile geçti. Kapı açıldı ve bir anlığına ağaçların arasına uzanan geniş bir yol göründü.

Arien hızlandı.

Ve bir hata yaptı.

Küçücük bir hata.

Son hamle dizisinde bir yüzü yanlış yöne çevirdi.

Farkına varınca donakaldı.

Küp neredeyse tamamdı. Beş yüz doğru görünüyordu. Son yüzde birkaç kare yerinde değildi.

"Dur," dedi. "Bir daha yapayım."

Babası saate baktı.

"Hayır."

Arien şaka yaptığını sandı.

"Ne?"

"Çözemedin."

"Ama çözmeyi biliyorum."

"Şimdi çözemedin."

"Yalnızca sonunda yanıldım."

"Evet."

Arien giriş kapısına baktı.

Sonra babasına.

"Düzeltirim o zaman."

"Anlaşmamız, başarıya ulaşana kadar düzeltmen üzerine değildi."

Annesi aralarına girdi.

"Yapabildiğini biliyorsun. Dün ikimize de gösterdi."

Babası sakince karşılık verdi.

"Öyleyse bugün de dikkatini verseydi."

Arien'in gözleri yanmaya başladı.

"Ne olur."

Babası başını iki yana salladı.

"Bir anlaşma, biri sonucuna üzüldü diye o anda geçerliliğini yitiriyorsa, baştan anlaşmamışız demektir."

Döndü, ulaşım modülüne yöneldi.

Arien olduğu yerde kaldı.

Kapının ötesinde çocuklar geziniyordu. Uzaklardan iri bir hayvanın kalın sesi geldi. Bir grup insan seyir terasına doğru koşuştu.
Oradaydılar.

Ondan birkaç on metre ötede.

Kapıdan geçmesi yeterdi.

Annesi Arien'in yanında kaldı. Babası modülün başında bekliyordu bile.

Oğlan, çözülmesine ramak kalmış küpü iki elinde tutuyordu. Gözyaşları yanaklarından süzülüyordu.

"Ondan nefret ediyorum," dedi.

Annesi önünde diz çöktü.

"Hayır."

"Ediyorum."

"Şu anda, evet."

Arien yaşlı gözlerle annesine baktı.

Annesi küpü eline aldı.

"Baban bazen kesinlikle adaleti birbirine karıştırıyor."

Arien bu sözleri unutmadı.

"Bir kural geçerliyse adil de olmuyor mu?"

"Her zaman değil."

"Kurallar ne işe yarıyor o zaman?"

Annesi bir süre cevap aradı.

"Ne yapacağımızı bilemediğimizde karar vermemize yardım etmeye. Hissetmekten vazgeçmemiz için değil."

Sonra küpü ona geri verdi.

"Bir şey daha var."

"Ne?"

"Bir işi kusursuz yapamadın diye baştan aşağı başarısız biri olmazsın."

Arien o gün başını salladı.

Ama içine çok daha derinden işleyen başka bir şeydi.

Hedefi elinin altındayken bile insanın önünde kalakalabildiği bir kapı.

Tek bir yanlış hamlenin boşa çıkarabildiği bir koşul.

Ve bu kadar yaklaşmış olmayı umursamayan bir dünya.

Birkaç yıl sonra başından, dünyaya bakışını kökünden değiştiren acımasız bir olay geçti.

O gün annesiyle baş başaydı.

Teyzesini ziyaretten dönüyorlardı. Ulaşım katmanlarından birinde eşgüdüm bozuldu. Üç otonom modül neredeyse aynı anda aynı koridora girdi.
Birinci sistem çarpışmayı önledi.

İkincisi önleyemedi.

Arien sonradan o çarpışmayı bir ses olarak hatırlamadı.

Işığı hatırlıyordu.

Bembeyaz.

Ansızın göz alan.

Ardından yan yatmış bir dünya.

Güvenlik alanı onu tutmuştu. Dudağı patlamış, omzu ezilmişti, alnında kan vardı. Ama kıpırdayabiliyordu.
Annesi kıpırdayamıyordu.

Modülün gövdesinden bir parça belden aşağısını sıkıştırmıştı. Bilinci açıktı. Kısa, sığ soluklar alıyordu.
Arien sürünerek yanına vardı.

“Anne.”

Annesi ona baktı.

O anda bile gülümsedi.

Sonradan en çok bu an peşini bırakmayacaktı.

Yüzündeki acı değil.

O gülümseme.

Parçalanmış modülün içinde bile, dumanın, alarm seslerinin, kanın ortasında hâlâ onun sığınacağı liman olmak ister gibi.

“Buradayım,” dedi.

Kurtarma ekipleri çabuk geldi.

Elarion’un sistemleri bir ulaşım faciasına, insan daha ne olduğunu anlamaya kalmadan müdahale edebiliyordu. Kaza yerinin üzerinde kurtarma modülleri belirdi. Tıbbi dronlar yaralıların arasında dolaşıyor, her bedenin üzerinde, o anki durumunu gösteren bir değerlendirme ışıldıyordu.

Arien yalnızca annesine bakıyordu.

Bir sağlık görevlisi kadının yanında diz çöktü.

Bir başkası öteki modülün enkazına döndü.

Oradan bir çocuk çıkardılar.

Arien’le aşağı yukarı yaşıt bir oğlan.

Üstü başı yırtılmıştı, yüzünde kan vardı. Bir kolu gövdesinin altında olmayacak bir açıyla bükülmüştü.

Çocuk gözlerini açtığında Arien altın halkayı gördü.

Parlaktı.

Neredeyse ışık saçıyordu.

Sağlık sistemi yeni verileri anında ekledi.

Kurtarma görevlilerinden biri yansıtılan görüntüye baktı.

“Aurelian yenilenme profili.”

Öteki başını salladı.

Ardından Arien’in o yaşta tam anlayamadığı birkaç söz geldi.

Hayatta kalma olasılığı.

Müdahale süresi.

Ağır iç kanama.

Yenilenme yanıtı.

Yoğun bakım nakli için tek bir araç.

Bir modül daha yolda.

Çok geç.

“Önce çocuk,” dedi ekip sorumlusu.

Arien başını kaldırdı.

“Hayır.”

Kimse duymadı.

“Hayır!”

Görevliler oğlanı taşımaya başlamıştı bile.

Arien birinin giysisine yapıştı.

“Annemi alın!”

Adam ona döndü.

“Bir modül daha geliyor.”

“Onu alın öyleyse!”

“Kararımızı şuna göre vermemiz gere—”

“Annem ölecek!”

Sağlık görevlisi gözlerini bir an yumdu.

Belki de Arien ilk kez o an, doğru işlemi uygulayan birinin bile korkunç bir şey yaptığını bilebileceğini gördü.

“İkisini de kurtarmaya çalışıyoruz.”

Arien annesine döndü.

Konuşmanın tamamını duymuş olmalıydı.

“Çocuğu alın,” diye fısıldadı.

Arien inanamayarak yüzüne baktı.

“Hayır.”

“Arien.”

“Hayır.”

Annesi elini ona uzattı.

Parmakları titriyordu.

Arien onları tuttu.

“Anne, söyle onlara.”

“Bana bak.”

“Seni almalarını söyle.”

“Arien.”

Sesinde Arien’in çocukluğundan bildiği o huzur hâlâ vardı.

Mutfağın huzuru.

Akşamların huzuru.

Dünya ona ne zaman fazla büyük gelse yanına koştuğu insanın huzuru.

“O çocuğu kurtarabilirler,” dedi.

“Seni de.”

Yanıt vermedi.

Arien’in arkasında sağlık modülünün kapıları kapandı.

Kapanmalarından hemen önce o yabancı çocuğun yüzünü son bir kez gördü.

Bir de gözlerini.

Altın halka, ardından hiçbir şey görünmeyen duvarın gerisinde kayboldu.

Annesini alacak ikinci araç birkaç dakika sonra geldi.

Sonradan hazırlanan raporda kaç dakika olduğu tam olarak yazıyordu.

Arien o sayıyı yıllarca ezbere bildi.

Annesi hastane yolunda öldü.

Doktorlar daha sonra, annesi önce götürülseydi bile yaşayacağının kesin olmadığını açıkladılar. Gövde parçası leğen kemiği bölgesindeki ana damarları yırtmıştı. Sahadaki dronlar kanamayı ancak yavaşlatabilirdi. Yaranın kapatılması için özel bir modül gerekiyordu. Yenileyici tedavi için kan dolaşımının dengelenmesi ve artık önünde olmayan saatler lazımdı. Kurtarma ekibinin kararı protokole uygundu. Öteki modüldeki oğlanın yaşı, yaralarının türü ve Aurelian yenilenme profili göz önüne alındığında, yoğun müdahaleyle hayatta kalma olasılığı belirgin biçimde daha yüksekti.

Oğlan yaşadı.

Arien’in annesi yaşamadı.

Kararı tek başına altın halka belirlememişti.

Sistemin hesaba kattığı etkenlerden birinin gözle görülür işaretiydi yalnızca.

Ama Arien için bunun önemi yoktu.

Çocukların belleğinde sarsıcı bir olay bir uzman raporu biçiminde kalmaz.

Bir görüntü kalır.

Arien enkaz arasında yatan annesini hatırlıyordu.

Kurtarma modülünün kapısını.

Bir de çocuğun, kapının öte yanında kapanan altın gözlerini.

Arien'in Aurelianlara duyduğu nefret işte böyle doğdu.

Dayanağı yoktu.

Tarihi yoktu.

Siyasi bir kuramı yoktu.

Bir rengi vardı.

Altın sarısı.

Cenazeden sonra babası kazanın eksiksiz kaydını istedi.

Uzaktan iletilen ölçümleri, müdahale sürelerini, triyaj protokolünü, sağlık görevlilerinin kararlarını, öngörü modellerini tek tek inceledi.
Arien bir suçlu bulmasını bekliyordu.

Buna ihtiyacı vardı.

Birisi mutlaka hata yapmış olmalıydı.

Birisi bunun sorumluluğunu taşımalıydı.

Birkaç gün sonra babası son raporu kapattı.

"Doğru davranmışlar," dedi.

Arien ona baktı.

"Annem öldü."

Babası gözlerini eğdi.

"Biliyorum."

"Öyleyse nasıl doğru davranmış olabilirler?"

Babası uzun süre sustu.

Yüzü kaskatıydı. Arien o zamanlar bunu soğukluk sanmıştı. Bazı insanların dışarıdan bakıldığında dağılmayışının acı duymadıkları anlamına gelmediğini çok sonra anladı. Onlar içlerine doğru dağılırlar, kimsenin göremediği bir yere.
"Her doğru karar iyi sonuç vermez," dedi babası.

Arien bu sözden tiksindi.

“Öyleyse doğru olmasının ne anlamı var?”

Babası cevap vermedi.

Ve Arien bir daha kendisini büsbütün terk etmeyecek bir düşünceyi ilk kez kavradı.

Sistem her şeyi kuralınca yapsa bile bir insan ölebilir.

Kimsenin yalan söylemesi gerekmez.

Kimsenin yasayı çiğnemesi gerekmez.

Kimsenin niyetinin kötü olması gerekmez.

Ve sonunda bir mezar kalabilir.

O günden sonra mekanizmaları başka türlü incelemeye başladı.

Eskiden işlerin nasıl yürüdüğünü anlamaktan zevk aldığı için ilgilenirdi onlarla.

Şimdi onlara hükmetme ihtiyacı duyuyordu.

Dünya, hata diye adlandırılamayacak bir kararla annesini elinden alabildiyse iyi bir insan olmak yetmiyordu.
Haklı olmak yetmiyordu.

Yalvarmak bile yetmiyordu.

İnsan dünyanın neye göre karar verdiğini anlamalıydı.

Ve sistemin beklemeye bıraktığı kişinin yerinde olmak istemiyorsa, karar anı gelmeden kuralların konduğu yerde olmalıydı.
Çocukluğunda böylece iki şey öğrendi.

Birincisi: Dünyayı haklı olanlar değil, mekanizmaları anlayanlar yönetir.

İkincisi: Bir mekanizmayı göremiyorsan, onun yönettiği insanlar arasındasın.

Batıdaki Veyran devletinde yöneticiler, hukukçular ve para stratejistlerinden oluşan bir aileye doğmuştu. Annesinin ölümünden sonra ev aynı evdi, yine de kaçıp sığınabileceği yer yok olmuştu.
Babası hâlâ oradaydı.

Kurallar da.

Akşam yemekleri sürüyordu.

Sofrada piyasaların hareketleri, koalisyon anlaşmaları, mevzuattaki boşluklar, hangi devletin merkez bankasını hâlâ bağımsız sandığı konuşulurdu.
Duygulardan hemen hiç söz edilmezdi.

Arien ayak uydurdu.

Olağanüstü zekiydi. Zekâsı bir neşter kadar keskindi. Bir sorunu katman katman açar, zayıf noktayı bulur, kimin geri adım atacağını, kimin ikna edilebileceğini, kimin satın alınabileceğini, kimin devre dışı bırakılabileceğini kestirirdi.
Veyran okulları onu üstün yetenekli buluyordu.

Mali konsorsiyumlar bir yatırım olarak görüyordu.

Siyasetçilerse işe yarar biri.

Kendini perdenin arkasını gören biri sayıyordu.

Ergenlik çağına geldiğinde annesinin kaza kayıtlarına geri döndü.

Bir kez değil.

Defalarca.

Önce sağlık görevlilerinin hatasını aradı.

Sonra algoritmanın.

Daha sonra protokolü kimin onayladığını, hangi verilere dayanılarak hazırlandığını bulmaya çalıştı.

Bir komplo bulamadı.

Bu, komplo bulsa duyacağından daha büyük bir öfkeye boğdu onu.

Oğlan, sistem ona daha yüksek bir yaşama şansı biçtiği için kurtulmuştu. Aurelian biyolojik profili pek çok değişkenden yalnızca biriydi.
Oysa Arien artık her yerde Aurelianları görüyordu.

Tören yayınlarında.

Soyların belgelerinde.

En köklü okullarda.

Bedenleri daha çabuk iyileşen insanların öykülerinde.

Vaktiyle dokunuşlarıyla şifa verdikleri söylenen soyların efsanelerinde.

Altın Halka kültürel miras diye sunuluyordu.

Arien onda insana doğuştan verilen bir ayrıcalık görüyordu.

Meslek yaşamının başında Arien, ulaşım idaresine zincirleme kazalar için yedek yoğun bakım nakil araçları ayrılmasını önerdi. Gösterişli bir jest değildi bu. Varış sürelerini, modüllerin dağılımını, yedek araç bulundurmanın maliyetini hesaplamıştı. Bu kapasitenin

çoğu gün boşta duracağını söylediklerinde önlerine annesinin kaza raporunu koydu. Beklerken geçen dakikaları da hesaba katmalarını istedi.

Öneriyi kabul ettiler. İki yıl sonra bir kazaya ilişkin bir rapor aldı. İki yoğun bakım modülü aynı anda ulaşmış, ağır yaralıların ikisi de kurtulmuştu. Biri Aurelian bir oğlandı. Arien raporu sakladı. O vakitler hâlâ, daha adil bir kuralın insanı gözlerinin rengine bakmadan koruyabileceğine inanıyordu.

Yine de Aurelianların halka açık bir törenini izlerken aklından, o günlerde hâlâ biraz utandığı bir cümle geçti:

Annemi de siz aldınız benden.

Doğru değildi.

Aklı bunu biliyordu.

Ne var ki acısı bir çözümlemeci değildi.

İnsan yıllar boyunca nefretinin çürük bir temele dayandığını bilebilir, yine de o temel üstüne koca bir ev kurabilir. Yeter ki sonradan, eski bir yaraya inanç adını vermeye yetecek kadar gerekçe bulsun.

Arien buldu.

Sonra da Mareia'yla tanıştı.

Mareia annesine benzemiyordu.

Ne huyu benziyordu ne yaşam biçimi ne de düşünüşü. Arien böyle bir benzetmeyi pek kaba bulurdu.

Yine de onun yanında, yıllar sonra ilk kez, çocukluğundan tanıdığı bir şey hissetti.

Bir anlığına da olsa dünyanın karşısında kendini savunmayı bırakabilme olanağını.

Mareia duyarlıydı ama kimsenin hükmü altına girmezdi. Şefkatliydi ama kolay eğilmezdi. Ona karşı çıktığında bunu tartışmayı kazanmak için yapmazdı. Kendi gözlerinin gördüğüne ihanet edemediği için yapardı.

Başlangıçta buna hayrandı.

Onun yanında, yıllardır mekanizmaların altında sakladığı insan zaman zaman geri geliyordu.

Sonra bundan ürktü.

Çünkü insan neye muhtaçsa onu yitirebilir.

Arien daha önce de her acıda dönüp sığındığı bir yer bilmişti. Ta ki dünya bir gün o yeri elinden alana dek.

Bunun üzerine kaybetmek istemediği her şeye ne yapıyorsa onu yapmaya başladı.

Önce anlamaya çalıştı.

Ardından öngörmeye.

Sonra denetlemeye.

Mareia'nın söylediklerini aklında tutuyordu. Kimlerle görüştüğünü. Eve ne zaman geldiğini. Kimlere güvendiğini. Kimden etkilendiğini. Hangi şeylerin fikrini değiştirdiğini. Kendi kendine bunun ilgi olduğunu söyledi.

Sonra kaygı.

En sonunda bir hak.

Ve bir insanı bir para akışı gibi güvenceye almanın mümkün olmadığı ortaya çıkınca içinde öfke duymaya başladı.

Mareia'yı sistemine yerleştiremiyordu.

Ona sahip olunamazdı.

Sahip olunamayacağını anlayınca, onda bir zamanlar sevdiği şeye düşman kesildi.

O gittikten sonra daire fazla derli topluydu.

Hiçbir şeyi kırmamıştı. Bağırmamıştı. Onu herkesin önünde kendini savunabileceği bir canavara dönüştürmemişti.

Sessiz bir hayırla gitmişti.

İlk günler kendine onun geri döneceğini söyledi.

Sonra, birinin onu etkilemiş olduğunu.

Ardından zihninde Jesair Davion belirdi.

Onunla birlikte o eski renk.

Altın sarısı.

Aralarında onlarca yıl bulunan iki olayın insanın içinde birbirine dokunuvermesi ne tuhaftı.

Kaza yerinden götürülen yabancı bir çocuk.

Mareia'nın yanında duran bir adam.

İkisi de Aurelian.

İkisinin de gözlerinde altın halka.

Aklı aralarında bir neden sonuç ilişkisi olmadığını biliyordu.

Yarası için buna gerek yoktu.

Arien kendine, Mareia'nın aslında onun dünyasına hiçbir zaman ait olamayacağını söylemeye başladı. Aurelianlar evrensellikten, eşitlikten, bütün bir uygarlıktan ne kadar söz ederlerse etsinler, sonunda hep kendilerinden olanı seçerlerdi.
Belirleyici anda hep halkaya dönerlerdi ona göre.

Altın halkaya.

O işaretten, bunu kendine itiraf etmeden çok önce nefret etmişti.

Gözünde hepsinden beteri Davion soyuydu.

Okumuş insanların gülüp geçtiği, ama hiçbir zaman tam anlamıyla vazgeçemediği bir efsane. Dokunarak şifa vermek. Felaketi önceden sezmek. İnsanın sesine kulak veren doğa. Biyolojik yapay zekâya, kuantum algılayıcılarına ve başka bir gezegende şehirlere sahip bir uygarlığın eski masalları.
Yine de Jesair Davion'un Birlik Konseyi salonunda ayağa kalkıp tek cümle etmesi insanların susmasına yetiyordu.
Arien sonradan Nitra'daki tartışmanın kaydını yeniden izledi.

Görüntüyü Jesair'in yüzünde durdurdu.

"İnsanın özel yaşamı korunmalı. İktidarın görünmezliği korunmamalı."

Jesair dingin bir halde duruyordu. Ne zafer gösterisine ihtiyacı vardı ne de rol kesmeye.
Arien'i asıl tedirgin eden de buydu.

Hırslı bir siyasetçi satın alınabilir.

Bir demagoğun maskesi düşürülebilir.

İktidar istemediği halde başkalarının güveniyle onu elde eden bir insana hükmetmek çok daha güçtür.

Arien gözlerinin görüntüsünü büyüttü.

Bir an için altın halka göründü.

Ve çevresindeki dünya kayboldu.

Bir anlığına, kazaya uğrayan modülden yükselen o yanık kokusunu yeniden duydu.

Sağlık görevlisinin sesini işitti:

Aurelian yenilenme profili.

Annesinin elini gördü.

Ambulans modülünün kapısını.

Oğlanın altın gözlerini.

Sonra yine Nitra'daydı.

Jesair Davion'un görüntüsünün karşısında.

Arien'in midesi bulandı.

"Hayır," dedi boş odaya.

Neye karşı çıktığını henüz tam bilmiyordu.

Jesair'e.

Mareia'ya.

Aurelianlara.

Vaktiyle hiç nefret duymadan karar veren ve yine de annesini elinden alan sisteme.

Belki kendi aşağılanmışlığına da.

Bütün bunlar içinde birbirine öylesine yaklaşmıştı ki artık aralarındaki farkı seçemiyordu.

Tam o sırada çalışma ekranında bir bildirim yandı.

İleti, üst düzey fon yöneticilerinin, siyasi danışmanların ve görüşmelerinin olağan arşivlere geçmesini istemeyen kişilerin kullandığı kapalı bir kanaldan gelmişti.
Gönderenin adı yoktu.

İletide bir yer, bir saat ve tek bir cümle vardı:

Bay Thorne, bugünkü konuşmanın sonuçlarını sizinle görüşmekten memnuniyet duyacaktır.

Arien iletiyi iki kez okudu.

Kael Thorne'un nüfuzuna denk bir resmî görevi yoktu. Bir hükümetin ya da bir merkez bankasının başında değildi. Yine de servet yöneticilerinin, yatırım fonlarının, medyanın, vakıfların ve siyasi kampanyaların çevresinde adına rastlanırdı.
Ondan danışman diye söz edilirdi.

Daha fazlasını bilenlerse ona hiçbir unvan yakıştırmazdı.

Arien iletiyi silmedi.

Önce Jesair'in konuşmasını yeniden açtı.

Bu kez Jesair'e bakmadı.

Görüntüde Kael'i buldu.

Ve Kael'in gözlerini kısa bir an için konuşmacıdan çevirdiğini fark etti.

Ona bakıyordu.

Arien daveti kabul etti.

Ertesi akşam Nitra'nın çok yukarısında, resmî kayıtlara göre devletlerarası ekonomik iş birliğini destekleyen bir vakfa ait bir odada buluştular.
Kael gelmiş, onu bekliyordu.

"Bay Korveth."

"Bay Thorne."

"Adınızı epeydir biliyorum."

"Buna sevinmeli miyim?"

"Bence temkinli olmalısınız."

Kael konferansın kaydını açıp görüntüyü Jesair'de durdurdu.

"Ortak eserin vakti geldiğinde değer artık gölgede yürümemeli," diye okudu. "Herkese hizmet eden, herkesçe görülebilmeli."
Arien alay bekliyordu.

Kael'in yüzünde çok daha ilginç bir şey gördü.

Korku.

Kael Thorne bu düşünceden korkuyordu.

Şeffaflık onun için ahlaki bir mesele değildi. Varlığına yönelik bir tehditti. Elarion'daki para akışları tek bir harita üzerinde gösterilebilse, açığa çıkacak tek şey vergi kaçakçılığı olmazdı. Aynı kaynaklardan beslenen siyasi partiler görünürdü.

Dışarıdan birbirine düşman, içeride aynı paraya ait medya kuruluşları.

Vakıflar.

Bankalar.

Fonlar.

Ve Thorne Hanesi.

"Davion'un henüz bir örgütü yok," dedi Kael. "Ne partisi ne kadrosu ne de çıkardığı bir yasa var."

“Öyleyse ondan niçin korkuyorsunuz?”

“Çünkü insanlar ne dediğini anlıyor.”

Kael görüntüyü kapattı.

“Karmaşık düşünceler komisyonlara gömülebilir. Basit olanlar kendiliğinden yayılır.”

Arien arkasına yaslandı.

“Bir Aurelian’dan korktuğunuzu söylemek için mi çağırdınız beni?”

“Siz ondan korkmadığınız için çağırdım.”

“Korkmuyorum.”

Kael bir an sustu.

“Siz ondan nefret ediyorsunuz.”

Arien boynundaki kasların gerildiğini hissetti.

“Beni yeterince tanımıyorsunuz.”

“Ona nasıl baktığınızı gördüm.”

“Bir bakış kanıt sayılmaz.”

“Kanıt aramıyorum. Sizi neyin harekete geçireceğini arıyorum.”

Arien ayağa kalktı.

Kael onu durdurmadı.

“Buraya gelmenizin nedeni Mareia Lioren değil,” dedi.

Arien olduğu yerde kaldı.

“O yalnızca içinizdeki eski nefretin yeniden dile gelmesinin nedeni.”

Bu kez Arien hızla döndü.

Kael hedefi nasıl da tam ortasından vurduğunu bilmiyordu.

Kazadan haberi yoktu.

Annesinden.

Oğlandan.

Kapanan kapının ardındaki altın gözlerden.

Ama Kael gibilerin yaranın nereden geldiğini bilmesi gerekmezdi. Orada olduğunu sezmeleri yeterdi.

“Benden ne istiyorsunuz?” diye sordu Arien.

“Şimdilik hiçbir şey.”

“Öyleyse beni çağırmanıza da gerek yoktu.”

“Size destek sunmak istiyorum.”

Arien yavaşça oturdu.

“Ne için?”

Kael, araştırma kurumlarıyla mali kuruluşların yer aldığı bir döküm açtı.

“Konsorsiyumlarla çalışıyorsunuz. Farklı yargı alanlarına, para birimlerine, hukuk düzenlerine hâkimsiniz. Biyogüvenlik alanında çerçeve metinler hazırladınız.”
“Hepsi yasaldı.”

“Elbette.”

Kael sözcüğü öyle bir sükûnetle söyledi ki sözcük anlamını yitirdi.

“Birlikte çalıştığım haneler ve vakıflar uygarlığı uzun vadede bekleyen riskleri inceleyebilecek insanlar arıyor. Ekonomik. Siyasi. Toplumsal. Genetik.”
Arien ona baktı.

“Aurelianlarla ilgili riskleri mi?”

Kael hemen karşılık vermedi.

“Siz onları risk sayıyorsanız, onları da.”

O anda önüne açılan bir plan değildi.

Bir kapıydı.

Kael ona fonlara, hukuk bürolarına, vakıflara ve araştırma merkezlerine erişim sunuyordu. Aralarında, sözlerinin ağırlığını dışarıdan kimsenin sezemeyeceği insanlar vardı.
“Karşılığında ne istiyorsunuz?”

“Bilgi. Jesair’in düşüncesi nereye varacak? Kimler destekliyor? Ahlaki bir çağrı siyasi programa dönüşmeden bu gelişmeyi durdurmak mümkün mü?”
“Onu itibarsızlaştırmak mı istiyorsunuz?”

“Mümkünse.”

“Ya mümkün değilse?”

Kael ona dikkatle baktı.

“O zaman daha kesin bir çözümlemeye ihtiyacımız olacak.”

Daha fazlasını söylemesi gerekmiyordu.

Görüşmeden sonra Arien, Aurelianların kalıtımı üzerine okumaya başladı.

İlkin bunun mesleki merak olduğunu söyledi kendine.

Ailelerde kuşaktan kuşağa aktarılan nitelikleri okudu. Babalarla oğulları, birbirine karışan soyları, nice kuşağın bakışında süregelen o altın halkanın öyküsünü.
Biyoloji.

Yalnızca biyoloji.

Tıpkı annesinin ölümüne ilişkin rapordaki gibi.

Okudukça, o zamana dek birbirinden ayrı tuttuğu iki yaşam parçası içinde buluşmaya başladı.

Annesini yitirmiş çocuk.

Bir de kendisini hâlâ o çocuğun yönettiğini itiraf etmeden dünyayı açıklamaya ihtiyaç duyan adam.

Notlar almaya başladı.

Seçimle verilmiş bir yetkisi olmaksızın ahlaki otorite.

Siyasi sermaye olarak soyun sürekliliği.

Davion — simge olmayı reddeden, tam da bu yüzden daha etkili olan simge.

Aurelianların ahlaki nüfuzunun aracı olarak şeffaflık.

Son cümle doğru değildi.

Şeffaflık Aurelianlara has değildi. Jesair onu herkes için ortak bir düzen olarak sunuyordu.

Ama Arien artık gerçekten yola çıkmıyordu.

Varmak zorunda olduğu sonucu çıkış noktası yapıyordu.

Ve önce sonucunu seçen zeki bir insan bazen bir budaladan daha tehlikelidir.

Çünkü budala bir yanılgıya varan kusursuz bir yol inşa edemez.

Arien edebilirdi.

Yazdıkça aslında Aurelianları anlatmadığını daha az fark ediyordu.

Hayvanat bahçesinin önündeki çocuğu yazıyordu.

Bir koşulu yerine getiremediği için açılmayan kapıyı.

Enkazın içindeki annesini.

Bir başkasına açılan ambulans modülünü.

Kapıyı arkasından çeken Mareia'yı.

Hayatında fazla kapı vardı.

Arien bir daha kapının önünde kalan kişi olmamaya karar verdi.

Bir akşam Mareia eski iletilerinden birini yanıtladı.

Arien, geri dönmeyeceğim. Yaşanan, aramızdaki bir yanlışlık değildi. Bir sınırı aştın. Dilerim günün birinde bunu kendine itiraf edebilirsin.

İletiyi tekrar tekrar okudu.

Onu en çok son cümle öfkelendirdi.

Doğru olduğu için.

Üç gün sonra Auriola'daki halka açık bir tartışmanın kaydını gördü. Jesair arşivler üzerine konuşuyordu. Mareia dinleyicilerin arasındaydı.

Jesair sözünü bitirdiğinde gözleri bir an için buluştu.

Bunda kanıt sayılabilecek hiçbir şey yoktu.

Yine de Arien her şeyi o bakışta gördü.

Görüntüyü durdurdu.

Jesair.

Mareia.

Altın halka.

Ve derinlerde bir yerde, yılların eğitiminin, nüfuzunun ve özdenetiminin altında, dokuz yaşında bir çocuk neredeyse çözülmüş bir küpü hâlâ iki elinde tutuyordu.

Çalışma ekranında araştırma vakıflarının listesini açtı.

Birkaçının yanında yeni bir yetki bildirimi yanıyordu.

Genişletilmiş erişim fon yönetimince onaylandı.

Kael teklifini yerine getirmişti.

Arien artık stratejik projeler önerebilir, hukukçuların ve mali danışmanların bilgisinden yararlanabilirdi. Yetkileri birden fazla devleti kapsıyordu.

O ana dek bunların hiçbiri suç değildi.

Biyogüvenlik araştırmaları gerekliydi.

Toplulukların kalıtsal özelliklerini incelemek hayat kurtarabilirdi.

Sistemik riskleri modellemek, bir uygarlığı sorumlulukla yönetmenin parçasıydı.

Her aracın meşru bir kullanımı vardı.

Belirleyici olan, bir gün bunları kimin yan yana getireceğiydi.

Arien, büyük projelerin görünmeyen yüzünü biliyordu. Paranın ardındaki iradeyi de, doğru sorular sorulmadığında o iradenin nasıl karanlıkta kalabildiğini de tanıyordu.
Önündeki olanaklara uzun uzun baktı.

İnsan ancak ilk eylemini gerçekleştirdiğinde suçlu olmaz.

Bazen sınır çok daha önce aşılır.

Bir başkasını yok etme olanağına baktığında kendine "*Buna hakkım var mı?*" diye soracağı yerde "*Bunu nasıl yapabilirim?*" diye sorduğu anda.
Arien henüz hiçbir sipariş vermemişti.

Hiçbir laboratuvara başvurmamıştı.

Somut bir planı yoktu.

Ama bir hamisi vardı.

Kapılar ona açıktı.

Ve günün birinde, sonunda neye hizmet ettiklerini bilmeyen insanların da onun iradesine boyun eğeceğinden emindi.
Gece terasa çıktı.

Aşağıda Nitra ışıldıyordu. Şehrin üzerinden gemiler geçiyor, yörünge halkasına, oradan da Thaeron'a doğru yol alıyordu.
Dünya şaşmazdı.

Birbirine bağlıydı.

Yönetiliyordu.

Arien babasını hatırladı.

Doğru davranmışlar.

Annesini hatırladı.

Kurallar hissetmekten vazgeçmemiz için değil.

Bu iki cümle onlarca yıl boyunca belleğinde karşı karşıya durmuştu.

Sonunda babasınınkini seçti.

Babasını bağışladığı için değil.

Çünkü onun sözü işine yarıyordu.

İnsanlar mekanizmaların sözüne uyuyorsa, mekanizmalara hükmeden de insanlara hükmederdi.

Kurumların gözünde kurala uymakla doğruyu yapmak aynı şeydi.
Suçluluğun ağırlığınıysa kimse bütünüyle kendi üzerinde hissetmek istemezdi.

Arien şehre baktı.

“Kişisel karar diye bir şey yoktur,” dedi usulca.

Bu cümle hoşuna gitti.

Kulağa felsefe gibi geliyordu.

Oysa içinde, kapalı bir kapının önünde hâlâ bir çocuk ağlıyordu.

Arkasında, çalışma ekranında Thorne Hanesi’nin bürosundan gelen bir ileti bekliyordu.

Mali ve hukuki destek hazır. Projenizin ilk taslağını sunun.

Arien içeri döndü.

Nefret olgunluğa eriştiğinde bağırmayı keser.

Örgütlenmeye başlar.

Kael ona ilk kapıyı açmıştı.

Ve büyük güneşin altındaki o büyük uygarlık, Elarion, o kapının ardında ona hâlâ gereğinden fazla koridor sunuyordu.

14. Dünya: Yeni Bir Kuşağın Başlangıcı

Akşam toprağın üzerine çökmeye başlamıştı. Arkalarında kalan Yeruşalim, henüz kapanmaya vakit bulamamış bir yara gibiydi. Öğrenciler bir evde, kapalı kapılar ardında oturuyorlardı. Hiçbiri sesini yükseltmiyordu. Her biri içinde başka türlü bir utanç taşıyordu: Petrus inkârını, Tomas inançsızlığını, ötekiler kaçışlarını, sessizliklerini ve korkularını.

Derken odanın havası değişti.

Ne ayak sesi duyuldu ne de kapı gıcırtısı. Birden orada, aralarında duruyordu.

İsa.

İsa aralarında sağ ve esen duruyordu. Bir anı, bir gölge ya da umutsuzluğun doğurduğu bir düş olamayacak kadar gerçekti. Yüzünde artık son söz acının değildi.

“Esenlik sizinle olsun,” dedi.

Kimse kıpırdamadı. Kimi geri çekildi, kimi dizleri üzerine çöktü. Petrus yüzünü ellerinin arasına aldı. Yuhanna sessizce ağlamaya başladı. Tomas bakakaldı, sanki kuşku üzerine kurduğu dünya bir anda yıkılmıştı.

İsa ellerini kaldırdı. Bileklerinde çivilerin izleri vardı. Sonra giysisini araladı, birkaç gün önce içinden kan ve su akan böğrünü gösterdi.

“Benim,” dedi usulca. “Dokunduğunuz bir düş değil. Boş bir umuda dokunmuyorsunuz. Ölümün alıkoyamadığına dokunuyorsunuz.”

Tomas, öğreneceği şeyden korkan biri gibi yaklaştı. Yaraya dokunmak istedi, ama eli havada kaldı. O dikbaşlı kesinliği tuzla buz oldu.

“Rabbim,” diye fısıldadı, “ve Tanrım.”

İsa ona sitemsiz baktı.

“Gördüğün için iman ettin. Ama görmeyenler de gelecek ve içlerinde yine aynı ateş yanacak.”

Sonra ölüm diyarından değil de kısa bir yolculuktan dönmüş gibi aralarına oturdu. Onlardan yiyecek istedi. Bir parça kızarmış balıkla biraz ekmek verdiler. Gözlerinin önünde yavaş yavaş, herkes nasıl yerse öyle yedi. Onları mucizeden daha çok ürküten de işte bu sıradanlıktı. Çünkü ruh yemek yemez. Düş ekmek bölmez. Anı insanın gözlerinin içine bakmaz.

Yemeğini bitirince onlara Kutsal Yazılar'ı anlatmaya başladı. Musa'yı, peygamberleri, ömürleri boyunca işittikleri ama ancak şimdi önlerinde kapılar gibi açılan sözleri. İnsanoğlu'nun, insanların bakmaya en çok korktuğu yere kadar inmesi gerektiğini anlattı. Tanrı'nın orada bile dünya üzerindeki egemenliğini yitirmediğini görebilsinler diye.

"Çarmıhın son olduğunu sandınız," dedi. "Oysa çarmıh, insan gücünün son damlasına kadar tükendiği yerdi. İnsan Tanrı'ya ne yapabileceğini orada gösterdi. Tanrı da insana ne yapabileceğini orada gösterdi: Onu bağışlayabileceğini."

Daha sonra kuzeye, vaktiyle onları ilk kez çağırdığı sulara gittiler. Taberiye Gölü durgundu, gece suların üstüne koyu bir tül gibi serilmişti. Petrus balık tutmaya gideceğini söyledi, ötekiler de onunla gitti. Bütün gece ağ attılar ama hiçbir şey yakalayamadılar.
Şafak sökerken kıyıda bir adam duruyordu.

"Çocuklar," diye seslendi, "yiyecek bir şeyiniz var mı?"

"Yok," diye karşılık verdiler.

"Ağı teknenin sağ yanına atın."

Söylediğini yaptılar. Ağ öyle birden doldu ki çekmeye güçleri yetmedi. O anda Yuhanna'nın yüzü ağardı. Petrus'a baktı.
"Bu Rab."

Petrus hiç düşünmeden kendini suya attı. Suyu yara yara kıyıya yürüdü. Sanki her adımda, onu tanımadığını üç kez söylediği o gecenin öncesine dönmek istiyordu.

Kıyıda bir ateş yanıyordu. Korların üstünde balıkla ekmek vardı. İsa ateşin yanında duruyordu, sabah ışığı yüzünü aydınlatmıştı. Mecdelli Meryem de biraz ötesindeydi. Susuyordu, ama onun suskunluğu ötekilerinkine benzemiyordu. Bunda utanç da yoktu korku da. Daha çok sessiz bir bilme haliydi bu. Sanki ölümün, öykülerinin biteceği yer olmadığını baştan beri biliyordu.
Birlikte yediler. Kimse ona "Sen kimsin?" diye sormaya cesaret edemedi. Çünkü hepsi biliyordu.

Yemek bitince İsa Petrus'a döndü.

"Yuhanna oğlu Simun," dedi, "beni bunlardan daha çok seviyor musun?"

Petrus gözlerini indirdi.

"Ya Rab, seni sevdiğimi bilirsin."

İsa başıyla onayladı.

"Kuzularımı otlat."

Ateş çıtırdadı. Petrus başını kaldırdı, ama İsa yine sordu:

"Yuhanna oğlu Simun, beni seviyor musun?"

Petrus'un sesi titredi.

"Evet, ya Rab. Seni sevdiğimi bilirsin."

"Koyunlarımı güt."

İsa üçüncü kez sordu:

"Yuhanna oğlu Simun, bana gönülden bağlı mısın?"

O anda Petrus'un içinde iyileşmiş gibi duran ne varsa sızladı. Üç soru üç inkârın içine düşüyordu. Üç yanıt üç yaradan yükseliyordu.

"Ya Rab," dedi Petrus, "sen her şeyi bilirsin. Seni sevdiğimi de bilirsin."

İsa ona uzun uzun, ciddi bir ifadeyle baktı.

"Koyunlarımı güt."

Petrus o an bağışlamanın unutmak olmadığını anladı. Bağışlamak, ne kadar güçsüz olduğunu artık bilen insana bir görev emanet etmekti.

Sonra İsa onları dağa götürdü. Orada On Birler, Mecdelli Meryem ve Celile'den Yeruşalim'e dek onların ardından yürümüş birkaç kişi daha vardı. Ayaklarının altında, daha uzun zaman imparatorluklar, kâhinler, tüccarlar, kılıçlar ve korku arasında bölünmüş kalacak topraklar uzanıyordu. Başlarının üzerinde gök açıldı. Kaçıp sığınacakları bir yer gibi değil, dünyayı kendi zulmüne hapsolmuş sanmasınlar diye.

İsa şöyle dedi:

"Bana insanların elimden alamayacağı bir yetki verildi, çünkü onu bana insanlar vermedi. Öyleyse gidin ve uluslara öğretin. Kılıçla değil. Korkuyla değil. Hükmetme arzusuyla değil. Onlara görmeyi öğretin. Hakikati kendi çıkarlarından çok sevmeyi öğretin. Bağışlamayı öğretin, ama yalana kulluk etmeyi değil. Onları, insanın artık yalnızca kendine ait olmadığı bir hayata vaftiz edin."

Kimileri diz çöktü. Kimileri ağladı. Kimileri hâlâ kuşku duyuyordu, çünkü bir mucizenin karşısında bile insan yüreği insan yüreği olarak kalır.

İsa onlara biraz daha yaklaştı.

"Eskiden olduğum gibi yanınızda olmayacağım," dedi. "Ama bütün günler boyunca sizinle olacağım. Kendi korkusunun uykusundan uyanan her insanda. Kendini tanıyan

bilinçte olacağım. Tanrı'nın Egemenliği'nin bulutlardan bir saray gibi değil, insanın içindeki bir ışık gibi geldiğini anlayan herkeste olacağım."
Sonra Mecdelli Meryem'e döndü.

Bu, bir öğretmenin öğrencisine yönelişi değildi. Bu harekette daha eski, daha derin, daha sessiz bir şey vardı. İki ırmağın uzun bir yolculuktan sonra aynı yatakta birbirini yeniden bulması gibi. Meryem yaklaştı. Bir an elleri birbirine değdi. Petrus gördü bunu. Yuhanna da. Kimse bir şey söylemedi.
İsa son kez Petrus'a baktı.

"Sen sürünün yanında kal," dedi ona. "Dağıldıklarında onları sen bir arada tutacaksın. Onlara ekmeği, ateşi ve gölü anımsatacaksın. Dirildiğimi anlatacaksın."
Petrus itiraz edecek oldu, ama İsa bir bakışıyla onu durdurdu.

"Sen de," dedi Yuhanna'ya dönerek, "sözü taşıyorsun. Gördüklerini sakla, ama ondan da çok, anladıklarını sakla."
Sonra hepsine şöyle dedi:

"Tanrı'yla başlayan her şey dünyanın gözü önünde olmak zorunda değildir. Gizlide büyüyen işler vardır. Tapınaklardan uzağa, tahtlardan uzağa, onlara sahip çıkmak isteyenlerden uzağa düşmesi gereken tohumlar vardır."
Mecdelli Meryem yanında duruyordu, rüzgâr saçlarını kıpırdattı. Yüzünde şaşkınlık yoktu. Daha çok, yolu önceden bilen bir insanın onayı vardı.

"Bir zaman gelecek," diye sürdürdü İsa, "adımı bir sancak gibi değil, bilincimi bir alev gibi taşıyan insanlar doğacak. Dünyaya saraylardan hükmetmeyecekler. Başkalarından daha ötesini görerek onu değiştirecekler. Uluslar arasında, farklı çağlarda, sıradan insanların bedenlerinde doğacaklar. Ve dünya ne zaman uçurumun kıyısına gelse içlerinden bazıları hatırlayacak."
Öğrenciler her şeyi anlamadılar. Belki de anlayamazlardı. Duydukları sözler onların ömürlerinden büyüktü.
Gökte aydınlık bir bulut kımıldadı. Onu gözlerinin önünden alıp götürecek bir araba gibi değil, henüz bilmelerine izin verilmeyen yolu örtecek bir tül gibi. İsa ellerini kaldırıp onları kutsadı.
"Tanıklarım olun," dedi. "Yeryüzünün en uzak ucuna dek."

Sonra geri çekilip ışığın içine girdi.

Kimileri bulutun onu gözden sakladığını gördü. Kimileri yukarı yükseldiğine yemin edebilirdi. Başkaları, özellikle de Yuhanna, o anda göğün başlarının üzerinde mi, yoksa içlerinde mi açıldığından ömürlerinin sonuna dek emin olamadılar.
Işık çekildiğinde dağda kalakaldılar. Boşluğa bakıyorlardı.

Beyazlar giymiş iki adam yanlarında belirdi. Kimsenin sormaya cesaret edemediği bir soruya sessiz bir karşılık gibi.
"Niçin göğe bakıyorsunuz?" dedi içlerinden biri. "Giden kaybolmadı. Yalnızca henüz izini süremeyeceğiniz bir yola girdi."
Petrus dönüp ötekilere baktı. Yüzünde gözyaşları, ama bir de daha önce taşımadığı bir kararlılık vardı.

"Gidelim," dedi. "Onun koyunlarını gütmemiz gerek."

Onlardan uzakta, yolun kayalarla sabah aydınlığı arasında kaybolduğu yerde, iki kişi yan yana yürüyordu. Bir erkekle bir kadın. Dünyadan kaçanlar gibi değil, dünya günün birinde kendi geleceğini içinde bulsun diye o geleceği sessizlikte taşıyanlar gibi.
Arkalarında Yeruşalim, çarmıh, boş mezar, kıyıdaki ateş ve Petrus'a emanet edilmiş sürü kalıyordu.
Önlerinde, üstüne hemen kitaplar yazılmayacak bir yol vardı.

Yine de günün birinde o yolun ardından yeni bir insan kuşağı doğacaktı. Bedence daha güçlü, malca daha zengin değil, bilinci daha aydınlık insanlar. Nereden hatırladığını bilmeden hatırlayan insanlar. Tarihin dönüm noktalarında içlerinde usul bir ses duyacak insanlar:
Uyan.

Çünkü egemenlik tahtta başlamaz.

Farkında olduğunun farkına varan ve bundan doğru sonuçları çıkaran insanda başlar.

II. Kısım: Bir Suçun Parçalara Bölünüşü

15. Otuz Para Birimi

Paranın niyeti yoktur.

Nefret edemez, kıskanamaz, intikam isteyemez. Ekmek mi, ilaç mı, bir siyasetçinin oyunu mu, yoksa gelecekteki bir ölümü mü satın aldığını bilmez. Yalnızca yönünü, değerini, bir anlığına durduğu hesabı bilir.
Ona niyetini insan verir.

İnsan da parayla kendi adını birbirinden ayırmayı çoktan öğrenmiştir.

Kael Thorne, Arien'i ilk buluştukları odada karşıladı. Nitra'nın çok yukarısında, koyu cam bir duvarın gerisinde. Aşağıdaki şehir dev bir sinir ağı gibi ışıldıyordu. Ulaşım hatları kulelerin arasında akıyor, ışıklar nehre vuruyor, uzaklarda yörünge halkası ufkun üzerine yükseliyordu.
Aralarındaki masada hiçbir şey yoktu.

Kael avucunu masanın yüzeyine koydu.

Elarion'un haritası belirdi.

Kırk devlet.

Dolaşımda otuz para birimi.

Yüzlerce banka.

Birbirini ancak yasaların zorunlu kıldığı ölçüde tanıyan binlerce fon, vakıf, portföy yönetim şirketi, hukuk bürosu ve mülkiyet sicili.
"Burada ne görüyorsunuz?" diye sordu Kael.

Arien haritaya dikkatle baktı.

"Parçalanmışlık."

"Bir siyasetçi çeşitlilik derdi."

"Bir bankacı fırsat derdi."

Kael hafifçe gülümsedi.

"Sizi bu yüzden çağırdım."

Kuzeyde bir yere, sonra güneydeki adalara dokundu. Therinith. Orada servet sahiplerinin adını öğrenmek, bir yurttaşın en özel sırrını öğrenmekten zordu.
Aralarında bir çizgi belirdi.

Arien'in gözü çizgiyi izledi. Harita ona birkaç ayrı hikâye anlatıyor, hiçbirinin kahramanının adını vermiyordu.
Aynı para.

Kâğıt üstünde türlü yüzler.

Birbirinden farklı açıklamalar.

Bir tek isim yok.

"Birlik kendi gördüğünü anlatıyor," dedi Kael. "Therinith başka bir şey anlatıyor. Hepsi dosyalarına bakıp haklı olduklarını söyleyebilir."
"Bütünü ise kimse görmüyor."

"Bütün, tehlikeli bir sözcüktür. Siyasetçiler sevmez onu."

Kael elinin bir hareketiyle başka akışları açtı. Yüzlerceydi. Kimi ulaşım şirketlerine, kimi medya kuruluşlarına, siyasi vakıflara, araştırma merkezlerine ve sigorta şirketlerine gidiyordu.
Çizgilerden biri Kars Kuşağı'na uzanıyordu. Orada iki devlet, enerji yataklarına erişim uğruna üç yıldır savaşıyordu.
"Onlara silah sağlıyorsunuz," dedi Arien.

Kael kımıldamadı bile.

"Benim hanemin bunda payı var. Siz böyle söyleyince kulağa bambaşka geliyor."
"Ya öbürüne?"

"Hasar gören şehirlerin yeniden inşası için kredi."

Arien ona baktı.

"Yeniden inşa daha başlamadı."

"Koşullar da zaten bu yüzden elverişli."

Kael savaş katmanını kapattı. Ne utanarak ne de gururlanarak. Sanki masanın bir ucundaki belgeyi öbür ucuna koyuyordu.
"Bunları sizi etkilemek için anlatmıyorum," dedi. "İçinde bulunduğumuz ortamı anlamanızı istiyorum. İktidar gözden kaybolmaz. Bakarsınız da onu olduğu gibi göremezsiniz."

“Peki benden ne bekliyorsunuz?”

“Bir çerçeve.”

“Ne için?”

“Onu siz belirleyeceksiniz.”

Arien dönüp şehre baktı.

İlk buluşmalarından beri aslında ne istediğini düşünüyordu. Aklı durmadan Jesair’e, Mareia’ya ve altın halkaya dönüyordu. Ama bunları Kael’in önünde bu haliyle dile getiremezdi. Küçük görünürlerdi. Kişisel. Gülünç.

Mareia’nın, ardında bıraktığı adamın onun kavrayabileceğinden çok daha büyük olduğunu öğrenmesini istiyordu.

Jesair’in, daha kimsenin doğru dürüst sormadığı bir sorunun ahlaki cevabı gibi insanların karşısında dikilmesine son vermek istiyordu.

Aurelianların, tarihte kendilerine özel bir yer ayıran o eski öykünün gözleriyle dünyaya bakmaktan vazgeçmelerini istiyordu.

Ama en çok da bir şeyin kırılmasını istiyordu.

Her şeyin değil.

İnsanları Jesair Davion’un güvenle yürünecek yolu gösterebileceğine inanmaktan vazgeçirecek kadar bir şeyin.

“Biyogüvenlik,” dedi Arien.

Kael kımıldamadı.

“Devam edin.”

“Elarion’un üç kolu birbirinden farklı. Hekimler bunu biliyor. Ama siyasette bu konudan çekinerek söz ediliyor. Fazlasıyla çekinerek. Büyük bir sağlık felaketi kapıya dayansa hepimizin başına aynı şeyin geleceğini kim söyleyebilir?”

“Böyle bir riski mi araştırmak istiyorsunuz?”

Arien döndü.

“Uygarlığımızın buna ne kadar hazır olduğunu araştırmak istiyorum.”

Kael gülümsedi.

Ona inandığı için değil.

Sözleri seçişini beğendiği için.

“Bunun için araştırma gerekecek.”

“Bilgi.”

“Bilim insanları.”

“Onlara çalışacak imkân.”

“Ve siyasilerin himayesi.”

“Himaye değil. Meşru bir amaç için çalışma özgürlüğü.”

Kael arkasına yaslandı.

“Peki asıl amacınız ne olacak?”

Arien gerektiğinden bir saniye uzun sustu.

“Onu kimse bilmeyecek.”

Elarion haritasında otuz para birimi hâlâ ışıldıyordu.

Her birinin kendi değeri, kuralları, tarihi ve sınırları vardı. Arien, paranın tarihten yana insanlardan bile unutkan olabileceğini düşündü.

Kael haritayı büyüttü.

“Bu girişimin gerçek yüzü görünürse,” dedi, “kimse yanında durmaz.”

“Kaç şirketten söz ediyoruz?”

“Bu, sormak istediğiniz sorulara bağlı.”

“Ya gerçek sahipleri?”

“Bu ekranda onların yüzlerini göremezsiniz.”

“Bunu kim yönetecek?”

“Hiç kimse.”

Arien ona baktı.

Kael devam etti:

“İhtiyacınız olanı siz biliyorsunuz. Ama bir gün yapılanın hesabı sorulursa o masaya kim oturacak? İnsanlar kendi işlerini yaptıklarını söyleyecekler. Her biri kendince doğruyu söylemiş olacak. Ekrandaki bütün şu çizgilerden hiçbirinin vicdanı yok ki sizin yerinize konuşsun.”

“Ya hesap verecek kimse çıkmazsa?”

“O zaman hakikatin ortaya çıkacağını kim vaat edebilir?”

Arien otuz para birimine yeniden baktı.

“Bu haritada bizim yerimizi görebiliyor musunuz?”

Kael omuz silkti.

“Ben bile her baktığımda aynı şeyi görmüyorum.”

Paranın niyeti yoktu.

Ama o gece ona bir yön verildi.

Ve para henüz adı konmamış bir yaraya doğru akıyordu.

16. Yaraya Bütçe Ayrılıyor

Arien üç gün boyunca dairesinden çıkmadan çalıştı.

Perdeleri çekmiyordu. Karşısında Nitra sabahtan akşama, akşamdan geceye, geceden yine o soğuk aydınlığa geçiyordu. Masada yalnızca boş içecek kapları birikiyordu. Geri kalan her şey çalışma yüzeyinin üzerindeki katmanlardaydı.
Önce bir başlık yazdı:

Gezegen Çapında Biyolojik Dayanıklılık Programı.

Öyle uzun süre baktı ki sonunda sildi.

Fazla büyük.

Fazla bütünlüklü.

Fazla görünür.

Ekranda yan yana sorular belirdi.

Elarion'un üç kolu sağlık konusunda neler yaşıyordu?

Atalardan gelen miras, bir insanın sağlığında nasıl bir yer tutardı?

Sağlık sistemleri beklenmedik bir hastalık karşısında ne durumdaydı?

Genetik arşivler kötüye kullanılmaktan nasıl korunabilirdi?

Bir felaket toplumun bazı kesimlerine daha ağır dokunduğunda geriye nasıl bir toplum kalırdı?

Biyolojik yapay zekâ gelecekte halk sağlığına ne vaat ediyordu?

Her soru meşruydu.

Bazıları acildi bile.

Ekranda yirmi üç proje vardı.

On bir alana yayılıyorlardı.

Bilgi.

Öngörü.

Etik.

Bilgi işlem.

Sağlık hizmetleri.

Uzun ömür araştırmaları.

Hukuk.

Kriz zamanlarında yardım.

Gelecek kuşakların korunması.

Halkın bilgilendirilmesi.

Altyapının dayanıklılığı.

Arien'in bütün bunlardan ne beklediği hiçbir yerde yazmıyordu.

O yalnızca onun kafasındaydı.

Dördüncü gün Thorne Hanesi'nden biri geldi. Taşıdığı ad Arien'e hiçbir şey söylemeyecekti. Kendini yalnızca mali koordinatör diye tanıttı.
Arien'in beklediğinden gençti. Yüzü öyle sıradandı ki neredeyse mesleki bir özellik gibiydi.

"Bay Thorne ilk aşamada işin kapsamını bilmek istiyor," dedi.

Arien projelerin listesini erişime açtı.

Koordinatör sözünü kesmeden maddelerin üzerinden geçti. Biyolojiyle ilgilenmiyordu. Ekranda bir araştırmacının sorularını değil, işini yapmak üzere gelmiş bir memurun kaygılarını görüyordu Arien.
Bir satırı gösterip "Bu işi yapacak insanlar neye hizmet ettiklerini sanacaklar?" diye sordu.

"İşlerine."

"Ben burada insan ömründen söz edildiğini görüyorum."

"Uzun ömürle ilgili değil."

"Peki, bunu onların yüzüne de söyleyecek misiniz?"

Arien kaşlarını çattı.

"Sonucu işime yaramalı."

"Sizi ilgilendiren sonuç. Geri kalanını bana bırakın."
Bir sonraki projede durdu.

"Burada insanların sizi duyduğunda aklına gelecek şeyi düşünmüş müsünüz?"

"Onların bundan ne beklediği neden beni ilgilendirsin?"

"Çünkü sonuçlarına onlar da katlanacak."

"Ben sonuçla ilgileniyorum, beklentileriyle değil."

"Bunu anladım."

Koordinatör sonraki maddeye geçti.

“Büyük bir işlem gücü.”

“Biyolojik yapay zekâ.”

“Thaeron.”

“Neden?”

“Aradığınız cevap oradan gelecek, öyle diyorlar.”
Arien kendi düşüncelerinin muhasebe kalemlerine dönüşmesini izliyordu.

Birkaç gün önce Jesair’e zarar vermek gibi belirsiz bir arzudan ibaret olan şey, artık bütçede satırlara, tahmini sürelere, hukuki biçimlere kavuşuyordu.
Yaraya bütçe ayrılıyordu.

Bütçede nefret diye bir kalem yoktu.

İntikam için de ayrı bir satır yoktu.

Kâğıtta yalnızca işin gündelik sözcükleri vardı. Hiçbiri insanın içindekini adıyla söylemiyordu.

İnsan bütün belgeyi okur da utanması gereken tek bir şeye rastlamayabilirdi.

“Toplam tutar ne olacak?” diye sordu Arien.

Koordinatör bir sayı söyledi.

Beklediğinden yüksekti.

“Bu göze batar.”

“Bunu artık düşünmeniz bana tuhaf geliyor.”

“Biri kimlerin ödeme aldığını merak edebilir.”

“Birinin soru sorması için önce bir sebebi olmalı.”

“Ya öyle bir sebep çıkarsa?”

“O zaman da çok geç olacak.”

Koordinatör bunu sakince, kötücüllükten eser olmadan söyledi. İki sistemin saatleri arasındaki farkı açıklıyor gibiydi.
Arien başını çevirdi.

Yan katmanda Mareia’yla son yazışması hâlâ kayıtlıydı.

Kişisel kararlar hiçbir zaman kişisel kalmaz.

Bu cümleyi ona tehdit olsun diye yazmıştı. Oysa son günlerde gözüne bir doğa yasası gibi görünmeye başlamıştı. Mareia kişisel bir karar vermişti. Gitmişti. Onsuz bir hayat seçmişti. Jesair kişisel bir karar vermişti. Salonda ayağa kalkıp bir düşünceyi dile getirmişti.

Kael kişisel bir karar vermişti. Paranın geçtiği koridorların kapısını açmıştı.

Ve şimdi Arien kendi kararını veriyordu.

Her karar başka insanlara dokunuyordu.

Tek fark ne kadar uzağa dokunduğuydu.

“Bay Thorne’un bir sorusu daha var,” dedi koordinatör.

“Nedir?”

“Nasıl bir sonuç kabul edilebilir?”

Arien yavaşça ona döndü.

“Araştırmanın mı?”

“Projenin.”

İlk kez duraksadığını hissetti.

Jesair’i hastalanmış olarak düşündü. Ölmüş değil. Yalnızca güçsüz. Başkalarını kendine çeken o dingin güvenden yoksun. Aurelianların devletlerden kendilerini korumaları için yalvardıklarını düşündü. Halkın artık şeffaflık üzerine soru sormadığını, biyolojik farklılıklardan korkmaya başladığını.
Mareia’nın, Jesair’in dokunulmaz olmadığını anladığını hayal etti.

“Yaralanabileceklerinin kanıtı,” dedi.

Koordinatör bekledi.

“Kimlerin?”

“Aurelianların.”

“Peki Jesair Davion’un da mı?”

Arien sustu.

Bu kadarı yetti.

Koordinatör belgeyi kapattı.

“İlk taslak on gün içinde hazır olacak.”

Adam gidince daireyi sessizlik kapladı.

Arien, Aurelianların akademik çalışmalara açık sağlık arşivlerinden birini açtı. İçinde adlar ya da bireysel kayıtlar yoktu. Yalnızca bir halkın sağlık tarihi ve kalıtsal bir özellik olarak altın halkanın tarifi vardı.

Onu biyolojik bir özellik diye okudu.

Bir işaret olma anlamından soyunmuş altın halkayı okudu.

Metinde ruhun ışığından söz edilmiyordu.

Geriye ölçülebilir bir dizi özellik kalmıştı yalnızca.

Bu onu rahatlattı.

İnsan önce veriye dönüştürdüğü bir simgeyi incitmeye daha kolay karar verir.

17. Koruma Vakıfları

İlk vakıf on yedi yıl önce kurulmuştu.

Adı Gelecek Kuşakları Koruma Vakfı'ydı. Amacı kalıtsal hastalıkların çocuklara geçmesini önlemeye yönelik araştırmaları desteklemekti.
Halk onu, tedavi giderlerini karşılamasına yardım ettiği ailelerin öyküleriyle tanıyordu.

Temsilcileri okullarda, hastanelerde ve siyasi tartışmalarda konuşurdu. Her yıl çocukların, doktorların ve araştırmacıların fotoğraflarıyla dolu bir rapor yayımlardı.
Raporun hiçbir yerinde Kael Thorne'un adı geçmezdi.

Aslına bakılırsa vakfın sahibi yoktu. Dosyasında birçok ad ve imza vardı. İçlerinden hangisinin bir kararı değiştirebileceği orada yazmıyordu.
Zincirin ucunda bir ad yoktu.

Karar verme hakkı vardı.

Kael'in vakfa sahip olması gerekmiyordu. Parasına yön verenlerin, kimin telefonunun cevapsız bırakılmayacağını bilmeleri yeterdi.
İkinci vakıf sağlık sistemlerini gelecekteki pandemilere karşı koruyordu.

Üçüncüsü yapay zekânın güvenli biçimde geliştirilmesini destekliyordu.

Dördüncüsü genetik verilerin kullanımındaki etik sorunlarla ilgileniyordu.

Beşincisi Kars Kuşağı'ndaki savaşta zarar görmüş bölgelere yardım ediyordu.

Her birinin güzel bir adı vardı.

İktidar, insanın karşı çıkmakta zorlanacağı sözcükleri giyinmeye bayılır.

Koruma.

Güvenlik.

Gelecek.

Çocuklar.

Barış.

Kimse Görünmez Nüfuz Vakfı kurmaz.

Nerai Sael Katman'da oturmuş, ciddi bir dosya açmak için fazla küçük, dosyayı kapatıp geçmek için fazla tuhaf bir ödemeye bakıyordu.
Ödeme Vesta'nın işletmelerinden birinden geliyordu.

Doğrudan değil.

Analiz ekranında Vesta'yla bağlantılı bağışlar vardı. Açıklanan amaçlarına kimsenin itirazı olamazdı. Yine de Nerai dönüp dolaşıp aynı kayıtlara bakıyordu.

"Bir lokantanın genetik araştırmaları finanse ettiğini mi düşünüyorsun?" diye sordu Taren Voss.

"Bir şey düşündüğüm yok."

"En sık dile getirdiğin görüşün bu."

Nerai zaman çizelgesini büyüttü.

"Mesele bu tek ödeme değil. Diğer işletmelere bak."

Taren yanına oturdu.

Zaman çizelgesi Nerai'ye bir dizi araştırma başvurusunu hatırlattı. Henüz aralarında bağ kurabilecek durumda değildi.

"Vesta'nın desteklediği bir sürü iyi şey var," dedi Taren.

"Vesta adına kimin konuştuğunu bile bilmiyoruz," dedi Nerai.

"Bunu kamuya açıklamak biraz daha zor."

"Öyleyse bu başvurular neden aklımdan çıkmıyor?"

"Vergi planlaması."

"Belki."

"İtibar kazanmak."

"Belki."

"Vesta'da birinin vicdanı sızlıyordur."

Nerai ona baktı.

"Şimdilik olasılığı en düşük açıklama bu."

Taren vakıflara ait bilgileri açtı.

Hepsi yasaldı.

Evrak, yapılması gereken bildirimlerin tümünün yapıldığını söylüyordu. Hukuki bakımdan eksik bir şey görünmüyordu. Nerai'nin aradığı cevap ise hiçbir yerde yoktu.

"Projelerin listesini isteyebiliriz," dedi Taren.

"Ama bütün sözleşmeleri isteyemeyiz."

"Hayır."

“Araştırma görevlerini de.”

“Hayır.”

“Asıl bağışçıları da.”

“Bazı devletlerde isteyemeyiz.”

Nerai arkasına yaslandı.

“Peki gerçekte ne göreceğiz?”

“Yasanın görmemize izin verdiğini.”

“Vakıfların kendileri hakkında söylediklerini görüyoruz. Bir gün onlara neden böyle bir karar aldıklarını sormak gerekirse karşımızda kimi bulacağız, onu bilmiyoruz.”
Taren bir süre sustu.

“Ortada suç olduğundan kuşkulanmak için hâlâ bir nedenimiz yok.”

“Biliyorum.”

“Vesta’dan gelen para da yasadışı olmak zorunda değil.”

“Biliyorum.”

“Vakıflar tam da söyledikleri şeyi yapıyor olabilir.”

“Onu da biliyorum.”

Taren belli belirsiz gülümseyerek ona baktı.

“Öyleyse neden şimdiden birini tutuklayacakmış gibi bakıyorsun?”

“Çünkü her şey masum olabilir ve yine de bütün bunları birisi düzenlemiştir.”

Çalışma ekranında bankalardan birinin yanıtı belirdi. Ağır bir suç şüphesinin somut gerekçesi gösterilemediğinden tüm ödeme geçmişini vermeyi reddediyordu.
Nerai iletiyi iki kez okudu.

Şüphe duymak için neden olup olmadığını öğrenmek üzere para akışını görmeleri gerekiyordu.

Para akışını görebilmek için de şüphe duymaya nedenleri olmalıydı.

Taren bir vakfın desteklediği projelerden birini gösterdi.

“Bak.”

Hibeyi Auriola’daki bir araştırma merkezi almıştı. Aurelianlarda dokuların kendini yenilemesi üzerine çalışıyordu.
“Bu bir uzun ömür araştırması olabilir,” dedi.

“Olabilir.”

“Bugünlerde herkes bundan bahsediyor zaten.”

Tıp büyük bir atılımın eşiğindeydi. Deneysel tedaviler yaşlanmayı belirgin ölçüde yavaşlatabiliyor, hasarlı organları onarabiliyor, insan ömrünü uzatabiliyordu. Aurelianların yenilenme yetisi üzerine her araştırma, doğal bir sonu olmayan bir yaşama doğru atılmış meşru bir adım olabilirdi.

Nerai öteki soruyu henüz bilmiyordu.

“Biyolojiyle ilgili projelerin hepsini işaretle,” dedi.

“Neye göre?”

“Finansman kaynağına göre.”

“Aynı kaynaktan gelmiyorlar ki.”

“Kâğıt üstünde.”

“Nerai.”

“Sen işaretle yeter. Soruşturma açmıyoruz. Tekrarlanan bir şey var mı diye bakıyoruz.”

Taren denileni yaptı.

Önlerinde dokuz proje belirdi.

Yenilenme.

Hastalık karşısında dayanıklılık.

Yaşam bilimleri.

Sağlık arşivlerinin güvenliği.

Bölgesel sağlık hizmetleri.

Bilgi işlem sistemlerinin korunması.

Kriz iletişimi.

Sağlık sigortası riskleri.

Genetik verilerin etik kullanımı.

Tek tek bakıldığında aralarında bağ yoktu.

Birlikte bakıldığında ise henüz kimsenin söylemediği bir sorunun parçalarına benziyorlardı.

Nerai Vesta dosyasını açtı, yeni bir not ekledi:

Görünüşte bağımsız vakıfların desteklediği araştırmalar arasında olası bağlantılar. Ortak amaç saptanamadı.

Sistem ondan bir risk tahmini istedi.

Belirsiz.

Onay düğmesine bastı.

“Garip olan ne, biliyor musun?” dedi Taren.

“Pek çok şey.”

“Kars Kuşağı’na Yardım Vakfı’nın varlık yöneticisiyle Biyogüvenlik Vakfı’nınki aynı.”

Nerai kaydı açtı.

Doğruydu.

Vakıflardan biri sahra hastanelerine ve mültecilere yardıma para veriyordu.

Öteki sağlık hizmetleriyle ilgili simülasyonlara.

Kayıtlarda bir kez daha aynı adla karşılaştılar.

“Peki ya fon?” diye sordu.

Taren sicile baktı.

“Nihai sahibinin kimliği gizli.”

Nerai birbirine dolanan çizgilere baktı.

Bir yanda savaş.

Öbür yanda biyolojik araştırma.

Aralarında adı olmayan para.

O sırada Konvansiyon’un önünde günün birinde yapacağı konuşmanın iki parçasına baktığından habersizdi.

Yalnızca vakıfları görüyordu.

Ve her biri bir şeyi koruduğunu söylüyordu.

18. Nefretsiz BIO-AI

Biyolojik yapay zekânın yüzü yoktu.

Eski filmlerde makinelere göz, ses ve insana özgü bir yürüyüş verilirdi. İnsanlar, bir zekâya güvenebilmek ya da ondan korkabilmek için ona bir canlıya bakar gibi bakma ihtiyacı duyardı.
Gerçek sistemlerin artık böyle bir gösteriye ihtiyacı yoktu.

Arien'in erişim kazandığı BIO-AI, Thaeron'un dört bir yanındaki işlem merkezlerinde varlığını sürdürüyordu. Ne tek bir çekirdeği ne de tek bir yeri vardı. Yaşama dair modellerden, tıp arşivlerinden, kimlik bilgisi içermeyen kayıtlardan ve hastalıkların uzun tarihinden besleniyordu.
Bir araştırma ekibinin yıllarını alacak ilişkileri bulabiliyordu.

Tedavi geliştirmede kullanılıyordu.

Organların yenilenmesinde.

Kalıtsal risklerin öngörülmesinde.

Gelecek kuşakların korunmasında.

Kötü değildi.

En tehlikeli yanı da buydu.

Arien'le BIO-AI arasında, onun niyetinden habersiz insanların çalışmaları vardı.
Bir vakıf insan sağlığına ilişkin sorular soruyordu.

Bir araştırma merkezinde insanlar, henüz iyileşemeyen hastalar için umut arıyordu.
Sigorta konsorsiyumu bir sağlık krizini anlamaya çalışıyordu.

Etik kurul özel bilgilerin korunması konusunda görüş istiyordu.
BIO-AI karşısına gelen soruları yanıtlıyordu.

Yanıtları kimin beklediğini bilmiyordu.

Arien çalışma ekranının karşısında oturmuş, onları okuyordu.

Önce genel sonuçlar geliyordu. İstatistikler, topluluklara ilişkin tahminler, belirsizlikler ve yanlış yorumlama tehlikesi üzerine uyarılar.
Sonra daha derin bağlar belirdi.

Altın halkanın işareti sayıldığı yaşam, sayıların içine bütünüyle sığmıyordu. Bu halka bir zayıflık demek değildi. Aurelianların çoğu sağlıklıydı, bazı bakımlardan öbür kollardan daha dayanıklıydılar bile.

Ama her üstünlüğün bir sınırı vardı.

Güç dediğiniz şeyin her koşulda güç kalacağına kim söz verebilirdi?

Arien sonuçları kıpırdamadan okudu.

Makine ona bir silah sunmuyordu.

Oysa Arien önünde insanların incinebilirliğinin haritasını görüyordu.

Her yanıtın yanında uyarılar vardı.

Veriler topluluk düzeyindedir.

Modelin belirsizlik düzeyi yüksektir.

Sonuçlar ayrımcılık amacıyla kullanılamaz.

Her uygulamadan önce etik ve hukuki değerlendirme gerekir.

Arien uyarıları silmedi.

Yalnızca onları okumamayı seçti.

Daha sonra araştırma ekiplerinden birinin başındaki kadınla bağlantı kurdu. Görüntüsü masanın üzerinde belirdi. Orta yaşlı bir Selenitti. Ömrünün çoğunu hastalıklarla geçirmiş, kesin bir yargıyı dile getirmekte acele etmemeyi öğrenmiş bir insanın dingin yüzüne sahipti.

“Sorularınızın kapsamı genişliyor,” dedi.

“Proje gelişiyor.”

“Biz yenilenme üzerine çalışmaya başlamıştık.”

“Sağlık, çalıştığınız alandan ibaret değil.”

“Bu bizi salgın araştırmasına kadar mı götürüyor?”

“Uzun ömür yalnızca bugünün hastalıklarıyla ilgili değil.”

Bilim kadını başını salladı, ama ikna olmuş görünmüyordu.

“Bu işi asıl isteyen kim?”

“Gelecek Kuşakları Koruma Vakfı.”

“O, bağışçı. Sonuçları kim kullanacak diye soruyorum.”

“Sağlık yetkilileri.”

“Hangileri?”

“Gerektiğinde hangileri olursa.”

“Bu bir cevap değil.”

Arien ona baktı.

“Bu çalışmanın insanları koruyacağına inanıyorum,” dedi Arien. Sesinde kişisel bir inançtan daha kesin bir şeyin tınısı olsun istemişti.

“Öyleyse işin bütününü neden göremiyoruz?”

“Buna tek başınıza cevap veremeyeceğimi biliyorsunuz.”

Bu doğruydu.

Bilim kadını sustu.

“BIO-AI çalışmanın bir kısmına devam etmeyi reddetti,” dedi sonunda.

“Neden?”

“Fazla hassas buldu.”

“Neyi hassas buldu?”

“İnsanlara zarar verebilecek bir bilginin peşinden gitmemizi.”

“İnsanları korumak istiyorsak bunu anlamamız gerekmez mi?”

“Belki. Ama sistem sizin niyetinizi bilmiyor.”

Arien az kalsın gülümseyecekti.

“Ben cevabımı sizden istiyorum,” dedi.

“Bir sorunun ardında ne olduğunu her zaman bilemezsiniz.”

“Yine de bir cevap istiyorum.”

Bilim kadını donakaldı.

“Efendim?”

“Sorumluluğunuz size söyleneni yapmakla mı bitiyor? Yoksa yarın bir felaket olduğunda, onu neden anlamaya çalışmadığımızı soranlara verecek cevabınız da var mı?”

“Sonunda bu bilgiyi eline alacak kişi kim?”

Arien doğrudan cevap vermedi.

“Elarion’u gelecekteki risklerden korumak sizin göreviniz değil mi?”

“Öyle.”

“Anlamayı reddettiğiniz bir şeyden onu nasıl koruyacaksınız?”

Bilim kadını gözlerini önündeki verilere indirdi.

Bilim insanlarının nefret ettiği türden bir soruydu bu. İhtiyatın korkaklıkla, merakın da sorumsuzlukla her zaman suçlanabileceğini anımsatıyordu.

“Yeni bir etik kurul görüşü gerekecek,” dedi.

“Vakıf temin eder.”

“Bağımsız bir görüş.”

“Elbette.”

Bağlantı kapandı.

İki gün sonra etik bürosu görüşünü bildirdi. Araştırmaya yalnızca kendisi için belirlenen sınırlar içinde izin veriliyor, ötesine geçmek için yeniden onay alınması isteniyordu.

Arien belgeyi okudu.

Kesindi.

Katıydı.

Ama en kesin dille yazılmış karar bile bir insanın niyetini değiştiremezdi.

BIO-AI nefret duymuyordu.

Aurelianlara zarar vermek için hiçbir nedeni yoktu.

Jesair’in kim olduğunu, Arien’in onun adını duyunca neden göğüs kemiğinin altında bir sıkışma hissettiğini bilmiyordu.

Yalnızca sorulara yanıt veriyordu.

Nefret onun hesaplarına girmemişti.

Soruların seçimine girmişti.

19. Haritasız Laboratuvarlar

İlk laboratuvar Amenia kıyısındaydı. Orada yıllardır hastalar için çalışılıyordu.

İkincisi kuzeyde, Elarion'un en iyi tıp üniversitelerinden birini barındıran bir devletteydi. İnsan sağlığı üzerine çalışıyordu.
Üçüncüsü yörünge halkasındaydı. Thaeron'un kapalı şehirlerinde yaşayanların güvenliğiyle ilgileniyordu.
Dördüncüsü Thaeron'daydı. Orada çalışanların yüzünü Arien hiç görmemişti.

Beşincisi bilinen anlamda bir laboratuvar değildi. Sağlık krizlerinin ekonomik sonuçlarını inceleyen bir sigorta analiz şirketiydi.
Altıncısı bilinmeyen bir salgın sırasında olağanüstü önlemlerin hukuki dayanağını inceliyordu.

Bu ekiplerin hiçbiri bir pandemi yaratmak için çalışmıyordu.

En azından önlerindeki belgelere göre.

Aménia'daki bilim insanları için yaptıkları iş iyileşmeyi anlamaya dönüktü. Başka bir yerde birinin çalışmalarına bambaşka bir gözle baktığını bilmiyorlardı.
Kuzeydeki laboratuvar insan bedenini anlamaya çalışıyordu. Elde ettiği sonuçların kimde ne anlam kazanacağından habersizdi.
Yörüngedeki ekip, Thaeron sakinlerini bilinmeyen hastalıklardan koruduğunu düşünüyordu.
Sigorta analistleri hastanelerin taşıyabileceği yükü, üretimdeki kayıpları ve bir bölgenin dışarıyla bağının kesilmesinin bedelini hesaplıyordu. Hastaların kendilerini hiç görmüyorlardı.
Hukukçular sağlık alanındaki olağanüstü hallerde devletlerin yetkileri üzerine genel bir çalışma hazırlıyordu.

Herkes kendi parçasını biliyordu.

Harita kimsede yoktu.

Arien'de vardı.

Çalışma ekranında bulgular üst üste katmanlar halinde duruyordu. Ortada henüz kusursuzca işleyen bir düzenek yoktu. Daha çok, olasılıkların, sınırların ve insanın yaralanabilirliğinin birikimiydi bu.

Bazı sonuçlar birbiriyle çelişiyordu.

Bazıları kesinlikten uzaktı.

Kimi laboratuvarlar ek dayanaklar olmadan ilerlemeyi reddetti. Kimileri zaman istedi.

Arien sabırsızlanıyordu.

Kael sabırsızlanmıyordu.

Buluşmalarından birinde, "Araştırmanın kendine göre bir ritmi vardır," dedi.

"Bana ritim değil, sonuç gerek."

"Size gerek olan, bir gün bu sonuçların karşısında durabilmek."

Kael yeniden para haritasını açtı. Son görüşmelerinden beri ekrandaki çizgiler Arien'in izleyemeyeceği kadar çoğalmıştı.

"Gereksiz yere karmaşık," dedi Arien.

"Burada gördükleriniz sizi rahatsız mı ediyor?"

"Biri çıkıp konuşabilir."

"Neyi anlatacak? Bildiğini mi?"

Kael haritada Vesta'nın adıyla anılan yeri gösterdi. Oraya bakarken sesi hiç değişmemişti.

"Neden Vesta?" diye sordu Arien.

"Çünkü onun da bu hikâyede bir yeri var."

"Para nereden geliyor?"

Kael ona baktı.

"Bilmeniz gerekiyor mu?"

Arien bir süre sustu.

"Hayır."

"Öyleyse sormayın."

Haritanın başka bir bölümünde Kars Kuşağı'ndan gelen bir akış göründü.

"Ya bu?"

"Kâr."

"Savaştan."

"Ticaretten."

“Tedarikçi şirketler uluslararası anlaşmalarla tanınan bir hükümete teknoloji sağlıyor.”

“Sonra da vakıf, o teknolojinin yaraladığı insanları tedavi ediyor.”

Kael arkasına yaslandı.

“Dünya dengeyi sever.”

Arien ona karşı bir tiksinti duydu.

Ahlaki bir tiksinti değil, daha çok kişisel bir şeydi. Kael insani acıdan tek bir kez irkilmeden söz ediyordu. Sanki insanlar da olsa olsa birer değişkendi. Arien hâlâ kendine bunları niçin yaptığını açıklamak zorundaydı. Jesair’e, Mareia’ya, Aurelianlara, eski bir haksızlığa ve kendi aşağılanmışlığına ihtiyacı vardı.
Kael’in hiçbir şeye ihtiyacı yoktu.

Mekanizma ona yetiyordu.

“Proje ne zaman kapanacak?” diye sordu Kael.

“Son model henüz elimizde değil.”

“Finansman ne zaman bitecek, onu soruyorum.”

“Tehlikeyi istediğim sınırda tutmanın mümkün olup olmadığını öğrendiğimde.”

Kael’in bakışı değişti.

“Sınırda.”

“Evet.”

“Bir yerde mi?”

“Bir halkta.”

Kael sessiz kaldı.

Arien devam etti:

“Uygarlığı yok etmekten bahsetmiyorum. Aurelianların ayrıcalıklı olmadığını, bedenlerine miras kalan şeyin bedelsiz bir armağan olmadığını, Jesair’in kendi halkını kurtaramadığını gösterecek kadar ağır bir krizden bahsediyorum.”
“Ya öbür kollar?”

“Onlara dokunmaması gerekiyor.”

“Gerekiyor mu?”

Arien kaşlarını çattı.

“Dokunmayacak.”

Kael laboratuvarların haritasına baktı.

“Doğa, siyasetin çizdiği sınırlara pek aldırmaz.”

“BIO-AI’ye bunun için başvuruyoruz.”

“Makine olasılık hesaplar. Dünyayı sizin niyetinizin içine kapatamaz.”

Arien öne eğildi.

“Jesair’i durdurmak isteyen sizdiniz.”

“Ben düşüncesini durdurmak istedim.”

“Jesair olmadan o düşüncenin sesi çıkmaz.”

“Şehitlerin sesi çoğu kez yaşayanlarınkinden gür çıkar.”

Arien kalktı.

“Şehit olmayacak. Işık vaat edip kendi soyunu bile koruyamamış bir adam olacak.”

Kael yüzünü inceledi.

“Bunu hâlâ onun yüzünden yapıyorsunuz.”

“Elarion’un dengesi için yapıyorum.”

“Elbette.”

Sözcük bir hakaret gibi çınladı.

Arien vedalaşmadan gitti.

Aynı gece laboratuvarlardan birinde bir dizi simülasyon daha tamamlandı. Ekibin başındaki kadın sonuçları okudu, kesin bir yargıya elvermediklerini kayda geçirdi. Daha fazla araştırma ve daha sıkı bir gözetim önerdi.

Rapor yazıldı.

Okundu.

Ne anlama geldiğini anlattığını düşünen herkes onu biraz başka türlü anlattı.

Arien’e tablolar ulaştı.

Çalışmayı yapan kadının kaygısı ona ulaşmadı.

Kimse yalan söylemedi.

Kimse sonuçları değiştirmedi.

Hakikat yalnızca yeterince çok elden geçmişti. Sonunda geriye tam da yolun sonundaki insanın görmeye ihtiyaç duyduğu şey kalmıştı.

Laboratuvarlar çalışmayı sürdürdü.

Her biri kendi ışığı altında.

Aralarında karanlık vardı.

Ve o karanlıkta haritayı tek bir insan tutuyordu.

20. Mareia'nın Kuşkusu

İlk başvuru Mareia Lioren'in dikkatini çekmedi.

Aurelianların yenilenme yetisine ilişkin, kimliklerden arındırılmış verilerle ilgiliydi. Araştırma projesinin usulüne uygun onayı, etik kurul görüşü ve tanınmış bir vakıftan mali desteği vardı.
Sağlık arşivlerine buna benzer yüzlerce başvuru gelirdi.

Tıp, onu düzenleyen yasalardan daha hızlı değişiyordu. Araştırmacılar yaşlanmayı durdurmanın, hasarlı organları yenilemenin, yaşamı önceki kuşakların hayal bile edemediği bir sınıra kadar uzatmanın yolunu arıyordu.
Aurelian ailelerinin soy kayıtları bu araştırmalarda son derece değerliydi.

Bazı soylarda bedenin kendini yenileme gücü sıradışıydı. Bazılarında belirli hastalıklar pek seyrek görülüyordu. Aile arşivleri yüzlerce yıl öncesine uzanıyor, sıradan sağlık veri tabanlarında bulunmayan bir kesinlik sunuyordu.
Mareia ilk başvuruyu onayladı.

İkinci başvuru dokuz gün sonra geldi.

Başka bir devletten gelmişti. Uzun ömür tedavilerinde karşılaşılan beklenmedik sonuçlarla ilgiliydi.

Onun da gereken bütün belgeleri tamdı.

Üçüncü başvuru biyolojik verilerin güvenliğini ele alıyordu.

Dördüncüsü sağlık krizlerinin toplumda bıraktığı farklı izleri.

Beşincisi bir hukuk çalışmasıydı. İnsanların, olağanüstü günlerde bile kendilerine ait kalacak nelere sahip olduğunu soruyordu.
Mareia, beşinci başvuruda birincide de gördüğü alışılmadık bir ifadeye rastlamasa, büyük olasılıkla bunları bir bütün olarak ele almayacaktı.
Kuşaklardan bize kalanı anlama sorumluluğu.

Mesleki bir yanlış yoktu.

Eşi benzeri görülmemiş bir söz dizisi de değildi.

Garip olan, belgelere bakılırsa ortak hiçbir yanı olmayan iki kuruluşun bunu kullanmasıydı.

Mareia eski başvuruları açtı.

Aynı ifade üçünde geçiyordu.

Her seferinde başka bir bölümde.

Birinde verilerin tanımında.

Birinde hukuki gerekçede.

Birinde teknik ekte.

Sanki birisi aynı cümleyi alıp çeşitli belgelere paylaştırmıştı.

Sonraki saatlerde kayıtların üst verilerini karşılaştırdı. Korumalı analizlerin içeriğine bakmadı. Buna yetkisi yoktu. Yalnızca kimin başvurduğunu, ne tür veriler istediğini, görüşü kimin verdiğini ve resmî amacın ne olduğunu görebiliyordu.
Projelerde tekrar tekrar Aurelian ailelerinin tarihi, sağlıkları ve bir kriz karşısında başlarına neler gelebileceğiyle karşılaştı.
Mareia kendisi için bir harita çıkardı.

Nerai'ninki gibi mali bir harita değildi.

Biyolojikti.

Bir ucunda soy arşivleri vardı.

Öbür ucunda varsayımsal bir sağlık krizi.

Aralarında hiçbir noktada birbirine değmeden yakınlaşan sorular.

"Yine bu saate kadar çalışıyorsun."

Jesair'in sesi arkasından geldi.

Mareia irkildi. İçeri girdiğini duymamıştı.

Küçük arşiv odasının kapısında duruyordu. Üzerinde sade, koyu renk bir giysi, elinde dumanı tüten iki kap vardı.
"Buraya nasıl girdin?"

"Kapıdan."

"Arşivin korumalı bölümüne diyorum."

"Giriş odasına geldim. Buraya beni sen aldın."

Masaya baktı. Dikkatini işine öyle vermişti ki bildirimi fark etmemişti.

Jesair içeceği ona uzattı.

“Nerai’ye bakarsan yemek yemeyi unuttuğunda sana hiç değilse yemeğe benzeyen bir şey getirmek gerekiyormuş.”

“Aranızda beni mi konuşuyorsunuz?”

“Yalnızca gezegenin güvenliğini ilgilendiren konularda.”

Mareia hafifçe gülümsedi, ama hemen yeniden ciddileşti.

Jesair masanın üzerinde duran katmanlara baktı.

“Ne oluyor?”

“Bilmiyorum.”

“Nerai gibi konuştun.”

“Belki ailede vardır.”

Karşısına oturdu.

Son haftalarda Jesair’i sağlık ve yurttaşlık konulu toplantılarda daha sık görür olmuşlardı. Nitra’daki konuşması yayılıyordu. Onu tartışmalara, üniversitelere, halk toplantılarına çağırıyorlardı. Kimileri onu daha adı bile olmayan bir hareketin önderi sayıyordu.
O bunu reddediyordu.

Ne kadar reddederse insanlar ona o kadar güveniyordu.

“Göster bana,” dedi.

Mareia başvuruları birer birer anlattı. Jesair sözünü kesmeden dinledi.

“Aralarında bağ olabilir mi?” diye sordu.

“Yeterince uzun bakarsan her şeyin arasında bir bağ olabilir.”

“Bu bir cevap değil.”

“Olabilir. Ama nasıl bir bağ, bilmiyorum.”

“İşi isteyen aynı mı?”

“Hayır.”

“Aynı vakıf mı?”

“Hayır.”

“Aynı laboratuvar mı?”

“Hayır.”

“Öyleyse aynı olan ne?”

Mareia biyolojik araştırma alanlarını gösterdi.

“Yön.”

Jesair bekledi.

“Bir düşün,” diye devam etti Mareia. “Burada birbirinden habersiz insanların emeği var. Her birinin kendine göre bir sorusu var, bir gerekçesi var. Ben bunlara baktığımda hepsinin ardında başka bir soru olabileceğini düşünüyorum. Ama o soruyu soran kişi ortada yok.”

“Bundan ne kazanır?”

“O yalnız kendisinin bildiği soruya bağlı.”

Jesair haritaya dikkatle baktı.

“Birinin Aurelianların incinecek bir yanını aradığını mı düşünüyorsun?”

Mareia hemen yanıt vermedi.

“Bence bu biçimde kötüye kullanılabilecek konuları araştırsınlar diye gereğinden çok insana para veriliyor.”

“Kim veriyor?”

“Onu göremiyorum.”

Mareia verilerin bir bölümünü kapatıp ona baktı.

Odanın yumuşak ışığında Jesair’in gözlerindeki altın halka neredeyse görünmüyordu. Yalnızca ince, dikkat etmeyenin farkına varmayacağı bir çizgi.

Arien ondan nefret ediyordu.

Bu düşünce ansızın geldi.

Mareia dairedeyken Arien’in yüzünü, bileğini sımsıkı kavrayan elini, Jesair’in adını söyleyişini hatırladı.

Sonra da iletiyi.

Kişisel kararlar hiçbir zaman kişisel kalmaz.

“Mareia?”

“Arien.”

Jesair kımıldamadı.

“Ne olmuş ona?”

“Bilmiyorum.”

“Bunun arkasında onun olduğunu mu düşünüyorsun?”

“Böyle düşünmek için bir nedenim yok.”

“Ama aklına geldi.”

“Evet.”

Jesair bir süre sustu.

“Mali kuruluşlarla çalıştığı için mi?”

“İnsanlara birer mekanizma gözüyle baktığı için. Ve sesindeki öfke dindiğinde ondan daha çok korkmaya başladığım için.”

Jesair kabı masaya koydu.

“Bunu Nerai’ye söylemeliyiz.”

“Kanıt olmadan mı?”

“Suçlama olarak değil.”

“Kardeşimi tanıyorum. Kanıtı olmayan bir soruyu önüne koyarsak kanıt aramaya başlar.”

“İşi de bu olsa gerek.”

Mareia ona baktı.

“Ya yanılıyorsam?”

“O zaman bir şey bulamaz.”

“Bir soruşturmadan koskoca bir hiç çıkmaz. En azından bir parça güven zedelenir.”

Jesair başını salladı.

“O zaman ona Arien’den söz etme. Projeleri göster.”

Mareia yeniden haritaya baktı.

“Ya hepsi masumsa?”

“O zaman inceler, dosyayı kapatırız. Hastaların adlarını vermeden.”

“Sağlık verilerini herkesin elinde delile dönüştürmek istemiyorum,” dedi Mareia.

“Katılıyorum. Nerai’ye yalnızca halka açık olan kısmı gönder.”

“Ama senin o sözün artık senden bağımsız yaşıyor. İnsanlar onu hiç kastetmediğin şeylere gerekçe yapıyor.”

“Biliyorum.”

“Bazıları siyasetçilerin sağlık bilgilerinin bile yayımlanmasını istiyor. Kimileri de özel hayatın yalnızca suçlulara sığınak olduğunu söylüyor.”
Jesair başını eğdi.

“Belki aradaki sınırı yeterince açık anlatamadım.”

“Anlattın. İnsanlar yalnızca duymak istedikleri kısmı duyuyor.”

Bir süre aralarına sessizlik yerleşti.

Sonra Mareia proje listesi dışında bütün katmanları kapattı.

“Yalnızca proje adlarını, başvuru sahiplerini ve kamuya açık finansman kaynaklarını göndereceğim.”

“Bir de soruyu.”

“Hangi soruyu?”

Jesair ışığı sönmüş haritaya baktı.

“Birbirinden ayrı bütün bunlar bir gün bir araya gelsin diye kim para ödüyor?”

Mareia bir ileti hazırladı.

Alıcı: Nerai Sael.

Konu: Araştırma başvuruları arasında olası bağlantı.

İletiye şunları yazdı:

Bu, bir usulsüzlüğün kanıtı değil. Ama bu projelerin ortak bir mali kaynağı ya da üzerlerinde karar yetkisi bulunan ortak kişiler var mı, bilmem gerekiyor. Ayrı ayrı anlamlılar. Birlikteyse kimin sorduğunu öğrenmeden dile getirmek istemediğim bir soruyu soruyorlar.
Listeyi ekledi.

Göndermeden önce duraksadı.

Jesair ona dokunmadı. Ne yapması gerektiğini de söylemedi.

Yalnızca orada kaldı.

Mareia iletiyi gönderdi.

Katman binasında Nerai’nin adının yanında bir bildirim yandı.

Birkaç bin kilometre ötede bir laboratuvarda iş günü bitti, bir rapor yazıldı.
Thaeron’da bir hesaplamanın son ışığı söndü.

Therinith’te bir adam önündeki son işi bitirdi.

Vesta işletmelerinden birinde çalışanlar gündelik hesaplarını kapattı.

Ve Arien Korveth dairesinde yalnız oturmuş, başka hiçbir yerde ortak bir harita oluşturmayan çizgilerin önünde birbirine yaklaşmasını izliyordu.

Henüz ortada hastalık yoktu.

İlk ateş henüz kimsenin bedenine düşmemişti.

Daha hiçbir şehir kapanmamış, hiçbir aile sevdiği birini bir hastanenin saydam tecrit duvarının gerisinde bırakmak zorunda kalmamıştı.

Şimdilik yalnızca para vardı.

Sorular.

Veriler.

Hesaplar.

Ve her biri, bir gün hangi cümlenin içine yerleşeceğini bilmeden işin küçücük bir parçasını yerine getirmiş bir sürü masum insan.

Felaket henüz bir bedene kavuşmamıştı.

Ama muhasebe defterleri tutulmaya başlamıştı bile.

21. Körlük Sınavı

Nerai, Mareia'nın iletisini geldikten yedi dakika sonra açtı.

Hâlâ Katman'daydı. Çalışanların çoğu gitmişti. Koridorlarda bir tek gece vardiyasındaki analiz ekipleri, güvenlik sistemleri ve akıllarına takılmış bir sorunun eve gitmelerine neden izin vermediğini kendilerine açıklayamayan insanlar kalmıştı.
Nerai bu sonunculardandı.

İletiyi bir kez okudu.

Sonra ikinci kez.

Üçüncü okuyuşunda Mareia'nın adını kaldırdı ve önünde yalnızca proje listesini bıraktı.

Yenilenme araştırmaları.

Sağlıkta beklenmedik farklılıklar.

Kuşakların mirası.

Genetik verilerin güvenliği.

Bir salgın karşısında sağlık sistemleri.

Aile arşivlerinin hukuken korunması.

Her maddenin kendi başvuru sahibi, kendi amacı, kendi finansmanı vardı. Hiçbiri kuşkuya gerekçe oluşturmuyordu. Kimi sorular modern tıbbın en önemli soruları arasındaydı hatta.
Nerai mali katmanları açtı.

Kayıtlarda birçok ad vardı. Nerai hangisinin bir karara karşılık geldiğini, hangisinin yalnızca bir imzadan ibaret olduğunu ayırt edemiyordu.

Her boşluğun kâğıt üstünde bir açıklaması vardı. Oysa bütün bu açıklamalar yan yana geldiğinde bile eksik olanı varsayımla doldurmaya hakkı yoktu.
Nerai ulaşabildiği bütün katmanları birleştirdi.

Masada bir harita belirdi.

Bir suç haritasına benzemiyordu.

Kırık cama benziyordu.

"Hâlâ burada mısın?"

Taren Voss, paltosunu omzuna atmış, kapıda duruyordu.

"Çoktan gittim," dedi Nerai. "Şimdi evdeyim."

Taren içeri girdi.

“Sen eve böyle mi gidersin?”

“Sus.”

Haritaya baktı.

“Ne arıyoruz?”

“Bilmiyorum.”

“Harika. En sevdiğim türden bir iş.”

Nerai ona Mareia’nın listesini, iletinin metnini eklemeden gönderdi.

Taren oturdu, maddeleri ağır ağır gözden geçirdi.

“Hepsi sağlık araştırması.”

“Hepsi değil.”

“Peki. Sağlık araştırmaları, hukuki incelemeler ve kriz modelleri.”

“Aralarındaki bağ ne?”

“Aurelianlar.”

“Biraz daha açık.”

Taren düşündü.

“Aurelianların kalıtsal nitelikleri.”

“Daha da açık.”

Bir an sessizlik oldu.

Sonra zaman çizelgesini gösterdi.

“Mesele yalnızca bu insanların özellikleri değil. Sistemin tepkisi de var.”

Nerai başını salladı.

“Birisi yalnızca Aurelianları merak etmiyor. Bir felaketin ortasında uygarlığın onlara nasıl davranacağını da merak ediyor.”

Taren arkasına yaslandı.

“İnsanları korumaya yönelik bir araştırma olabilir.”

“Olabilir.”

“Uzun ömür tedavileriyle ilgili olabilir.”

“Olabilir.”

“Doğal bir salgına hazırlık olabilir.”

“Olabilir.”

“Senin söylemek istemediğin şey de olabilir.”

Nerai ona baktı.

Taren, Mareia’nın son cümlesini gösterdi.

“Dile getirmek istemediği soru.”

Nerai iletiyi kapattı.

“En kötü açıklamadan yola çıkmaya hakkımız yok.”

“Ama doğru mu diye bakmaya hakkımız var.”

“Ancak elimizde veri varsa.”

“Var mı?”

Nerai haritanın karanlık yerlerine baktı.

“Verileri göremediğimize dair verilerimiz var.”

Katman devletler arasındaki mali hareketleri karşılaştırabiliyor, ama dilediği hesabı keyfince açamıyordu. Korumalı her akış için hukuki bir gerekçe lazımdı. Her fon için ayrı bir başvuru. Her devlet için başka bir hukuk dili.
Bir soru böylece yirmi başvuruya dönüşebiliyordu.

Her başvurunun kendi gerekçesi olmalıydı.

Ve tam da bu gerekçeydi Nerai’nin henüz elinde olmayan.

“Bir de aynı kişilerin karar yetkisi var mı, ona bak,” dedi.

Taren yönetim kurulu üyelerini, dış danışmanları, denetçileri ve fon yöneticilerini karşılaştırmayı başlattı.
Sistem binlerce bağlantı buldu.

Kimileri anlamlıydı.

Çoğu değildi.

Aynı denetçiler yüzlerce vakfa çalışıyordu. Aynı hukuk büroları uluslararası fonların yarısını temsil ediyordu. Yöneticilerin birden fazla kurulda yer alması zaten işlerinin gereğiydi.
Ne kadar çok veri açarlarsa o kadar çok ilişki buluyorlardı.

Ve ne kadar çok ilişki bulurlarsa hangisinin bir anlam taşıdığını ayırt etmek o kadar güçleşiyordu.

"Katman'ın sorunu bu," dedi Taren. "Bütün gezegene bakınca herhangi iki insanın arasında yalnızca birkaç sözleşme var."

"İşte bu yüzden bağlantı aramıyoruz."

"Ya ne arıyoruz?"

"Yön."

Nerai görünümü değiştirdi.

Şirket adlarını kaldırdı.

Proje adlarını kaldırdı.

Devletleri kaldırdı.

Yalnızca satın alınan hizmetlerin türleri kaldı.

Aile arşivleriyle çalışma.

Yaşam bilimleri.

Laboratuvar çalışmaları.

Sağlık teknolojisi.

Hastanelerde kriz hazırlığı.

Olağanüstü hallerde yetki incelemeleri.

Bir sağlık felaketinin toplumsal etkilerinin değerlendirilmesi.

Taren şakayı bıraktı.

"Böyle bakınca daha kötü görünüyor."

"Böyle bakınca başka görünüyor."

"Hepsinin parasını bir kişinin ödediğini bilseydik—"

"Bilmiyoruz."

"Birinin sonuçları bir araya getirdiğini bilseydik—"

"Bilmiyoruz."

"Ne için kullanacağını bilseydik—"

"Bilmiyoruz."

Nerai gözlerini kapadı.

Kafasının içinde Jesair'in konferansta söylediği cümleyi duydu.

Pay gözlerimiz kapalıyken hesaplanamaz.

O gün evrensel temel gelirden söz ediyordu.

Değerden.

Adaletten.

Şimdiyse önünde toplumun yine gözleri kapalı hesaplamaya çalıştığı başka bir şey duruyordu.

Tehlike.

"Nihai sahiplerin kimliklerinin ivedilikle açıklanmasını isteyelim," dedi Taren.

"Neye dayanarak?"

"Projelerin çakışmasına."

"Çakışma suç değil."

"Genetik verilerin kötüye kullanılma riskine."

"Kötüye kullanıldığını gösteremedik."

"Ne yapacağız öyleyse?"

Nerai yanıt vermedi.

Gezegenin üç saat dilimi ötesinde Arien Korveth, başlığı çoğu kişiye açıp da içine bakmayacakları kadar sıkıcı gelecek bir raporun karşısında oturuyordu.
Sağlık Krizlerinde Kurumlar Arası Eşgüdüm Aksaklıklarının İncelenmesi.
Raporu Xanos'ta kriz yönetimi üzerine uzmanlaşmış bir şirket hazırlamıştı. Analistlerin önündeki olay varsayımsaldı. Arien'in onda kendi tasarısının gölgesini göreceğini nereden bilebilirlerdi?
Bilinmeyen bir hastalık.

Birden çok devlet.

Felaketin yükünü daha ağır taşıyan aileler.

Ayrı hukuk düzenleri.

Ayrı sağlık sistemleri.

Ayrı siyaset gelenekleri.

Görevleri, Elarion'un böyle bir felaket karşısında kendini nasıl anlayacağını araştırmaktı. Analistler çalışmalarını bir kamu hizmeti sayıyordu.

Gerçek bir hastalık ortaya çıkmadan önce sistemin eksiklerini bulmak istiyorlardı.

Sonuç iç açıcı değildi.

Sağlık sistemlerinin göreceği işaretler vardı.

Hastaneler kendi kapılarından giren insanları tanıyacaktı.

Aile arşivlerinde ise her kaydın ardında korumaya yemin ettikleri bir insan duracaktı.
Devletler karar vermekte duraksayacaktı.

Kimi hastaları korumak için.

Kimi kendi itibarını korumak için.

Siyasetçiler doğruluğundan emin olmadıkları bir suçlamayla insanların üzerine damga vurulmasından çekinecekti.
Ayrımcılık üzerine geçmiş tartışmalar düşünülürse bu anlaşılırdı.

Ama bu varsayımsal olayda kararsızlığın bir bedeli vardı.

Arien tahminleri okuyordu.

İlk kuşku.

İlk haber.

İlk uyarı.

Gerçeğin herkesin önünde dile getirilişi.

İlkiyle sonuncusu arasında bir boşluk vardı.

Bekleyiş.

Bazı olasılıklarda daha da uzun bir bekleyiş.

Arien arkasına yaslandı.

Sistemin her parçası tam da hangi iş için yapılmışsa onu yapıyordu.

Yapay zekâ örüntüleri tanıyor, hekimler hastaları koruyordu.

Yasalar özel hayatı koruyordu.

Aksaklık, ancak bunlar bir araya geldiğinde ortaya çıkıyordu.

Makine örüntüleri tanıyordu.

Hekim hastasını koruyordu.

Arşiv aileyi koruyordu.

Memur hukuka uygunluğu koruyordu.

Siyasetçi toplumu panikten koruyordu.

Ve bütün bu korumaların ortasında kimsenin bütün hakikati söylemeye cesaret edemediği bir zaman açılıyordu.

Raporun kenarında analistlerin uyarısı yer alıyordu:

Bir halkı vaktinden önce bir hastalığın adıyla anmaya başlamak, insanları damgalanmaya ve şiddete açık bırakabilir. En çok yardıma ihtiyaç duydukları anda onları sağlık hizmetinden bile yoksun kılabilir.

Arien bu cümlede durdu.

Ahlaken doğruydu.

Buna rağmen Arien'in niyetinde hiçbir şey değişmedi.

Kael haber vermeden geldi.

Arien'in dairesine, yalnızca o mekân değil, orada yaşayanların zamanı da kendisine aitmiş gibi girdi.

Arien raporu kapatmadı.

Kael başlığı okudu.

"Bir felaketin karşısında insanlar nasıl davranacak, onu mu merak ediyorsunuz?"

"Güven içinde olabilecekler mi, onu."

"Elbette."

Kael sonuçları gözden geçirdi.

Yüzü hiç değişmiyordu, ama alışıldığından daha yavaş okuyordu.

"Bu satırlarda tehlikeyi gören insanlar var," dedi.

"Görecek."

"Kaygı duyanlar."

"Evet."

"Demek sizin gibi düşünmüyorlar."

Arien raporun bir başka bölümünü gösterdi.

"Kaygı duymakla sorumluluk üstlenmek aynı şey değil."

Kael önündeki çizelgeye baktı.

"Demek sınadığınız, hastalık değil."

“Değil.”

“Kurumların kendi kararlarıyla yüzleşebilecek cesareti var mı, onu sınıyorsunuz.”

Arien belli belirsiz gülümsedi.

“Neye inandıklarını sınıyorum.”

“Kurallar geçmişteki başarısızlıkların sonucudur.”

“Gelecektekinin de nedeni olacaklar.”

Kael ona döndü.

“Sistemin güçsüzlüğünü kendi niyetinizin mazeretiyle karıştırmamaya bakın.”

“Bana sistemin niyeti olmadığını siz öğrettiniz.”

“Yok zaten. Sizin var.”

Arien raporu kapattı.

“Neden geldiniz?”

Kael bir süre ona baktı.

“Vakıflara Katman’dan sorular geldi.”

Arien’in parmakları masanın üzerinde durakladı.

“Ne tür sorular?”

“Şimdilik genel. Gerçek sahipler. Yöneticiler arasındaki bağlar. Finansman örtüşmeleri.”

“Nerai.”

“Büyük olasılıkla.”

“Bir şey biliyor mu?”

“Göremediğini biliyor.”

Arien kalktı.

“Bu yetmez.”

“Bazen körlüğünün farkına varmak, görmenin başlangıcıdır.”

“Onu durdurabilir misiniz?”

“Bir kurumun soru sormasını yasaklayamam. O sorulardan korktuğumu ilan etmiş olurum.”

Arien pencereye yürüdü.

Ayaklarının altında Nitra uzanıyordu. Binlerce ışık, milyonlarca insan, ulaşımı, enerjiyi, üretimi, hava durumunu, sağlığı ve güvenliği ölçen sistemler.
Neredeyse her şeyi gören bir uygarlık.

Ve o sırada birinin, kendi ölümünü anlamasının ne kadar süreceğini ölçtüğünden habersizdi.

"Mareia," dedi Arien.

Kael karşılık vermedi.

"Bunu o başlatmış olmalı."

"Neden?"

"Soy arşivlerini tanıyor."

"Sizi de tanıyor."

Arien hızla ona döndü.

Kael sakin bir sesle devam etti:

"Şiddet uygulayan birini tanıyan insan, bazen onun niyetini bir analistten önce görür."

"Ben şiddet uygulayan biri değilim."

Kael ona baktı.

Bakışında küçümseme yoktu.

Bu daha kötüydü.

"Değilim," diye tekrarladı Arien.

"Öyleyse birinin kararlarınızı incelemesi sizi rahatsız etmez."

"Kararlarım koruma altında."

"Siz de tam buna güveniyorsunuz."

Kael gitti.

Arien pencerenin önünde kaldı.

Çalışma ekranında analiz yeniden açıldı.

Bir bekleyiş.

Uygarlığın göreceği şeyle söylemeye cesaret edeceği şey arasında yitireceği zaman.

O sırada Katman'da Nerai ilk başvuruları gönderdi.

Therinith'e.

Xanos'a.

Aménia'nın iki devletine.

Thaeron'un bilgi işlem merkezleri idaresine.

Her birinin hukuki dili farklıydı, çünkü her devlet korunan bilgilerin açıklanması için başka bir gerekçe tanıyordu.
İlk cevaplar o gece geldi.

Proje yerel yasalara uygundur.

Nihai mülkiyet sahibinin açıklanması gerekmemektedir.

Ticari ilişki gizlilik kapsamındadır.

Hesaplamalarda kişiyi doğrudan tanımlamaya elverecek veriler bulunmamaktadır.

Yakın bir tehlikenin varlığı kanıtlanmamıştır.

Taren cevapları birer birer okudu.

"Hepsi haklı."

"Evet," dedi Nerai.

"Yine de buna inanmıyorsun."

Nerai, Mareia'nın biyolojik haritasıyla kendi mali haritasına baktı.

Yan yana duruyorlardı.

Aralarında sağlığı, mülkiyeti, araştırmayı, ticareti ve özel hayatı koruyan yasalar vardı. Bu yüzden bütünüyle birleştirilmelerine izin yoktu.
Her yasa korunmayı hak eden bir şeyi koruyordu.

Nerai birkaç yıl sonra bütün gezegenin önünde yeniden soracağı soruyu ilk kez o an kendine sordu:

Ya bütün korumalarımız bir araya gelip bizi kendisinden korumaları gereken insanın sığınağına dönüşürse?

Cevap için henüz erkendi.

Ama Arien cevabı çoktan biliyordu.

Zaman açılırdı.

Pek fazla değil.

Tam yetecek kadar.

22. İstisnalar

Her yasanın bir sınırı vardır.

Hemen her sınırın da bir kapısı.

O kapının adı kimi zaman ivedi kamu yararıdır.

Kimi zaman araştırmanın gereği.

Kimi zaman yaşamı koruma.

Kimi zaman devletin güvenliği.

Kapılar suçlular geçsin diye açılmaz. Hiçbir yasa, ona harfi harfine uymanın yarardan çok zarar getireceği durumların hepsini öngöremediği için açılır.
Hastane yanarken kurtarma görevlisi, sağlık bilgilerinin aktarılması için her hastadan ayrı ayrı onay istemez.

Salgın tehlikesi baş gösterdiğinde laboratuvarlar olağan araştırma koşullarına göre daha hızlı bilgi paylaşabilir.
Thaeron'da hayati bir sistem çöktüğünde teknisyenlere normalde göremeyecekleri verilere geçici erişim izni verilir.
İstisna, hayatın kuraldan daha karmaşık olduğunu yasanın da teslim etmesiydi.

Kael Thorne kapıların bir özelliğini daha bilirdi.

Her iki taraftan da açılabilirlerdi.

Nitra'nın güney ucundaki bir hukuk bürosunda dokuz uzman oturuyordu. İleride bir sağlık krizi çıkarsa kurumların ne yapmasına izin verileceğini tartışıyorlardı. Kael'in kendilerinden bir beklentisi olduğundan habersizdiler.
Her birinin önünde ayrı bir soru vardı.

Bir grup hasta haklarıyla ilgileniyordu.

Bir başkası, dünyalar arası işbirliğiyle.

Bir diğeri, hekimlerin sorumluluğuyla.

Dördüncüsü, tıbbi araştırmanın hukukuyla.

Beşincisi, halkın tehlike anındaki haklarıyla.

Bunların hiçbiri yasadışı değildi.

Tam tersine.

Geçmiş salgınlardan sonra bu tür incelemelere ihtiyaç duyuluyordu. Elarion teknoloji bakımından zengindi, ama hukuk düzenlerinin temeli, hastalıkların hükûmet kararlarından daha yavaş ilerlediği çağlarda atılmıştı.
Hukuk ekibinin başında Ilyra Senn vardı.

Selenitti. Ömrünü sağlık hukukuna vermişti. Gençliğinde, iki hastanenin hangi hukuki gerekçeyle bilgi paylaşabilecekleri konusunda anlaşamadığı bölgesel bir salgında babasını kaybetmişti.
Kötü bir kuralın da hastalık kadar öldürücü olabileceğine inanıyordu.

İşi bu yüzden kabul etmişti.

İlk toplantıda ekibine, "Bizim işimiz," demişti, "kriz günü insanlar ölürken kırk devletin karşılıklı form yollamasına engel olmak."
Odadaki hiç kimsenin buna itirazı olamazdı.

Birkaç hafta içinde geçici istisnaların çerçevesi ortaya çıktı.

Verilere ancak belirli bir amaçla erişilecekti.

Her kullanım kayda geçecekti.

Veriler, iznin kapsamını aşacak biçimde birleştirilemeyecekti.

Sonuçlardan kişilerin kimliği anlaşılamayacaktı.

Proje bittiğinde istisnalar da sona erecekti.

Ilyra bir koşul daha ekledi.

Hiçbirinin, alınan kararların birlikte doğuracağı sonuçlar konusunda sorumluluktan kaçınamaması gerektiğini yazdı.
Bu cümleyi taslağa ekleyip işi veren kuruluşa gönderdi.

İki gün sonra belge geri geldi.

Koşulun ifadesi değiştirilmişti.

Yeni metin aynı güvenceyi verecekmiş gibi okunuyordu. Ama artık o güvenceyi vermiyordu.
Ilyra iki cümleyi yan yana koydu.

Fark küçüktü.

Kendi yazdığı cümlede bir yükümlülük vardı.

Yenisinde yalnızca bir ihtimal kalmıştı.

Ve bir ihtimalin kimseyi korumaya yetmediğini biliyordu.

“Bu bölümü kim değiştirdi?” diye sordu.

Büro görevlisi belgenin işlem geçmişini açtı.

“Vakfa dışarıdan görüş bildiren bir danışman.”

“Adı?”

“Sözleşme gereği gizli.”

“Hukukçu mu?”

“Uluslararası yatırım danışmanı.”

Ilyra arkasına yaslandı.

“Bir yatırım danışmanının sağlık alanındaki istisnalar hakkında görüş bildirmekle ne işi var?”

“Yazdığınız koşulun bağımsız araştırmaya zarar verebileceğini düşünüyor.”
Makul bir gerekçeydi.

Ilyra da araştırmacıların daha çalışmalarının başında zan altında kalmalarını istemezdi. Ama savunmak istediği insanların bir gün kimden yardım isteyeceğini de bilmek zorundaydı.
Ilyra değişikliği reddetti.

Vakıf yeni bir gerekçeyle geri gönderdi.

Ilyra bir kez daha reddetti.

Üçüncü sefer artık tartışmalı konuda bir sonuca varılmadığı bildirildi.

Çerçevenin geri kalanı onaylandı.

Güvence kaldırılmamıştı.

Yalnızca ertelenmişti.

Katman’ın binasında Nerai’ye ilk fondan yanıt geldi.

Sorulan kişinin kimliği açıklanmayacaktı. Gönderdikleri mektuba bakılırsa bunun hukuki bir gerekçesi vardı.
İkinci devlet, dile getirilen kuşkuyu fazla genel bulduğunu bildirdi.
Thaeron’dan gelen yanıt da aradığı adı vermiyordu. Hesaplama merkezinde kimsenin ona verecek başka bilgisi yokmuş.
“Bir merkez kendi müşterisini nasıl tanımaz?” diye sordu Mareia.

Görüntüsü Nerai'nin masasının üzerinde asılıydı. Evindeydi, ama arkasında soy arşivinin katmanları hâlâ açıktı. O da yine gece boyu çalışmıştı.

"Tanıdığı biri var," diye karşılık verdi Nerai.

"Ya o?"

"Aradığım cevap onda değilmiş."

"Peki o?"

"Beklememizi söylüyorlar."

"Ya vakıf?"

"Orada da bana cevap veren yok."

"Nerai."

"Bilmiyorum."

Mareia gözlerini indirdi.

"Demek bir yere varamadık."

"Vardık. En az dört projenin belgelerinde birbirini andıran ifadeler bulduk. Vesta soruşturmasından tanıdığımız adlar yeniden karşımıza çıktı. Thaeron'da yapılan bazı hesaplamalardan da haberimiz var."

"Bir de bütün bunların masum olabileceğini biliyoruz."

"Evet."

"Arien'in adı?"

Nerai bir an sustu.

"Hiçbir yerde yok."

Mareia başını salladı ama yüzünde bir rahatlama belirtisi yoktu.

"Neden ondan kuşkulandığını tam olarak anlat bana," dedi Nerai.

"Sana yazdım."

"İnsanları birer mekanizmaymış gibi tanıdığını yazdın."

"Öyle tanır."

"Bu yetmez."

"Biliyorum."

"Elimde somut şeyler olmalı."

Mareia kalkıp pencereye gitti. Ardında geceye gömülmüş Nitra, köprülerin ışıklarıyla dilim dilim bölünmüş nehir görünüyordu.

"Birlikteyken her şeyi bilmek isterdi. Neredeyim. Kiminleyim. Bir şeyi niye söyledim. Niye sustum. Derdinin bilgiyle ilgisi yoktu. Kafasında kurduğu resme yerleştiremeyeceği hiçbir şey kalmasın isterdi."

Nerai sustu.

"Onu terk ettiğimde önce yalvardı," diye sürdürdü Mareia. "Sonra öfkelendi. Sonra beni suçladı. Sonunda da vazgeçti."

"Seni aramaktan mı?"

"Hayır. Kaybettiğini geri isteyen biri gibi konuşmaktan."

"Peki nasıl konuşuyordu?"

Mareia döndü.

"Bir gün anlayacağıma karar vermiş biri gibi."

Nerai o cümleyi not etti.

"Jesair'den söz etti mi?"

"Evet."

"Onu tehdit etti mi?"

"Açıkça değil."

"Mareia."

"Jesair gibiler, aldıkları kararları herkese mal edip bedelini başkalarına ödetiyorlar, dedi. Aurelianların kendilerini ayrıcalıklı görmelerinin neye mal olacağının bir gün anlaşılacağını söyledi."

Görüntünün dışında oturan Taren başını kaldırdı.

Nerai bir bakışla ona sessiz kalmasını işaret etti.

"Neden bunu daha önce söylemedin?" diye sordu.

"Çünkü bir kadının eski sevgilisinden her kuşkulanışı bir soruşturmaya dönüşsün istemedim. Bir de kendi korkumu başkalarının projelerine yüklüyor olmaktan korktum."

"Korku kanıt değildir," dedi Nerai.

Mareia başını salladı.

"Ama insana bir yön gösterebilir."

“Evet.”

Nerai bu sözcüğü tartarak söyledi.

Onun işinde iki türlü yanılgı vardı.

Biri, hiçbir şey yapmamış birinden kuşkulanmaktı.

Öteki, sırf bir tabloya dökülemeyen kişisel bir deneyimden doğdu diye bir kuşkuyu bir kenara itmekti.

Çözümleme, insanı önyargıdan korumalıydı.

Ama şiddet hesap defterlerine geçmedikçe onu yaşamış birinin bildiklerinin hiçbir değeri yokmuş gibi de davranmamalıydı.

“Arien hakkında soruşturma açmayacağım,” dedi Nerai. “Henüz.”

Mareia dudaklarını sıktı.

“Ama projelerin birlikte doğurduğu riski incelemeye alacağım. Onun adını anmadan.”

“Ya sistem onu göstermezse?”

“O zaman bildiğim, şimdi bildiğim kadar olacak.”

“Göremediğin.”

“Evet.”

Bağlantı kesilince Taren biraz daha yaklaştı.

“Onun yaptığını düşünüyorsun.”

“Mareia’nın ondan korkmak için somut nedenleri olduğunu düşünüyorum.”

“Bu bir cevap değil.”

“Çünkü bende cevabı yok.”

Nerai kuşku uyandıran bağlantıları geçici olarak incelemek için bir başvuru hazırladı.

Mali kayıtlarla araştırma amaçlarını ve Aurelian arşivlerine erişime ilişkin kamuya açık bilgileri karşılaştırmak için izin istiyordu.

Başvuru, sağlık verilerinin kendisini kapsamıyordu.

Biyolojik bulgular gizli kalacaktı.

Nerai yalnızca soruları kimin finanse ettiğini ve yanıtların tümünü değerlendirme hakkının kime verildiğini bilmek istiyordu.

Başvurusunu üst kurula iletti.

Yanıt sabah geldi.

Hukuki dayanak yetersiz.

İncelenen projeler farklı yargı alanlarına girmektedir. Ortak bir amaç güttüklerine dair kanıt yoktur.

Nerai cümleyi tekrar tekrar okudu.

Ortak bir amaç güttüklerine dair kanıt yoktur.

Oysa projelere bir arada bakma yetkisi verilmeden, ortak bir amaçları olduğunu nasıl kanıtlayabilirdi?

“Kısırdöngü,” dedi Taren.

“Hayır.”

Nerai ayağa kalktı.

“Döngünün hiç değilse bir merkezi vardır. Bu, merkezin varlığını bile kabul etmeyen bir sistem.”

O sırada hukuk bürosunda Ilyra Senn çerçeve metnin son hâlini imzalıyordu.

İçine sinmemişti.

Ekteki görüş yazısına şunları ekledi:

En büyük tehlike bir istisnanın tek başına kötüye kullanılması değildir. En büyük tehlike, hukuka uygun kararların bir araya geldiğinde neye hizmet ettiğini hiçbir denetim merciinin görememesidir.

Görüşü kayda alındı.

Vakıf onu teslim aldı.

Hukuki çerçeve onaylandı.

İstisnaların kapıları açıldı.

Her biri iyi bir gerekçeyle.

Bir kapı açılmıştı.

Bir başkası da.

Her birinin eşiğinde bir insan duruyor, kendi verdiği kararın hesabını verebileceğini düşünüyordu.

Hiçbiri uzağı göremiyordu.

Hiçbiri ardında ne kalacağını bilmiyordu.

İstisnaların hiçbiri tek başına felakete açılmıyordu.

Ancak peş peşe dizildiklerinde açıldı o yol.

Bir kapı.

Ardında bir kapı daha.

Onun da ardında bir başkası.

Ve en sonda, adı hiçbir anahtarın üzerine yazılmamış bir insan.

23. Son Ödeme

Son ödeme en küçüğüydü.

Son ödemenin amacı çok daha sıradandı.

Alıcısının adı tek başına Arien'in niyetine ilişkin hiçbir şey söylemiyordu.

Öncekilere benzemiyordu.

Yalnızca sıradan bir işlem ücretiydi.

Tutarı, Vesta'nın büyükçe bir işletmesinin bir günlük cirosundan azdı.

Bir yer adı: Saranstan.

Bir başka kaydın köşesinde yörünge halkasının adı.

Amaç yasaya uygundu.

İnsan sağlığı için ayrıldığı söylenen küçük bir meblağ.

Hastanelerin, sigortacıların, devletlerin, hatta vakıfların kayıtlarında da buna benzer sayısız kalem bulunurdu. Herkes kriz gününde hastaların gereksindiklerine zamanında kavuşmasını isterdi.
Bunda hiçbir olağandışılık yoktu.

Bir şey dışında. O ödeme olmasa Arien'in haritası eksik kalacaktı.

Thorne Hanesi'nin mali koordinatörü ona teyit mesajı gönderdi.

Her şey hazır.

Arien mesajı okuyup kapattı.

Bir zamanlar Mareia ile yaşadığı dairede oturuyordu.

Mareia gittikten sonra onun seçtiği eşyaların çoğunu kaldırtmıştı. Hepsini birden değil. Önce bitkileri. Sonra pencerenin yanındaki resmi. Ardından da hep çarptığı o alçak masayı. Mareia'ya göre sorun masada değil, onun önüne bakmayı bir türlü beceremememesindeydi.
Bir tek kâse kalmıştı.

Sıradan, koyu mavi, ağzı eğri büğrü bir kâse. Mareia onu Nitra'nın eski mahallesindeki pazardan almıştı. Kusurunu gizlemeye çalışmadan kusurlu oluşunu sevdiğini söylerdi.
Arien onu hiç kullanmazdı.

Mareia'yı hatırlatan bir şeyle yan yana yaşayabildiğine kanıt olsun diye orada bırakmıştı.

Oysa kâse tam tersinin kanıtıydı.

Duvarda bir bildirim belirdi.

Mareia Lioren yüz yüze görüşmek istiyor.

Arien uzun uzun baktı.

Sonra gülümsedi.

Mesajı açtı.

Aurelianlarla ilgili araştırma projeleri hakkında seninle konuşmam gerek. Kuzey kıyısındaki halk bahçesinde buluşalım. Yarın, güneş battıktan sonra.
Satırlarda bir yakarış yoktu.

Korku da.

Arien mesajı bir daha okudu.

Tek bir zayıf noktası olmayan cümleler yazmasına hep hayranlık duymuştu. Sanki her sözcüğü önce önüne koyar, dört bir yanına bakar, ancak ondan sonra başkalarının da onu görmesine izin verirdi.
Kabul etti.

Ertesi gün kuzey kıyısındaki bahçe neredeyse bomboştu.

Bahçede Elarion'un dört bir yanından getirilmiş ağaçlar yetişirdi. Kimine özel hazırlanmış toprak, kimine tam kararında nem gerekirdi, kimini de buraların kışından korumak şarttı. Bahçe, bir uygarlığın doğada asla yan yana boy atmayacak varlıklara bile ortak bir yurt yaratabileceğinin kanıtıydı.
Mareia suyun kıyısında bekliyordu.

Arien gelirken gözleri onun ellerindeydi.

Yumrukları sıkılı değildi.

Acele etmiyordu.

Yüzünde onun en çok korktuğu ifade vardı. Zamanın kendisinden yana işlediğine inandığı için istediğini o anda zorla almaya ihtiyacı kalmamış birinin dinginliği.
"Mareia."

"Arien."

Ondan birkaç adım ötede durdu.

"Benimle bir daha buluşmak isteyeceğini hiç sanmazdım."

“Ben de.”

“Jesair burada olduğunu biliyor mu?”

Mareia vücudunun gerildiğini hissetti.

Ansızın değil.

Eskiden nasıl gerilirse öyle.

Teninin hafızasıyla.

“Jesair’i konuşmaya gelmedim.”

“Elbette.”

“Sağlık arşivlerinde Aurelianların sağlığı ve olası bir salgının sonuçları üzerine bir dizi projeye rastladık.”

Arien hafifçe kaşlarını çattı.

“Ee?”

“Bazılarını, senin çalıştığın mali kuruluşlarla ilişkili vakıflar finanse ediyor.”

“Ben yüzlerce kuruluşta çalıştım.”

“Tam da öyle.”

“Bu bir suçlama mı?”

“Bir soru.”

“Sor.”

Mareia gözlerinin içine baktı.

“Aurelian soyları üzerine araştırmaları sen mi finanse ediyorsun?”

“Hayır.”

Cevabı fazla çabuk vermişti.

Şaşıran biri gibi değil.

Bu soruyu çoktan kendi kendine sormuş biri gibi.

“Dolaylı yoldan para sağlıyor musun?”

“Bir zamanlar çalıştığım bütün fonların nelere para verdiğini bilemem.”

“Koruma Vakıflarından herhangi birinde karar yetkin var mı?”

“Hayır.”

Bu doğruydu.

Mareia bunu anladı.

Ve tam da bu yüzden geri adım atmadı.

“Peki o yetkiye sahip olanları etkileyebilir misin?”

Arien gülümsedi.

“Bu da pek tuhaf bir hukuk kavramı.”

“Hukuki bir soru sormuyorum.”

“Öyleyse neyi soruyorsun?”

“Seni.”

Yüzündeki gülümseme silindi.

“Nihayet.”

“Eskiden aramızda olanları yeniden açmaya gelmedim.”

“Hayır. Beni terk etmiş olmanın şimdi dönüp bakınca kaçınılmaz görünmesine yetecek kadar kötü biri olup olmadığımı öğrenmeye geldin.”
“Bana vurduğun gün kaçınılmazdı zaten.”

Arien gözlerini kaçırdı.

“Her şeyi hep tek bir ana indirgiyorsun.”

“Hayır. O anı öncesinde ve sonrasında olanların içinde eritmeye çalışan sensin.”

“Çünkü insan tek bir andan ibaret değildir.”

“Ama bazı anlar kim olduğunu gösterir.”

Bahçeden bir rüzgâr geçti. Ayrı kıtalardan gelen ağaçların yaprakları aynı anda kımıldadı, her birinden başka bir ses çıktı.
Arien bir adım yaklaştı.

Mareia geri çekilmedi, ama eli farkında olmadan kişisel iletişim aygıtına kaydı.

Arien fark etti.

“Benden hâlâ korkuyorsun.”

“Evet.”

Cevap ona dokundu.

Bir karşı çıkış beklemişti.

Bir suçlama beklemişti.

Belki horgörü bile.

Böylesine yalın bir gerçek beklememişti.

“Yine de yalnız geldin.”

“Yalnız değilim.”

Arien çevresine bakındı.

“Jesair mi?”

“Hayır.”

Mareia bahçeyi, kamunun güvenlik sistemlerini, uzaktaki insanları gösterdi.

“Dünya.”

Arien kısaca güldü.

“İkinizde de tam bundan nefret ediyorum.”

“Neyden?”

“Dünyanın sizden yana olduğundan bu kadar emin olmanızdan.”

“Dünya kimseden yana değil.”

“Ama sırf görünür olmak sizi koruyacakmış gibi davranıyorsunuz.”

“Korumalı da.”

“İnsanlar gördükleri her şeyi anlayamaz.”

“Ben de onun için soruyorum.”

Arien’in sesi sertleşti.

“Sormakta geç kaldın.”

Mareia kımıldamadı.

“Neyi sormakta?”

“Kişisel kararların kişisel kalıp kalmadığını.”

“Bana bu cümleyi daha önce de yazdın.”

“Hâlâ da anlamadın.”

“Öyleyse anlat.”

Arien ona baktı.

Gözlerinde pişmanlık yoktu.

Sonunda dünyayı onun gördüğü gibi görmesine duyduğu ihtiyaç vardı.

“Çekip gittin,” dedi. “Jesair’i seçtin. Sonra ikiniz değerin gölgede yürümemesi gerektiğini, büyük olan her şeyin görünür olması gerektiğini, benim gibi insanların ellerini göstermesi gerektiğini anlatmaya başladınız.”

“Jesair senden söz etmiyordu.”

“Etmesi gerekmiyordu.”

“Peki bunun Aurelianlarla ilgili araştırmayla ne ilgisi var?”

Arien sustu.

“Sen ne yapıyorsun?” diye sordu Mareia.

“Sistemlerinizin izin vermediği hiçbir şey.”

“Bu bir cevap değil.”

“İhtiyacın olan tek cevap bu.”

“Arien.”

“Ömrünüz boyunca o altın halkanıza baktınız ve ayrıcalıklı olduğunuzun kanıtını gördünüz.”

“Ben onda hiçbir zaman öyle bir şey görmedim.”

“Senin görmene gerek yoktu. Başkaları senin yerine gördü.”

“Kim?”

“Jesair’i, kadim bir hakikat geri dönecekmiş gibi bekleyenler. Sizin soyunuzun bütün gezegene nasıl yaşayacağını söylemeye hakkı olduğunu düşünenler.”

“Jesair onu bir efsaneye dönüştürmek isteyen herkesi geri çevirir.”

“Onu tam da bu yüzden daha çok seviyorlar.”

Mareia içinin ürperdiğini hissetti.

Elinde somut hiçbir şey yoktu.

Yalnız Arien’in böylesine hazırlıklı oluşu.

Onun daha başladığından bile haberdar olmadığı bir konuşmanın son sözü gibi duran onca cümle.

“Ne olacak?” diye sordu.

Arien bir an kendine hâkim olamadı.

“Evleriniz birer birer kapanmaya başladığında belki sonunda kişisel karar diye bir şey olmadığını anlarsın.”

O cümleden sonra her şey sustu.

Mareia suyu duyuyordu.

Rüzgârı.

Kendi soluğunu.

Arien'in ağzından kaçanı.

"Neden kapansınlar ki?" diye sordu.

Arien'in yüzü değişti.

Belli belirsiz.

Ama Mareia onu tanırdı.

"Genel anlamda söylüyorum."

"Hayır."

"Toplumsal sonuçlardan söz ediyorum."

"'Evleriniz' dedin."

"Aurelianların siyasi haneleri. Soylara ait kurumlar."

"Birer birer."

"Lafın gelişi."

"Sen öyle konuşmazsın."

Arien biraz daha yaklaştı.

"Kendine dikkat et, Mareia."

Bu kez Mareia geri çekildi.

Güçsüzlükten değil.

Aralarında yeniden bir mesafe olsun diye.

"Bu bir tehdit mi?"

"Bir uyarı."

"Neye karşı?"

Arien ağzını açtı.

Sonra kapadı.

Yüzünde bir an eskiden tanıdığı adamı gördü. Onun gözünde nasıl göründüğünü bütünüyle denetleyememeye katlanamayan adamı. Söylediği cümlenin artık görünür olduğunu anlayınca onu geri yutmak isteyen adamı.

"Kurduğunuz dünyanın sonuçlarına karşı," dedi sonunda.

Mareia bir süre daha ona baktı.

"Ne yaptığını bilmiyorum," dedi. "Ama artık gelecekten korkmadığını biliyorum. Ondan, sanki biliyormuşsun gibi söz ediyorsun."

Arkasını döndü.

"Mareia."

Durdu ama dönmedi.

"Jesair seni her şeyden koruyamaz."

"Bunu yapabileceğini hiç söylemedi."

"Kendi halkını bile koruyamayacağı gün gelip çattığında bu sözümü hatırla."

Mareia yoluna devam etti.

Koşmadı.

Ancak ilk ağaç kümesini geçip de Arien'in gözünden kaybolunca elleri titremeye başladı.

Nerai'yle bağlantı kurdu.

Onun ses vermesini beklemedi.

"Haklıydın," dedi Nerai selam yerine. "Oraya tek başına gitmemeliydin."

"Aurelianların evlerinin kapanmaya başlayacağını söyledi."

Hattın öbür ucuna sessizlik çöktü.

"Aynen öyle."

"Tam olarak ne dedi?"

Mareia cümleyi tekrarladı.

Sonra ikincisini.

Jesair seni her şeyden koruyamaz.

Kendi halkını bile koruyamayacağı gün.

Nerai sözleri not etti.

"Kaydımız var mı?"

“Yok. Kamu güvenlik sistemi tehlikeli davranışları saptıyor. Şiddet yaşanmadıkça özel konuşmaları kaydetmiyor.”

“Sana dokundu mu?”

“Hayır.”

“Tehdit etti mi?”

“Beni uyardığını söyledi.”

“Onu tutuklamaya yetmez bu.”

“Onu tutuklamanı istemiyorum.”

“Peki ne istiyorsun?”

Mareia güney takımadalarından getirilmiş bir ağacın altında durdu. Geniş yaprakları ışığı kesiyordu, altı neredeyse zifiri karanlıktı.

“Parayı bulmanı.”

Nerai bağlantıyı kapatır kapatmaz Katman’a gelen yanıtların hepsini açtı.

Taren masasına geldi.

“Ne oldu?”

“Acil bir tedbir kararı gerek.”

“Ne için?”

“Ortak amaçları açıklığa kavuşana dek projeleri geçici olarak durdurmak için.”

“Bir adamın sözüne dayanarak mı?”

“Finansmanlarıyla gizli bir bağı olabilecek bir adamın sözüne dayanarak.”

“Olabilecek.”

“Evet.”

Taren, Mareia’nın bildirdiklerini okudu.

“Üst kurul bunu onaylamaz.”

“O zaman sağlık denetimine gideriz.”

“Onlar da elde sağlık açısından bir tehlike bulgusu yok der.”

“Etik komisyonu.”

“Projeler onaylandı der.”

“Devletlerarası savcılık.”

“Ortada bildiğimiz bir suç yok der.”

Nerai ona baktı.

“Peki bir felaket henüz suça dönüşmeden kimin kapısı çalınır?”

Taren cevap vermedi.

Nerai olağanüstü bir başvuru hazırladı.

Projelerin haritasını ekledi.

Mali bağlantıları.

Mareia’nın ifadesini.

Projelerin bir arada doğurabileceği riske ilişkin incelemeyi.

Başvuruyu üst kurula, sağlık denetimine ve genetik hakları koruma dairesine gönderdi.

Aurelian verilerine yeni erişimlerin geçici olarak durdurulmasını, henüz ödenmeyen tutarların dondurulmasını istedi.

Sistem başvuruyu kabul etti.

Acil işlemler arasına aldı.

Ön değerlendirmenin yetmiş iki saat içinde yapılması öngörülüyordu.

Bu arada yörünge halkasında son ödeme kabul edildi.

Sistem işlemin bilgilerini okudu.

Gerekli hesapları yaptı.

Kayıtları gözden geçirdi.

İşlemi onayladı.

Geri çevirmek için bir neden bulmamıştı.

Birkaç saniye sonra işlem bitmişti.

Her şey hazır.

Teyit Arien’e bahçeden döndükten az sonra ulaştı.

Mareia’nın yıllar önce dairesine getirdiği koyu mavi kâsenin önünde duruyordu.

Tek bir hareketle kâseyi masadan aşağı attı.

Kâse yere düştü.

Kırılmadı.

Sekti, devrildi, yan yatıp kaldı.

Arien ona giderek büyüyen bir öfkeyle baktı.

Kâsenin kusuru bile onun darbesinden sağ çıkmıştı.

Kael'le çağrı beklemeden bağlantı kurdu.

Kael'in görüntüsü çalışma masasının üstünde belirdi.

"Mareia biliyor."

"Neyi biliyor?"

"Bir şeyler hazırlandığını."

"Aynı şey değil."

"Katman'a gitmiş."

"Onu biliyoruz."

"Onunla buluştum."

Kael'in yüzündeki dinginlik bozulmadı.

"Neden?"

"Cevap istiyordu."

"Verdiniz mi?"

"Hayır."

"Ne söylediniz?"

Arien sustu.

Kael soruyu tekrarladı.

Bu kez daha yavaş.

Arien evlerin kapanmasıyla ilgili cümleyi söyledi.

Kael kımıldamadı bile.

"Siz bir aptalsınız."

"Bir şey kanıtlayamaz."

"İnsan bir şeyi yalnızca kanıt yoluyla bilmez."

"Proje hazır."

"Bu bir cevap değil."

"Son ödeme geçti."

Kael ona baktı.

“Durdurun.”

Arien donakaldı.

“Ne?”

“Ne kaldıysa durdurun. Bırakın ortalık yatışsın.”

“Yapamayız.”

“Biraz para kaybederiz.”

“Para değil mesele. Bazı kararları geri almanın bedelini göze alamayız artık.”

Kael gözlerini yumdu.

Arien onu tanıdığından beri ilk kez yorgun görünüyordu.

“Ne büyüklükte bir şeye onay verdiniz?”

“Ben herhangi bir büyüklüğe onay vermedim.”

“Benimle oyun oynamayın.”

“Modellerin sınırları var.”

“Nasıl sınırlar?”

“Amaç bir kriz.”

“Kaç kişi?”

“Tam olarak belirlenemez.”

Kael görüntüye doğru eğildi.

“Kaç?”

Arien cevap vermedi.

O sessizlikte Kael, bilmek istediğinden fazlasını anladı.

Arien’e ilk kapıyı açan kendisiydi.

Vakıfları onun hizmetine veren kendisiydi.

Onu bu kadar ileri taşıyan kendisiydi.

Hazırladıkları krizin Jesair’in siyasi gücünü kırıp şeffaflığı yasalaşmadan durduracağına kendini inandırmıştı.

Nefretle dolu bir adama bilerek yardım etmişti.

Yalnız, nefrete bunca olanak ve zaman verildiğinde ne kadar ileri gidebileceğini kabul etmeye yanaşmamıştı.

“Durdurun,” diye tekrarladı.

“Hayır.”

“Bu bir rica değildi.”

“Harita artık yalnız sizin elinizde değil.”

Kael’in yüzü sertleşti.

“Benim adamlarım olmasaydı elinizde hiçbir şey olmazdı.”

“Adamlarınız işlerini yaptılar bile.”

Kael son bir şeyi daha anladı.

Arien’in artık ona ihtiyacı yoktu.

Bağlantı kesildi.

Katman’ın binasında, ekranda Nerai’nin olağanüstü başvurusu parlıyordu.

Hukuki değerlendirme bekliyordu.

Yanı başında, masada, tek tek bakınca her biri açıklanabilen onca küçük ödemeyi gösteren para haritası duruyordu.
Nerai, yanılıyorsa hem araştırmalara hem kurumlara hem de masum insanlara zarar verebileceğini biliyordu.

Yanılmıyorsa yetmiş iki saat çok uzun olabilirdi.

Ne olacağını bilmiyordu.

Nerede olacağını bilmiyordu.

Nasıl olacağını bilmiyordu.

Tek bildiği, bir zamanlar Mareia’nın bileğini sıkmış olan adamın, henüz kimsenin o kapıları kapatmak için bir nedeni yokken Aurelianların kapanacak evlerinden söz ettiğiydi.
Ve gezegenin hesaplarında bir yerde, az önce son ödeme geçmişti.

24. İlk Ateş

Çocuğun adı Elan'dı.

Altı yaşındaydı. Altın halkası yalnızca ağladığında ya da bir şeye var gücüyle odaklandığında görünürdü.

Annesi halkayı ilk kez doğumdan hemen sonra gördüğünü söylerdi. Doktorlar bunun olanaksız olduğunu, Aurelianların bu işaretinin çocuklarda genellikle daha sonra belirdiğini söylemişti.
Ama o emindi.

Anneler kanıtlanamayan şeylerden de emin olurlar.

Auriola'nın kıyısında küçük bir kentte yaşıyorlardı. Evleri ne tanınmış bir haneye aitti ne de eski Aurelian efsanelerinin izini sürenlerin uğradığı bir yerdi. Aydınlık bir mutfağı, küçük bir bahçesi, anne babasının onca ikazına rağmen Elan'ın üzerine nakliye gemileri çizdiği bir duvarı olan sıradan bir evdi.
O sabah Elan kalkmak istemedi.

Annesi onu örtüsünün altında büzülmüş buldu.

"Elan."

Çocuk gözlerini açtı.

Altın halka ışıl ışıldı.

Her zamanki gibi ince ve belli belirsiz değildi.

Gözbebeğini kesintisiz, parlak bir çizgiyle çevreliyordu.

"Üşüyorum," dedi.

Teni yanıyordu.

Evin sağlık sistemi ilk ölçümleri yaptı. Yüksek ateş. Hızlı nabız. İltihap göstergelerinde hafif sapmalar.
Önerilerin tonu sakindi.

Sıvı alımı.

İstirahat.

İki saat sonra yeniden muayene.

Yörede o sırada mevsime özgü birkaç yaygın hastalık görülüyordu. Elan'da ilk bakışta ciddi bir duruma işaret eden belirti yoktu.
Annesi yine de aile hekimini aradı.

"Halkası çok parlak," dedi.

Doktor gülümsedi.

"Ateşi çıkınca olur."

"Böyle olmaz."

"Her ateş birbirine benzemez."

"O bir Aurelian."

"Biliyorum."

"Bir ilgisi olamaz mı?"

Doktor bir an sustu.

"Neyle?"

Annesi cevap veremedi.

Elinde bir hastalık adı yoktu.

Başka vaka da yoktu.

Yalnızca kendinden iyi tanıdığı bir çocuğu vardı.

Doktor daha ayrıntılı bir inceleme istedi.

İki saat sonra Elan daha da halsizdi.

Sağlık sistemi izlem düzeyini yükseltti.

Dördüncü saatte hastaneye nakli önerdi.

Ambulans modülü sessizce geldi. İki sağlık görevlisi koruyucu giysi içindeydi. Bilinmeyen bir salgından korktukları için değildi bu. Nedeni belirsiz ateşi olan her hastada aynı giysileri kullanırlardı.
Elan'ın annesi de onunla gitti.

Babası kapıda kalıp modülün uzaklaşmasını seyretti.

Çocuğun odasında, duvarda maviyle çizilmiş gemiler kaldı.

Hastanede Elan'a bir vaka numarası verildi.

AUR-N-77104.

İlk harfler Aurelian anlamına gelmiyordu.

Bölgenin ve hastanenin koduydu.

İnsanların ancak sonradan dönüp baktıklarında fark edecekleri küçük ironilerden biriydi bu.

Tıbbi yapay zekâ onun durumunu önceki milyonlarca vakayla karşılaştırdı.

Bire bir örtüşen bir vaka bulamadı.

Bu olağandışı değildi.

İnsan bedeni neredeyse sonsuz çeşitlilikte sapma gösterirdi ve bunların çoğu yeni bir hastalık anlamına gelmezdi.

Sistem geçici bir kategori açtı:

Tanımlanamayan akut iltihabi yanıt.

Vakayı bölgesel izleme birimine iletti.

Alarm olarak değil.

Bir veri olarak.

Yüz seksen kilometre ötede yaşlı bir kadın aynı gün ateşler içinde uyandı.

Aurelian'dı.

Yalnız yaşıyordu.

Evindeki sistem durumunu sıradan bir enfeksiyon olarak değerlendirip dinlenmesini önerdi.

Nitra'da genç bir adam yoğun halsizlik şikâyetiyle hastaneye başvurdu. Annesi karma soydan, babası Aurelian'dı. Altın halkası seyrek görünürdü.

Sağlık görevlileri halkayı fark etmedi.

Sarur'da iki kız kardeş hastalandı.

Başka bir devlette iş yolculuğundan dönen bir adam.

Vakalar aynı yerde ortaya çıkmamıştı.

Hastaneleri aynı değildi.

Doktorları aynı değildi.

Her sistemde ayrı ayrı duruyorlardı.

Tıbbi yapay zekâ belirtilerini görüyordu.

Soy arşivleri kökenlerini biliyordu.

Ulaşım sistemleri nereye gittiklerini biliyordu.

Bankalar Aurelianların kökenini araştıran projelerin ödemelerini biliyordu.

Ama bütün bu verileri yan yana koymaya kimsenin yetkisi yoktu.

Henüz.

Katman'da Nerai olağanüstü başvurusunun karşısında oturuyordu.

Göndereli on saat olmuştu.

Üç merciden biri ek bilgi istemişti.

İkincisi başvurunun alındığını doğrulamıştı.

Üçüncüsü bir komisyon toplayacağını bildirmişti.

Taren masaya iki bardak içecek koydu.

"Git uyu."

"Hayır."

"Başvurunla ilgileniyorlar."

"İlgilenmek karar almak demek değil."

"Burada oturarak hukuki süreleri kısaltamazsın."

"Sorun da o süreler zaten."

"Belki de sırf insanları senden koruyorlar diye sorun ediyorsun o süreleri."

Nerai ona baktı.

Taren oturdu.

"İçinde kuvvetli bir his var diye bütün hesapları açmak isteyen bir memurdan."

"Bütün hesapları açmak istemiyorum."

"Biliyorum. Ama yasa, senden sonra yerine gelecek herkes sen olacakmış gibi yazılamaz."

Nerai bardağı aldı.

"İşte tam da bu yüzden verilere kimin baktığı görülebilmeli."

"Jesair gibi konuşuyorsun."

"Gezegen nüfusunun üçte birini bekleyebilecek tehlikeyi kimin finanse ettiğini araştırmaya hakkı var mı diye kurumların aralarında anlaşmasını on saattir bekleyen biri gibi konuşuyorum."

Taren bankaların son bildirimlerini açtı.

“Yeni bir işlem var.”

Nerai başını kaldırdı.

“Vakıflarla ilgisi var mı?”

“Olabilir.”

“Taren.”

“Vesta soruşturmasında adına rastladığımız şirketlerden biri küçük bir ödeme yapmış.”

“Ne için?”

“Sağlık hizmetleriyle ilgili bir gider.”

“Hangi proje adına?”

“O bilgi ticari sır.”

Nerai zaman çizelgesini açtı.

Ödeme, Mareia’nın Arien’le buluşmasından az önce geçmişti.

“Olağan bir hazırlık olabilir,” dedi Taren.

“Olabilir.”

“Vakıflar sağlık güvenliği için çalışıyor.”

“Biliyorum.”

“Önceki salgınlardan beri buna benzer giderler sıradan sayılıyor.”

“Biliyorum.”

“O zaman niye öyle bakıyorsun?”

Nerai haritayı büyüttü.

Onca isim.

Onca dosya.

Bir oda, başka bir oda.

Bir masada bekleyen bir imza.

Bir başkasında yarım kalmış bir soru.

Ve şimdi bu son ödeme.

“Çünkü artık hepsi aynı yöne bakıyor.”

Taren sustu.

“Elimizde bir hastalık yok,” dedi sonunda.

“Yok.”

“Bir sağlık uyarısı yok.”

“Yok.”

“Bütün bunların birbiriyle ilgili olduğuna dair bir kanıtımız yok.”

“Yok.”

“Öyleyse durdurabileceğimiz bir şey de yok.”

Nerai gözünü haritaya dikti.

“Başka bir sistem olsa bütün bu eylemleri görünce uyarı verirdi.”

“Nasıl bir sistem?”

“Henüz var olmayan bir sistem.”

Mareia önceden haber vermeden bağlandı.

Görüntüsü sallanıyordu, sanki yürüyordu.

“Nerai.”

“Ne oluyor?”

“Soy arşivine olağanüstü bir talep geldi.”

“Kimden?”

“Auriola’daki hastaneden. Nedeni bilinmeyen bir ateşle yatan bir çocuk var.”

Taren görüntüye doğru eğildi.

“Tek bir çocuk mu?”

“Şimdilik.”

“Neden soy bilgilerini istiyorlar?”

“Altın halkası alışılmadık derecede belirgin. Doktorların anlam veremediği bazı bulgular var.”

Nerai bir anda zihnindeki bütün düşüncelerin durduğunu hissetti.

“Herhangi bir şeyden olabilir,” dedi Taren.

Mareia başını salladı.

“Biliyorum.”

“Aurelian çocuklarının ateşi çıktığında işaretleri belirginleşir.”

“Biliyorum.”

Nerai saate baktı.

"Vaka ne zaman ortaya çıkmış?"

Mareia saati söyledi.

Son ödemeden birkaç saat sonraydı.

Zamanların birbirine yakınlığı hiçbir şey kanıtlamıyordu.

Nerai bunu biliyordu.

Elarion'da her saat milyarlarca ödeme yapılır, binlerce insan hastalanırdı. Yeterince büyük iki haritayı üst üste koyarsanız birbirine yakın zamanda gerçekleşmiş olaylar mutlaka bulurdunuz.

"Hastaneden vakayı devletlerarası izleme birimine bildirmesini iste," dedi.

"Bölgeye bildirdiler zaten."

"Devletlerarası birime."

"Sistem tek hastaya dayanarak buna izin vermez."

"O zaman istisnayı soy arşivi istesin."

Mareia ona baktı.

"Hastanın soy kimliğini bölgenin dışında açıklamak için hukuki gerekçemiz yok."

Cümle aralarında asılı kaldı.

Nerai son aylarda kim olduklarını bilmediği araştırmacılara verilmiş onca istisnayı düşündü.

Şimdi bir Aurelian çocuğu bilinmeyen bir ateşle hastanede yatarken yasa, başka vakaları arayabilecek sistemden onun soyunu gizliyordu.

Bu koruma yerindeydi.

Çocuk kamuya açık bir veri değildi.

Soyu devletin malı değildi.

Hastalığı bütün bir soy kolunun izlenmesine gerekçe olmamalıydı.

Yine de Nerai birilerinin bu sınırı onlardan önce gördüğünü seziyordu.

"Başvuruyu yap," dedi. "Ben de mali incelememle destekleyeceğim."

"Mali incelemenin hastayla ilgisi yok."

"Bilmediğimiz şey de tam bu."

“Nerai, şüpheli finansmanı elimizde kanıt olmadan tek bir Aurelian çocuğunun hastalığıyla ilişkilendirirsek paniğe yol açabiliriz.”
“Ya ilişkilendirmezsek?”

Mareia cevap vermedi.

Auriola’daki hastanede Elan uyuyordu.

Annesi odanın saydam duvarının yanı başında oturuyordu. Doktorlar henüz onu oğlundan tümüyle ayırmamıştı, ama korumalı alanda kalmasını istemişlerdi.
Elan uyandı.

“Anne.”

Annesi avucunu duvara dayadı.

“Buradayım.”

“İçeri gelsene.”

“Birazdan.”

“Üşüyorum.”

“Biliyorum.”

“Neden eve gidemiyorum?”

Annesi, kendileri öyle hissetmedikleri hâlde çocuklarına güven vermek isteyen bütün anne babalar gibi gülümsedi.
“Yalnızca neyin olduğunu bulmaları gerek.”

Elan eline baktı.

“Altın olduğum için mi?”

Annesinin soluğu kesildi.

“Hayır.”

“Okulda halka bazen hasta olur dediler.”

“Kim dedi?”

“Biri.”

“Halka bir hastalık değil.”

“Peki niye bu kadar parlıyor?”

Bilmiyordu.

Öteki elini de duvara dayadı.

“Çünkü vücudun savaşıyor.”

“Kazanacak mı?”

“Evet.”

Hiç duraksamadan cevap verdi.

Anneler daha sonucu belli olmayan şeylerden de emin olurlar.

Bu sırada bölgesel tıbbi yapay zekâya dördüncü vaka ulaştı.

Ardından beşinci.

Kentler ayrı.

Yaşlar ayrı.

Bulgular birbirine benzer.

Sistem zayıf bir istatistiksel bağ saptadı.

Ortak bir kalıtsal özellik olasılığı.

Ama uyarıyı halka açık bir alarm olarak yayımlamadı.

Önce coğrafyadan, çevreden ya da tanı yöntemlerinden kaynaklanan yanılgıların elenmesi gerekiyordu.

Geçmişteki ayrımcılık vakalarından sonra, küçük bir örnekleme dayanarak bir soy kolunu risk etkeni ilan etmek yasaklanmıştı.
Bu yüzden sistem ek veri istedi.

Hastanelerden biri verileri sağladı.

İkincisi hastanın onayını bekliyordu.

Üçüncüsü farklı bir veri standardı kullanıyordu.

Dördüncüsü, genetik özelliklerin sınırlar arasında otomatik olarak karşılaştırılmasına izin vermeyen bir devlete bağlıydı.
Makine şeklin hatlarını seçiyordu.

Yasa çizgiyi çizmesine izin vermiyordu.

Gece geç saatte Jesair’e Auriola’dan haber geldi.

Elan’ın ailesini tanıyordu. Yakından değil, ama bir soy toplantısında altın halkanın sıradan gözlerden daha güzel şeyler görüp görmediğini soran o çocuğu hatırlayacak kadar.
Jesair o gün ona gözlerin renklerine göre değil, insanın bakmaya gösterdiği cesarete göre gördüğünü söylemişti.

Şimdi Davionların evinin penceresinde durmuş Elan'ın annesini dinliyordu.

"Beni yanına bırakmıyorlar," dedi kadın.

"Tecritte mi?"

"Şimdilik tedbir amaçlı."

"Doktorlar ne diyor?"

"Bilmiyorlarmış."

Sesinde Jesair'in tanıdığı bir şey vardı.

Panik değil.

Paniğin hemen eşiği.

"Geliyorum," dedi.

"Hayır."

Cevap sert çıktı.

"Sen Aurelian'sın."

Jesair sustu.

"Bağışla," dedi kadın. "Ben yalnızca... Ya bu bir şeyse... Bilmiyoruz ki."

"Anlıyorum."

"Elan seni sordu."

"Yanında olduğumu söyle."

"Ama değilsin."

Jesair pencerenin camına dokundu.

Dışarıda Auriola karanlığa gömülmüştü. Eski evler, vadiler, soy arşivleri ve gözlerinde altın halka taşıyan kuşakların gelip geçtiği yollar.

"Bazen insan bulunduğu yerden de bir başkasının yanında olabilir," dedi.

Bağlantı kesilince yalnız kaldı.

Bir an gözlerinin önünde bir görüntü belirdi.

Bu kez gördüğü ne hastaneydi ne Elan.

Önünde saydam duvarlarla bölünmüş uzun bir koridor açıldı.

Her birinin ardında bir insan yatıyordu.

Her birinin ardında bir insan yatıyordu.

Yatakların üzerinde altın halkalar parlıyordu.

Binlercesi.

Sonra milyonlarcası.

Görüntü silindi.

Jesair pencere pervazına tutundu.

“Hayır,” dedi boşluğa.

Kime cevap verdiğini bilmiyordu.

Katman’da bir sağlık uyarısı belirdi.

Kamuya açık değildi.

Bir ön uyarıydı.

Bölgesel sistem, ortak bir kalıtsal özellikle bağlantılı olabilecek vakalarda olağandışı bir kümelenme saptamıştı. Ek doğrulama gerekiyordu.
Nerai uyarıyı görmedi.

Mali denetim dairesinin sağlıkla ilgili ön uyarılara erişim hakkı yoktu.

Mareia yalnızca bir kısmını gördü.

Soy arşivine hastaların birbiriyle akraba kollardan gelip gelmediğini doğrulama talebi ulaşmıştı.

Hastaneler kendi hastalarını görüyordu.

Her sisteme bütünden bir parça düşmüştü.

Nerai’nin önündeki ekranda hazırlıkların mali haritası parlıyordu.

Mareia’nın önündekinde soruların biyolojik haritası.

Sağlık ağında ilk hastaların haritası.

Aralarında yasalar, yargı alanları, izinler ve kimsenin her şeyi birden görmemesi için iyi gerekçeler duruyordu.
Sabah Elan’ın ateşi hâlâ düşmemişti.

Açıklanamayan vakaların sayısı yediye çıktı.

Öğleden sonra on ikiye.

Elarion Güneşi batmadan başka bir devlette ilk çocuk hastalandı.

Sistemde ayrı bir vaka olarak kayıtlıydı.

Ailesinin yanında bir adı vardı.

Tarihte henüz yoktu.

İnsanlar sonradan Üçte Bir'in başladığı anı arayacaklardı.

Kamuya yapılan ilk açıklamayı göstereceklerdi.

Auriola'nın kapatılmasını.

Sağlık ağının Aurelianların adını andığı günü.

Saydam duvarların ardındaki ilk kenti.

Oysa felaketler toplumun onlara ad verdiği gün başlamaz.

Daha önce başlar.

Masum insanlara sorulan, yanıtının ağırlığını onların bilmediği bir soruda.

Her bankanın usulüne uygun bulduğu bir ödemede.

Canı korusun diye konmuş bir istisnada.

Bir düzen sezip verileri birleştirmeye yetkisi olmayan bir makinede.

Haritayı tek başına bilen bir insanda.

Ve bir çocuğun henüz kimsenin tarihin bir parçası saymadığı ateşinde.

Elan gözlerini açtı.

İçlerindeki altın halka öncekinden de parlaktı.

Saydam duvarın ardında annesi duruyordu.

Üç parmağını duvara koydu.

Çocuk elini kaldırıp öbür taraftan aynı şeyi yaptı.

Tenlerinin arasında cam kaldı.

İlk duvar.

Henüz tek bir ev kapanmamıştı.

Ama ilk oda kapanmıştı bile.

III. Kısım: Altın Halka Vebası

25. Auriola'nın Evleri

Sabaha sayıları yirmi üçe çıkmıştı.

Sağlık sistemlerinin tam olarak sınıflandıramadığı bir ateşle yatan yirmi üç insan.

Yirmi biri Aurelian'dı.

Birinin babası Aurelian'dı ama kendisinde altın halka hiçbir zaman kesin olarak görülmemişti.

Sonuncusu bir kadındı ve soy arşivi onun hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Auriola dışında doğmuş, soyunu hiçbir zaman açıklamamıştı.
Her hastanede vakalar farklı görünüyordu.

Birinde bir çocuk yatıyordu.

İkincisinde yaşlı bir kadın.

Üçüncüsünde iki kardeş.

Dördüncüsünde birkaç gün önce yörünge halkasında çalışmış bir adam.

Sağlık sistemleri hastalar arasında adlarına, ırklarına ya da soylarına göre bağ kurmuyordu. Belirtilerine, çevreye, zamana ve bilinen risk etkenlerine bakıyordu. Elarion'da insanın soyu en hassas bilgiler arasında sayılır, ancak açık bir tıbbi gerekçe varsa kullanılabilirdi.
Bu gerekçe henüz doğrulanmamıştı.

Dolayısıyla sistem var olduğunu varsayamazdı.

Auriola'daki hastanede Elan artık konuşmuyordu.

Uyumuyordu. Gözleri açık, tavandaki ışığı izliyordu ama sorulara yalnızca parmaklarıyla cevap veriyordu. Bir parmak evet demekti. İki, hayır.
Annesi saydam duvarın ardında duruyordu.

"Beni duyuyor musun?"

Bir parmak.

"Bir yerin ağrıyor mu?"

İki.

“Üşüyor musun?”

Bir.

Değerleri değiştikçe sağlık görevlileri tedavisini değiştiriyordu. Her müdahaleyi sistem değerlendiriyor, milyonlarca vakayla karşılaştırıyor ve bir doktor gözden geçiriyordu.
Kimse gözü kapalı hareket etmiyordu.

Yine de kimse neyle mücadele ettiğini bilmiyordu.

Elan elini kaldırdı.

Üç parmağını duvara dayadı.

Annesi de aynı şeyi yaptı.

Aralarında cam, hava ve annesinin içeri girmesine izin vermeyen bir kural vardı.

“Buradayım,” dedi.

Çocuk gözlerini yumdu.

O gün ilk evler kapanmaya başladı.

Devletin emriyle değil.

Önce kendi istekleriyle.

Aurelianların eski soy evlerinin kendi sağlık kuralları vardı. Bazıları daha hastalıkların yavaş yayıldığı, insanların soy duvarlarının saflığı dış dünyadan ayırabileceğine inandığı çağlardan kalmaydı. Modern çağda daha çok simgesel olarak uygulanırlardı.
Şimdi o eski kapılar gerçekten kapanıyordu.

Aileler çocuklarını okula göndermeyi bıraktı.

Çalışanlar evde kaldı.

Evin sistemleri ateşi, kan değerlerini ve altın halkadaki değişimleri ölçüyordu.

Kamusal ağlarda ilk göz görüntüleri belirdi.

İris fotoğrafları.

Büyütülmüş altın çizgiler.

İnsanlar onları karşılaştırıyor, farkları arıyor, halkanın daha geniş, daha parlak ya da kesintili göründüğü yerleri işaretliyordu.
Sağlık görevlileri gözün görünüşünden güvenilir bir tanı konulamayacağını söyleyip durdu.

Kimse dinlemiyordu.

Korku, gözle görülür işaretleri sever.

Mareia öğleden önce Auriola'ya vardı.

Jesair onu Davionların evinin önünde bekliyordu. Üzerinde koruyucu giysi yoktu, yalnızca yerel kuralların öngördüğü açık renkli, sade bir maske takmıştı.

"Buraya gelmemeliydin," dedi Mareia.

"Burada yaşıyorum."

"Ne demek istediğimi biliyorsun."

Jesair vadideki kapalı evlere baktı.

"Tam şimdi gitmem gerekiyorsa bu ev hiçbir zaman benim olmamış demektir."

"Mesele ev değil."

"Biliyorum."

"Mesele sensin."

"Ben de Aurelian'ım."

"Tam da bu yüzden."

Mareia ona doğru bir adım attı.

"Bu bizim soyumuza yönelmiş bir şeyse, sen herkesten fazla tehlikedesin. Bilinen en eski soydan geliyorsun. Bunun tam olarak ne anlama geldiğini bilmiyoruz."

"Belki de hiçbir anlama gelmiyordur."

"Belki de her şey demektir."

Jesair ona sakince baktı.

"Nerai beni ikna etmeni mi söyledi?"

"İkna edemezsem buraya gelip seni sürükleyerek götüreceğini söyledi."

"İşte onu görmek isterdim."

"Ben istemezdim."

Jesair'in yüzünden gülümseme silindi.

Mareia, Auriola'ya doğru baktı.

"Arien, daha bir tek vakadan haberimiz yokken evlerin kapanacağından söz etti."

"Biliyorum."

"Eğer bunda parmağı varsa..."

“Elimizde bir kuşku var.”

“Benim elimde kuşkudan fazlası var.”

“Sen bir insanı tanıyorsun.”

“Az şey mi bu?”

“Hayır. Ama dünyayı durdurmaya yetmedi.”

Mareia gözlerini yere indirdi.

Jesair eline dokundu.

“Bu senin suçun değil.”

“Nereye gittiğini görüyordum.”

“Ve gördüğünü söyledin.”

“Geç kaldım.”

“İlk ateşten önce söyledin.”

“Yeterince erken değilmiş.”

Jesair karşı çıkmanın anlamı olmadığını biliyordu. O haklı olduğu için değil. Çünkü burada suçluluk duygusu kimi seçeceğine hakikate göre karar vermiyordu. Kimin en yakında olduğuna bakıyordu.

Arien’e en yakın olan Mareia’ydı.

Bu yüzden en uzağı da kendisinin görmüş olması gerektiğini sanıyordu.

Davionların evini bir koordinasyon merkezi olarak açtılar.

Hastane olarak değil.

Yeni hastalığı tedavi edecek donanım da doktorlar da yoktu orada. Ama yer vardı, iletişim merkezleri, bağımsız enerji kaynakları ve evin geri kalanından ayrılabilen eski yeraltı odaları vardı.

Jesair, soy meclisinin evi yalnızca en eski kolların üyelerine ayırma önerisini reddetti.

“Kapımızı yalnızca doğru adı taşıyanlara açarsak,” dedi, “duvarlarımızda asılı duran adların hiçbirini hak etmiyoruz demektir.”

Gidecek yeri olmayan aileler eve gelmeye başladı.

Hepsi hasta değildi.

Bazıları yalnızca korkmuştu.

Komşularının aynı konut bloğundan taşınmasını istediği bir anne ve iki oğlu.

Başka bir devlette Auriola'dan hasta alımı durdurulduğu için hastaneye nakli iptal edilen yaşlı bir adam.
Gebeliğinin son aylarında genç bir kadın. Eşi Selenitti. Genetik incelemelere göre karnında taşıdığı çocuk erkek olacaktı.
Aurelian bir oğlan.

Davionların eski kütüphanesinde iki elini karnının üzerinde kavuşturmuş oturuyordu.

"Ömrüm boyunca bir oğlum olsun istedim," dedi Mareia'ya. "Şimdiyse ona bir ölüm hükmü miras bırakmışım gibi hissediyorum."
"Sen ona hayat verdin."

"Bir de işaret."

"İşaret bir hastalık değil."

"Bunu bir de ona bakmaya korkacak olanlara söyle."

Mareia karşısına oturdu.

"Daha ne olduğunu bilmiyoruz."

"Zaten onun için korkuyorum."

Kadın Davionların portrelerine daldı.

"Bir gün halkalarının ölüm demek olabileceğini akıllarından geçirmişler midir sence?"

"Hayır."

"Öyleyse ne işe yarıyordu?"

Mareia, çoktan ölmüş insanların gözlerine resmedilmiş altın halkalara baktı.

"Belki de bir şeye yaramıyordu."

Kadın şaşkınlıkla ona baktı.

"Her şeyin bir amacı olmak zorunda değil," diye sürdürdü Mareia. "Miras aldığımız her şey bir mesaj değildir. Bazen yalnızca bedenimizin bir parçasıdır. Yürüdüğümüz yolun bir parçası."
"Ya bu yol bizi buraya getiriyorsa?"

Mareia cevap veremedi.

Gece geç vakit Nerai geldi.

Koruma modülü onu Auriola'ya ancak üç denetimden sonra almıştı. Selenitti, ama annesi Aurelian'dı ve sistem, elindeki sınırlı verilerle karma bir soydan gelmenin risk oluşturup oluşturmadığını güvenle değerlendiremiyordu.

"Demek artık beni incelenmeye değecek kadar Aurelian buluyorlar," dedi Davionların evine girerken.

"Çocukken buna sevinirdin," dedi Jesair.

"Çocukken aptaldım."

"Çocukken bir yere ait olmak istiyordun."

"Çoğu zaman aynı şey."

Kısaca kucaklaştılar.

Nerai hemen çalışma ekranlarını açtı.

"Yetmiş sekiz doğrulanmış vaka var. İki yüzü aşkın vaka daha sınıflandırılmayı bekliyor. Çoğu Auriola'da, ama hepsi değil."

"Kaçı Aurelian?" diye sordu Mareia.

"Tam olarak bilmiyoruz."

"Nasıl bilmeyiz?"

"Herkesin soy kimliği kamuya açık değil. Her devlet bunu aynı biçimde kaydetmiyor. Bazı hastaneler hastanın onayı olmadan bu bilgiyi veremez."

"Sistem hâlâ genetik bir ilişki ilan etmedi mi?"

"Bölgesel sistem böyle bir olasılık bildirdi."

"Ya devletlerarası sistem?"

"Yeterince doğrulanmış verisi yok."

Mareia öfkeyle güldü.

"Kaç tane istiyor?"

"Yalnız sayı değil, verinin niteliği de önemli."

"İnsanlar ateşler içinde yanıyor, makineler nitelik ölçüyor."

"Makineler onlardan istediğimizi yapıyor," dedi Nerai. "On vakaya bakıp bütün bir ırkı sağlık tehlikesi ilan etsinler istememiştik."

"Şimdi neredeyse seksen vaka var."

"Birkaç saat sonra sekiz yüz olabilir."

Odaya sessizlik çöktü.

Jesair kız kardeşine baktı.

“Öyle mi düşünüyorsun?”

“Her neyse, bugün başlamadığını düşünüyorum.”

Nerai haritayı açtı.

Bilinen ilk vakalar birbirinden uzaktaydı.

Bazılarını ulaşım ağları bağlıyordu.

Bazılarını soy bağları.

Bazılarının arasında görünür hiçbir bağ yoktu.

“Auriola’nın dışına çoktan çıktı,” dedi. “Yalnızca henüz kendimize itiraf etmedik.”

Davionların evinin yan duvarında yerel haber yayını açıldı. “Yetkililer nedeni bilinmeyen yetmiş sekiz ateş vakasını doğruladı,” diyordu sunucu. “Sağlık görevlileri altın halkanın görünüşüne bakarak kimin hastalığa yakalandığının anlaşılabileceği iddiasını reddediyor.”

Kısa bir kayıtta kapalı bir okulun önünde bir anne, çocuğunun hiçbir belirtisi yokken onu neden evde tutması gerektiğini soruyordu. Başka bir veli bir Aurelian evinin kapılarını gösterip önlerine nöbetçi dikilmesini istiyordu.

Jesair yayının sesini kıstı. “İkisi de çocuğu için korkuyor,” dedi. Nerai cevap vermedi. Kendi haritasında haber sunucusunun saydığından fazla kent vardı bile.

Tam o sırada hastaneden haber geldi.

Elan’ın durumu ağırlaşmıştı.

Jesair kalktı.

“Gidiyorum.”

“Hayır,” dedi Mareia ile Nerai aynı anda.

Jesair onlara baktı.

“Annesi yalnız.”

“Orada sağlık görevlileri var,” dedi Nerai.

“Aynı şey değil.”

“Sana da bulaşırsa kimseye yardım edemezsin.”

“Peki ya burada kalırsam?”

“İnsanlarla konuşabilirsin. Yardımı örgütleyebilirsin. Onları önlemlere uymaya ikna edebilirsin.”

“Yani ses olayım, ama insan olmayayım.”

“Hayatta kal.”

Jesair Auriola’nın haritasına baktı.

Ardından evinin kapalı kapılarına.

“Bunca yıl bana atalarımın neler başardığını anlattılar. Dokunarak iyileştirirlermiş. Başkalarının girmeye korktuğu evlere girerlermiş. Hastaların başından ayrılmazlarmış.”

“Belki de bu yüzden hepsi öldü,” dedi Nerai.

Jesair gözlerini kaldırıp ona baktı.

Sözlerinde acımasızlık yoktu.

Yalnızca onu daha şimdiden rakamlar arasına yazmak istemeyen bir kız kardeşin korkusu.

“Bir Davion olduğunu kanıtlaman gerekmiyor,” dedi.

“Hiçbir şey kanıtlamak istemiyorum.”

“Öyleyse kal.”

Jesair oturdu.

Hastanede Elan’ın annesi cama üç parmağını dayadı.

Çocuk bu kez elini kaldırmadı.

Gece yarısına kadar kırk üç Aurelian evi daha kapandı.

Sabaha sayıları bini geçmişti.

Önce kendi kapılarını kendileri kapadılar.

Birkaç gün sonra o kapıları başkaları kapatmaya başlayacaktı.

26. Bütünü Göremeyen Sistemler

Saira Oren makinelerin nasıl konuştuğunu bilirdi.

Sözcüklerle değil.

Yetkilerle.

Her bilgi sistemi yalnızca yasanın izin verdiğini söyleyebilirdi. Belleğinde ne olduğu, bunun ne kadarını aktarabileceğinden daha az önemliydi.

Saira, devletlerarası veri ağlarının mimarıydı. Hastaneler, sigorta şirketleri, sağlık sicilleri ve araştırma merkezleri arasındaki bağlantıları tasarlardı. Ömrü, insanı herkesin bakabileceği bir nesneye dönüştürmeden kurumlar arasında veri aktarımını mümkün kılmakla geçmişti.

Sınırlara inanırdı.

Yetkilerin ayrı tutulmasına inanırdı.

Hiçbir sistemin bir insan hakkında her şeyi bilmeye hakkı olmadığına inanırdı.

Nerai de onu bunun için çağırmıştı.

Birlik'in kriz merkezinde buluştular.

Duvarlarda beş harita parlıyordu.

Hastaların haritası.

Soy bağlarının haritası.

Hastane kapasitelerinin haritası.

Ulaşım hareketlerinin haritası.

Şüpheli finansmanın haritası.

Hiçbiri tam değildi.

Hiçbiri bir diğeriyle izinsiz olarak bütünüyle üst üste konamazdı.

Saira onları uzun uzun inceledi.

"Bunları birleştirmemi istiyorsun," dedi.

"Birleştirmenin mümkün olup olmadığını bilmek istiyorum."

"Teknik olarak evet."

"Yasal olarak?"

“Hayır.”

“Olağanüstü hâlde bile mi?”

“Gezegen çapında sağlık olağanüstü hâli henüz ilan edilmedi. Birlik kendi verilerini birleştirebilir ama yabancı sicillere dokunamaz. Soy arşivlerini ayrı kurallar koruyor, mali verileri başka kurallar.”

Nerai sağlık haritasını işaret etti.

“Yalnızca hastalarla, araştırmacıların yakın zamanda incelediği soy kolları arasında bir bağ var mı, onu doğrulamak istiyorum.”

“Yalnızca mı?”

“Adlarını istemiyorum.”

“Adı olmasa da bir eşleşme onlar hakkında bilgidir.”

“Peki araştırmayı ödeyen insan hakkındaki bilgi?”

“Mali katman onu tanımıyor.”

“Aynen öyle.”

Saira haritalara yaklaştı.

“Geçici bir köprü kurabilirim. Her sistem isimsiz bir tanımlayıcı üretir, biz de yalnızca örtüşen kayıtlara bakarız.”

“O zaman yap.”

“Yetkim yok.”

“Kimin var?”

“Herkesin.”

Nerai kaşlarını çattı.

“Bu cevap değil.”

“Tam tersine. Gayet kesin bir cevap. Sağlık denetiminin, soy arşivlerinin, devletlerarası kurulun, en az on iki devletin ve gezegen dışı verilerin yöneticisinin onayı gerekiyor. Mali kayıtları ekleyeceksek bir de mahkeme izni.”

“Ne kadar sürer?”

“Olağan koşullarda birkaç ay.”

“Ya acil durumda?”

“Herkes anlaşırsa birkaç saat.”

“Öyleyse bir araya getirelim.”

Saira ona baktı.

“İnsanları mı, sistemleri mi?”

“Her ikisini de.”

Kriz toplantısı on altı dakika sonra başladı.

Bir yanda sağlık idarelerinin temsilcileri oturuyordu.

Öte yanda soy arşivlerinin yöneticileri.

Biraz ötede hukukçular, banka denetçileri, devlet temsilcileri ve yurttaş hakları savunucuları.

Her biri sorunun başka bir yanını biliyordu.

Ve her biri başka bir felaketten korkuyordu.

Sağlıkçılar salgından.

Soy meclisleri ayrımcılıktan.

Devletler denetimi kaybetmekten.

Hukukçular emsal oluşmasından.

Hak savunucuları bir gün herhangi bir insan hakkında her şeyi birbirine bağlayabilecek bir sistemden.

“Yalnızca geçici bir karşılaştırma istiyoruz,” dedi Saira. “Adlar olmadan. Kişisel veriler açıklanmadan. Hastalarda görülen genetik özelliklerle yakın zamanda yürütülen projelerde araştırılanlar arasında istatistiksel bir örtüşme var mı, doğrulamamız gerekiyor.”

“Sonucu kim görecek?” diye sordu Therinith temsilcisi.

“Sağlık kriz ekibi.”

“Ya Katman?”

Nerai yanıt verdi:

“Mali analistler yalnızca incelediğimiz projelerle mevcut tehlike arasında bağ olup olmadığını öğrenecek.”

“Yani mali soruşturmada sağlık verilerini kullanacaksınız.”

“Tehlikeyi kimin finanse ettiğini araştırabilmek için tehlikenin doğrulanmış olmasından yararlanacağız.”

“Bu tehlikeli bir emsal.”

"Tehlikeli emsal şu anda hastanelerde yatıyor."

Daren Voltr, Kuzey Birliği Para Konseyinin temsilcisi olarak katılmıştı. Sağlık verileri üzerinde doğrudan yetkisi yoktu ama devletlerarası krizlerde giderlerin bir kısmını mali sistemleri ve sigorta kurumlarıyla karşılayacak devletleri temsil ediyordu.

"Nerai," dedi, "işin acil olduğunu anlıyorum. Ama genetiği, sağlığı ve parayı birbirine bağlayan bir sistem tam da Jesair'in karşıtlarının tehlikeli bulduğu şey."

"Jesair insanların sağlık bilgilerinin açığa çıkmasını değil, gücün görünür olmasını önerdi."

"Merkezî sistemlerin hepsi yalnızca gücü görmek istediklerini söyleyerek işe başlar."

"O zaman merkezî bir sistem kurmayalım."

"Ne kuralım peki?"

Saira cevap verdi:

"Ayrı birimler arasında geçici bir kanıt alışverişi. Veriler bulundukları yerde kalacak. Her sicil yalnızca evet, hayır ya da istatistiksel bir değerle yanıt verecek. Her sorgu kayda girecek. Hasta sonradan verilerinin kriz incelemesinde kullanıldığını görebilecek."

"Peki buna itiraz edebilecek mi?" diye sordu yurttaş hakları temsilcisi.

"Geriye dönük olarak hayır."

"O zaman rızasının hiçbir anlamı kalmıyor."

"Bilinci kapalı hastaların hepsinden tek tek onay beklersek hiçbir şey öğrenemeyiz."

"Hiç sona ermeyecek bir olağanüstü düzen tam da böyle başlar."

Nerai öfkesinin kabardığını hissediyordu.

Karşısındaki insanlara değil.

Her biri haklı bir kaygıyı dile getiriyordu.

İşin en kötü yanı buydu.

Budala olsalardı onları ikna etmek mümkün olurdu.

Yolsuzluğa bulaşmış olsalardı onları açığa çıkarmak mümkün olurdu.

Oysa onlar gerçekten değerli şeyleri koruyorlardı.

Mahremiyeti.

Hakları.

Egemenliği.

Güveni.

Ve onlar bunları ayrı ayrı korurken hastalık aralarından geçip gidiyordu.

"Güvence önerin," dedi Nerai. "Hayır deyip bırakmayın."

"Nasıl bir güvence?" diye sordu Voltr.

"Her sorguyu bütün katılımcı kurumlar görecek. Verilerin her kullanımı kayıtlı kalacak. Kriz bittiğinde sonuçlar gözden geçirilecek. Amacı aşan, bundan şahsen sorumlu tutulacak."

"Bu insanı devletten yine de korumaz."

"Hayır. Ama devlet gözlerken görünmez olmayacak."

Voltr sustu.

Bu düşünceyi Jesair'in konuşmasından hatırlıyordu.

Denetleyen, denetlenenin gözünde görünür olacaktı.

Her sorunun cevabı değildi bu.

Ama gizli erişimden iyiydi.

Görüşmeler sürdü.

O sırada vaka sayısı bini aştı.

Birlik'in tıbbi yapay zekâsı kalıtsal bir bağ olasılığını çoktan yüksek bulmuştu. Ama vardığı sonuç yalnızca Birlik'in verileri için geçerliydi. İki devlette daha sonuçlar benzerdi. Üçünde ise doğrulanmış hasta sayısı henüz yetersizdi.

Her sistem bir parçayı biliyordu.

Hiçbiri cümlenin tamamını söyleyemiyordu.

Saira teknik tasarımı açtı.

"Makineler kör değil," dedi. "Gözleri bağlı. Her bağı da oraya bir insan, iyi bir nedenle koydu."

"Bir süreliğine çözebilir miyiz?" diye sordu Voltr.

"Ufacık bir aralık açabiliriz."

"Genişliğine kim karar verecek?"

"Siz."

Nerai başını iki yana salladı.

"Hayır. Kurallar. Bu odadaki insanlar değil."

"Kuralları da birinin yazması gerek."

“Kimin yazdığını da herkesin görmesi gerek.”

Beş saat sonra sınırlı bir veri karşılaştırma köprüsüne onay verdiler.

On iki devlet hemen katıldı.

Dokuzu koşullu olarak.

Dördü reddetti.

Geri kalanlar ek hukuki değerlendirme istedi.

Soy arşivleri karşılaştırmaya ancak toplulaştırılmış verilerle yapılması koşuluyla onay verdi.

Mali harita doğrudan bağlanamayacaktı.

Nerai’ye yalnızca, incelediği projelerdeki genetik özelliklerin hastalarda görülenlerle örtüşüp örtüşmediği bildirilecekti.

Köprü çalışmaya başladı.

Sorular göndermeye başladı.

Köprüye adlar ulaşmıyordu.

Sağlık dosyalarının bütünü gizli kalıyordu.

Yalnızca eşleşmelere ilişkin matematiksel kanıtlar aktarılıyordu.

İlk sonuçlar dokuz dakika sonra geldi.

Kalıtsal bağ güçlüydü.

İkinci yanıt, bazı araştırmaların hastalar arasında olağandan sık görülen soy özellikleriyle ilgili olduğunu doğruladı.

Üçüncüsü, incelenen özelliklerden bazılarının birbirine uzak sayılan Aurelian soy kollarında da görüldüğünü gösterdi.

Nerai mali haritayı açtı.

Vakıflar.

BIO-AI.

Laboratuvarlar.

İstisnalar.

Yarım kalmış sorular.

Son ödeme.

İlk kez bunları hastalığa bağlayan bir şey vardı elinde.

Suçun kanıtı değildi.

Gidilen yönün kanıtıydı.

“Savcılığa gönderin,” dedi.

“Hangi statüde?” diye sordu Taren.

“Yakın ve sistem çapında tehlike.”

“Faili hâlâ bilmiyoruz.”

“Yapılan harcamaları biliyoruz.”

“Aynı şey değil.”

“Hayır. Ama ölüler ortada yokken o harcamalar vardı.”

Nitra’nın öbür ucunda Kael Thorne da halkın izlediği sağlık haberlerini izliyordu.

Yalnızca onları değil.

Sigorta şirketlerinin ve ticari konsorsiyumların kamuya kapalı tahminlerine erişebiliyordu. Bunlar siyasi açıklamalardan daha isabetliydi, çünkü devletler felaketin adını daha koyamadan para ona hazırlanmaya başlardı.
Birkaç gün içinde yüz binlerce vaka öngörüyorlardı.

Belki milyonlarca.

Kael Arien’i aradı.

Bu kez görüntü gelmedi.

Yalnızca ses.

“Bütün araştırma sonuçlarını serbest bırakmalıyız,” dedi Kael.

“Neden?”

“Çünkü sağlıkçılara yardımı dokunabilir.”

“Sonuçlar bir arada değil.”

“Bir araya getirin o hâlde.”

“Hepsi bende yok.”

Kael gözlerini yumdu.

“Araştırmaları isteyen sizdiniz.”

“İsteyenin kim olduğunu şimdi mi soruyorsunuz?”

“Kendi kurduğunuz düzenin arkasına saklanmayın.”

“Bugün ne sizin ne de benim istediğim her şeyi herkesten almaya gücümüz yeter.”

“Demek yaratıcısının bile anlayamadığı bir tehlike yarattınız.”

Arien uzun süre sustu.

“Hepsi ölmeyecekti,” dedi sonunda.

Kael gözlerini açtı.

“Kim ölmeyecekti?”

“Sonuçların daha kesin olması gerekiyordu.”

Masanın kenarında parmakları çocukluktan kalma bir hareket yaptı. Küpün beş yüzü doğru görünüyordu. Son yüzde birkaç kare yerini bulmamıştı.
Hayvanat bahçesinin kapısında bir daha baştan başlamasına izin versinler diye yalvarmıştı. Şimdiyse hastanelerin haritasına bakıyordu. Bundan sonra yapacağı hiçbir hamle ölüleri evlerine geri getiremezdi.
“Kaç kişi bekliyordunuz?”

“Yeterince.”

“Bu bir sayı değil.”

“Daha önce sayılar ilginizi çekmezdi.”

Kael ayağa kalktı.

“Daha önce bana sınırlı bir krizden söz etmiştiniz.”

“Siz Elarion’un Jesair’in dünyasından korkmasını istiyordunuz.”

“Onu durdurmak istiyordum.”

“Bu onu durdurur.”

Kael hastanelerin haritasına baktı.

“Hayır. Bu, onu korktuğunuz şeye dönüştürecek.”

Arien bağlantıyı kesti.

Sağlık haritasında yeni yeni noktalar yanıyordu.

Sistemler artık onları birleştirmeye başlamıştı.

Geç kalmışlardı.

Ama ilk kez birlikteydiler.

27. Söylemekten Korktukları Ad

Elarion bir şeye ad vermenin gücünü bilirdi.

Bir ad insanı koruyabilirdi.

Ona hak, aidiyet, tarih ve toplumda bir yer verebilirdi.

Ama bir ad hedef tahtasına da dönüşebilirdi.

Birkaç kuşak önce iki devlette işe alınırken ve sağlık sigortası yapılırken soy kayıtları dikkate alınırdı. Aurelianlar bazı kalıtsal özelliklerinden ötürü masraflı hastalar sayılırdı. Selenitler sözde aşırı hassas oldukları için güvenlik teşkilatlarına alınmazdı. Veyranlara ise doğuştan örgütleme yeteneğine sahip oldukları söylendiğinden idarede ve mali kuruluşlarda öncelik verilirdi.
Sonraları bu kurallar kaldırıldı.

Geride güvensizlik kaldı.

Bu yüzden sağlık yetkilileri aradaki bağ kuşku götürmez hâle gelmeden Aurelian sözcüğünü ağızlarına almaktan çekiniyordu.
Gezegen Sağlık Kurulu toplandığında doğrulanmış vaka sayısı iki yüz bini geçmişti.

Hastaların neredeyse tamamı Aurelian'dı ya da Aurelian soyundan geldiği gösterilebilen insanlardı.
"İstatistiksel bağ açık," dedi Birlik'in baş epidemiyoloğu. "Buna neyin yol açtığı ise belli değil."
"Halk istatistikle sebep arasındaki farkı gözetmez," diye karşı çıktı Vokorwyn temsilcisi. "Buna Aurelian hastalığı dersek insanlar her Aurelian'ı hastalığın kaynağı sanmaya başlar."
"Söylemezsek de," diye karşılık verdi Mareia, "kimin tehlikede olduğunu bilmezler."

"Herkes tehlikede."

"Aynı ölçüde değil."

"Aurelianların hastalığı daha sık bulaştırıp bulaştırmadığını bilmiyoruz."

"Bulaştırdıklarını söylemiyoruz ki."

"Halk o kısmını duymayacak."

Nerai, Saira'nın yanında oturmuş aynı anda iki tartışmayı izliyordu.

Bir odada insanlar doğru sözcükleri konuşuyordu.

Hastanelerdeyse kime yatak kalacağına karar veriliyordu.

“Bir ifade önereyim,” dedi Daren Voltr. “Belirli bir kalıtsal toplulukta orantısız sıklıkta görülen, nedeni bilinmeyen hastalık.”

Mareia ona baktı.

“Bu, Aurelian demeden Aurelian demenin yolu.”

“Kesin bir ifade.”

“Hayır. Rahat bir ifade.”

“Mareia, sözcükler öldürebilir.”

“Yoklukları da.”

Kurul başkanı elini kaldırdı.

“İki soruyu ayırmalıyız. Hastalık kimi vuruyor ve onu kim yayabilir?”

“Halk ayırmayacak,” diye yineledi Vokorwyn temsilcisi.

“Öyleyse ona ayırmayı öğretmeliyiz,” dedi Nerai.

“Paniğin ortasında mı?”

“Başka ne zaman? Aurelianlar çoktan evlerine kapatılmışken mi?”

“Bazı evler kendiliğinden kapandı.”

“Çünkü devletler sessiz kaldı.”

Daren Voltr ona döndü.

“Peki sen ne öneriyorsun?”

“Gerçeği bütünüyle söylemeyi. Hastalığın ağırlıklı olarak Aurelianları vurduğunu. Yalnızca Aurelian olmanın insanı daha bulaştırıcı kıldığına dair şimdilik kanıt bulunmadığını. Ayrımcılığın hastaları sağlık kuruluşlarına başvurmaktan alıkoyduğunu ve böylece herkes için tehlikeyi büyüttüğünü.”

“Ya yarın başka bir şey ortaya çıkarsa?”

“O zaman yarın onu söyleyeceğiz.”

“Güven her gün değiştirilecek bir şey değil.”

“Gerçeğe en çok yaklaşan tahminimiz bazen saat başı değişir.”

Kurul uzlaşamadı.

Aurelian sözcüğünün geçmediği bir açıklama yayımladı.

Açıklamada sağlık riskinin nüfus içinde eşit dağılmadığından, gönüllü testlerin gerekliliğinden ve vaka sayıları yüksek bölgelerde hareketin geçici olarak kısıtlanmasından söz ediliyordu.
Eksik kalan anlamı halk kendi tamamladı.

Ağlarda bir ad yayılmaya başladı: Altın Halka Vebası.

İlk kimin kullandığını kimse bilmiyordu.

Belki bir gazeteci.

Belki korkmuş bir anne ya da baba.

Belki Aurelianlardan zaten nefret eden, yalnızca bu nefretine gerekçe gibi duyulacak bir sözcük bekleyen biri.
Bu ad, resmî tavsiyelerden daha hızlı yayıldı.

Sarur'da bir ulaşım modülünün sürücüsü Aurelian bir aileyi içeri almadı.

"Kişisel bir şey değil," dedi.

Baba testlerinin negatif olduğunu gösteren belgeyi uzattı.

"İznimiz var."

"Evde çocuklarım var."

"Benim de."

"Tam da bu yüzden anlamanız gerek."

Aile peronda kaldı.

Öbür yolcular sustu.

İçlerinden biri aileyi savundu.

Bir Veyran'dı.

"Ya onları alırsınız ya da hepimiz ineriz."

Hepsi inmedi.

Üç kişi indi.

Başka bir kentte bir grup insan bir Aurelian evinin önünde toplanıp kapatılmasını istedi. Evdekiler ışıkları söndürünce kalabalık alkışlamaya başladı.
Nitra'nın Selenit mahallesinde evsiz kalan aileler için bir dayanışma merkezi açtılar.

Giriş kapısında hiçbir soyun işareti yoktu.

Yalnızca bir cümle:

Hastalığın kurbanları vardır. Korku kurbanını kendi yaratır.

Auriola'daki hastanede genç kadın oğlunu doğurdu.

Bebek sağlıklıydı.

Gözlerini açtığında altın halka görünmüyordu.

Annesi rahat bir nefes aldı.

Sonra rahatlamış olmaktan utandı.

"Ben korkunç biriyim," dedi ekrandan onunla konuşan Mareia'ya.

"Hayır."

"Halkası olmasın diye dua ettim."

"Yaşasın diye dua ettin."

"Aynı şey mi bu?"

Mareia cevap vermedi.

Bebek kıpırdandı, güçlü ışığın altında gözbebeğinin çevresinde ince bir altın çizgi belirdi.

Annesi ağlamaya başladı.

Oğlunu daha az sevdiği için değil.

Dünyanın onu daha ilk andan itibaren bir soru gibi göreceğini bildiği için.

Nitra'da Nerai Katman yönetimiyle görüştü.

Projelerin gerçek sahiplerinin derhâl ortaya çıkarılması için yaptığı başvuru bir kez daha kısmen reddedilmişti.

Yakın sağlık tehlikesi bazı hesapların dondurulmasına izin vermişti.

Ama bütün devletlerde nihai sahiplerin kendiliğinden açıklanmasına yetmiyordu.

"Hastalıkla bağlantılı görülen kalıtsal özelliklerin aynısını araştırdıkları doğrulandı," dedi Nerai.

"Doğrulanan, aralarında bir ilişki olduğu," diye düzeltti hukukçu.

"O ilişkinin parasını kim ödedi?"

"Onu araştırıyoruz."

"Ne kadar sürecek?"

"Therinith'in yanıt vermek için otuz günü var."

Nerai güldü.

Gülüşünde sevinçten eser yoktu.

“Otuz gün sonra belki o yanıtı alacak kimse kalmayacak.”

“Her tehlike baş gösterdiğinde yasayı bir kenara atamayız.”

“Yasayı kaldırın demiyorum. Cenazecilerden önce harekete geçebilsin diyorum.”

“Şimdi koruma altındaki bütün fonları açarsak emsal oluştururuz.”

“Belki bir emsale ihtiyacımız var.”

“Kriz sırasında böyle şeyler söylemek kolay.”

Nerai ona doğru eğildi.

“Peki sistemin zayıf yanlarının ne zaman ortaya çıkarılmasını istersiniz? Kimsenin ilgisini çekmediği huzurlu günlerde mi?”

Akşam sağlık kurulu yeniden toplandı.

Vaka sayısı iki milyonu aşmıştı.

Bu kez Thaeron’dan da haber gelmişti.

Kapalı kubbelerden birinde çalışan üç kişide aynı belirtiler vardı.

İkisi Aurelian’dı.

Üçüncüsünün babası Aurelian’dı.

Kurul başkanı hazırlanan açıklamayı açtı.

O tek sözcük hâlâ eksikti.

Mareia ayağa kalktı.

“Hastalığın kimi öldürdüğünü söylemekten korkuyorsanız bizi ayrımcılıktan korumuyorsunuz. Kendinizi sorumluluktan koruyorsunuz.”

“Bu haksızlık,” dedi Voltr.

“Devletler nüfustaki orantısız dağılımdan söz ederken annelerin gerçeği tanımadıkları insanların mesajlarından öğrenmesi de haksızlık.”

“Bir ad şiddeti başlatabilir.”

“Şiddet çoktan başladı.”

“Daha kötüye götürebilir.”

“Susmak onu körleştirir.”

Jesair, Davionların evinden toplantıya bağlanmıştı.

O ana kadar hiç konuşmamıştı.

“Söyleyin,” dedi.

Herkes onun görüntüsüne döndü.

“Jesair,” diye başladı başkan, “şunu da hesaba katmalıyız...”

“Ben Aurelian’ım. Mareia Aurelian. Hastanelerde yatan insanlar Aurelian. Bizi bir tarife indirgeyerek korumuş olmuyorsunuz.”
“Ya toplum sizi bir tehlike saymaya başlarsa?”

“O zaman tehlike değil, tehlikede olan insanlar olduğumuzu açıkça söyleyin.”

Daren Voltr gözünü Jesair’e dikti.

“Ya bu yetmezse?”

“Hakikat çoğu zaman yetmez. Yalan daha da azına yeter.”

Kurul açıklamayı değiştirdi.

Gece yarısından az önce bütün kamusal kanallarda Elarion’un en üst düzey sağlık yetkilisi belirdi.
Hastalığı adıyla anmadan tarif etti.

Sonra insanların adını söyledi.

“Şimdiye kadarki veriler, henüz tanımlanamayan bu hastalığın Aurelianları ve onlarla belirli kalıtsal bağlar taşıyan kişileri orantısız biçimde etkilediğini gösteriyor.”
Ardından açıklamalar geldi.

Bulaşma hakkında.

Belirsizlik hakkında.

Ayrımcılık yasağı hakkında.

Gecikmeden test yaptırma ve korunma gereği hakkında.

Ama çoğu insanın aklında ilk cümle kaldı.

Bütün gezegendeki ekranlarda altın gözler belirdi.

Dünya sonunda kurbanların adını söylemişti.

Söylerken de onları işaretlemişti.

28. Camın Ardındaki Altın Halka

Cam, pandeminin malzemesi oldu.

Hastanelerdeydi.

Mahallelerin sınırlarında.

Ulaşım merkezlerinde.

Çocuklarla ana babalarının arasında.

Hastalarla onlara yardım etmek isteyenlerin arasında.

Saydamdı, yine de ayırıyordu.

Amacı buydu.

İlk günlerden kalma eski fotoğraflarda tecrit odalarının duvarlarına dayanmış yüzler görülür. Camın iki yanındaki eller. Temas edemeden kıpırdayan dudaklar. Gözlerde, cama vuran hastane ışığında daha da belirginleşen altın halkalar.
Eskiden ara sıra seçilebilen işaret, ateşle birlikte giderek daha sık görünüyordu.

Doktorlar bunun hastalığın bir parçası mı, yoksa yalnızca bedenin verdiği bir tepki mi olduğunu bilmiyordu.

Aradaki fark halkı ilgilendirmiyordu.

Dükkânların girişlerinde iris tarayıcıları belirmeye başladı.

Kâğıt üzerinde ateşi ve temel sağlık göstergelerini ölçüyorlardı.

Bazı özel işletmeler onları Aurelianlara özgü işaretler görüldüğünde uyarı verecek biçimde değiştirdi.

Yasadışıydı bu.

İşletmeciler müşterilerini koruduklarını söylüyordu.

Bir devlette hükûmet bu sistemleri yasakladı.

Bir diğeri geçici olarak izin verdi.

Bir başkası varlıklarından haberi yokmuş gibi davrandı.

Kırk devlet.

Bir korkuya kırk yanıt.

Auriola'da Elan'ın sağlık kanalı üzerinden Jesair'le görüşmesine izin verildi.

Çocuğun yüzü Jesair'in hatırladığından daha küçüktü. Ateş, yanaklarındaki çocuk dolgunluğunu alıp götürmüştü. Gözleri açıktı. Altın halka içlerinde öyle parlak yanıyordu ki doğal görünmüyordu.

"Beni hatırlıyor musun?" diye sordu Jesair.

Elan kıpırdadı.

Bir parmak.

"Annen senin yanında."

Çocuk cama doğru baktı.

"Halkayı sorduğunu söyledi bana."

Elan'ın dudakları kıpırdadı.

Sesi güçlükle duyuluyordu.

"Görür mü?"

Jesair biraz daha eğildi.

"Ne?"

"Daha iyi görür mü?"

Jesair eski konuşmalarını hatırladı.

"Hayır," dedi. "Halka görmez."

Elan bekledi.

"İnsan bakmaya cesaret edebildiği kadar görür."

Çocuk gözlerini yumdu.

"Ben istemiyorum."

"Neyi görmek istemiyorsun?"

"Annemin ağladığını."

Jesair cevap veremedi.

Elan'ın annesi camın öbür yanında durmuş eliyle ağzını kapatıyordu.

"Korkabilirsin," dedi Jesair. "Her zaman cesur olmak zorunda değilsin."

"Sen korkuyor musun?"

"Evet."

"Neden?"

Jesair çocuğun annesine baktı.

Sağlık verilerine.

Ekrandaki kendi yansımasına.

“Yardım edememekten.”

Elan bir süre sustu.

“O zaman ikimiz aynıyız.”

Jesair belli belirsiz gülümsedi.

“Evet.”

Sağlık görevlileri bağlantıyı kesti.

Elan’a yeniden müdahale edilmesi gerekiyordu.

Jesair kararmış ekranın karşısında oturakaldı.

Elleri masanın üzerindeydi.

Davionların elleri.

Eski metinlerin ateşi dindirdiğini yazdığı eller.

Şimdi tek bir çocuğa bile dokunamıyorlardı.

Mareia bir tas sıcak çorbayla geldi. Jesair onu fark etmedi.

“Ye biraz. Sabahtan beri buradasın.”

“Elan ona yardım edip edemeyeceğimi sordu.”

“Ne dedin?”

“Hatta kalacağımı.”

“Kaldın da.”

“Bu ciğerlerini iyileştirmez.”

“Hayır. Ama annesi söyledi, ondan sonra müdahaleye hazırlanmasına izin vermiş.”

Jesair kaşığı aldı. Eli öyle titriyordu ki kaşığı tekrar bıraktı.

“İnsanlar bir Davion’dan mucize bekleyince öfkeleniyorum,” dedi. “Bugün bir an ben de bekledim.”

Mareia yanına oturdu. “Ben annesinin yanına gideceğim. Sen de hiç değilse birkaç kaşık yemeye çalış.”

Elan şafak sökmeden öldü.

Annesi o an başucunda değildi.

Ama sağlık görevlileri camın önünde kalmasına izin vermişti.

Cihazlar sustuktan sonra da üç parmağını uzun süre camdan çekmedi.

Jesair onun öldüğünü birkaç dakika sonra öğrendi.

Kamuya bir açıklama yapmadı.

Ölen çocuklardan şahsen tanıdığı ilki hakkında konuşmadı.

Yalnızca Davionların bahçesine çıktı ve Elarion Güneşi doğana dek orada durdu.

O gün sekiz bin kişi daha öldü.

İçlerinde Jesair'in adını bildiği tek kişi Elan'dı.

Büyük felaketlerin en acımasız yanlarından biridir bu.

Rakamlar büyür.

Acı hep tek tek yaşanır.

Bir yatak.

Bir anne.

Camda bir el.

Kamusal ağlarda karantina merkezinin saydam duvarı ardında duran Aurelian bir kızın görüntüsü yayıldı. On yaşlarında olmalıydı. Sağlık görevlileri daha rahat çalışabilsin diye biri saçlarını kesmişti. Gözlerindeki halka açıkça görünüyordu.

Öbür yanda Selenit bir sağlık görevlisi duruyordu.

Kız avucunu cama koydu.

Adam da avucunu onunkinin karşısına dayadı.

Fotoğraf bütün gezegeni dolaştı.

Kimileri için şefkatin simgesiydi.

Kimileri içinse Aurelianların ayrı tutulması gerektiğinin kanıtı.

Aynı görüntü hem sevgiyi hem nefreti besleyebiliyordu.

Bakan insanın, daha bakmadan önce içinde ne taşıdığına bağlıydı bu.

Fotoğrafı Arien Korveth de gördü.

Kızın gözlerini büyüttü.

Altın halka.

Mareia öfkelendiğinde, korktuğunda ya da çevresini unutacak kadar bir şeye daldığında gözlerinde beliren işaretin aynısı.

Bir an için gözlerinin önünde parçalanmış bir ulaşım modülünün içi açıldı. Beyaz ışık. Avucunda annesinin parmakları. Sağlık görevlisinin sesi: Aurelian yenilenme profili.

Ambulans modülünün kapıları içinde başkasının çocuğuyla kapanmıştı. Arien hangi tarafta kaldığını yıllar boyu hiç unutmamıştı.

Şimdi fotoğrafta camın ardında başka bir çocuk duruyordu. Gözlerinde aynı halka vardı. Arien yıllar önce alıp götürdükleri oğlanın yüzünü anımsamaya çalıştı. Onun yerine yalnızca korkmuş kızı görüyordu.

Kendi kendine bu çocuğu tanımadığını söyledi.

Tek tek görüntülerin uygarlık adına gözetilen amacı gölgelememesi gerektiğini.

Her büyük değişimin bir bedeli olduğunu.

Sonra fotoğrafı kapattı.

Birkaç dakika sonra yeniden açtı.

Kız hâlâ yaşıyordu.

Böylesi daha kötüydü.

Ölüler artık insana bakmazdı.

Kael bu kez kendisi geldi.

Arien onu içeri almadı. Ama Kael'in bir zamanlar iptal etmeye değmez bulduğu giriş izni hâlâ geçerliydi.

Kapı açıldı.

"Araştırma arşivleri sağlık kuruluna teslim edilmeli," dedi.

"Size cevabımı verdim."

"Şimdi sizin planınızdan söz etmiyorum. Tedaviden söz ediyorum."

"Öylece alıp teslim edebileceğimiz bir sonuç yok."

"Birinin bulguları anlamlandırabilmesi gerek."

"BIO-AI."

"Nerede?"

"Buna size verecek basit bir cevabım yok."

"Model nerede, Arien?"

Arien ona baktı.

“Aradığınız şey elimde değil.”

Kael olduğu yerde kalakaldı.

“Onu bile elimizden aldınız.”

“Böylesi daha güvenliydi.”

“Kimin için?”

Arien cevap vermedi.

“Kimsenin gerçeğin tamamını görmesini istemediniz,” diye sürdürdü Kael. “Ne size güvenenler ne parasını verenler ne hesabını soracak olanlar. Şimdi siz de göremiyorsunuz.”

“Sonucu görüyorum.”

“Cesetleri görüyorsunuz.”

Kael kamuya açık sağlık haritasını gösterdi.

“Bu, denetim altında tutulan bir kriz değil.”

“Hiç kayıp olmayacağını söylemedim.”

“Aurelianlarla sınırlı kalmıyor.”

Arien taş kesildi.

“Dolaylı ölümler. Kapasitesini aşan hastaneler. İlaç kıtlığı. Ulaşıma kapanan yollar. Her soydan insan.”

“Geçer.”

“Aurelianlara gelince geçmeyecek mi?”

“Sorunun özünde onlar var.”

Kael ona doğru yürüdü.

“Hayır. Sorunun özü şu anda karşımda duruyor.”

Arien gözlerini kıstı.

“Önümü siz açtınız.”

“Evet.”

“İstediklerime onay çıkmasını siz sağladınız.”

“Evet.”

“Adamlarınız engelleri kaldırdı.”

“Evet.”

Kael her bir itirafı dinginlikle dile getirdi.

Kendini savunmadan.

“Ne yaptığımı da bu yüzden biliyorum.”

“Ne değişti?”

“Boyutu.”

Arien acı acı gülümsedi.

“Demek sizin için ahlak yalnızca bir sayı meselesi.”

“Hayır. Sayı yalnızca yaptığınızın siyaset olduğu yalanına artık kendinizin bile inanmasına izin vermiyor.”

Arien camın ardındaki kızın fotoğrafına döndü.

“Jesair bundan yeni bir efsane çıkaracak.”

“Belki.”

“İnsanlar ona yönelecek.”

“Yöneliyorlar bile.”

“İşte görüyorsunuz.”

Kael ona acımayı andıran bir ifadeyle baktı.

“Siz bunca zaman Jesair’in peygamber gibi görüneceğinden korktunuz. Bu yüzden ona bir kıyamet yarattınız.”

Çıkıp gitti.

Arien yalnız kaldı.

Ekranda kız cama dokunuyordu.

Sağ kalıp kalmadığını bilmiyordu.

Öğrenmek istemiyordu.

Auriola’da Jesair eve ancak akşam döndü.

Elan’ın annesi eşikte onu bekliyordu.

Evde tecritteydi, ona yaklaşmasına izin yoktu.

Aralarında birkaç metre vardı.

“Seninle konuştu,” dedi.

“Evet.”

“Korkuyordu.”

“Evet.”

“Ona gerçeği söyledin mi?”

“Söylemeye çalıştım.”

Kadın başını salladı.

“O zaman hepimizden fazlasını yaptın.”

Jesair başını eğdi.

“Hayır.”

“Bunu elimden alma.”

Jesair gözlerini kaldırdı.

“Yalnız gitmediğine inanmaya ihtiyacım var,” dedi kadın.

Jesair soy kitabındaki cümleyi hatırladı.

Yalnız gitme.

Elan camın ardındaydı.

Annesi bir başka camın ardında.

Kendisi ekranda.

Yine de son anda aralarında hiçbir duvarın bütünüyle ayıramayacağı bir şey doğmuştu.

“Yalnız gitmedi,” dedi Jesair.

Bu kez söylediğinin doğru olup olmadığını bilmiyordu.

Yalnızca bunu söylemesi gerektiğini biliyordu.

29. Jesair'in Sesi ve Ortak Elar'a Köprü

Ortak dil tükendiğinde insanlar bir ses aramaya başlar.

Ortak dil tükendiğinde insanların aradığı ille de en bilge ses değildir.

En isabetli ses de değildir.

Bir an için dünyanın birbiriyle çelişen buyruklara parçalandığı duygusunu dindirecek bir ses ararlar.

Sağlık idareleri tecritten söz ediyordu.

Siyasetçiler istikrardan.

Bankalar nakit akışından.

Soy meclisleri Aurelianları korumaktan.

Güvenlik güçleri düzenden.

Herkes kendi kurumunun dilini doğru konuşuyordu.

Kimse korkunun bütününü dile getirmiyordu.

Jesair konuşmak istemiyordu.

Elan'ın ölümünden sonra halka seslenmesi için yapılan üç çağrıyı geri çevirdi. Bir çocuğun ölümünü bir nutka dönüştürmeye hakkı olmadığını söylüyordu. Elan'ın annesi oğlunun cama dayalı avucunu hâlâ gözünün önünden silemezken o kameraların karşısına geçmek istemiyordu. Başkasının acısından kendine nüfuz devşirmek istemiyordu.

Mareia onu soyun eski toplantı salonunda buldu.

Bir zamanlar ateşli hastalık kol gezerken ev ev dolaştığı yazılan Aser Davion'un portresinin altında oturuyordu. Kimileri onun hastalara şifa verdiğini anlatırdı. Kimileriyse başkaları onlara dokunmaya bile korkarken yalnızca yanlarında kaldığını.

"İnsanların ne yapacaklarını bilmeye ihtiyacı var," dedi Mareia.

"Bunun için doktorlar var."

"Halkın bir kısmı doktorlara güvenmiyor artık."

"Onların yerine ben mi güveneyim?"

"Onlara doktorlara güvenmelerini söyle."

Jesair ayağa kalktı.

"Neden ben?"

“Çünkü siyasetçiler evde kalın deyince insanlar bir buyruk duyuyor. Bankacılar sakin olun deyince piyasaları kollayan birini duyuyorlar. Bunu sen söylersen belki bir insanın sesini duyarlar.”

“Ömrüm boyunca tam da buna karşı durdum.”

“Neye?”

“Beni olmadığım bir şeye dönüştürmelerine.”

“O zaman onlara ne olduğunu söyle.”

Jesair ona baktı.

“Neyim peki?”

“Dokunarak kimseyi kurtaramayan, korkmuş bir Aurelian.”

Her şeye rağmen gülümsedi.

“Kulağa pek umut verici bir giriş gibi gelmiyor.”

“Doğru ama.”

Jesair halka ilk kez bir toplantı salonundan seslenmedi.

Davionların evinin bahçesinde duruyordu.

Ardında bayraklar, devlet simgeleri, soy armaları yoktu. Yalnızca ağaçlar, eski duvarlar ve her gün yeni evlerin kapandığı vadi.

“Benim adım Jesair Davion,” diye başladı. “Aurelian’ım. Ve korkuyorum.”

O cümle bir saat içinde bütün gezegene yayıldı.

Yüce bir söz olduğu için değil.

Söylenmesine izin olduğu için.

Milyonlarca insan korkuyordu ve haftalardır korkuyu iletişimdeki teknik bir aksaklıkmış gibi gösteren seslerden başka bir şey duymuyorlardı. Jesair tanınmış kişiler arasında onu açıklamaya, gidermeye ya da gizlemeye kalkmayan ilk kişiydi.

Korktuğunu kabul etmişti.

“Hastanelerdeki insanlar için korkuyorum. Ayrı düşmüş aileler için. Kendi gözlerine bakıp mahkûm doğup doğmadıklarını soran çocuklar için. Korkusundan komşusuna bir hastalıkmış gibi bakmaya başlayan insanlardan da korkuyorum.”

Bir an sustu.

“Biz hastalık değiliz. Bir işaretten ibaret de değiliz. İnsanız.”

Gözlerindeki altın halka görünüyordu.

Onu saklamıyordu.

"Sağlık önlemlerine uyun. Gitmemeniz gereken yerlere gitmeyin. Kendinizi de başkalarını da koruyun. Ama korumayla aşağılamayı birbirine karıştırmayın. Bir hastayı tecrit etmek gerekebilir. Bir insanı sırf öyle doğdu diye dışlamak korkaklıktır."

Bazı sağlık yetkilileri Jesair'in sözlerinin kurallara uyma iradesini zayıflatmasından korktu.

Başka bir şey oldu.

Konuşmasından sonra belirtilerini gönüllü olarak bildiren Aurelianların sayısı arttı.

Kapatılan bölgelerden kaçanların sayısı azaldı.

Daha fazla aile, hastalarının hastaneye götürülmesine razı oldu. Çünkü bir tedbiri kabul etmenin suçu kabul etmek anlamına gelmeyebileceğini ilk kez duyuyorlardı.

Bazı kentlerde şiddet azaldı.

Her yerde değil.

Hiçbir ses herkesin içindeki korkuyu dindiremez.

Ama korku bir süreliğine yön değiştirdi.

Jesair düzenli olarak halka seslenmeyi sürdürdü.

Bunlara hiçbir zaman nutuk demedi.

İnsanlarla konuşuyordu.

Üç çocuğunu yitirmiş bir anneyle.

Kendi topluluğu tarafından başkalarının hakkını yiyip Aurelianlara yardım etmekle suçlanan Veyran bir doktorla.

Artık dayanacak gücü kalmadığı için isimleri saymayı bırakmış Selenit bir kadın cenaze görevlisiyle.

Pandeminin eski gelenekleri terk etmenin cezası olduğunu söyleyen yaşlı bir Aurelian'la.

"O zaman çocukları da mı cezalandırıyor?" diye sordu ona Jesair.

İhtiyar cevap vermedi.

"Çekilen acıyı Tanrı'yı bir çocuk katiline dönüştürmeden açıklayamıyorsak belki de açıklamaya kalkmamalıyız."

İnsanlar Jesair'in sözlerini kaydetmeye, yazıya geçirmeye, birbirlerine göndermeye başladı.

Efsane olmayı reddettikçe bir efsaneye dönüşüyordu.

Arien en azından bir konuda haklıydı.

Kriz, Jesair'in manevi ağırlığını artırmıştı.

Ama bunun nedeni konusunda yanılıyordu.

İnsanlar soyundan dolayı onun peşinden gitmiyordu.

Korkuyu kullanmadan korkudan söz edebildiği için onu izliyorlardı.

Sesiyle birlikte bir zaman önce Nitra'da dile getirdiği bir düşünce de yayıldı.

Değer gölgede yürümemeli.

O zaman kulağa soyut gelmişti.

Halka açık bir forumda söylenmiş, iktisatçıların, hukukçuların ve bankacıların tartıştığı bir cümleydi. Elarion halkının çoğuna, ekmeğin fiyatından, ev kirasından ya da hesabında kalan paradan daha az şey anlatıyordu.
Pandemi o cümleye bir beden verdi.

Hastanelerde malzeme tükeniyordu.

Elarion'un üretim kapasitesi yetersiz olduğu için değil. Otomatik fabrikalar üretimi hızla artırabiliyordu. Thaeron'daki tesisler aralıksız çalışabiliyor, yük koridorları işlemeyi sürdürüyordu.
Sorun, ürünü ona ihtiyaç duyulan yere ulaştırmaktı.

Kriz merkezinin duvarında yerel haberler açıktı. Solunum cihazı taşıyan sürücüsüz araçlar sınırda bekliyor, karşı taraftaki hastanedeyse son boş cihazların kime verileceğine karar veriliyordu.
"Cihazlar dün üretildi," diyordu muhabir. "Ulaşım sistemi yolu biliyor. Ama takas birimi ödemeyi onaylamıyor."
Görüntünün altında gerekçe parlıyordu: KUR RİSKİNİN KİMİN TARAFINDAN KARŞILANACAĞI KONUSUNDA ANLAŞMA YOK.

Tedarikçi, para birimi değer yitirirse malzemeye ödediği parayı bile çıkaramayacağından korkuyordu. Devlet riskin tamamını üstlenmeyi reddediyordu. Her iki sistem tutarları anında hesaplamıştı ama her biri diğer tarafın taahhüdünü bekliyordu.
"Araçlar yollarına ne zaman devam edecek?" diye sordu muhabir hastane yöneticisine.

"Aradaki fiyat farkını birisi üstlenip altına imzasını attığında," dedi kadın. "Ben yalnızca cihazları teslim aldığıma imza atabilirim."

Saira yayının sesini kıstı. Kriz haritasında hazır malı, açık koridorları ve hiçbir takas sisteminin almaya yetkili olmadığı bir kararı görüyordu. Makinelerin hızı bunu değiştirmiyordu.
Halk soru sormaya başladı.

Sınırın öbür yanındaki hastanede boş cihaz kalmamışken cihazlar neden sınırda bekliyordu?

Karar verilirken yitirilen saatlerin bedelini kim ödüyordu?

Alıkonmuş sevkiyatların, açıklanamayan kesintilerin, boş depoların haberleri altında Jesair'in cümlesi görünüyordu.
Değer gölgede yürümemeli.

İnsanlar onu değiştirdi.

Paranın ilacı durdurduğu yerde paranın nerede durduğunu görmeliyiz.

Tartışma grupları, yurttaş girişimleri ve sağlık çalışanlarını, yazılımcıları, iktisatçıları buluşturan gayriresmî ağlar doğdu. Kimileri bütün kamu ödemelerinin açıklanmasını istedi. Kimileri şirketlerin nihai sahiplerini gösteren açık siciller önerdi. Kimileri de her yurttaşın mali verilerine kimin ne zaman baktığını görebilmesini istedi.
Nerai bu önerilerde kendi sözlerini tanıyordu.

Artık onun adıyla yayılmıyorlardı.

Jesair'in adıyla da.

İnsanlar arasında dağılıp kendi hayatlarını yaşamaya başlamışlardı.

Şeffaflık düşüncesi, Elarion halkı ansızın ahlaken olgunlaştığı için benimsenmiyordu.
Şeffaf olmayışın bedeli artık can yaktığı için benimseniyordu.

O sıralar Köprü adlı şirket kurulalı birkaç yıl olmuştu.

Pandemiden önce adını bilen azdı.

Lera Vain onu iki ödeme sistemi yazılımcısı, eski bir banka analisti, şifreli kayıtlar konusunda bir uzman ve daha önce sınır ötesi takas kuralları üzerine çalışmış bir hukukçuyla birlikte kurmuştu.
Başlangıçta yeni bir para birimi yaratmak istemiyorlardı.

Elarion devletleri arasında ve Elarion ile Thaeron arasında ödemeleri kolaylaştırmak istiyorlardı.

Sıradan bir sınır ötesi ödeme birkaç bankadan geçerdi. Her banka yolun yalnızca kendine düşen bölümünü bilirdi. Kullanıcı gönderdiği tutarı görür, ama alıcının eline sonunda ne kadar geçeceğini kimi zaman tam olarak bilemezdi.
Köprü, sistemlerin dilini birbirine çeviren bir katman olacaktı.

İnsan ödemeyi onaylamadan önce son fiyatı görecekti.

Kuru görecekti.

Ücreti.

Paranın ne zaman ulaşacağını.

Alıcının eline ne kadar geçeceğini de.

Ancak daha pandemiden önce, şeffaflık üzerine kamuoyundaki tartışmaların etkisiyle proje değişmeye başlamıştı.
Lera, Jesair'in Nitra'daki konuşmasını izlemişti. Sonra Nerai Sael'in mali güç görünür olmalı ama onu denetleyen herkes de görünür olmalı, diye yazdığı değerlendirmeyi okumuştu.
Köprü ekibi zamanla bütün sistemi yeniden düzenledi.

Her ödeme silinemez bir kayıt yaratacaktı.

Herkesin her kişisel alışverişini görebildiği bir kayıt değil.

Bu, sıradan insanın mahremiyetini yıkardı.

Sistemin kuralları, şirketin rezervleri, büyük para akışları, mülkiyet bağları ve toplumda güç yaratacak eşiği aşan işlemler kamuya açık olacaktı.
Kişisel ödemeler gizli kalacaktı.

Ama verilerine her bakıldığında kullanıcı, kimin, hangi yetkiyle, ne zaman baktığını görecekti.
Bir banka ödemeyi alıkoyarsa gerekçesini bildirmek zorundaydı.

Otomatik bir sistem ödemeyi şüpheli bulursa hangi kuralı uyguladığı bilinecekti.

Birine açıklama yükümlülüğünden muafiyet tanınırsa bunu kimin onayladığı ve ne zamana kadar geçerli olduğu kayda geçecekti.

Hiçbir hükûmet ağın bütününe tek başına hükmetmeyecekti.

Protokol açıktı.

Kayıtları, farklı devletlerde bankalar, üniversiteler, yurttaş dernekleri ve denetim kuruluşlarınca işletilen birden çok bağımsız birim doğruluyordu.

Köprü'nün kendi denetim kurulu vardı ama ödemelerin geçmişini geriye dönük değiştiremez, kendi kararının kaydını silemezdi.
Lera düşündüğünü basitçe anlatırdı:

"Herkesi gören, kendisi görünmez kalan bir göz yapmak istemiyoruz."

Yatırımcılar ona insanların felsefe istemediğini söylerdi.

Kolaylık istiyorlardı.

Bankalar rezervlerin, ücretlerin ve mülkiyet bağlarının açıklanmasının ticari sırlara zarar vereceğini öne sürüyordu.
Düzenleyici kurumlar, özel bir şirketin gezegenin mali altyapısıymış izlenimi vermemesi gerektiğini bildiriyordu.
Bu yüzden Köprü uzun süre küçük kaldı.

Teknoloji şirketleri, Thaeron'da birkaç tüccar ve devletler arasında düzenli para gönderen insanlar kullanıyordu onu.
Sistem işliyordu, ama büyümesini gerektiren bir neden yoktu.

Sonra pandemi geldi.

İlk yeni kullanıcılar hükûmetler ya da büyük hastaneler değildi.

Gönüllülerdi.

Bir yurttaş topluluğu, kapatılan Aurelian bölgelerindeki hastanelere koruyucu filtre almak için para topluyordu. Bağışlar yedi devletten, altı ayrı para birimiyle geliyordu.
Eski yöntemle birkaç hesap tutmaları, parayı tekrar tekrar çevirmeleri ve aracı bankalardan onay beklemeleri gerekecekti.
Köprü üzerinden bütün ödemeleri tek bir bakiyede toplayabiliyorlardı.

Sistem bu bakiyeyi elar cinsinden gösteriyordu.

Elar başlangıçta bağımsız bir para birimi değildi.

Köprü ağının hesap birimiydi. Nasıl oluşturulduğu herkese açık bir sepete dayanıyordu: enerji, hammaddeler ve Elarion'un başlıca para birimleri. Değeri tek bir devletin ya da tek bir merkez bankasının kararına göre değişmiyordu.
Köprü, her elar karşılığında mevcut para birimleri ve kısa vadeli likit varlıklardan oluşan rezerv tutuyordu.

Rezervlerin bileşimi kamuya açıktı.

Dolaşımdaki elar miktarının gerçek karşılığına denk düşüp düşmediğini herkes denetleyebilirdi.

Gönüllü ekranda yüz elar görüyordu.

Bağışçı ödemeyi kendi parasıyla yapabiliyordu.

Filtre üreticisi kendi parasını alabiliyor ya da elarları elinde tutabiliyordu.

Kullanıcı için bu tek bir ödemeydi.

Arka planda hâlâ birden çok mali sistem buluşuyordu ama bu karmaşıklığın yükünü artık kasadaki insan taşımıyordu.
İlk kampanya birkaç saatte hedefine ulaştı.

Her bağışçı kaç elar geldiğini görebiliyordu.

Toplanan tutarı görüyordu.

Filtre siparişini görüyordu.

Üreticiyi, fiyatı, işlem ücretini ve teslimatın onaylandığını görüyordu.

Hastaların adlarını ya da başka insanların kişisel, küçük bağışlarını görmüyordu.

Görünen, ortak paranın izlediği yoldu.

Kampanyanın haberi yayıldı.

Bir başka kuruluş Thaeron'dan ilaç almak için Köprü'yü kullandı.

Sonra bir grup doktor yurt dışından gelen sağlık çalışanlarına kalacak yer bulmak için.

Daha sonra da tedarikçisine istenen para birimiyle ödeme yapamayan küçük bir hastane.

Köprü önce alışılmış sistemlerin işlemediği yerlerde devreye girdi.

İnsanlar ona bankalardan daha fazla güvendikleri için değil.

Bankaların göstermediğini gösterdiği için.

Bir ödemenin ne kadara mal olduğunu.

Nereden geçeceğini.

Ne zaman ulaşacağını.

Alıcının eline ne geçeceğini.

Ve durursa onu kimin durdurduğunu.

Bir koruyucu giysi sevkiyatı gecikince açık kayıt, ödemeyi durduranın ne satıcı ne de nakliyeci olduğunu gösterdi. Paranın kaynağını gösteren ek belge isteyen aracı banka durdurmuştu.

Banka sorunun başka bir yerde çıktığını iddia edemedi.

Kararının bir adı, bir saati ve bir gerekçesi vardı.

Eksik belgeyi bir saat içinde tamamladı.

Ödeme yoluna devam etti.

Başka bir alışverişte tedarikçinin sipariş onaylanmadan hemen önce fiyatı artırdığı ortaya çıktı. Parasının kurunun değiştiğini ileri sürdü.

Köprü kaydı kurun neredeyse hiç oynamadığını gösterdi.

Tedarikçi fiyatı geri çekti.

Daha dürüst biri oluverdiği için değil.

Açıklaması sınanabilir olduğu için.

Giderek daha büyük kuruluşlar ağa katıldı.

Önce yardım fonları.

Sonra bölgesel hastane ağları.

Sonra onlarca para biriminde hesap yönetmek istemeyen üreticiler.

Tüccar için tek bir elar fiyatı belirtmek, sonra elar mı yerel para mı alacağına karar verebilmek elverişliydi.

Hastane için durmadan kur hesabı yapmadan tedarikçilerin fiyatlarını karşılaştırabilmek elverişliydi.

Bağışçılar için ortak paranın nereye gittiğini görmek önemliydi.

Hastane yöneticileri için aldıkları kararların kayıtlı kalması rahatsız ediciydi.

Ama başkalarının güvenini artıran tam da buydu.

Bazı devletler Köprü'yü yasaklamaya çalıştı.

Özel bir şirketin devletin parasıyla rekabet etmeye başlayan bir birim yaratamayacağını ileri sürdüler.

Ama yasağın karşısına pratik bir güçlük çıktı.

Köprü devletlerden kendi paralarından vazgeçmelerini istemiyordu.

Tüccar hâlâ kendi ülkesinin parasını alabiliyordu.

Vergiler yine yerel yasalara göre ödeniyordu.

Bankalar ödemelerin takasında yer almayı sürdürüyordu.

Köprü yalnızca kullanıcıların tek bir ortak değer tutup göndermesini sağlıyor, o değere ne olduğunu açıkça gösteriyordu.

Bir devlet ağa erişimi engelleyince hastaneler yurt dışından getirdikleri malzemenin bir kısmını o ağ üzerinden aldıklarını bildirdiler.

Gönüllü kuruluşlar bir karşılaştırma yayımladı.

Sıradan bir havale iki gün sürüyor, değerin yüzde dördü yolda eksiliyordu.

Köprü üzerinden ödeme saniyeler içinde ulaşıyor ve toplam maliyeti baştan biliniyordu.

Üç gün sonra yasağı değiştirdiler, sağlık ödemelerine geçici bir istisna tanıdılar.

Başka yerlerde benzer istisnalar doğdu.

Bir para reformu olarak kabul edilmediler.

Kriz tedbirleri olarak kabul edildiler.

Bir istisna hastanelerin elar almasına izin verdi.

Bir başkası sigorta kurumlarına sınır ötesinde verilen hizmetleri Köprü üzerinden ödeme yetkisi tanıdı.

Bir diğeri kamu fonlarının yardım dağılımını ağda yayımlamasını sağladı.

Eların gezegenin parası olmasına kimse karar vermedi.

Yalnızca tek tek somut meseleler karara bağlandı.

Her biri bir engeli kaldırdı.

Jesair, Köprü hakkında ilk kez onu milyonlarca insan kullanmaya başladıktan sonra konuştu.

Adının özel bir şirketin reklamı olmasını istemiyordu. Öte yandan sistemin Nitra'da anlattıklarının büyük bir bölümünü hayata geçirdiğini görüyordu.

"Tek bir şirket bütün bir gezegenin sorununa çözüm olmalı mı, bilmiyorum," dedi bir konuşmasında. "Her güç kendisini dengeleyecek bir güce ihtiyaç duyar. Şeffaf olduğunu söyleyen güç de."

Sonra doğrudan kameraya baktı.

"Ama insanların Köprü'yü neden kullandıklarına dikkat edin. Bir banka daha istedikleri için değil. Fiyatı, kuralları, ücretleri ve kararları gördükleri için kullanıyorlar. Biri ödemelerini durdurduğunda ardında yalnızca sessizlik kalmıyor."

Bir an durdu.

"Sağlıklıyken değerin gölgede yürümesine izin veriyor, buna kolaylık diyoruz. Şimdiyse her cihaz bir soluk, her sevkiyat kazanılmış zaman demekken değerin nerede durduğunu görmek istiyoruz. Belki bunu hep istemeliydik."

Köprü kullanıcılarının sayısı yeniden arttı.

Ama yalnızca Jesair'in sözleri yüzünden değil.

Sistemin artık kendine ait kanıtları vardı.

Daha erken ulaşan sevkiyatlar.

Paranın kaybolmadığı bağış kampanyaları.

Tek bir birimle alım yapabilen hastaneler.

Günlerce beklemeden parasını alan tedarikçiler.

Hastane yemekhaneleri Köprü'yü kullanmaya başlayınca yiyeceklerini sağlayanlar da katıldı.

Tedarikçiler katılınca çalışanları elar kabul etmeye başladı.

Kriz ödeneklerinin bir kısmını elarla alan sağlık çalışanları bunları nerede harcayabileceklerini sormaya başladı.

Eları ilk kabul edenler hastanelerin çevresindeki dükkânlar oldu.

Sonra taşımacılar.

Pansiyonlar.

Eczaneler.

Küçük esnafın artık her para birimi için bir hesaba ihtiyacı kalmamıştı. Köprü'ye bağlanması yetiyordu. Fiyatı hem yerel parayla hem elarla belirtebiliyor, sistem hasılatını seçimine göre otomatik olarak hesabına geçiriyordu.

Başlangıçta tüccarların çoğu elarlarını hemen kendi paralarına çevirtiyordu.

Sonra bir kısmını ellerinde tutmaya başladılar.

Bir sonraki yurt dışı alımında kullanacaklarını biliyorlardı.

Böylece elar artık sistemin içinden geçip gitmekle kalmıyordu.

İçinde dolaşmaya başlıyordu.

İnsanlar birikimlerini hâlâ yerel parayla tutabiliyordu.

Maaşlarını onunla alabiliyordu.

Vergilerini onunla ödeyebiliyordu.

Ama başka bir devlete giderken para bozdurmaları gerekmiyordu artık.

Köprü'yü açıyorlardı.

Aynı bakiyeyi görüyorlardı.

Elarla ödüyorlardı.

Tüccar ya elar alıyor ya kendi ülkesinin parasını.

Nitra'da, Sarur'da ve Thaeron'un kubbeleri altında aynı biçimde ödeme yapılıyordu.

Elar henüz Elarion'un yasayla belirlenmiş tek para birimi değildi.

Onu devletler çıkarmıyordu.

Merkez bankaları yönetmiyordu.

Birçok hükûmet hâlâ onu yalnızca özel bir ağın ödeme birimi olarak niteliyordu.

Ama kasada bekleyen insan için bu ayrım giderek önemini yitiriyordu.

Bir fiyat vardı.

Bir bakiye.

Bir ödeme.

Üstelik eski sistemlerden farklı olarak parasının kendisinden başka bir insana hangi kurallara göre geçtiğini görebiliyordu.

Köprü'nün büyümesinin bir nedeni de kendini kusursuz göstermeye kalkmamasıydı.

Kurucular şirketin mülkiyet yapısını açıkladı.

Yatırımcıların adlarını.

Paylarının büyüklüğünü.

Bankalarla yapılan sözleşmeleri.

Eların karşılığını oluşturan rezervlerin bileşimini.

Yöneticilerin aldığı ücretleri.

İşlem ücretlerinin ve rezerv sepetinin değerinin hesaplanmasında kullanılan kurallardaki her değişikliği de.

Nihai sahibi bilinmeyen bir fon ağa girmek isteyince Köprü onu reddetti.

Fon ayrımcılık iddiasıyla dava açtı.

Köprü kararının gerekçesini yayımladı.

Fonu zengin olduğu için reddetmemişti.

Onun aracılığıyla kimin güç kazandığı anlaşılamadığı için reddetmişti.

Bu davayı bütün gezegen izledi.

Birçok insan için mahremiyetle gizli güç arasındaki farkın ilk somut örneğiydi bu.

Sıradan bir insan, bütün dünya adını öğrenmeden ilacının parasını verebilirdi.

Ama hastaneler satın alan bir fon gerçek sahibini on dört şirketin arkasına saklayamazdı.

Böylece Jesair ile Nerai'nin düşünceleri yalnızca yazılı sözler olmaktan çıktı.

Bir sistemin biçimini aldı.

Verilere her bakış bir iz bırakıyordu.

Her büyük mali gücün nihai bir sahibi vardı.

Her istisnanın bir sorumlusu ve bitiş tarihi vardı.

Küçük kişisel ödemeler gizli kalıyordu.

Başkalarının hayatını etkileyen büyük akışlar görülebiliyordu.

Kurallar açıktı.

Ağın işletmecisi kendisi de denetlenmeden başkalarını denetleyemezdi.

İnsanlar bu görünürlüğe alışıyordu.

Önce pandemiyle ilgili işlerde.

Sonra gıdada.

Enerjide.

Ulaşımda.

Yardım kampanyalarında.

Elarion ile Thaeron arasındaki alışverişlerde.

Zamanla aynı kuralların eski bankalar için neden geçerli olmadığını sormaya başladılar.

Devlet neden onların her gelirini gösterebiliyor da bir kamu ihalesinden en sonunda kimin kazanç sağladığını gösteremiyordu?

Köprü rezervlerini her gün açıklayabilirken merkez bankaları neden bazı kararlarını ancak aylar sonra açıklıyordu?

Elarla ödeme yaparken ücretin tamamını önceden gördükleri hâlde geleneksel bir havalede masrafın bir kısmı neden ancak alıcı tarafında ortaya çıkıyordu?

Şeffaflık artık yalnızca ahlaki bir talep değildi.

İnsanların bizzat deneyimlediği bir şeydi.

Kael Thorne, bütün pencerelerini dışarıdan görünmeyecek biçimde ayarladığı çalışma odasından Köprü'nün büyümesini izliyordu.
Vesta henüz sistemde görünmemişti.

Eski para akışları bankalarda, fonlarda ve sahiplerini koruyan devletlerde gizli kalmıştı. Köprü yalnızca kendi ağından geçen değeri görüyordu.
Ama insanlar Kael için bir soruşturmadan daha tehlikeli bir şeye alışıyordu.

Karşılaştırmaya.

Bir kez işlem ücretinin tamamını gören insan başka yerde neden göremediğini soruyordu.

Bir kez gerçek sahibi öğrenen insan onu gizleyen şirketlerden kuşkulanmaya başlıyordu.
Her devlette aynı birimle bir kez ödeme yapan insan otuz ayrı para birimine ne ihtiyacı olduğunu sormaya başlıyordu.
Bir soruşturma yavaşlatılabilirdi.

Komisyonlar iş yüküne boğulabilirdi.

Mahkemeler itirazlarla meşgul edilebilirdi.

Siyasetçiler beklemeye ikna edilebilirdi.

Ama bir alışkanlığı geriye döndürmek o kadar kolay değildi.

Köprü yalnızca sağlıkçıların ve gönüllülerin kullandığı bir araç olarak kalsaydı pandemiden sonra belki ortadan kalkardı.

Oysa çoktan bunun ötesine geçmişti.

Aileler kullanıyordu.

Tüccarlar.

Üreticiler.

Taşımacılar.

Thaeron'daki işçiler.

Jesair'in konuşmasını hiç okumamış, Nerai Sael'in adını duymamış insanlar.

Eları şeffaflık felsefesini temsil ettiği için kullanmıyorlardı.

İşe yaradığı için kullanıyorlardı.

Onun tam da eski sistemlerin gizlediği şeylerin büyük bir kısmını görünür kıldığı için işe yaradığını ancak sonradan fark edeceklerdi.
Kael, Arien'in yalnızca bir felakete yol açmadığını anladı.

Jesair'in düşüncesinin gündelik hayatta kullanılan bir araca dönüşebileceği koşulları da yaratmıştı.

İnsanlara karanlığın bedelini göstermişti.

Ve onları, daha sakin zamanlarda fazla cüretkâr, fazla açık ya da eski düzen için fazla tehlikeli bulup reddedecekleri bir sistemi denemek zorunda bırakmıştı.
İnsan bazen geleceği yok etmeye kalkar ve tam da bu yüzden, o güne dek geleceğin doğmasına engel olan ne varsa ortadan kaldırır.

30. Üçte Bir

Önce vakalar sayıldı.

Sonra yataklar.

Sonra oksijen sistemleri, ilaç stokları, boş tecrit odaları ve hâlâ çalışabilecek durumda olan insanlar.

En sona ölüler kaldı.

Sayıları azken rakamlar tek tek verilirdi.

Yedi yüz kırk iki.

On bir bin dokuz yüz sekiz.

İki milyon dört yüz bin.

Her rakam, insan zihninde hâlâ bir insan sayısıymış gibi görünebiliyordu.

Sonra on milyonlar geldi.

Yüz milyonlar.

Ve bedenler bir eğriye dönüştü.

Yükseliyor.

Düşüyor.

Hızlanıyor.

Kuzeye kayıyor.

Vasýria'ya ulaştı.

Thaeron'u vuracak.

İnsan zihni bir milyar ayrı ölümün yükünü taşıyamaz.

Bir milyar yatağı gözünün önüne getirmesi gerekirdi.

Bir milyar son nefesi.

Ardında birinin durup bir daha dönmeyecek birini beklediği bir milyar kapıyı.

Başuçlarında içilmeden kalmış bir milyar bardağı.

Sabah devamı gelecek bir milyar cümleyi.

Bu yüzden onları bir sayıya çevirdi.

Sayıyı da bir çizgiye.

Salgın Auriola'dan taştı, Elarion'un bütün devletlerine yayıldı.

Her yere aynı biçimde değil.

Sağlık sistemlerinin veri paylaşmasına izin veren bölgeler birkaç gün kazandı. Hekimler nerede malzeme kaldığını biliyordu. Gezegenin öbür ucundaki hastanelerin tedavi sonuçlarını görebiliyorlardı. Algoritmalar, hastaların adlarını bilmeden milyonlarca kişide hastalığın seyrini karşılaştırıyordu.

Hekimler hesapların neden yetmediğini de zamanla anladılar. Hastalık birçok kişide şiddetli bir savunma tepkisini tetikliyor, bu tepki damarları zedeliyor, organlar tam istikrara kavuşmuşken yeniden vuruyordu. İlk uyarıyla dolaşımın geri dönülmez biçimde çökmesi arasında bazen yalnızca birkaç saat vardı. Yenileyici tedaviler içinse hastanın durumunun istikrarlı olması ve günler geçmesi gerekiyordu. Paylaşılan veriler kimilerine zaman kazandırdı. Hiç kimseye yitirdiği zamanı geri veremedi.

Birkaç devlet verilerini dışarıya kapattı.

Egemenlikten söz ettiler.

Yurttaşlarını korumaktan.

Salgın geçtikten sonra kriz altyapısının Birlik'in elinde kalması tehlikesinden.

Bu kaygıların bazılarında haklıydılar.

Ama insanlar verilerini hangi hukuki gerekçeyle kapatmış, hastalığın umurunda değildi.

O ülkelerde karanlığın içinde birkaç gün daha yol aldı.

Üçte Bir sırasında birkaç gün koca bir çağdı.

Thaeron'da ilk vakalar, yörüngeden ikmal alan kubbelerde görüldü.

Yöneticiler ulaşım koridorlarını hemen kapattılar.

Oysa Thaeron, insanla makine arasındaki kesintisiz mutabakat sayesinde var olan bir dünyaydı.

Kubbelerin suya ihtiyacı vardı.

Biyolojik hammaddelere.

Yedek parçalara.

Enerji hücrelerine.

Filtrelere.

Kimyasal karışımlara.

Hastalığa kapattıkları her yol, yaşamaları için gerekli bir şeyin geldiği yoldu aynı zamanda. Elarion'da bir köy devleti unutup birkaç gün yaşayabilirdi.

Thaeron'da bir pompayı bile unutamazdınız.

Bu yüzden acil durum elarını ana gezegenden daha çabuk benimsediler.

Her sevkiyatın herkese açık bir kaydı vardı.

Her kararın bir sahibi.

Her reddin bir gerekçesi.

Kubbe yöneticileri önce karşı çıktı. Sistemin stratejik stokları açığa çıkardığını söylüyorlardı.

Sonra yöneticilerden birinin suyu, ailesiyle konseyine yakın kişilerin oturduğu özel bir yerleşim bölgesine yönlendirdiği ortaya çıktı.
Kaydı herkes görebiliyordu.

İtirazlar dindi.

Bu arada Elarion'da çökmeye yüz tutan yalnızca sağlık ağı değildi.

Değeri ölçmenin eski yolu da dağılıyordu.

Tek ve büyük bir çöküşle değil.

Binlerce küçük aksaklıkla.

Aurelian nüfusun yoğun olduğu devletlerin para birimleri hızla değer yitiriyordu. Piyasalar geleceğin ölülerini hastanelerden önce sayıyordu. Üretimin düşeceğini, vergi kayıplarını, bütçe açıklarını ve artan maliyetleri hesaba katıyordu.
Para değer yitirince yabancı ilaçlar pahalandı.

Pahalı ilaçlar devletin borcunu artırdı.

Borç arttıkça para değer yitirdi.

Ölenlerin sayısı arttıkça insanları kurtarmak için daha çok para gerekiyordu.

Daha çok para gerektikçe de paranın değeri azalıyordu.

Herkese açık kriz katmanında sevkiyatı kimin reddettiği, fiyatı kimin değiştirdiği, kur farkı için rezervi kimin serbest bırakabileceği bir bir görünüyordu. Halk, alınan kararın sonucunu malzeme bekleyen hastanede görebiliyordu. Anlaşmazlıklar bitmedi ama artık ödemelerin faili belirsiz durum bildirimleri arkasına gizlenmiyordu.

Her şeyi görünür kılmak henüz bulunmamış bir ilacı üretmeye yetmiyordu.

Sağlık çalışanlarını geri getirmiyordu.

Boş tüpte oksijen yaratmıyordu.

İnsanı açgözlülükten, korkudan, bencillikten arınmış bir varlığa dönüştürmüyordu.

Ama bireylerin, şirketlerin ve hükümetlerin yüzyıllardır arkasına sığındığı bir cümleyi ortadan kaldırıyordu.

Bilmiyorduk.

İlk ayın sonunda eların kullanımı sağlık kuruluşlarıyla sınırlı olmaktan çıktı.

Önce hastanelerin enerji giderleri onunla ödendi.

Sonra dışarıya kapatılan bölgelerin gıda giderleri.

Sonra çalışanların ulaşımı.

Sonra biyolojik hammaddeler.

Para konseyleri itiraz etti.

Daren Voltr ortak kurulun önüne çıktı.

Birkaç hafta öncesine göre daha solgundu. Artık onun ailesi de ölülerini sayıyordu.

"Bir acil durum hesaplaşma aracını para birimine dönüştürüyoruz," dedi. "Merkez bankası olmadan. Yetki verilmeden. Bölgesel istikrar konusunda anlaşmaya varılmadan. Bunu korkunun tam ortasında, insanlar üzerinde kurtuluş sözcüğü yazan hemen her şeye evet derken yapıyoruz."

Nerai karşısında oturuyordu.

"Her kural işte bunun için herkesin gözü önünde."

Voltr başını iki yana salladı.

"Görünürlük meşruiyet değildir."

"Değildir," dedi Nerai. "Ama kuralları kimin değiştirdiğini görmezsek meşruiyeti tartmamız bile mümkün olmaz."

"Tek bir değer ölçüsü zayıf bölgeleri yıkıma sürükleyebilir."

Nerai üç kayıt açtı.

Üç sevkiyat.

Kur çevrimi sırasında durdurulmuş üç ödeme.

"Parçalanmış değer ölçüleri o bölgeleri bugün yıkıma sürüklüyor."

“Bunlar laf.”

Verileri ortak ekrana aktardı.

“Bunlar da hesaplar.”

Voltr uzun uzun baktı.

İtirazları ortadan kalkmadı.

Kalkmamalıydı da.

Nerai, doğru bir sav ileri sürülünce bütün itirazların sustuğu bir dünyanın, değiştirmek istediği dünya kadar tehlikeli olacağını biliyordu.

“Salgından sonra eları kim yönetecek?” diye sordu Voltr.

Nerai bir süre sustu.

“Belki hiç kimse.”

“Hiç kimse diye bir şey yoktur.”

Bu söz onu durdurdu.

Doğruydu.

Her sistemin arkasında bir insan vardı.

Ya da bir grup insan.

Ya da vaktiyle birinin yazdığı bir kural.

“Öyleyse sistemi öyle kurmalıyız ki,” dedi, “tek bir kişi ona sahip olamasın.”

Saira taslağı açtı.

Devletlere dağıtılmış düğümler.

Değerin herkese açık biçimde hesaplanması.

Değişikliklerin eksiksiz geçmişi.

Kurda gizli ayarlamaya yer yok.

Her erişimin izi sürülebilir.

Yetkiler bölüşülmüş.

Para konseylerinin kararları halkın denetimine açık.

Bir acil durum modeli.

Kusurlu.

Ölülerin arasında doğuyordu.

Yine de temellerinde Elarion'un o güne dek hiç tanımadığı bir şey baş gösteriyordu.

Karanlıkta yol almak zorunda olmayan bir değer.

Ve birinin kendisini gördüğünü bilmenin verdiği huzursuzluğa yavaş yavaş alışan bir iktidar.

Jesair bu arada halka seslenmeyi sürdürüyordu.

Yorgunluğunu kendisi kabul etmeden önce Mareia görmüştü.

Bir yayından sonra sönmüş ekranın önünde ayakta kaldı.

Kıpırdamıyordu.

"Jesair?"

Çok uzaklardan dönüyormuş gibi ona yöneldi.

"Ne oldu?"

"Onu ben sana soruyorum."

"Yalnızca yorgunum."

"Dinlenmen gerek."

"Dinleniyorum."

"Ne zaman?"

Gülümsedi.

"İki felaket arasında."

Mareia gülümsemedi.

Dışarıda yağmur yağıyordu.

Yağmur Davionların evinin yüksek pencerelerinden süzülüyor, vadinin ışıkları damlalarda kırılıp ince, uzun akıntılara dönüşüyordu.

"Benimle Nitra'ya gel."

Jesair dışarı baktı.

"Ya buradaki insanlar?"

"Seninle bağlantı kurabilirler."

"Elan'ın da bağlantısı vardı."

Mareia sustu.

Jesair hemen gözlerini yere indirdi.

“Bağışla.”

“Gerek yok.”

“Söylememeliydim.”

“Ama böyle düşünüyorsun.”

Başını eğdi.

“İnsanın kendisiyle görüntüsü arasında fark var.”

“Peki ya burada olman seni öldürürse?”

Bu kez yanıt vermesi uzun sürdü.

“Belki de yanlış karar vermişimdir o zaman.”

Mareia gözlerini ona dikti.

“O zaman bunu söyleyecek kimsen olmayacak.”

Yanına gitti.

“Senden insanlara yardım etmeyi bırakmanı istemiyorum. Yalnız şunu istiyorum, insanları sevmenin onlar uğruna ölmek zorunda olmak demek olduğunu sanma.”
Jesair sustu.

“Öyleyse benden ne istiyorsun?”

“Kalmanı.”

“Nerede?”

Mareia gözlerinin içine baktı.

“Benimle.”

O an dünya küçüldü.

Siyasi konseyler yoktu.

Soylar yoktu.

Salgın yoktu.

Yavaş yavaş kendi simgesi olarak benimsediği bir adamın ağzından çıkacak bir sonraki cümleyi bekleyen bir gezegen yoktu.

Yalnızca bir kadın vardı. Bir zamanlar sevgiyi sahiplenmeye dönüştürebilen bir adamı bırakıp gitmişti.

Şimdi bir başkasını, sevgiyi herkese karşı bir göreve dönüştürdüğü için yitirmek istemiyordu.

Jesair elini kadının bileğine koydu.

“Buradayım.”

Mareia üç parmağıyla onu tuttu.

İkisi de bir an sustular.

Bu hareket kendiliğinden gelmişti.

Fazlasıyla kendiliğinden.

Jesair’in içinden tuhaf bir sızı geçti.

Ne bir görüntü.

Ne bir söz.

Yalnızca belleğinde bulunması gereken ama orada olmayan bir şeyin duygusu.

Üç parmak.

Bambaşka bir ışık.

Toz.

Bir kadın eli.

Ve bu hayatta hiç yitirmediği birinin yası.

Mareia onu bıraktı.

“Ne oldu?”

“Bilmiyorum.”

Bu kez doğruyu söylüyordu.

Henüz yaşamadığı bir şeyi hatırlamıştı.

O akşam kriz merkezine yeni bir öngörü ulaştı.

Saira önce onu yayımlamaya yanaşmadı.

Veriler eksikti.

Bazı devletler vakaları hâlâ geç bildiriyordu. Sağlık hizmetlerinin çöktüğü bölgelerden ise hemen hiç güvenilir sayı gelmiyordu.
Modeli yeniden çalıştırdılar.

Sonra bir kez daha.

Girdileri değiştirdiler.

Beklenen ölüm oranını.

Hastanelerin kapasitesini.

Tedavinin gelişme hızını.

Her yol aynı sayıya yaklaşıyordu.

Nerai ona bakıyordu.

%33,1.

“Bunu kimler gördü?”

“Analiz ekibi.”

“Siyasi yönetim?”

Saira duraksadı.

“Onlara daha geniş bir tahmin aralığı verildi.”

“Neden?”

“Çünkü belirsizlik çok büyük.”

“Sonuç daha düşük çıkabilir mi?”

“Evet.”

“Daha yüksek?”

Saira yanıt vermedi.

Hesabın sonucu ekranda parlıyordu.

Toplamda yaklaşık üç milyar can.

Aurelian kolunun neredeyse tamamı.

Öteki kollardan yüz milyonlarca insan.

“Bunu açıklamalıyız,” dedi Nerai.

“Üçte bir dersek paniğe yol açarız.”

“Demezsek devletler onda bire hazırlanır.”

“Bu bir öngörü.”

“Öyleyse öngörü olduğunu söyleriz.”

Sözcük ilk kez bir iç yazışmada geçti.

Üçte Bir.

Belge o gece sızdı.

Kimin elinden sızdığı hiç öğrenilemedi.

Sabaha bütün gezegen o sözcüğü biliyordu.

Nerai sızıntıyı ilk kez gece yayınının manşetinde gördü. NÜFUSUN ÜÇTE BİRİ ÖLEBİLİR. Sunucu yalnızca en yüksek eğriyi değil, belirsizlik aralığını da gösterdi. "Bu, toplam can kaybına ilişkin bir öngörü," diye yineledi. "O insanların şimdiden öldüğü anlamına gelmiyor."

Bir sonraki görüntüde bir devletin valisi halka sükûnet çağrısı yapıyordu. Auriolalı bir hekim ona sükûnet için de malzeme ve açık veri gerektiği yanıtını verdi. Görüntünün altında yakınlarını arayanların mesajları geçiyordu.

Nerai, sunucu başka bir habere geçene dek ekrandan ayrılmadı. Kurum içindeki bir hesap işte böyle, ailelerin akşam sofrasında dile getirmek zorunda kalacakları bir cümleye dönüşmüştü.

Bir hastalığın adı gibi söylenmiyordu.

Geleceğin adıydı.

Üçte Bir gelirse.

Üçte Bir'den önce.

Üçte Bir'den sonra.

Sanki yola devam edeceklerle geriye yalnızca geçmiş zaman kipinde kalacakları birbirinden ayıran sınır şimdiden çizilmişti.

Bazı kentlerde kargaşa çıktı.

İnsanlar depoların kapılarını kırdılar.

Hesaplarını boşalttılar.

Nereye gideceklerini bilmeden kentlerden kaçtılar.

Başka yerlerde gönüllüler kuyruk oldu.

Yaşlılar oksijen cihazlarını gençlere verdi.

Otel sahipleri odalarını sağlıkçılara açtı.

Yıllardır birbiriyle konuşmayan aileler telefona sarıldı.

Kimi kapısını kapattı.

Kimi ilk kez açtı.

Felaket insanın tek ve gerçek yüzünü göstermez.

O güne dek içinde sessizce uyuyabilmiş onca yüzü gösterir.

İkinci ayın sonunda ölü sayısı bir milyarı aştı.

Üçüncü ayın sonunda iki milyarı.

Aurelian kentleri boşalıyordu.

Savaşları, yangınları, devletlerin yıkılışını atlatmış aile ocakları mirasçısız kalıyordu.

Bir ailenin bütün erkekleri öldü.

Arşiv bin yılı aşkın süredir onların soyunu izliyordu.

Görevli kadın soyun son erkeğine ait verileri girdi.

Sistem durum alanını kendiliğinden doldurdu.

Soy tükenmiştir.

Kadın o iki sözcüğe baktı.

Haftalardır milyonlarca ölümün bildirimini işliyordu.

Ağlamamıştı.

Tek bir kutucukta ağladı.

Jesair gezegenin karşısına son kez ateşinin çıktığı gün geçti.

Mareia kadrajın dışında duruyordu.

Jesair daha yayından önce gözüne solgun görünmüştü.

Jesair kameraya baktı.

“Ölülerin sayısı büyüdükçe içimizde onları küçültmeye başlarız. Kendimizi böyle koruruz. Yoksa dayanamazdık.”

Sustu.

“Ama bir milyar kişiden biri oldu diye bir insan küçülmez.”

Bir an masaya dayandı.

Mareia öne doğru bir adım attı.

Jesair bakışıyla iyi olduğunu işaret etti.

“Ölen her insan küçük bir dünyanın merkeziydi. Bir adı vardı. Dönüp geldiği bir yer vardı. Kendine özgü bir gülüşü vardı. Birileri ayak sesini tanırdı. Birileri yemeğin neresini tabağında bırakacağını bilirdi. Birileri sesini duymayı beklerdi.”

Ekran başında milyonlarca insan sustu.

“İkinci bir dünya kurabilecek bir uygarlık yarattık. Irmakların yerini değiştirdik. Yabancı bir göğün altında ormanlar yetiştirdik. Makinelere hastalığı hekimlerden önce tanımayı öğrettik.”

Soluk aldı.

Canı yandı.

“Ama kendi hesaplarımızdan geçen niyeti göremedik.”

Nerai bu sözleri duyunca başını kaldırdı.

“Bir gün bunu kimin yaptığını soracağız. Sormalıyız.”

Jesair biraz sustu.

“Ama verebildiğimiz tek cevap bir kişinin adıysa hiçbir şey anlamamışız demektir. İnsan nefret getirebilir. Bir plan getirebilir. Kötülük getirebilir.”

Doğrudan kameranın içine baktı.

“Ama ona yolu uygarlık açar. Ya da açmaz.”

Nerai bu sözü aklına kazıdı.

Bir yıl sonra Konvansiyon’un önünde söyleyecekti.

O an kardeşinin halkın önünde söylediği son sözlerden birkaçını dinlediğini bilmiyordu.

Yayın biter bitmez Mareia yanına gitti.

“Yanıyorsun.”

“Burası sıcak.”

“Değil.”

Elini alnına koydu.

Jesair gözlerini kapattı.

“Ne zamandır?”

“Sabahtan beri.”

Mareia inanamayarak baktı.

“Hiçbir şey söylemedin mi?”

“Yorgunluktandır sandım.”

Sağlık hattını açtı.

Jesair elini tuttu.

"Bekle."

"Neyi?"

"Birazcık."

"Jesair, birazcık bile zamanımız kalmadı."

Sesindeki korku ilk kez duyuluyordu.

Elarion için duyulan bir korku değildi.

Bir kadının tek bir insan için duyduğu korkuydu.

Jesair gözlerini açtı.

Altın halka daha parlaktı.

Mareia onu gördü.

Jesair'in bakışından, onun da gördüğünü anladı.

"Nerai," dedi hatta. "Davionların evinde tecride ihtiyacımız var."

Hattın öbür ucu sessizdi.

"Jesair mi?"

Mareia cevap vermedi.

Gerek yoktu.

"Geliyorum."

"Hayır," diye seslendi Jesair.

Nerai onu duydu.

"Sakın bana hayır deme."

"Belki güvendesindir."

"Annem bir Aurelian'dı."

"İşte bu yüzden hiçbir şey bilmiyoruz."

"Geleceğim."

"Nerai."

Sesi artık daha güçsüzdü.

"Hâlâ bir işe yarayabileceğin yerde kal."

"Sen benim kardeşimsin."

Jesair bir an gülümsedi.

“Onun için ya.”

Nerai bağlantıyı kesti.

Koşmaya başlamıştı bile.

Mareia, Jesair’in evin tecrit bölümüne geçmesine yardım etti.

“Sen dışarıda kalacaksın,” dedi Jesair.

“Hayır.”

“Mareia.”

Kadının tek bir bakışı yetti.

Jesair üstelemenin anlamsız olduğunu anladı.

“Yalnız gitmeyeceksin,” dedi Mareia.

Jesair ürperdi.

Bu kez ateşten değildi.

O söz.

Onu tanıyordu.

Sanki çok uzaklardan çıkıp gelmişti ona.

Hiç gitmediği bir yerden geçerek.

Hiç yaşamadığı bir hayattan.

Tecrit odasının kapısı kapandı.

Aralarında cam kaldı.

Mareia üç parmağını saydam duvara koydu.

Jesair elini kaldırdı.

Öbür taraftan onun parmaklarına dokunamadan Mareia bir soğukluk duydu.

Sonra bir dermansızlık.

Duvara yaslandı.

“Mareia?”

Başını iki yana salladı.

Önemli bir şey olmadığını söylemek istedi.

Ama dizlerinin bağı çözüldü.

Sağlık sistemi ikinci bir kişinin vücut sıcaklığının yükseldiğini kaydetti.

Birkaç dakika sonra o da bitişikteki tecrit odasında yatıyordu.

Aralarındaki kapının açılması yasaktı.

İki yatak.

İki altın halka.

Bir saydam duvar.

Nerai otuz yedi dakika sonra Auriola'nın girişindeki karantina noktasına vardı.

Sistem geçişine izin vermedi.

Yetki belgelerini gösterdi.

Başka zaman Katman'ın bütün kapılarını açan isimleri aradı.

Hiçbiri işe yaramadı.

Önünde karantina engeli duruyordu.

Arkasında kardeşi ölüyordu.

Yolun üstünde ölü sayısı ışıldıyordu.

2.999.999.997.

Sayı değişti.

2.999.999.998.

Nerai soluğunu tutmuş ekrana bakıyordu.

2.999.999.999.

Sonra:

3.000.000.000.

Bütün gezegende ortak sayı aynı saniyede güncellendi.

Elarion'un üçte biri ölmüştü.

Davionların evinden Nerai'ye bağlantı geldi.

Ekranda Jesair'i gördü.

Mareia'yı.

Ve aralarındaki camı.

Felaket adını bulmuştu.

Üçte Bir gelmişti.

Ama daha işi bitmemişti.

31. Camın Ardında

Jesair dördüncü gün öldü.

Sağlık sistemi o anı kesin olarak kayda geçirdi.

Saati.

Nabzı.

Kandaki oksijen düzeyini.

Vücut sıcaklığını.

Kalbin son elektriksel etkinliğini.

Ölçülebilen her şeyi kayda geçirdi.

Asıl önemli olanı geçirmedi.

Tecrit odalarındaki mikrofonlar sürekli dinlemede değildi. Hastaların onurunu koruyan eski bir kuraldı bu. Hekim hatta girebilirdi. Yaşamsal bulgularda bir değişiklik olunca sistem uyarı verebilirdi. Ama kimsenin bir insanın son saatlerini herkese açık bir kayda dönüştürme hakkı yoktu.

Bu yüzden Jesair'in Mareia'ya ne söylediğini kimse bilmiyordu.

Nerai sonraları o görüntüyü defalarca oynattı.

Sessiz.

Jesair artık ayakta duramıyordu.

Oturamıyordu da.

Camın dibinde yere uzanmıştı.

Öbür tarafta Mareia yatıyordu.

Yüzleri arasında birkaç santim, bir de virüsü, dokunuşu ve son bir kucaklaşmayı durdurabilen bir madde vardı.

Jesair elini oynattı.

Daha fazlasına gücü yetmedi.

Avucunu yere koydu.

Mareia üç parmağını kaldırdı.

Jesair'in dudakları kıpırdadı.

Kısacık bir cümle.

Belki iki sözcük.

Onları kimse duymadı.

Mareia duydu.

Ve gülümsedi.

Sonraları o gülümsemeyi türlü türlü yorumladılar.

Ölümü kabulleniş diye.

Barışma diye.

Sevginin son belirtisi diye.

Oysa Nerai onda hep daha tuhaf bir şey gördü.

Mareia vedalaşan bir kadın gibi gülümsemiyordu.

Bir anlığına, tarifsiz uzunlukta bir zamanın ardından birini tanıyan bir kadına benziyordu.

Sanki Jesair'in yüzünün ardında bir başka yüz açılmıştı.

Sanki camın ötesinde bir anlığına tecrit odası değil, uzak bir bahçe vardı.

Bir başka gök.

Bir başka hayat.

Anı olmaya vakit bulamamış bir anı.

Jesair gözlerini kapattı.

Eli camın dibinde kaldı.

Mareia o ele baktı.

Yedi saat boyunca.

Sonra soluğu kısalmaya başladı.

Bir soluk.

Sessizlik.

Bir soluk.

Daha uzun bir sessizlik.

Ve sonunda yalnızca sessizlik.

Jesair'den yedi saat sonra onun da kalbi durdu.

Nerai Auriola'nın karantina sınırında, ulaşım modülünde oturuyordu.

Onlardan kilometrelerce uzakta.

Yanında Saira oturuyordu.

Ona dokunmadı.

Üzüldüğünü söylemedi.

Bazı sözler hakarete varacak kadar küçük kalır.

Hatta bir sağlık görevlisi belirdi.

“Cenazeler hakkında bir karara ihtiyacımız var.”

Nerai ona baktı.

Adam gözlerini indirdi.

“Bağışlayın. Biliyorum ki...”

“Bilmiyorsunuz.”

Sessizlik.

“Seçenekler neler?”

“Biyolojik güvenlik protokolü nakledilmeden, derhâl yakılmalarını öneriyor. Soy konseyleri biyolojik örneklerin saklanmasını istiyor. Halk bir tören istiyor.”

“Halk mı?”

“Haber sızmış.”

Nerai ağı açtı.

Jesair Davion öldü.

Ardından bir haber daha düştü:

Mareia Lioren öldü.

Nerai haber kanalının sesini açtı. Sunucu, Jesair’in ölümü hakkında soy konseylerinden görüş istiyordu bile. Mareia’nın ölümünü ise haber merkezi ailesine henüz doğrulatamamıştı. Yayına bağlanan sağlıkçı, ikisinin sağlık kayıtları hakkında konuşmayı reddetti.

“Aileye ne söylemek istediğini kararlaştıracak zaman bile tanınmadı,” diye ekledi. Nerai kardeşinin mahremiyet sorusuna ne yanıt vereceğini biliyordu. Bıraktı, kanal onsuz konuşsun.

Ardından fotoğraflar.

Jesair Nitra’daki forumda.

Jesair hastaların arasında.

Jesair son konuşmasını yaparken.

Mareia arşivlerin başında.

Mareia bahçede.

Mareia, Jesair'i üç parmağıyla bileğinden tutarken.

Bedenleri henüz soğumadan dünya onlardan bir hikâye yapmaya koyulmuştu.

Onlara şehit diyorlardı.

Eski dünyanın son Aurelianları.

Bir kanıt.

Bir işaret.

Başkaları ise ölümlerini Jesair'in o güne dek söylediği her şeye karşı kullanıyordu.

Bir yeteneği vardıysa kendini neden kurtarmadı?

Olağanüstü biriydiyse Mareia'yı neden kurtarmadı?

Üç milyar insanı neden kurtarmadı?

Nerai ekranı kapattı.

"Orada yakacağız onları."

Görevli başıyla onayladı.

"Ya örnekler?"

"Yalnız araştırma için gereken kadar."

"Soy konseyleri istiyor ki..."

"Kutsal emanet istemiyorum."

Sesi alçaktı.

"Bedenleri hiç kimsenin mülkü olmayacak."

Görevli bir süre sonra başını eğdi.

"Ya tören?"

Nerai aracın ön camından Davionların evine doğru baktı, evi oradan görmesi imkânsızdı.
"Sonra."

Ama o sonra uzun süre gelmedi.

İnsanlar hâlâ ölüyordu.

Hastanelerin ışıkları hâlâ sabaha dek yanıyordu.

Taşıma modülleri hâlâ ölüleri artık kimsenin onları beklemediği yerlere götürüyordu.

Salgın üç milyar yüz milyondan fazla can aldı.

Eğri ancak ondan sonra aşağıya doğru bükülmeye başladı.

Tek bir mucize ilaç çıkmadı ortaya.

Onlarca küçük zafer geldi.

Vücudun tepkisini daha etkili biçimde yatıştırmak.

Kritik saatleri daha iyi saptamak.

Maddelerin yeni birleşimleri.

Öngörü modelleri.

En savunmasızları korumanın yolları.

Her biri insanların bir kısmını kurtardı.

Birlikte ölümü durdurdular.

Yeni vakaların sayısı ilk kez yarıya indiğinde kimse kutlama yapmadı.

Onda bire indiğinde meydanlarda şişeler açılmadı.

Son büyük hastane de yeniden boş yatağı olduğunu duyurduğunda başhekim, açıklamanın ardından odasına kapanıp bir saat ağladı.

Elarion hayatta kalmıştı.

Haberlerde böyle yazıyordu.

Ama bir gezegenin nabzını ölçebileceğiniz bir kalbi yoktur.

Hayatta kalması gereken insanlardı.

Ve aşağı yukarı her üç kişiden biri eksikti.

32. Gelenler

Kimi ölümlerle bir hayat sona erer.

Kimileriyle de yalnızca bir ad.

Jesair öldüğünde Elarion, ondan geriye neler kalacağını henüz bilmiyordu.

Bedeni, Üçte Bir'in sormaksızın alıp götürdüğü milyarlarca bedenden biriydi.

İnsanların hakikati, değeri ve iktidarı tartıştığı odalarda sesi artık yankılanmıyordu.

Kolları artık kimseyi sarmıyordu.

Gözleri bir daha sabaha açılmadı.

Elarion için ölmüştü.

Doğruydu bu.

Ama doğrunun tamamı değildi.

Evren adlardan daha eskidir.

Sınırlardan daha eski.

Uluslardan daha eski.

Gençliklerinde kendi tarihlerinin var olan her şeyin merkezi olduğuna inanan gezegenlerden daha eski.
Nice dünyalar vardı.

Kimileri mavi yıldızların çevresinde dönüyordu.

Kimileri yaşlı güneşlerin kızıl ışığında yaşıyordu.

Bazılarında hayat, okyanusun kilometrelerce altında saklıydı ve uygarlıklar doğup büyüyor, yıldızları hiç görmüyordu.
Başka yerlerdeyse öyle yüksek kentler kurulmuştu ki üst katları ayaklarının altındaki sokaklardan başka bir göğü tanıyordu.

Kimi uygarlıklar parayı hiç icat etmedi.

Kimileri ona hemen her şeyini kurban etti.

Ama her biri günün birinde daha büyük bir makineyle aşılamayacak bir sınıra vardı.

Daha hızlı bir gemiyle de.

Yeni bir enerji kaynağıyla da.

Bilgiyle dolu bir kütüphane daha kurmakla da.

Çünkü her sorun zekâ eksikliğinden doğmaz.

Kimisi zekânın kendisi hakkında henüz kavrayamadığı şeylerden doğar.

Ve o vakit, bazen biri dünyaya gelirdi.

Hemen hiçbir zaman bir kral olarak değil.

Bir zanaatkârın çocuğu olabilirdi.

Bir öğretmenin kızı.

Adını tarihin saklamadığı bir kadının oğlu.

Bazen yoksulların arasına gelirdi.

Bazen bilginlerin.

Biri meydanlarda konuşurdu.

Bir başkası yıllarca neredeyse hiç konuşmaz, ardında birkaç cümlecik bırakırdı.

Kimi zaman sözleri o daha hayattayken dünyayı değiştirirdi.

Kimi zaman da yüzyıllar gerekirdi.

Adlar değişirdi.

Yüzler değişirdi.

Diller değişirdi.

Başlarının üstündeki yıldızlar da.

Görev hep birbirine benzerdi.

Dünyayı bir adım ileri götürmek.

Hedefe kadar değil.

Yalnızca daha ileri.

Tek bir insan bütün bir gezegeni kurtaramazdı.

Ötekiler bir karar vermeden tek bir insan dünyayı kurtarabilseydi, o dünya özgür varlıkların dünyası olmazdı.

Bu yüzden ancak yönü gösterebilirlerdi.

Bir daha büsbütün unutulamayacak bir düşünceyi dile getirmek.

Bir kapı açmak.

Ve o kapıdan geçip geçmemeye ötekilerin karar vermesine izin vermek.

Bir dünyada, bir başkasının zayıflığının güçlüye onun üzerinde mülkiyet hakkı vermediğini ilk kez söylemek gerekiyordu.
Bir başkasında, bilginin efendisi olmadığını.

Başka bir yerde halklar tanrılarını farklı tasavvur ettikleri için birbirlerini öldürüyor, biri çıkıp onlara insan nefretine gerek duyan bir tanrının belki de kutsal sözlere bürünmüş insan nefretinden başka bir şey olmadığını söylüyordu.
Kimi yerde insanların bağışlamayı öğrenmeye ihtiyacı vardı.

Kimi yerde kuşku duymayı.

Ve bazı dünyalarda, gözlerden saklanan iktidarın er ya da geç kendine hizmet etmeye başlayacağını söyleme vakti gelmişti.
Elarion böyle bir gezegendi.

Jesair kusursuz bir dünya kurmanın tarifini getirmedi.

Elarion'un nihayet kulak vermeye hazır olduğu anda birkaç cümle söyledi.

Değerin gölgede yürümemesi gerektiğini.

İktidarın, hükmettiği insanların bakışına dayanabilmesi gerektiğini.

Mülkiyetin aynı zamanda sorumluluğun bıraktığı bir iz olduğunu.

Bir insanın servetinin, onu mümkün kılan dünyadan tümüyle ayrı tutulamayacağını.

Bunlar buyruk değildi.

Tohumdu.

Ve tohum, kendisini eken insanın büyüyen ağacın altında oturmasına gerek duymaz.

Ama Jesair ölmek istemiyordu.

Üçte Bir, evrenin onun sözü karşılığında istediği bedel değildi.

Mareia'nın ölümü de kusursuz bir denklemin parçası değildi.

Yaşamak istiyordu.

Onunla birlikte yaşlanmak istiyordu.

Belki bir gün Davionların evinde uyanıp ilk kez kapıda kendisinden yanıt bekleyen kimseyi bulmamak.
Belki önemsiz bir şey yüzünden tartışmak.

Belki birkaç saat sonra onu unutmak.

Belki elleri yaşlanıncaya dek bahçenin kıyısında oturmak.

Bütün bunlar elinden alındı.

Düşüncenin onun ölümüne ihtiyacı yoktu.

Ama Jesair öldüğünde düşüncesi başkalarının ellerine kaldı.

Onunla birlikte bir de soru.

Sevdikleri o insan mıydı?

Yoksa söylemeye çalıştığı şeyi de anlamışlar mıydı?

Her şey Jesair'in varlığına bağlıysa o camın dibinde onunla beraber her şey ölebilirdi.

Ama sözlerinden bir şeyler başka insanlara geçmişse artık o insanların yaşaması onun soluğuna bağlı değildi.

Otuz ışık yılı ötede, küçük mavi bir gezegen yıldızının çevresinde dönüyordu.

Kendi hikâyesinin henüz daha başındaydı.

İnsanları Elarion'u tanımıyordu.

Köprü hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı.

Auriolalılar hakkında da.

Nerai hakkında da.

Saydam camın yanındaki zemine avucunu koyan adam hakkında da.

Günün birinde orada bir başka insan doğacaktı.

Ona İsa diyeceklerdi.

Evrenin içinden bakıldığında yerlerini bulmanın bile güç olduğu köyler arasındaki tozlu yollarda yürüyecekti.

Balıkçılarla yemek yiyecekti.

Hastalara dokunacaktı.

Ötekilerin yüz çevirdiği insanlarla konuşacaktı.

Güç sahipleriyle de karşılaşacaktı, hemen hiçbir şeyi olmayanlarla da.

Ordusuz.

Makamsız.

Bir devletin mührünü taşımadan.

Ekmeği bölmeye yarayan elleriyle.

Ve yine de ardında imparatorluklardan uzun yaşayacak bir şey kalacaktı.

Karşındaki insanın sana sunacak hiçbir şeyi olmasa bile değerli olduğu.

Merhametin yasanın körü körüne uygulanmasından üstün olabileceği.

Büyüklüğün hizmet etmek anlamına gelebileceği.

Düşmanın sonsuza dek düşman kalmak zorunda olmadığı.

İnsanlar sonra yüzyıllar boyunca onun kim olduğunu tartışacaklardı.

Adına tapınaklar kuracaklardı.

Yüzünü resmedeceklerdi.

Her halk ona kendi yüzünden bir şeyler verecekti.

Kimileri onda Tanrı'yı görecekti.

Kimileri bir peygamberi.

Kimileri bir öğretmeni.

Ve onun adına öğrettiğinin tam tersini yapanlar da olacaktı.

Çünkü büyük düşünceler tarih içinde dümdüz bir yol izlemez.

Bir kuşak onları dile getirir.

Sonraki kendi gereksinimlerine göre eğip büker.

Bir başkası yeniden keşfeder.

Ve vaktiyle tek bir insanın tehlikeli düşü gibi duyulan şey, yüzyıllar sonra milyonlar için dünyanın en doğal gerçeğine dönüşebilir.

Dünyalar böyle ilerler.

Basamak basamak.

Bazı basamakların arasında, sonradan peygamber diye anılacak olanlar ortaya çıkar.

Kurtarıcı.

Bilge.

Yenilikçi.

Sapkın.

Deli.

Evrenin onlar için ortak bir ada ihtiyacı yoktu.

Mektup taşımayan haberciler gibiydiler.

Mektup kendileriydi.

Ama geldikleri dünyaya ait olabilmek için bir süreliğine unutmaları gerekiyordu.

Her şeyi bilselerdi yaşadıkları hayat bir insan hayatı olmazdı.

Bir ziyaret olurdu.

Bu yüzden acıyı duydular.

Açlığı.

Korkuyu.

Yalnızlığı.

Özlemi.

Öfkeyi.

Sevgiyi.

Kuşkuyu.

Başarısız olabilirlerdi.

Sonradan pişman olacakları bir şey söyleyebilirlerdi.

Hayatta kalmayı dileyebilirlerdi.

Çünkü hiç kimse, bir süreliğine olsun bir dünyanın varlıklarından biri olmadan onlara kendi yaşantılarının içinden seslenemez.

Ve hayatları sona erdiğinde beden gezegene kalırdı.

Ad, tarihe.

Sözler, insanlara.

Daha derinde saklı olan ise yoluna devam ederdi.

Böyle iki hayat arasındaki zaman takvimle ölçülmezdi.

Bir sonraki sabahı bekleyen bir beden yoktu.

Atışlarını sayan bir kalp yoktu.

Bir gezegende binlerce yıl geçebilirdi, bir başkasında içine doğulacak an olgunlaşıncaya kadar.

Bu sırada çok uzaklarda bir uygarlık doğardı.

Ateşi bulurdu.

Sonra yazıyı.

Toprağı bölüştürürdü.

Yasalar koyardı.

Tapınaklar kurardı.

Silahlar yapardı.

Parayı icat ederdi.

Ve yeterince zaman geçince dünyaya verdiği düzenin dünyaya verilebilecek tek düzen olduğuna inanmaya başlardı.
Ta ki kendi sınırına yaklaşana kadar.

O zaman yolculuk yeniden başlayabilirdi.

Bir başka yıldız.

Bir başka gezegen.

Bir başka beden.

Bir başka ad.

Görevin de aynı olması gerekmezdi.

Öç alma arzusunda boğulan bir dünyanın bağışlamayı duymaya ihtiyacı vardı.

İtaatle iyiliği birbirine karıştıran bir dünyanın kuşkuya ihtiyacı vardı.

Keyfî iktidarın ezdiği bir uygarlıkta bireyin korunmaya ihtiyacı vardı.

Bireyleri ancak başkaları sayesinde hayatta kaldıklarını unutmuş bir dünyaya da günün birinde bütüne karşı sorumluluğunu hatırlatmak gerekebilirdi.
Sözcükler değişiyordu.

Yönlerde ortak bir yan vardı.

Korkudan anlayışa.

Şiddetten işbirliğine.

Gizli iktidardan sorumluluğa.

Ayrı varlıklar olduğumuz sanısından, hiçbir canlının kendi kendinden doğmadığı bilgisine.

Jesair onlardan biriydi.

Belki bir zamanlar başka bir adı vardı.

Belki varlığı çoktan sona ermiş bir gezegenin göğü altında durmuş, ne bir Elarionlunun ne de bir Dünyalının yüz diyebileceği yüzler taşıyan varlıklara seslenmişti.
Belki orada bambaşka bir söz söylemişti.

Aynı yolun başka bir parçasını.

Belki de küçük mavi gezegendeki yolculuğu henüz başlayacaktı.

Bir başka bedende.

Anlam veremediği hâlde zaman zaman zihninde bir parıltı gibi çakan bir adla.

Ruhun imzaya ihtiyacı yoktur.

İmzaya ihtiyaç duyan tarihtir.

Belki de kimi ruhlar dünyalar arasındaki yolu yalnız yürümez.

Kimi yakınlıklar adlar yitirildiğinde bile yaşar.

Önce bir yabancıya karşı duyulan tuhaf bir güven olarak dönerler.

Anısı olmayan bir keder gibi.

Aklın önüne geçen bir el hareketi gibi.

Bilekte üç parmak.

İnsanın niçin söylediğini daha kendisi anlamadan ağzından çıkan bir söz.

Yalnız gitme.

Mareia'nın son gülümsemesi Nerai'ye bir soru olarak kaldı.

Kayıttan Jesair'in ne söylediği anlaşılamıyordu.

Mareia'nın son anda ne gördüğü de anlaşılamıyordu.

Geriye yalnızca ölmekte olan adama bakarken sanki sonsuz uzunlukta bir zamanın ardından onu hatırlamış gibi gülümseyen bir kadının görüntüsü kaldı.
Jesair'in kalbi durduğunda yıldızlar yörüngelerini değiştirmedi.

Gök açılmadı.

Elarion'da bir işaret belirmedi.

Gezegen dönmeye devam etti.

Kentler ölülerini saydı.

Evlerde pencere önlerinde kaplar kaldı.

Askılarda giysiler.

Yarım kalmış kitaplar.

Artık sabahları kimsenin kalkmadığı yataklar.

Yine de bir şey kıpırdadı.

İnsanların içinde.

Jesair'in sözleri onsuz yayılmaya başladı.

Kimileri onları çarpıttı.

Kimileri basitleştirdi.

Kimileri yalnızca işine geleni seçti.

Başkalarıysa o sözlerden Jesair'in kendisinin düşünmeye ömrünün yetmediği sonuçlar çıkardı.

Sahibinden uzun yaşayan her düşüncenin kaderi budur.

Artık ona ait değildir.

Çalışma odasında belgeleri kaldı.

Aralarında yaşayanların payına ilişkin tasarı.

Kenar notları.

Yanıtsız sorular.

Boşluklar.

Dünya, koltuğu boş kalmış bir insanla konuşmayı sürdürmeyi öğrenmek zorundaydı.

Ve çok, çok uzaklarda, hiçbir Elarionlunun görmediği bir yıldızın çevresinde başka bir gezegen dönüyordu.

Okyanusları koyu renkli bir metalin rengindeydi.

Geceleri üstlerinde üç ay dolaşırdı.

Karalarda ilk kentler yeni yeni kuruluyordu.

Sakinleri yazıyı bulmuştu.

Alışveriş etmeye başlamışlardı.

Toprağı bölüşmeye başlamışlardı.

Yavaş yavaş mülk sahipleriyle boyun eğenler diye ayrılıyorlardı.

Önlerinde binlerce yıl vardı.

Onların vakti henüz gelmemişti.

Evrenin acelesi yoktu.

Ama bir gün aralarında bir çocuk doğacak.

Ona Elarion'da hiç duyulmayacak bir ad verecekler.

Dünya'da da.

Gülecek.

Ağlayacak.

Hatalar yapacak.

Belki âşık olacak.

Belki ölümden korkacak.

Ve günün birinde bir cümle söyleyecek. O cümleden sonra dünyası bir daha tam eskisi gibi olamayacak.

Orada kimse Jesair'i tanımayacak.

İsa'yı da kimse tanımayacak.

Buna gerek de olmayacak.

Büyük ruhlar evrende adlarını kurtarmak için dolaşmazlar.

Adlar dünyalara aittir.

Yanlarında yalnızca yönlerini taşırlar.

Ve bir yerdeki görevleri sona erdiğinde yukarıya gitmezler.

Uzağa da.

Yalnızca daha ileriye.

IV. Kısım: Üçte Birini Yitiren Elarion

33. Eksik Eller

Eğri sonunda durduğunda Elarion yörüngeden bakılınca neredeyse eskisi gibi görünüyordu.

Denizler yerli yerindeydi.

Kıtalar kıpırdamamıştı.

Kentler geceleri ışıl ışıldı.

Ulaşım koridorları gezegenin üzerinde hâlâ incecik ışık damarları çiziyordu.

Thaeron yörüngesinde dönmeyi sürdürüyordu.

Biri gezegene çok uzaktan baksa belki felaketi fark bile etmezdi.

Yaklaşması gerekirdi.

Tek bir sofraya.

Tek bir yatağa.

Tek bir çalışma yerine.

Çünkü aşağı yukarı her üç kişiden biri eksikti.

Yoklukları önce evde duyuldu.

Yatağın boş kalan yarısı.

İçinde içeceği yarım kalmış bir bardak.

Durduğu yerden bir daha kimsenin almadığı bir giysi.

Üzerinde hâlâ “iletilemedi” yazan bir mesaj.

Artık onları uyutmaya kimsenin gelmeyeceğini ana babalarının günlerce söylemeye dili varmadığı çocukların oyuncakları.

Sonra dünya da ölülerin yokluğunu duymaya başladı.

Kuzey Aménia’daki bir hastanede oksijen şebekesinin üç yöneticisinden ikisi öldü.

Şebekenin kendisi çalışıyordu.

Oksijen üretebiliyordu.

Onu arıtabiliyordu.

Dağıtabiliyordu.

Tüketimi öngörebiliyordu.

Ancak yasa, önemli bir kapasite değişikliği için iki yetkili uzmanın onayını gerektiriyordu.
Biri ölmüştü.

İkincisi bilincini yitirmiş yatıyordu.

Üçüncüsü kırk saattir uyumadan çalışıyordu.

Bir hata yaptı.

Sarur'da depolarda birkaç ay yetecek kadar yiyecek vardı.

Sürücüsüz araçlar sıra sıra bekliyordu.

Yolu biliyorlardı.

Kapanan yolları değerlendirebiliyorlardı.

Başka bir güzergâh bulabiliyorlardı.

Ama insan onayı olmadan teslimat yerini değiştiremezlerdi.

Değişikliği onaylayacak insan ölmüştü.

Böylece bir kenti doyurmaya hazır makineler artık eli olmayan birinin imzasını bekliyordu.

Thaeron'un kubbelerinden birinde, su geri kazanım sisteminde eskiden yapılmış değişiklikleri eksiksiz bilen tek kadın öldü.
Belgeler vardı.

Eksikti.

Bakımdan sorumlu yapay zekâ, üç vananın projede gösterildiğinden farklı çalıştığını biliyordu.

Nedenini bilmiyordu.

Kadın biliyordu.

Yıllardır bir gün bunu yazıya dökeceğini söylerdi kendine.

O güne değin hep çalışma arkadaşına anlatmıştı.

Arkadaşı ondan bir hafta önce öldü.

Üçte Bir, Elarion'dan yalnızca bedenleri almadı.

Hiçbir makineye kaydedilmemiş belleğin muazzam bir bölümünü de aldı.

Ellerin belleğini.

Alışkanlıkların belleğini.

Sabah sistemin başına gelip düşünmeden üç küçük iş yapan insanın belleğini. Yirmi yıldır bilirdi ki onları yapmazsa akşam bir şey bozulur.
Yaşayanlar önce ölülerin yerini doldurmaya çalıştı.

Hekimler depolara yardıma gitti.

Öğretmenler yiyecek dağıttı.

Memurlar sağlık modüllerini temizledi.

Araştırmacılar cenaze hizmetlerine yardım etti.

Mühendisler enerji düğümlerinin başında uyudu.

Kentler bir zamanlar olağanüstü hâl denecek koşullarda işliyordu.

Üçte Bir'den sonra olağanüstü sözcüğünün ne anlama geldiği bile belli değildi.

Altı milyarı bulmayan, sarsılmış insandan hem sevdiklerini toprağa vermeleri hem dokuz milyar insanın işini yapmaları istenemezdi.
Kriz konseyi bu yüzden salgından önce onlarca yıl tartışılmış olan şeyi yaptı.

Zorunlu insan onaylarını kaldırmaya başladı.

İlk olarak gıda tedarikinde.

Sonra enerjide.

Ulaşımda.

Temel üretimde.

Kentlerin bakımında.

Yapay zekâlara her kararda bir insanı beklemeden üretim planlarını değiştirme, malzemeleri taşıma ve kapasitenin bir bölümünü tahsis etme yetkisi verildi.
Bunu mümkün kılan belgenin adı neredeyse yarım satır uzunluğundaydı.

İnsanlar ona kısaca şöyle diyordu:

Devam izni.

Çünkü makinelere verilen tam da buydu.

İnsanın eksik olduğu yerden devam etme izni.

Ayrı sistemleri birbirine bağlayacak ekibi Saira yönetiyordu.

Önünde gezegendeki üretimin haritası vardı.

Üçte Bir'den önce böyle bir harita var olamazdı.

Devletler enerji rezervlerini saklardı.

İşletmeler üretim kapasitelerini.

Dağıtıcılar stoklarını.

Herkes gerçekliğin bir parçasını kendi stratejik sırrı sayardı.

Üçte Bir'den sonra verilerini açmaya başladılar.

Birden aydınlandıkları için değildi.

Veriler olmadan sistem kime yardım edeceğini bilemiyordu.

"Batı Vasýria'da besleyici karışım fazlası var," dedi analist.

"Nerede lazım?"

"Kuzeydoğuda. Üç hastane bölgesinde."

"Nakliye?"

"Kapasite var."

"Gönderin öyleyse."

Analist yerinden kıpırdamadı.

"Bir sorun var."

Saira gözlerini kaldırdı.

"Ne sorunu?"

"Güzergâh üç devletten geçiyor."

"E?"

"Dört para birimi."

Saira arkasına yaslandı.

"Üç devlet. Dört para birimi."

"Taşıyıcı faturayı Therinith üzerinden kesiyor."

"Neden?"

"Vergi rejimi."

Saira bir an gözlerini kapattı.

"Elbette."

İşlemin dört tarafı dört ayrı para birimiyle hesap tutuyordu. Düğümler tutarları saniyenin çok küçük bir kesrinde çevirebilirdi. Ama farklı karşılık kurallarıyla hastanenin yetki sınırı, işlemin sonuçlanmasını engelliyordu.

Yiyecek vardı.

Araç vardı.

Yol vardı.

İnsanlar açtı.

Sevkiyatın serbest bırakılacağı tahminî süre: otuz saat.

“Köprü,” dedi Saira.

Analist ona baktı.

“Hastanenin olağan işletme giderleri için elar kabul etme yetkisi yok.”

“Acil durum muafiyeti var.”

“Tıbbi malzeme için.”

Saira kayda baktı.

“Sizce yiyecek, onsuz ölecek biri için nedir?”

Analist bir şey söylemedi.

“Köprü üzerinden gönderin.”

“İstisnayı kim onaylayacak?”

Saira masanın yanındaki boş sandalyeye baktı.

Daha dokuz gün önce orada müdür yardımcısı oturuyordu.

“Ben.”

Beş dakika sonra ödeme yapılmıştı.

Üretici siparişi görüyordu.

Taşıyıcı fiyatı.

Sigortacı riski.

Hastane tahminî teslim saatini.

Halk ne kadar ödendiğini ve kime ödendiğini görüyordu.

Hastaların adlarını görmüyordu.

Sürücüsüz araçlar, eski sistemin daha ilk döviz çevrimini tamamlayamayacağı kadar kısa sürede yola çıktı.

Bunun gibi olaylar çoğaldı.

Köprü, acil durum ödeme aracından otomatikleşmiş ekonominin sinir sistemine dönüşüyordu.

Makineler üretmeyi biliyordu.

Ama ne üretileceğini bilmeleri gerekiyordu.

Stokları taşıyabiliyorlardı.

Ama onlara gerçekten nerede ihtiyaç olduğunu bilmeleri gerekiyordu.

En iyi güzergâhı hesaplayabiliyorlardı.

Ama siparişin gerçekten var olup olmadığını ve sorumluluğunu kimin taşıdığını bilmeleri gerekiyordu.

Değer akışı, makinelerin insan dünyasını okuma yollarından biri oldu.

Bu akış görünür olunca o güne dek birbirinden ayrı kalmış gerçekler yan yana belirmeye başladı.

Bir toptancı, kıtlık sırasında depodan ilaç vermeyi durdurdu.

Nakliye beklediğini söylüyordu.

Köprü, depoların hazır olduğunu gösterdi.

Hastanelerin yeterli fiyat vermediğini söylüyordu.

Kayıt tam tersini gösterdi.

Bu arada toptancıyla aynı sermaye grubuna bağlı şirketler, kriz uzadıkça değeri artan sözleşmeler satın alıyordu.

Başka bir hesap ise stokların zorunlu olarak piyasaya verilmesine karşı kampanyaları finanse ediyordu.

Bu bilgilerin her biri tek başına pek az şey kanıtlıyordu.

Yan yana geldiklerinde başka bir hikâye anlatıyorlardı.

Stoklar piyasaya verildi.

Kararın bir sahibi vardı.

Sahibi de kararının kayda geçeceğini biliyordu.

Birkaç ay sonra otomatik fabrikalar neredeyse Üçte Bir'den önceki kadar üretiyordu.

Sonra daha fazla.

Makineler hastalanmamıştı.

Enerji sahalarının ateşi çıkmamıştı.

Robotlu üretim hatları ana babalarını yitirmemişti.

Üretim kapasitesinin büyük bölümü salgından yara almadan çıkmıştı.

Asıl eksilen, bunun etrafındaki karar alma süreciydi.

İmzalar.

İzinler.

Hukuki nedenlerle veri alışverişi yapmaları yasak olan sistemlerde aynı verinin tekrar tekrar onaylanması.
Tek amacı önceki denetimi bir insanın yaptığını doğrulamak olan denetimler.

Üçte Bir insanları öylesine acımasızca alıp götürmüştü ki ekonominin hangi parçalarının onlara gerçekten ihtiyaç duyduğu ortaya serilmişti.
Ekonomi konseylerinin açıkladığı ilk rakamlar toplumu sarstı.

Çalışan sayısı üçte birden fazla azalmıştı.

Üretim yalnızca yüzde birkaç düşmüştü.

Bazı sektörlerde eski düzeyini aşmıştı bile.

Rakamların içinde rahatsız edici bir soru gizliydi.

Toplum çok daha az insan emeğiyle neredeyse aynı miktarda mal üretebiliyorsa, o güne dek vazgeçilmez saydığı bütün o işlerin görevi tam olarak neydi?
Yanıt rahatsız ediciydi.

İşlerin bir bölümü gerekli bir şey üretmek için ortaya çıkmamıştı.

İnsan para almaya hak kazansın diye ortaya çıkmıştı.

Eski sistem, yaşam araçlarına erişimi üretim sürecinde bir yer tutmaya bağlamıştı.

Şimdi üretim süreci insanların bir kısmı olmadan da işleyebiliyordu.

Ama insanlar gelirsiz yaşayamıyordu.

İşletmeler ölülere maaş ödemiyordu.

Aileler geçimlerini sağlayanları yitiriyordu.

Milyonlarcası da çocuklara, hastalara, yaşlılara bakmak için işinden ayrıldı.

Kimilerinin yerini salgının önünü açtığı sistemler aldı.

Üretim artıyordu.

Hane hesaplarındaki para azalıyordu.

Saira gezegen çapındaki tahmini Nerai'ye getirdi.

"Hiçbir şey yapmazsak üç ay içinde hanelerin yarısından fazlası acil yardıma muhtaç olacak."

Jesair'in eski çalışma odasında oturuyorlardı.

Davionların evindeki karantina bir hafta önce kaldırılmıştı.

Evi makineler temizlemişti.

Eşyaları olduğu yerde bırakmışlardı.

Jesair'in oturduğu yerin yanındaki su kabı.

Pencerenin yanında Mareia'nın kitabı.

Bahçeye dönük iki koltuk.

Nerai onlara dokunmuyordu.

"Kaç kişiye iş bulabiliriz?" diye sordu.

"Herkese."

Nerai, Saira'ya baktı.

"Yararlı bir iş."

Saira gözlerini önündeki tahmine indirdi.

"Bilmiyorum."

"Bir tahmin."

"Yetişkinlerin yarısına. Belki daha azına."

"Otomasyonu durdurursak?"

"Daha fazlasına."

"Peki bir sonraki krizde yine insanların imzasını mı bekleyeceğiz?"

Saira sustu.

"Öyleyse durdurmayacağız."

Bir başka belge açtı.

Gezegen çapında geçici temel pay önerisi.

Nerai bu adı tanımıyordu.

Ama düşünceyi tanıyordu.

Nitra'yı hatırladı.

Üçte Bir'den önceki bir konuşmayı.

Jesair o gün yardım ödeneğinin iktidarın insana yukarıdan verdiği bir şey olduğunu söylemişti.

Pay başka bir şeydi.

Pay, ortaklaşa üretilenin bir bölümünün, onu meydana getiren uygarlığın üyesi olduğu için insana ait olduğunu söylüyordu.
O zaman uzak bir gelecekten konuşuyorlarmış gibi gelmişti.

Gelecek kapıyı çalmadan gelmişti.

"Bunu kim hazırladı?"

"Köprü'nün ekonomi ekibi. Birkaç devlet. Bölge konseyleri."

Nerai belgeyi açtı.

"Nasıl ödemeyi düşünüyorlar?"

Saira sevinçsiz bir gülümsemeyle baktı.

"Bir sorunumuz var."

"Ne?"

"Otuz para birimi."

Nerai gözlerini kapattı.

Az kalsın gülecekti.

Az kalsın.

"Eları bu yüzden öneriyorlar."

Belgenin ilk sayfasında bir cümle vardı:

Toplumun artık emeğine ihtiyaç duymaması, bir insanın yaşama hakkını yitirmesine yol açmamalıdır.

Nerai okudu.

Sonra bir daha okudu.

Pencerenin yanındaki boş koltuğa baktı.

"Jesair bunun yetmediğini söylerdi."

"Neden?"

"Çünkü o payı neyin üzerinden hesaplayacağımızı bilmiyoruz."

"Köprü üretimin giderek daha büyük bir bölümünü görüyor."

"Giderek daha büyük bir bölüm, tamamı demek değil."

"Değil."

Nerai pencereden dışarı baktı.

Davionların evinin bahçesini ot basıyordu.

Çimenler şimdiden yolların kenarından taşıyordu.

Ağaçlar çiçek açmıştı.

Bir dal fazla aşağı sarkmıştı, kimse kesmemişti.

Doğa dünyanın üçte birinin öldüğünü bilmiyordu.

Devam ediyordu.

Nerai belki de tam bu yüzden ondan nefret edemiyordu.

Belgeyi kapattı.

"Öyleyse daha fazlasını görmemiz gerekecek."

Saira gözlerini kaldırdı.

"Üretimin mi?"

"Değerin."

Nerai bir süre daha bahçeye baktı.

"Ondan adil bir pay dağıtacaksak nerede doğduğunu, nereye gittiğini ve kimin elinde olduğunu bilmemiz gerek."

Saira başını eğdi.

Nerai belgeyi ona uzattı.

"Ekonomi konseyini topla."

"Ne zaman?"

"Şimdi."

"Nerai, hiç uyumadın."

Nerai belli belirsiz gülümsedi.

"Üçte Bir'den önce uyudum."

Saira kapıda durdu.

“Kardeşin kendini tüketmeni istemezdi.”

Nerai ona baktı.

“Kardeşim üç milyar ölüyü de istemezdi.”

Saira çıktı.

Kapı kapandı.

Nerai yalnız kaldı.

Uzun süre oturdu.

Sonra kalkıp Jesair’in koltuğuna gitti.

Eve döndüğünden beri ilk kez ona dokundu.

Elini koltuğun sırtına koydu.

“Makineler onların yerini almadı,” dedi boş odaya.

Sesi titredi.

“Yalnızca ne çok şeyi ne zamandır biz olmadan da yapabildiklerini gösterdiler.”

Ve sonunda ağladı.

Dünyanın üçte biri için değil.

Kimse üç milyar insanın yasını aynı anda tutamaz.

Bir kardeşe ağladı.

Bir kadına.

Bilekte duran üç parmağa.

Hayatlarının son saatlerinde birbirinden birkaç santim saydam camla ayrılan iki ele.
Dışarıda Elarion güneşi Auriola’nın üzerinde yükseliyordu.

Evlerin çatılarını aydınlattı.

Bahçeyi.

Boş koltuğu.

Ve yoluna devam eden dünyayı.

Çünkü felaketlerden sonra dünya her zaman yoluna devam eder.

Geriye bir tek soru kalır: Yanında neyi götürecek?

34. Yaşayanların Payı

İlk temel pay yeni bir toplum düzeni olarak kabul edilmedi.

Doksan günlüğüne kabul edildi.

Elarion'daki hemen bütün büyük değişimler böyle başlardı.

Geçici olarak.

İstisna olarak.

Yalnızca işler olağana dönene kadar.

Oysa olağan diye bir şey kalmamıştı.

Öneri bölgesel yaşam maliyetlerini esas alıyordu. Her devlet, kent ve yerleşim bölgesi temel barınma, gıda, enerji, ulaşım ve sağlık hizmetlerinin maliyetini yıllardır hesaplıyordu.
Üçte Bir'den önce bu veriler sosyal yardımlarda, ücret görüşmelerinde ve asgari gelir belirlenirken kullanılırdı.
Şimdi payın dayanağı olmuşlardı.

Başka geliri olmayan biri, bölgesindeki temel yaşam maliyetine karşılık gelen tutarı alıyordu.

Kendi geliri olanın payı kazandığı ilk kuruşta kesilmiyordu. Kademe kademe azalıyor, ancak geliri yerel yaşam maliyetinin iki katını geçince ödenmez oluyordu.
Kusursuz bir düzenleme değildi.

Bölgeler hesapları tartışıyordu.

Kentler, konut fiyatlarının devlet istatistiklerinin gösterdiğinden yüksek olduğunu söylüyordu.

Kırsal bölgeler kendi ulaşım ve enerji giderlerinin daha yüksek olduğuna dikkat çekiyordu.

Aileler çocuk sayısının hesaba katılmasını istiyordu.

Engelliler ortalama harcamanın kendi harcamalarını yansıtmadığını belirtiyordu.

Yine de sistemde önceki yardımlarda bulunmayan bir özellik vardı.

Herkes kendi payının neye göre hesaplandığını görebiliyordu.

Bölgesel endeksi, kuralları, hesaba katılan gelirleri, verilerin kaynağını ve çıkan tutarın tam gerekçesini görüyordu.

Hesap değiştiğinde değişikliği yapan belliydi.

Sistem yanlış bir veri kullandıysa kişi onun nereden geldiğini görebiliyordu.

Bir görevli kişinin özel belgelerini açtığında belge sahibine kaydına bakıldığına dair bildirim gidiyordu.

Gezegen çapında ilk ödeme Köprü üzerinden yapılacaktı.

Otuz para biriminin yalnızca birer egemenlik simgesi olmadığı tam o sırada anlaşıldı.

Bir insanın yaşamak için ne kadara ihtiyacı olduğunu söylemenin otuz ayrı yoluydu bunlar.

Bir devlet payı kendi para birimiyle belirledi ve iki gün sonra bütçeye düşen gerçek maliyeti azaltmak için parasının değerini düşürdü.
İkincisi kuru dondurdu.

Üçüncüsü yurttaşlarının yetkili bankalar dışında elar tutmasını yasakladı.

Dördüncüsü yalnızca son iki yıldır kendi topraklarında oturduğunu kanıtlayanlara yardım ödeyeceğini açıkladı.
Oysa Üçte Bir'den sonra milyonlarca insan evini bırakmıştı.

Akrabalarının yanına taşınıyorlardı.

Boş evlerin bulunduğu yerlere.

İş olan yerlere.

Bakım bulacakları yerlere.

Bir aile bir devlette yaşayıp ikincisinden emekli aylığı alabilir, üçüncüsünde bir dairesi olabilir ve dördüncüsünden getirilen yiyeceklerle beslenebilirdi.
Eski paralar, sınırları gerçekten varmış gibi davranan dünyalar için yaratılmıştı.

Üçte Bir, havanın da hastalığın da yiyeceğin de ölümün de o sınırları tanımadığını göstermişti.

Para Konseyi oturumunda Daren Voltr, Nerai'nin karşısında oturuyordu.

Nitra'daki forumdan bu yana yıllar geçmişti.

O zaman para egemenliğini Jesair'e karşı savunmuştu. Paranın devletin dümeni olduğunu, zayıf bölgelerin ayakta kalabilmesi için kendi kurlarına ihtiyaç duyduğunu söylemişti.
Şimdi yüzü yorgundu.

Üçte Bir sırasında karısı ve oğullarından biri ölmüştü. Bunun hakkında kamuoyu önünde hiç konuşmamıştı. Nerai ancak adlarını kurbanlar listesinde gördüğü için biliyordu.
"Ortak bir para otoritesi olmadan ortak elarla ödeme yapılamaz," dedi Voltr.

“Köprü zaten onunla ödeme yapıyor,” dedi Saira.

“Köprü karşılığı olan bir hesaplaşma birimi çıkarıyor. Devlet parası değil.”

“Onunla kirasını ödeyen kişi için bu ayrım kuramsal.”

Voltr ona baktı.

“Parasal felaketleri tam da böyle cümleler yaratır.”

Nerai ilk deneme ödemesinin haritasını açtı.

“Felaketimiz zaten var.”

Haritada gecikmeler belirdi.

En büyükleri yoksul bölgelerde değildi.

Para sistemlerinin sınırlarında yaşanıyordu.

“Bir bölgede insanlar paylarını dört gün geç aldı,” dedi Nerai. “Para belliydi, alıcılar belliydi. Ama üç para birimi arasında çevrim yapılmasını ve iki merkez bankasının onayını bekliyorduk.”

Voltr verileri inceledi.

“Peki her şeyi elarla öderseniz kur riskini kim üstlenecek?”

“Payı alanlardan hiçbiri.”

“Yani Köprü.”

“Rezervler herkese açık.”

“Rezervler sonsuz değil.”

“İnsanların sabrı da.”

Voltr arkasına yaslandı.

“İşin ivediliğini anlıyorum. Ama ortak para ortak bir iktidar yaratır. Bunun adını koymaya hâlâ yanaşmıyorsunuz.”

“Adını koyuyoruz,” dedi Nerai. “Tam da bu yüzden görünür olmasını istiyoruz.”

“Görünür iktidar yine iktidardır.”

“Evet.”

Voltr kaşlarını kaldırdı.

Bir savunma bekliyordu.

Nerai devam etti.

“Şeffaflık iktidarı ortadan kaldırmaz. Onu kimin kullandığını görmemizi sağlar. Kusursuzluğun gerisindedir bu. Ama karanlığın ilerisinde.”
Voltr eların simgesine baktı.

“Peki ya onu reddeden devletler?”

“Payı kendi paralarıyla ödeyebilirler.”

“O zaman gezegen çapında olmaz.”

“Kuralları gezegen çapında olacak. Ödeme biçimi geçici olarak yerel kalacak.”

“Geçici olarak.”

Öyle belirgin söylemişti ki sanki o sözde geleceğin tarihini şimdiden duyuyordu.

Tartışmalara rağmen ilk ödeme yapıldı.

Sarur’da Elina Vass adında bir kadın dört çocuğuyla yaşıyordu.

Üçte Bir’den önce küçük hastanelerden oluşan bir ağın tedarik koordinatörüydü. Kocası sürücüsüz ulaşım modüllerini onarırdı.
İkisi de hastalığı atlatmıştı.

Ama kocasının akciğerleri hasar görmüş, uzun süreli bakıma muhtaç kalmıştı. Elina ona bakmak için işini bırakmıştı.
Bu arada işini otomatik bir sistem devraldı.

Kötü niyetten değildi.

Hastaneler dönmesini bekleyemezdi.

Eski usul sosyal yardıma başvurduğunda devlet ondan işsiz olduğunu, etkin biçimde iş aradığını ve önerilen bir işi reddederek kendi bağımlılığını uzatmadığını belgelemesini istedi.
Sistem ona başka bir kentte iş önerdi.

İşi kabul etmek için kocasını bırakması gerekiyordu.

Bu yüzden sistem yardım başvurusunu reddetti.

Temel pay içinse kendi yararlılığını kanıtlamadı.

Sistem gelirini belirledi.

Bölgesel giderleri.

Bakmakla yükümlü olduğu çocuk sayısını.

Hanenin sağlık ihtiyaçlarını.

Hesabına elar olarak bir tutar yatırıldı.

Elina hesabın dökümünü açtı.

Kullanılan her veriyi gördü.

Kocasının sağlık ihtiyacının yanında koruma altındaki bir kayda bağlantı vardı. Tanıyı, bilmesi gerekmeyen hiç kimse görmüyordu. Sistem yalnızca bakım giderlerinin olağandan yüksek olduğunu doğruluyordu.
Elina kirasını ödedi.

Ev sahibi yerel parayı kabul ediyordu. Çevrimi Köprü kendiliğinden yaptı.

Enerji faturasını ödedi.

Yiyecek sipariş etti.

Payından bir miktar arttı.

Üçte Bir'in başlangıcından beri ilk kez hangi çocuğun daha az yiyeceğine karar vermesi gerekmedi.

O akşam herkese açık tartışmaya bir cümle yazdı:

Başarısız oldum diye ödenek istemiyorum. Ben çalışamazken bile işlemeye devam eden dünyadan payımı istiyorum.
Birkaç gün içinde bu sözü milyonlarca insan yineledi.

Herkes aynı fikirde değildi.

Otomatik işletmelerin sahipleri toplumun verimliliği cezalandırdığını söylüyordu. Makinelere yatırım yapmış, riski üstlenmişlerdi. Şimdiyse sonucu, makinelerin yerini aldığı insanlarla paylaşmaları bekleniyordu.
Ama Jesair'in sözleri dönüp dolaşıp geri geliyordu.

Makineler yoktan var olmamıştı.

Önceki kuşakların parasını ödediği araştırmalardan yararlanıyorlardı.

Devletlerin kurduğu enerji şebekelerinden.

Milyarlarca insanın verilerinden.

Ulaşım altyapısından.

Hukuk düzeninden.

Hiç kimsenin kendi elleriyle yaratmadığı gezegen dışı kaynaklardan.

En büyük özel işletme bile kendisinin döşemediği bir zeminde duruyordu.

Bu yüzden Gezegen Konseyi otomatik üretime katkı payı koydu.

Robot sayısına göre değil.

Bu, işletmeleri makinelerini saklamaya ya da işi insan yapıyormuş gibi göstermeye özendirirdi.

Katkı payı, asgari insan katılımıyla yaratılan değer ve ortak altyapının kullanımı üzerinden hesaplanıyordu.
Hesap karmaşıktı.

Bu yüzden herkese açık olmalıydı.

İşletme, sistemin yükümlülüğünü nasıl belirlediğini görüyordu.

Yurttaş, temel payın ne kadarının otomatik üretimden, vergilerden, ortak mal gelirinden ve rezervlerden geldiğini görüyordu.
Elarion'un eski bir zaafı tam da bu katkı payı uygulanırken ortaya çıktı.

Kârın nerede doğduğunu kimse kesin olarak saptayamıyordu.

Fabrika Birlik'teydi.

Sahibi Vasýria'dan bir şirketti.

Patentler Therinith'teki bir fona aitti.

Bilgi işlem hizmetleri Thaeron'un yargı alanı üzerinden faturalandırılıyordu.

Lisans bedeli güneydeki bir adaya gidiyordu.

Yıl sonunda işletme, gerçekte üretim yaptığı devlette hemen hiç para kazanmadığını söylüyordu.

En başarılı şirketlerden birçoğu böyle işliyordu.

Değer fabrikada yaratılıyordu.

Kârsa kâğıt üzerinde, çalışanı, müşterisi, makinesi yok denecek kadar az olan bir yerde doğuyordu.

Küçük ada devletleri bütün ekonomilerini değerin hukuken bir yerden başka bir yere taşınması üzerine kurmuşlardı.

Düşük vergi sunuyorlardı.

Korunan mülk sahipleri.

Kamuya kapalı fonlar.

Özel muhasebe düzenlemeleri.

Bilgi vermemenin işbirliğini engellemek değil, müşteriye hizmet sayıldığı yasalar.
Büyük devletler buna vergileri yükselterek karşılık verdi.

Hastaneleri, okulları, ulaşımı, Üçte Bir sonrası yeniden inşayı ve temel payı finanse etmeleri gerekiyordu.

Vergiler yükseldikçe onlardan kaçınmak daha kazançlı oluyordu.

Ne kadar çok para kaçırılırsa kalanların vergi oranları o denli yükselmek zorundaydı.

Vergi sarmalı dönüyordu.

Vergiler yüksekti, çünkü pek çok kişi ödemiyordu.

Pek çok kişi ödemiyordu, çünkü vergiler yüksekti.

Ödeyenlerse kaçacak kadar güçlü olmadıkları için cezalandırıldıklarına giderek daha çok inanıyordu.
Köprü geçmişe dönüp eski muhasebe kayıtlarını değiştiremezdi.

Ama elarla yapılan yeni işlemler değerin gerçekte nerede yaratıldığını, hangi hizmetlerin verildiğini ve paranın sonunda kime gittiğini gösteriyordu.
Bir ödeme yapılırken bedeli, izlediği yoldan ayırmak artık o kadar kolay değildi.

Her önemli işlem mülkiyet ilişkilerine, sözleşmedeki gerekçeye ve vergi rejimine bir gönderme taşıyordu.

Her şey herkese açık değildi.

Ama önemli hiçbir şey büsbütün adsız değildi.

Geçici temel payın altıncı ayında, gezegen sisteminin daha düşük oranlarla eski devletlerin yüksek oranlarda topladığından daha çok gelir topladığı anlaşıldı.
İnsanlar birden vergileri sevmeye başladığı için değildi.

Vergi kaçırmayı örten karanlık biraz dağılmıştı.

Ekonomi Konseyi temel payın bir yıl daha uzatılmasını önerdi.

Daren Voltr lehte oy verdi.

Oturumdan sonra Nerai koridorda onu durdurdu.

“Karşı çıkacağınızı sanmıştım.”

“Karşıyım.”

“Lehte oy verdiniz.”

“Çünkü öbür seçenek daha kötü.”

“Bütün reformlar böyle başlar sanki.”

Voltr saydam duvarın ardından Nitra’ya baktı.

Kent hâlâ boş dairelerle doluydu.

“Jesair bir konuda haklıydı,” dedi.

Nerai ona baktı.

“Hangi konuda?”

“Kimsenin görmediği bir değer üzerinden pay hesaplanamaz.”

“Yalnızca bir konuda mı?”

Voltr neredeyse gülümseyecekti.

“Ölülere bir seferde bu kadar çok zafer bağışlamayın.”

Sonra ciddileşti.

“Ama bunun nereye varacağını hâlâ görmüyorsunuz.”

“Nereye?”

“Tek bir hesaplama. Tek bir vergi katmanı. Tek bir pay. Tek bir hesaplaşma parası.”

“Evet.”

“Bu artık yardım değil.”

“Değil.”

“Bu bir devletin temeli.”

Nerai ırmağın üzerinde görünen Köprü simgesine baktı.

“Belki.”

“Peki o devleti kim yönetecek?”

“İşte buna, bizim yerimize başkası cevap vermeden önce bizim cevap vermemiz gerek.”

Voltr gitti.

Nerai pencerenin yanında kaldı.

Çalışma ekranında bir bildirim belirdi.

Geçmişi inceleyen sistem, Üçte Bir’le bağlantılı para akışlarının ilk dökümünü tamamlamıştı.

Dökümü açtı.

Ekranda binlerce ödeme belirdi.

Vakıflar.

Araştırma kurumları.

Yapılan çalışmalar.

Taşımaya ilişkin kayıtlar.

Hukuki kararlar.

Aile arşivleri.

Sigorta dosyaları.

Siyasi fonlar.

Üçte Bir'den önce ayrı ayrı gördüğü ne varsa.

Şimdi hepsi tek bir haritada duruyordu.

Ortası boştu.

Orada hiçbir şey olmadığından değildi.

Orada bir ad görünmesin diye biri büyük çaba harcamıştı.

Nerai görüntüyü büyüttü.

"İskeleti bulduk," dedi.

Yanında duran Taren, Vesta'yı araştırma vakıflarına bağlayan çizgiye baktı.

"Ya beden?"

"O hâlâ nefes alıyor."

35. Salgının Mali İskeleti

Üçte Bir soruşturması bir şüphelinin gözaltına alınmasıyla başlamadı.

Verilerin korumaya alınmasıyla başladı.

Salgının ilk haftalarında binlerce şirket kapandı. Kimisi sahipleri öldüğü için. Kimisi yaptığı işin anlamı kalmadığı için. Kimisi de yöneticileri kargaşadan yararlanıp ortadan kaybolduğu için.

Muhasebe arşivleri kapanıyordu.

Bankalar sistemlerini birleştiriyordu.

Sunuculardaki kayıtlar siliniyordu.

Geçici araştırma ortamları, kira sözleşmeleri sona erince kaldırılıyordu.

Olağan koşullarda veriler yerel saklama süreleri boyunca tutulurdu.

Ama Üçte Bir'den sonra hangi kaydın ticari belge, hangisinin Elarion tarihinin en büyük suçunun kanıtı olduğu belli değildi.

Nerai, Katman'ın incelemesinde adı geçen araştırmalara, arşivlere, kriz hizmetlerine ve vakıflara ait bütün kayıtların gezegen çapında korumaya alınması için karar çıkarttı.

Karara yirmi üç devlet karşı çıktı.

Bazıları yurttaşlarının haklarını içtenlikle koruyordu.

Bazıları müşterilerini koruyordu.

Therinith, yabancı bir soruşturmanın, hakkında somut bir şüphe olmayan kişilerin mal varlığı ve muhasebe kayıtlarını topluca donduramayacağını açıkladı.

Nerai buna eksik verilerin listesini yayımlayarak yanıt verdi.

İçeriklerini değil.

Yalnızca var olması gereken ama birdenbire ortada olmayanların listesini.

Salgının ilk ayında yedi fonla ilgili sorular doğmuştu.

Dört vakfın artık hesabı yoktu.

İki hukuk bürosu arşivlerinin zarar gördüğünü bildirmişti.

Vesta'nın mülkiyetinde de hastalıkla ilgili ilk haberlerin hemen ardından bir değişiklik olmuştu.

Her olayın kendi başına masum bir açıklaması olabilirdi.

Yan yana koyunca bir kaçışı andırıyorlardı.

Kamuoyu baskısı karşısında Therinith geri adım atmak zorunda kaldı.

Yine de bir sorun vardı.

Veriler tek bir dilde yazılmamıştı.

Bankalarla devletler aynı olayları farklı biçimlerde kayda geçirmişti. Mahkemeden yeni yetkiler alan Katman, kayıtları karşılaştırabiliyor, görünüşte ayrı duran belgelerin aynı olaya ait olup olmadığını araştırabiliyordu.
Bu kez karşısında yalnızca insanlar yoktu.

Yeniden inşa döneminde stoklarla üretimi buluşturan analiz sistemlerine yeni bir amaç verildi.

Suçlu aramayacaklardı.

Uyuşan izleri arayacaklardı.

Aynı yönetici.

Aynı iletişim düğümü.

Aynı zaman dizisi.

Aynı hukuki örüntü.

Sonunda aynı elde toplanan ekonomik yarar.

Nerai, yapay zekânın kişilere suçluluk puanı vermesini kabul etmedi.

“Makine iki yolun kesiştiğini gösterebilir,” dedi ekibe. “İnsanların o yollara niçin girdiğine karar veremez.”
“Risk puanı olmadan karşımıza milyonlarca bağlantı çıkar,” diye karşı çıktı analistlerden biri.

“Çıksın öyleyse.”

“İnsanların hepsini incelemesi mümkün değil.”

“O zaman makineyi insanları değil, kanıtları sıralamak için kullanın.”

“Arada pek az fark var.”

“Suçlu diye göstereceğiniz insan için öyle değil.”

Sistem bu yüzden olaylar üzerinden çalıştı.

Bir ödeme.

Bir sözleşme.

Bir mülkiyet değişikliği.

Bir hizmet sözleşmesi.

Bir istisna kararı.

Bir kayda erişim.

Soruşturmacılar ancak olaylar birbirine bağlandıktan sonra kişiler üzerinde durdu.

İlk sağlam dayanak hiç kimsenin belirleyici saymadığı bir yerden geldi.

Bir sigorta şirketinden.

Üçte Bir'den önce vakıflardan biri bir hastalığın yol açacağı mali kayıplara ilişkin bir tahmin istemişti.
Sigorta şirketine sorulmuş varsayımsal bir soruydu bu.

Bunun gerçek bir biyolojik projeyle ilgili olduğunu bilmiyordu.

Rapor güvenli bir arşiv üzerinden teslim edilmişti. Teslime ilişkin kayıtta hangi cihazın dosyayı açtığı görülüyordu.
Cihaz bir kişinin adına kayıtlı değildi.

Nitra'daki özel konutları yöneten bir şirkete aitti.

Şirketin sahibi bir fondu.

Fonun işlerini Therinith'te bir büro yürütüyordu.

Büro son müşterisinin kimliğini koruyordu.

Eski sistem orada dururdu.

Yeni incelemede, mahkemenin açtığı kayıtlar sayesinde cihaza ilişkin bilgiler başka kanıtlarla karşılaştırıldı.
Aynı cihazda açılmış dosyalar vardı:

Sağlık kuruluşlarının çalışmaları hakkında bir inceleme,

verilere ilişkin hukuki bir görüş,

kriz dönemine ait bir rapor,

bir araştırmanın sonucu,

bir de Körlük Sınavı başlıklı belge.

Bütün dosyalar tek bir konutta buluşmuştu.

Konut Arien Korveth'e aitti.

Taren sonucu üç kez kontrol etti.

“Bu, belgeleri onun açtığını henüz kanıtlamaz.”

“Hayır,” dedi Nerai.

“Cihazı bir başkası kullanmış olabilir.”

“Evet.”

“Konutta çalışanlar vardı.”

“Vardı.”

“Gelen gidenler de.”

“Evet.”

Taren ona baktı.

“Bir kez olsun sevinemez misin?”

“Kanıtımız olduğunda.”

Bir sonraki kanıt soy arşivlerinden geldi.

Mareia, Üçte Bir’den önce Arien’le buluştuğunu kayda geçirmişti. Konuştuklarını değil. Özel bir konuşmayı gizlice kaydetmeye yetkisi yoktu.
Ama sistem görüşme saatini, Mareia’nın girişini, Arien’in ziyareti onayladığını ve ardından korunan araştırma verilerine erişildiğini saklamıştı.
Mareia çıktıktan birkaç dakika sonra Arien, Aurelian soylarına ilişkin bir araştırma belgesini açmıştı.
Bir saat sonra Kael Thorne ile bağlantı kurmuştu.

Ertesi gün son ödeme yapılmıştı.

Olayların peş peşe gelmesi hâlâ başlı başına bir niyet kanıtı değildi.

Sonra laboratuvardan gelen mesajı buldular.

Araştırmada çalışan bir bilim kadınının kuşkuları vardı. İşi ona veren aracıya bir soru göndermişti.
Sonuçların belirli bir topluluğu tehlikeye atacak biçimde kullanılıp kullanılmayacağını soruyordu.

Yanıt kısaydı:

Kaygınız yersiz. Onaylanmış araştırmaya devam edin.
Mesajın altında imza olarak yalnızca projenin kodu vardı.

Üslup incelemesi, Arien’in mesajlarıyla benzerlik gösterdi.

Nerai bunu başlıca kanıt olarak kullanmayı reddetti.

“Dil benzerliği imza değildir.”

Taren teknik verileri açtı.

“Ama gönderim anahtarı imzadır.”

Anahtar Arien’in konutunda oluşturulmuştu.

O anda Arien’in adı artık salt bir şüphe olmaktan çıktı.

Nerai arama, cihazlara el koyma ve hareketlerini kısıtlama izni istedi.

Yargı sistemi, söz konusu kişinin iki aydır kayıtlı adresinde bulunmadığı yanıtını verdi.

Arien’in konutu boştu.

Panikle terk edilmiş değildi.

Temizlenmişti.

Kişisel eşyaları yoktu.

Hesapları devredilmişti.

Erişim yetkileri kaldırılmıştı.

Duvarlardan birinde indirilen bir tablonun daha açık renkli dikdörtgen izi kalmıştı.

Dolapta yalnızca lacivert bir kap kalmıştı.

Kırılmamıştı.

Yan yatıyordu.

Nerai onu Mareia’nın eski fotoğraflarından tanıdı.

Onundu.

Kabı ellerine aldı.

Ağzında küçük bir çizik vardı.

Hepsi buydu.

Arien onu yok etmeye kalkmış, bunu bile başaramamıştı.

“Ne zaman gitti?” diye sordu.

Soruşturmacı konutun kayıtlarını açtı.

“Salgının ilk ayında.”

“Nereye?”

“Özel modül yörünge halkasına doğru yola çıkmış.”

“Ya sonra?”

“Varış kaydı yok.”

Nerai ona baktı.

“Gemiler yok olmaz.”

“Bununla ilgili kayıtlar karışık. Bildiğimiz son bağlantı Thaeron’la.”

“Kiminle?”

“Therinith’teki bir fonla.”

Nerai neredeyse gülümseyecekti, yorgun bir gülümseme.

Arien kaçarken bile eski dünyaya sadık kalmıştı.

Nereye vardığını kimsenin göremeyeceğine inanmıştı.

Köprü henüz eski özel uçuşları göremiyordu.

Ama Thaeron’un enerji ve tedarik sistemleri yeniden inşa çalışmalarına çoktan katılmıştı.

Her kubbe su, enerji, oksijen ve yiyecek tüketimini bildiriyordu.

Analiz sistemi, resmî kayıtlardaki kişi sayısıyla tüketimin uzun süredir uyuşmadığı bir yer buldu.

Kuzey yerleşiminin kıyısında özel bir kubbe.

Resmî kayıtlara göre boş.

Düzenli olarak ikmal alıyor.

Sahibi bir başka fon.

Nerai haritaya bakıyordu.

“Thaeron’dan gözaltına alınmasını isteyin.”

Taren duraksadı.

“Thaeron yönetimi yanıt verdi bile.”

“Ne zaman sorduk?”

“Sormadık. Hareketi kısıtlanmış bir kişiyle eşleşme çıkınca sistem onlara otomatik bildirim gönderdi.”

“Peki?”

“Özel bir kubbeye girmek için yeterli hukuki dayanakları olmadığını söylüyorlar.”

Nerai, Mareia’nın kabını ağır ağır masaya koydu.

“Üç milyar ölü yeterli hukuki dayanak değil mi?”

“Onlara göre elimizde mali kanıtlar ve veri kayıtları var. Biyolojik tehdidi Arien’in yarattığını ya da yaydığını gösteren doğrudan kanıt yok.”

“Cihazı var. Anahtarı var. Finansmanı var. Kaçışı var.”

“Elimizde bir yapı var.”

“Bütününü o biliyordu.”

“Bunu kanıtlamalıyız.”

Nerai kubbenin haritasına baktı.

“Öyleyse bırakın konuşsun.”

Thaeron yetkilileri herkesin gözü önünde müdahale etmeyi reddetti.

İki saat sonra Katman kanıt haritasının bir bölümünü yayımladı.

Kişilere ait sağlık verileri çıkarılmıştı.

Biyolojiye ilişkin teknik ayrıntılar da.

Yalnızca gerekli olanı gösterdi.

Vakıflar.

Ödemeler.

Araştırma görevleri.

Cihaz.

Arien’in konutu.

Kaçışı.

Ve sahibinin kimliği gizli kalan özel kubbe.

Halk adı mahkemeden daha çabuk kanıtlarla birleştirdi.

Kubbenin önünde insanlar toplanmaya başladı.

Silahlı değillerdi.

Yakınlarını yitirmişlerdi.

Ölülerinin fotoğraflarını getiriyorlardı.

Girişin önüne koyuyorlardı.

Birer birer.

Thaeron yönetimi şiddeti önlemek için güvenlik birlikleri gönderdi. Birlikler saldırı yerine sessizlik buldu.

Yabancı bir gezegenin toprağına bırakılmış binlerce yüz.

Üçüncü gün mahkeme izin verdi.

Güvenlik birlikleri kubbeye girdi.

Arien Korveth masada oturuyordu.

Kaçmadı.

Önünde, dışarıdaki kalabalığın canlı yayını açıktı.

Fotoğraflara bakıyordu.

Ayağa kalkması istendiğinde denileni yaptı.

“Üçte Bir’e yol açan olayların hazırlanmasına ve finansmanına katıldığınız şüphesiyle gözaltına alınıyorsunuz.”

Arien belli belirsiz gülümsedi.

“Üçte Bir’e para yol açmadı.”

Birliğin komutanı yanıt vermedi.

Arien kelepçelenmek üzere ellerini uzattı.

“İnsanlar yol açtı.”

“Onu mahkeme değerlendirecek.”

“Hayır,” dedi Arien. “Mahkeme beni değerlendirecek.”

Kubbenin önündeki fotoğraflara bir kez daha baktı.

“Böylece geri kalan herkes temize çıkacak.”

36. Haritayı Elinde Tutan Adam

Arien'i Nitra'ya götürmediler.

Tehlikeli olurdu.

Onun için değil.

Kent için.

Katman binasının önünde on binlerce insan toplanıyordu. Bir kesimi açık duruşma istiyordu. Başkaları derhâl öldürülmesini. Bütün Veyranların sınır dışı edilmesi, mali kuruluşlarının kapatılması ve mallarına el konması için çağrılar yapılıyordu.

Halka açık yayında Arien'in yüzü kurbanların sayısıyla yan yana gösteriliyordu. Sunucu gözaltından ve finansman kanıtlarından söz ediyordu. Konuklardan biri hükmün hemen verilmesini, öteki bütün Veyran vakıflarının kapatılmasını istiyordu. Görüntünün altından hâlâ aranan insanların adları geçiyordu.

Nerai birkaç saniye izledi. Gözaltı saatiyle ilgili yanlışı düzelttirdi ve kurumdan gerçekte nelerin belgelendiğini açıklamasını istedi. Ekranda Arien şimdiden bütün felaketin tek yüzü oluyordu. Oysa soruşturma onun sorgusundan sonra da sürmeliydi.

Nerai, Arien'in tutulduğu yeri açıklamayı reddetti.

Arien, canının o yerin gizli kalıp kalmamasına da bağlı olduğunu biliyordu.

İlk sorgu güvenli bir bağlantı üzerinden yapıldı.

Bir tarafta penceresiz, beyaz bir odada Arien oturuyordu.

Öbür tarafta Nerai, iki soruşturmacı, Konvansiyon'un hukuki temsilcisi ve Arien'in avukatı.

Nerai sorguda bulunmak istemiyordu.

Kurbanlardan birinin kız kardeşiydi.

Orada olması tarafsızlığa gölge düşürebilirdi.

Öte yandan mali haritayı herkesten iyi tanıyordu.

Onu bizzat Arien istemişti.

"Yalnız onunla konuşacağım," demişti.

"Soruşturmacıyı seçme hakkınız yok," diye yanıt vermişti hukukçu.

"Öyleyse konuşmam."

Nerai kabul etti.

Onun isteğini yerine getirmek için değildi.

Neden kendisini seçtiğini bilmek istiyordu.

Bağlantı açıldığında Arien uzun süre ona baktı.

“Ona beklediğim kadar benzemiyorsunuz.”

“Kime?”

“Jesair’e.”

“Onu tanıyor muydunuz?”

“Hayır.”

“Onu öldürdünüz.”

Arien’in avukatı hareketlendi.

“Müvekkilim...”

“Bırakın konuşsun,” dedi Arien.

Nerai, Mareia’nın lacivert kabını önüne koydu.

Arien kabı gördü.

Yüzü değişti.

Yalnız bir anlığına.

“Evinizde bulduk.”

“Mareia’nındı.”

“Biliyorum.”

“Neden getirdiniz?”

“Yalan söylerken bakacak bir şeyiniz olsun diye.”

Avukat yeniden araya girdi.

“Bu sorgulama biçimi...”

“Çıkıp gidebilir miyim?” diye sordu Arien.

“Hayır.”

“Öyleyse biçimin önemi yok.”

Nerai kanıt haritasını açtı.

“Bu projeleri tanıyor musunuz?”

“Bazılarını.”

“Finansmanı siz mi sağladınız?”

“Doğrudan değil.”

“Finansman bulunmasını siz mi sağladınız?”

“Hepsine değil.”

“Hangilerine?”

Arien arkasına yaslandı.

“Tek bir proje varmış gibi soruyorsunuz.”

“Tek bir niyet vardı.”

“Niyet bir hesap değildir.”

“İşte bu yüzden niyetiniz kimsenin gözüne görünmedi.”

Arien haritaya baktı.

“Bu projelerin her biri yasaldı.”

“Tek başına ele alınırsa.”

“Bir şeyin yasal olup olmadığına, sonradan birinin yanına çizdiklerine bakılarak karar verilmez.”

“Ne araştırmacılar biliyordu gerçekte neye hizmet ettiklerini ne hukukçular ne de sigortacılar. Hiçbiri yaptıklarının nereye varacağını görmemiş.”

“Hassas projeleri korumanın gereği budur.”

“Hayır. Sizin koruduğunuz, hiç kimsenin bütünü görememesiydi.”

Arien yanıt vermedi.

Nerai çizimi büyüttü.

“Herkes bir parçasını gördü. Harita sizin elinizdeydi.”

Doğru davranmışlar.

O daha bir yanıt hazırlayamadan babasının sesi geri geldi. Vaktiyle o cümleden nefret etmişti. Şimdi cümle, önündeki sözleşmelere, istisnalara, imzalara satır satır dökülmüştü.

“Sizce harita suç mu?”

“Üç milyar cesede giden yolu gösteriyorsa evet.”

Arien gözlerini kaba indirdi.

“Üç milyarı planlamamıştım.”

“Kaç kişiyi?”

Avukatı ona doğru eğildi.

Arien aldırmadı.

“Kriz, Aurelianların kendi benzersizliklerine dair inancının ne kadar zayıf olduğunu ortaya çıkarmalıydı.”

“Kaç kişiyi?”

“Kesin bir sayı yoktu.”

“Bir aile mi? Bir kent mi? Bir soy kolu mu?”

“Dengeyi değiştirmek istedim.”

“Kaç ölü bir denge eder?”

Arien gözlerini kaldırdı.

“Bana, sizin devlet adamlarınızın her savaşta sorduğu soruyu soruyorsunuz. Gelecekteki barış için kaç can kaybı kabul edilebilir?”

“Siz savaş başlatmadınız.”

“Hayır.”

“Savaşta düşman hiç değilse hedef alındığını bilir.”

Arien’in yüzü sakindi.

“Aurelianlar yüzyıllarca kimseye oy hakkı vermeden Elarion’u değiştirdiler.”

“Var oldukları için mi?”

“Temsil ettikleri şeyle.”

“Mareia sizi terk etti.”

Avukat kesik bir soluk aldı.

Arien dondu.

Nerai devam etti.

“Bu, Aurelianlara karşı bir savaş değildi. Bir kadının kendi mülkü olmadığını kabullenemeyen bir adamın yarasıydı.”

“İlişkimiz hakkında hiçbir şey bilmiyorsunuz.”

“Hayır dediğini biliyorum.”

“Onun yanına gitti.”

“Sizin ellerinizden Jesair’in ellerine geçen bir eşya değildi.”

“Jesair ona olduğundan daha fazlası olabileceği bir hikâye verdi.”

“Sizse ona öleceği bir dünya verdiniz.”

Arien ayağa kalktı.

Güvenlik sistemi hemen oturmasını istedi.

Nerai onu izliyordu.

“Oturun.”

“Buraya Mareia’yı konuşmaya gelmedim.”

“Öyleyse niçin benimle konuşmak istediniz?”

Arien bir süre ayakta durdu.

Sonra ağır ağır oturdu.

“Çünkü bunu tek başıma yapamayacağımı bilen tek kişi sizsiniz.”

Nerai yanıt vermedi.

Arien haritayı gösterdi.

“Gezegeniniz şimdi bir canavar bulmuş gibi davranıyor. Bankaları, bilim insanlarını, laboratuvarları, hükümetleri, yapay zekâları aldatmış tek bir adam.”

“Onları aldattığınızı söyleyen yok.”

“Yok mu?”

“Çoğu neyin parçası olduğunu bilmiyordu.”

“Peki neden bilmiyordu?”

Nerai sustu.

“Çünkü bilmek istemiyorlardı,” dedi Arien. “Her biri kendi işini yapmış, kendi kuralını uygulamıştı. Bilim insanı da bankacı da siyasetçi de. Herkes yoluna devam edebilmesine yetecek kadarını görüyordu.”

“O körlüğü siz yarattınız.”

“Hayır. Ondan yararlandım.”

“Kael Thorne’un yardımıyla.”

Arien ilk kez hemen cevap vermedi.

“Mali yolları Kael açtı,” dedi sonunda.

“Ne için olduğunu biliyor muydu?”

“Yeterince biliyordu.”

“Biyolojik amacı biliyor muydu?”

“Amacın bir kriz olduğunu biliyordu.”

“Boyutunu?”

“Hayır.”

“Neden size yardım etti?”

Arien’in dudaklarından sevinçsiz bir gülümseme geçti.

“Çünkü Jesair öyle bir dünya önermişti ki Kael orada o güne kadar olduğu kişi olarak varlığını sürdüremezdi.”

Nerai Nitra’daki forumun kaydını açtı.

Jesair mali gücün görünür olmasından söz ediyordu.

Nihai sahiplerden.

Her kayıt incelemesinin bir iz bırakması gerektiğinden.

Kael salonda oturuyordu.

“Şeffaflığı durdurmak istiyordu,” dedi Nerai.

“Ertelemek istiyordu. Yavaşlatmak. Gözden düşürmek. Açık bir dünyanın tehlikeli olduğunu gösterecek bir çatışma istiyordu.”

“Siz de ona Üçte Bir’i verdiniz.”

“Parayı o bana verdi.”

“Nerede?”

“Bilmiyorum.”

“Yalan söylüyorsunuz.”

“Kael daha ilk ateş ortaya çıkmadan bana güvenini yitirmişti.”

“Projeyi durdurmaya çalıştı.”

“Çok geçti.”

“Neden?”

Arien kanıt haritasındaki yüzlere baktı.

“Çünkü kendisinin duracağı yerde durmayacak birine yol açtığını anlamıştı.”

“Sizin duracağınız bir yer var mıydı?”

“Var sanıyordum.”

Arien lacivert kaba baktı. Ağzındaki küçük çiziği ekrandan bile gözden kaçırmamıştı.
Şimdi de bana gerçekte ne olduğunu anlat.

Annesinin sesi ona öyle açık geldi ki gözlerini indirmek zorunda kaldı. Vaktiyle bir hatasını kusursuzca kurulmuş bir açıklamanın ardına saklamaya çalıştığında annesi ona böyle sorardı.
“Ben çocukken annem bir trafik kazasında öldü,” dedi. “Olay yerinde yoğun bakım donanımlı tek bir araç vardı. Kurtarma görevlileri Aurelian gözlü çocuğu götürdüler.”
Avukatı ona döndü ama Arien sözünü sürdürdü.

“Babam bütün kayıtları istedi. Bana, kurtarma görevlilerinin doğru davrandığını söyledi. O çocuk kurtuldu.”
“Ya anneniz?” diye sordu Nerai.

“Hastane yolunda öldü.”

Arien masanın kenarına dokundu.

“Çocuğu götürmeden önce, onu alın diyen annemin kendisiydi.”

Bu cümleyi onlarca yıldır yüksek sesle söylememişti.

Nerai onun adını taşıyan başka bir belge daha biliyordu. Yedek nakil araçlarına ilişkin eski öneriyi açıp kaydı ona çevirdi. “O kazadan sonra kurtarma görevlilerinin iki yaralı arasında öyle sık seçim yapmak zorunda kalmamasını siz sağladınız.”
Arien hayatta kalanların sayısına bakıyordu. “O zamanlar kuralı değiştirmenin yeteceğine hâlâ inanıyordum.”

Nerai kaydı kapattı. Yardım ettiği insanlar hayattaydı. Kanıt haritasındaki insanların sorumluluğu da hâlâ ona aitti.
“Neyi değiştirmek istediniz?” diye sordu Nerai.

Sesini yükseltmedi. Ama Arien onun sözlerinin altında yine annesinin sorusunu duydu.

“Bir kereliğine altın halka kimsenin yardımına koşmasın istedim,” dedi. “Jesair yenilsin. Mareia onun hakkında yanıldığını görsün. Açılmayacak kapıların önünde bu kez başkası beklesin.”
Avukat elini masaya koydu. Arien ona bakmadı.

“O gün kurtarma görevlileri iki yaralıdan hangisini kurtarmaya yetişebileceklerine karar veriyordu,” dedi Nerai. “Sizse insanları kökenleri yüzünden tehlikeye attınız. Çocukları bile.”

Arien ağzını açtı. Yıllardır kullandığı cümlelerden hiçbiri bir yanıtın içine sığmıyordu.

Gözünün önünde annesinin eliyle camın ardındaki çocuk vardı. O gün yabancı bir çocuğu kurtarmaya çalışmışlardı. Fotoğraftaki çocuğu tehlikeye atan ise kendisiydi.

Babasının “Doğru davranmışlar” sözünden öylesine uzun süre nefret etmişti ki sonunda kendisinden başka herkesin bu sözü söyleyebileceği bir düzen yaratmıştı. Yaptıklarının hangi sonuca yöneleceğini kendisi biliyordu.

Bir an sessizlik oldu.

Nerai ona baktı.

Karşısında masallardaki canavarlardan biri oturmuyordu.

Bir insan oturuyordu.

Bu daha kötüydü.

Canavar insanların dışındadır.

İnsan ise onların arasında nelerin doğabileceğini gösterir.

“Kael nerede?” diye yineledi.

“Thaeron’da.”

“Neresinde?”

“Bilseydim onu size verirdim.”

“Neden?”

Arien arkasına yaslandı.

“Çünkü ölülerin adlarını ben taşıyacağım. O ise özgürlükten söz etmeyi sürdürecek.”

Sorgu altı saat daha sürdü.

Arien projelerin birbirine bağlı olduğunu itiraf etti.

Hastalığın yayılmasını başlattığını ise kabul etmedi.

Son aşamada denetimin kendisinde olmadığını, her şeyin tam olarak ne zaman ve nerede başladığını bilmediğini söyledi.

Yine de soruşturmacılara kodlar, aracıların adları ve mali yapının bazı parçalarını verdi.

Pişmanlıktan değil.

Suçu paylaştırma ihtiyacından.

Bağlantı kesilirken Arien son bir kez Nerai'ye baktı.

"Beni mahkûm ettikten sonra ne yapacaksınız?"

"Devam edeceğiz."

"Nereye?"

"Size yolu açan insanlara."

"Sonra?"

"O yolu gizleyen sisteme."

Arien hafifçe gülümsedi.

"Yani sonunda tam da Kael'in korktuğunu yapacaksınız."

"Onun yüzünden değil."

"Jesair için mi?"

Nerai lacivert kaba baktı.

"Dünyalarına ne olduğunu artık göremeyecek olanlar için."

Bağlantı kapandı.

Arien beyaz odada yalnız kaldı.

Nerai yeni bir belge açtı.

Üçte Bir'in nedenlerine ilişkin ön rapor olacaktı.

İlk satıra şunu yazdı:

Arien Korveth niyeti yarattı.

Sonra durdu.

İkinci satıra:

Kael Thorne ona mali ve siyasi yolları açtı.

Üçüncü satıra:

Elarion'un kurumları, failler dışında kimsenin bütün parçaları aynı anda görmemesine yol açtı.

Cümleleri okudu.

Arien.

Kael.

Sistem.

Bireysel suç.

Suç ortaklığı.

Bir uygarlığın körlüğü.

İlk ikisini çıkarırsa suçlular toplumun arkasına saklanacaktı.

Üçüncüsünü çıkarırsa toplum suçluları mahkûm edip sonrakiler için aynı koşulları koruyacaktı.

Nerai belgeyi kaydetti.

Başlığı şuydu:

Yalnız Arien Değil.

37. Yalnızca Arien Değil

Ön rapor, Üçte Bir'den sonra Elarion'da ilk kez doğumların ölümleri geçtiği gün yayımlandı.
Medya, Arien'in itirafını seçti.

Halk, Kael'in adını.

Bankalar, hukuki kusurları.

Devletler, yabancı ülkelerin yetki alanlarını.

Herkes raporda bir başkasını işaret eden yeri buldu.

Therinith hiçbir yasayı çiğnemediğini açıkladı.

Doğruydu.

Tuttuğu kayıtlar mülk sahiplerini tam da kabul edilmiş kuralların öngördüğü biçimde korumuştu.

Bankalar bütün ödemelerin denetimden geçtiğini bildirdi.

Bu da doğruydu.

Kayıtlara göre her şey usulüne uygundu.
Vakıflar, destekledikleri projelerin ardındaki asıl niyeti bilmediklerini söylüyordu.

Çoğu için bu da doğruydu.

Laboratuvarlar kendi araştırmalarının bilimsel bakımdan meşru olduğunu açıkladı.

Doğruydu.

Hukukçular, önlerine gelen meseleler hakkında görüş bildirmişlerdi.

Doğruydu.

Sigortacılar kendi işlerini yaptıklarını söylüyorlardı.

Doğruydu.

Taşımacıların da verecek bir hesabı yok görünüyordu.

Doğruydu.

Siyasi partilerin aldığı bağışlar yasaldı.

Doğruydu.

Neredeyse her şey doğruydu.

Böylesine büyük bir yalan da tam bu yüzden mümkün olmuştu.

Nerai, gezegen soruşturma kurulunun huzuruna çıktı.

Arkasında Üçte Bir'in mali yapısını gösteren bir harita vardı.

"Bir gizli hazine bulmadık," dedi. "Karşımıza çıkıp da işte felaketin bedeli budur, diyebileceğimiz bir kayıt çıkmadı. Planın bütününü bilen tek bir kurum da bulmadık."
Haritadaki kopuk çizgileri gösterdi.

"Daha tehlikeli bir şey bulduk. Herkesin kendi küçücük payı hakkında doğruyu söylerken o büyük yalanın kurulmasına yardım edebildiği bir düzen."
Salonda kırk devletin de temsilcileri oturuyordu.

Arkalarında, ölenlerin yakınları.

İlk sırada birkaç koltuk boş kalmıştı.

Oralarda Aurelian soy meclislerinin temsilcileri oturacaktı.

Çoğunun adına artık o koltuğa oturacak kimse kalmamıştı.

"Arien Korveth bu saldırıyı tasarlamaktan ve bilerek yönetmekten sorumludur," diye sürdürdü Nerai. "Saldırıyı mümkün kılan mali ve siyasi gücü Kael Thorne sağladı. Başkaları da kararlar aldılar ve o kararları alırken bugün kabul ettiklerinden fazlasını biliyorlardı."
Ekranda fonlar, siyasi bağışlar ve Vesta'yla mülkiyet bağları belirdi.

"Ama buradan çıkardığımız tek sonuç, kötü insanların iyi bir sistemi kötüye kullandığıysa Üçte Bir'den hiçbir şey öğrenmemişiz demektir."
Salonda bir huzursuzluk dalgalandı.

"Sistem iyi değildi. Kendi körlüğünü kazanç kapısına çevirmişti."

Haritada ada devletlerini büyüttü.

"Devletler, bankalar, fonlar, muhasebeciler, siyaset... Hepsi bu karanlıktan kendine düşen kazancı aldı. Kimin neye sahip olduğu, değeri yaratanla kazancı alanın kim olduğu, kimin siyaset üzerinde söz geçirdiği halktan gizli kaldı."
Therinith temsilcisi söz istedi.

"Yasaların koruduğu özel hayatın gizliliğini suçtan para kazanmanın bir yolu diye niteliyorsunuz."

"Hayır," dedi Nerai. "Gizliliğin korunması, gücü elinde tutanlar için bir kazanç kapısına döndü, diyorum."

“Müvekkillerimiz hüküm giymedi.”

“Çünkü adlarını bilmiyorduk.”

“Bu, suçlu olduklarını kanıtlamaz.”

“Hayır. Suçlu olup olmadıklarını araştırmaktan bile âciz kaldığımızı kanıtlar.”

“Her yurttaşın malını yabancı bir devletten koruma hakkı vardır.”

“Her yurttaşın, servetini kullanarak siyaseti kimin finanse ettiğini, hastanesinin kime ait olduğunu, hayatını tehlikeye atan araştırmanın parasını kimin ödediğini bilme hakkı da vardır.”

Temsilci arkasına yaslandı.

“Sınırı kim çizecek?”

“Konvansiyonun yanıtlaması gereken soru tam da bu.”

Bu sözcük halkın önünde ilk kez dile geliyordu.

Üçte Bir’den sonra bütün gezegeni bir araya getirecek Konvansiyon.

Gezegen Konvansiyonu, hükümetlerin olağanüstü bir toplantısının sınırlarını aşacaktı.

Sıradan bir ekonomi konferansı da olmayacaktı.

Elarion’da kurulu düzenin temellerini sorgulayacaktı.

Öneriyi Birlik destekledi.

Ardından Selenit devletlerinin çoğu.

Varlığını hâlâ sürdüren birkaç Aurelian meclisi.

Veyran hükümetleri ikiye bölündü.

Bir bölümü reformdan yanaydı. Üçte Bir’de onların insanları da ölmüştü. Onlar da ailelerini, şehirlerini, geleceklerini yitirmişlerdi.

Ötekiler, soruşturmanın bütün Veyranların topluca yargılanmasına dönüştüğünü söylüyordu.

Gezegen çapında şeffaflığa karşı çıkan ilk hareketler Thaeron’da ortaya çıktı.

Önderleri şöyle diyordu:

Üçte Bir, tek bir hükümet kurmanın bahanesi olamaz.

Arien’in suçu, milyarlarca masumun mahremiyetini ortadan kaldıramaz.

Ortak para boynumuza geçirilen bir tasmaya dönüşebilir.

Paranın görünür olması, hükümete tek bir yasakla istediği muhalifin hayatını karartma gücü verir.

Bu itirazların çoğunda haklılık payı vardı.

Onları düpedüz yalanlardan daha tehlikeli kılan da buydu.

Thaeron'daki yeni hareketin sözcüleri arasında kamuoyunun adını bilmediği bir adam belirdi.

Yalnızca sesi duyuluyordu.

Elarion uygarlığının önünde iki yol olması gerektiğini savunuyordu.

Biri açık.

Öteki özgür.

Nerai ilk konuşmasını dinledi.

Daha üçüncü cümlede konuşanın kim olduğunu anlamıştı.

Kael Thorne.

Sesinin tonunu değiştirmişti.

Daha ağır konuşuyordu.

Başka bir ad kullanıyordu.

Ama iktidarla sorumluluğu birbirinden ayırışı hiç değişmemişti.

"O olduğunu kanıtlayabilir misiniz?" diye sordu Saira.

"Hayır."

"Ses analiziyle?"

"Olasılık kanıt sayılmaz."

"Arien onun Thaeron'da olduğunu söylüyor."

"Arien çok şey söylüyor."

"Gözaltına alınmasını isteyelim mi?"

Nerai yayını kapattı.

"Önce tam olarak hangi suçtan, onu bilmeliyiz."

"Üçte Bir'in finansmanına yardım etti."

"Paranın izini gösteren kanıtlarımız var. Son aşamaları durdurmaya çalıştığını da biliyoruz. Ama nereye varacağını bildiğine dair kanıtımız yok."

“Kapıyı o açtı.”

“Evet.”

“Şimdi de özgürlükten söz ediyor.”

“Suçlu bir insan da haklı bir itirazda bulunabilir.”

Saira ona baktı.

“Jesair gibi konuşuyorsun.”

“Hayır.”

Nerai kaydı yeniden açtı.

“O daha güzel söylerdi.”

Konvansiyon, ölü sayısının üç milyara ulaştığı anın birinci yıldönümünde toplanacaktı.

Yer olarak Nitra seçildi.

Jesair’in yıllar önce “Değer gölgede yürümemeli,” dediği o salon.

Binanın önüne bir isim duvarı diktiler.

Bütün isimler yoktu.

Üç milyar adı tek bir yere yazmak mümkün değildi.

Bu yüzden duvarda her gün listenin başka bir bölümü beliriyordu.

Aynı adın yeniden görünmesi yıllar alacaktı.

Konvansiyonun açıldığı gün duvarın yüzeyinde Auriolalıların isimleri parlıyordu.

Aralarında:

Jesair Davion.

Mareia Lioren.

Nerai gün doğmadan geldi.

Duvarın önüne lacivert bir kap bıraktı.

Onu orada bırakıp gitmedi.

Bir süre sonra kabı geri aldı.

Bazı şeylerin yeri anıtların yanı değildir.

Onlar, hikâyelerini tamamlamak hâlâ boyunlarının borcu olan yaşayanlara aittir.

38. Üçte Bir'den Sonra Konvansiyon

Nerai salona girmeden önce sabah haberlerinden kısa bir bölüm dinledi. Üçte Bir'den sonra bir aşevi işleten bir kadın, ortak parayı kimlerin denetleyebileceğini bilmek istiyordu. Küçük bir tamirhanenin sahibi, yeni sistemin müşterilerinin ödemelerini de görmesinden kaygılıydı. İkisi de yakınlarını kaybetmişti. Yine de öneri konusunda anlaşamıyorlardı.
"Bugün kamusal güçle özel hayat arasındaki sınır da belirlenecek," dedi sunucu. "Pek çok kişi için o sınır hâlâ belirsiz."

Nerai yayını kapatıp içeri girdi. Tamircinin itirazı kendi notlarında da yazılıydı.
Salondaki yerlerin üçte biri boştu.

Bu oran ölen delegelerin sayısına göre hesaplanmamıştı.

Düzenleme kurulunun kararıydı.

Her üç sıradan biri kapatılmıştı.

Koltukların üzerinde isim yoktu.

Yalnızca ince bir ışık çizgisi.

Delegeler oturduğunda boş sıralar, tıpkı Üçte Bir'in aileleri, şehirleri ve tarihi böldüğü gibi, hayatta kalanların arasından geçiyordu.
Kimse kürsüye bakarken birinin eksik olduğu yeri görmezden gelemezdi.

Konvansiyonun tek bir başkanı yoktu.

Oturumları devletlerin, yurttaş meclislerinin, uzman kuruluşların, soy meclislerinin ve Thaeron'un temsilcilerinden oluşan bir konsey yönetiyordu.
Bu da bir uzlaşmaydı.

Kimse iktidarı sınırlamak için toplanan bir kurula tek bir insanın hükmetmesini istemiyordu.

Nerai kürsüye bir siyasetçi olarak çıkmadı.

Seçime girmemişti.

Bir devleti temsil etmiyordu.

Konvansiyonun karşısında, Üçte Bir'in mali boyutunu araştıran soruşturmanın başındaki kişi olarak duruyordu.

Tepesinde adı belirdi.

Nerai Sael.

Devletlerarası Mali Bütünlük ve Sistemik Riskler Kurumu.

Açıklanan menfaatlerin kapsamı: eksiksiz.

Boş sıralara baktı.

Sonra söze başladı.

“Bir yıl önce felakete bir ad verdik.”

Duvarlarda bir sayı belirdi.

Üç milyar yüz yirmi dört milyon.

“Ona Üçte Bir dedik, çünkü insan zihni milyarlarca adı taşıyamadığı yerde tek bir sözcüğe ihtiyaç duyar.”
Sayı silindi.

Yerini yüzler aldı.

Çocuklar.

Kadınlar.

Erkekler.

Her üç koldan insanlar.

“Bugün yitirdiklerimizden söz etmeyeceğim. O zaman bu konuşmanın sonunu getiremeyiz. Ölümlerinin neyi açığa çıkardığından söz edeceğim.”
Ekranda mali yapının iskeleti belirdi.

“Paramızı değiştirmemizi gerektiren ilk neden, salgın.”

Salonda birkaç kişi kıpırdandı.

Kimileri sağlık hizmetleri üzerine bir konuşma bekliyordu.

Nerai devam etti:

“Üçte Bir’in ardındaki paranın neye hizmet ettiğini o zaman göremedik. Şimdi karşımızdaki tabloda otuz para birimi, yüzlerce işlem, gerçek yüzü bizim için ancak her şey olup bittikten sonra beliren koca bir mali dünya var.”
Haritanın parçaları birer birer aydınlandı.

“Yapay zekânın verdiği yanıtlardan bilim insanlarının çalışmalarına, alınan kararlardan el değiştiren paraya kadar her şeyin bir kaydı vardı. Ama felaketin yaklaştığını kimse görmedi. Kimse karşısındaki kaydın ardında bir insan yüzü aramadı.”

Haritanın parçaları birleşti.

“Nefreti tek bir insan getirir. Ona yolu bir uygarlık ya açar ya açmaz.”

Nerai sustu.

“Biz açtık.”

Salon sessizdi.

“Eylemden önce parayı görmezsek eylemden sonra tek göreceğimiz cesetler olur.”

Ekranda bundan böyle sistemin otomatik gözetimine alınacak alanlar belirdi.
Biyolojik ve genetik riskler.

Büyük ölçekli bilgi işlem kapasitesi.

Stratejik laboratuvarlar.

Sağlık verileri.

Siyasetin finansmanı.

Silah sistemleri.

Kritik altyapı.

“Akıl okuyan bir sistem istemiyorum,” dedi Nerai. “Bunu yapamaz, yapabiliyormuş gibi de davranmamalı. Para, teknoloji, veri, laboratuvarlar ve siyasi güç bir araya gelip bir tehdidin hatlarını çizmeye başladığında bunu fark edecek bir sistem istiyorum.”
Veyran devletlerinden birinin temsilcisi söz istedi.

“Neyin bir tehdidin hatlarını çizdiğine kim karar verecek?”

“Herkese açık kurallar.”

“Kimin koyduğu kurallar?”

“Konvansiyonun kuracağı, yurttaşların, uzmanların ve yargının denetimine tabi bağımsız bir kurulun.”
“Yani gezegen çapında bir kurum daha.”

“Evet.”

“Ya yanılırsa?”

“Kararına itiraz edilebilecek.”

“Ya hükümetin elinde bir araca dönüşürse?”

“Bu yüzden tek bir hükümete bağlı olmamalı.”

Adam oturmadı.

“Merkeziyetçiliği bir üst basamağa taşımaktan başka bir şey değil bu.”

“Hayır,” dedi Nerai. “Ortak sorunu bir merkezden görebilmeliyiz. Karar ve denetim yetkileriniyse paylaştırmalıyız.”

“Bu bir çelişki.”

“Hayır. Bir tek harita olması, onun tek bir sahibi olmasını gerektirmez.”

Adam yerine oturdu.

Nerai ikinci bölümü açtı.

“İkinci neden, otomasyon.”

Duvarlarda Üçte Bir sonrası üretim verileri belirdi.

Çalışan sayısı.

Üretim kapasitesi.

Tüketim.

Otomatik alınan kararlar.

“Üçte Bir, onlarca yıldır ertelediğimiz işleri birkaç ayda yapmaya zorladı bizi. Üretimi, ulaşımı, enerjinin yönetimini, muhasebeyi, bakımı, sağlık hizmetlerinin bir bölümünü makineler üstlendi. Çalışmanın olmadığı bir dünya istedik diye değil. İnsanlar eksikti.”

Üretim eğrisi yeniden Üçte Bir öncesindeki düzeyin üzerine çıktı.

“Sonra gördük ki iş sayısı artmasa bile üretim artabiliyor.”

Jesair’in Nitra’da söylediği söz belirdi:

Yardım, iktidarın yukarıdan verdiğidir. Pay ise kişinin, sırf bu uygarlığın bir parçası olduğu için zaten hakkı olandır.

Nerai bir süre bu söze baktı.

“Evrensel temel gelir, insana artık ona ihtiyaç kalmadığı için verilen bir ödül olamaz. Makineler yüzünden işini yitiren insana devletin lütfu da olamaz. Bilgimizle, verilerimizle, altyapımızla ve kaynaklarımızla kurduğumuz uygarlıktan insana düşen pay olmalı. Bugünkü mülk sahiplerinden hiçbiri bunları tek başına yaratmadı.”

Salonda ilk onay sesleri duyuldu.

“Bu payın adil olabilmesi için makinelerin ne kadar değer ürettiğini, o değerin kime ait olduğunu, kârın nerede doğup nereye gittiğini bilmeliyiz. Şeffaflık yoksa evrensel temel gelir, iktidarın kendi ihtiyacına göre hesaplayabileceği bir yardımdır. Şeffaf bir temel pay ise hesabını yurttaşın doğrulayabileceği bir haktır.”

Nerai üçüncü bölümü açtı.

"Üçüncü neden, yolsuzluk."

Duvarlarda kamu ihaleleri belirdi.

Fiyatı şişirilmiş hastane modülleri.

Ulaşım sözleşmeleri.

Enerji projeleri.

Sahipleri siyasi partileri finanse eden fonlara verilen destekler.

"Yolsuzluk. Kayırmacılık. Nüfuz satın almak. Devletlerin içini boşaltmak. Siyaseti el altından finanse etmek. Mülkiyet oyunları. Vergi cennetleri. Kamu yararına görünürken özel çıkarlara hizmet eden hibeler. Para birimleri, adalar, vakıflar ve gezegen dışı merkezler arasında oradan oraya geçirilen hesaplar."

Örnekler birbiriyle birleşti.

"Bütün bunlar karanlıkta serpilip büyüdü. Biz de karanlığa öyle alıştık ki onu olağan saymaya başladık."

Sözüne bir an ara verdi.

"Üçte Bir bize bu olağanlığın bedelini gösterdi."

Bir ada devletinin temsilcisi ayağa kalktı.

"Önerinize göre bütün para akışları herkese açık mı olacak?"

"Hayır."

"Hangilerinin açık olacağına kim karar verecek?"

"Yarattıkları etkinin büyüklüğü belirleyecek bunu."

"Bu kesin bir sınır değil."

"Kesin sınır yasayla çizilecek. Küçük bir kişisel ödeme özel kalacak. Bir hastaneler zincirinin kime ait olduğuysa kalmayacak."

"Peki ya bağış?"

"Makul ölçülerde kişisel bir armağan özel kalacak. Bir siyasi partiye yapılan bağış kalmayacak."

"Yatırım?"

“Yatırımcısına başkalarının hayatı üzerinde kayda değer bir güç vermeyen yatırımın ayrıntılarını herkesin bilmesi gerekmeyebilir. Ama böyle bir yatırımın varlığı denetimden gizlenememeli.”
“Öyleyse devlet her şeyi bilecek.”

“Hayır.”

“Peki kim bilecek?”

“Sistemin farklı katmanları farklı parçaları bilecek. Yasal bir gerekçe olmadan kimse bir insanın hayatını bütünüyle göremeyecek. Katmanlar arasında kurulan her bağlantı iz bırakacak.”
Kadın kaşlarını çattı.

“Üçte Bir’den önceki sistemi de tam böyle anlatmıştınız.”

“Hayır. Üçte Bir’den önce veriler öyle korunuyordu ki felaketin parasını kimin verdiğini öğrenemedik. Yeni sistem insanı korurken görünmez iktidarı da kanatları altına almamalı.”
Nerai dördüncü bölümü açtı.

“Dördüncü neden, devletlerin işleyişi.”

Bütçe açıkları belirdi.

Elarion devletlerinin çoğu son otuz yılın neredeyse her yılında topladığından fazlasını harcamıştı.
Ekonominin büyüdüğü dönemlerde bile borçlar artmıştı.

Siyasetçiler tasarruf sözü veriyordu.

Sonra vergileri artırıyorlardı.

“Devletlerimiz yoksul değildi,” dedi Nerai. “Pahalıya mal oluyorlardı.”

Ekranda farklı devletlerin satın aldığı aynı tıbbi cihazların fiyatları belirdi.

Bazı fiyatlar ötekilerin birkaç katına varıyordu.

“Verimsizlik, yurttaşların birbiriyle karşılaştıramadığı bütçeler içinde saklı kalıyordu. Bir kamu kurumu piyasa fiyatından aldığını söylüyordu. Oysa komşu devlette piyasa, aynı şeyi yarı fiyatına satıyordu.”
Birbirine bağlı tedarikçilerin ağı belirdi.

“Her kamu ödemesi görünür olduğunda kötü bir karar sonuç raporunun satırları arasında kaybolmaz. Daha önünü almak mümkünken gözler önündedir.”
Birlik bakanlarından biri karşı çıktı:

"Halk karmaşık alımları yanlış yorumlayabilir. En düşük fiyat her zaman en iyi seçenek değildir."

"Bu yüzden gerekçe, kalite ve sonuç da görünür olmalı," diye yanıtladı Nerai. "Şeffaflık, her vanayı her yurttaşın seçmesi demek değildir. Bakan, bir yılda dağılan ve tedarikçisi kendi partisine para veren bir vana için 'Daha pahalıydı çünkü daha iyiydi,' diyememeli demektir."

Salonda gergin bir gülüş duyuldu.

Bakan oturdu.

"Kötü kararların anında görünmesi, vergilerin neredeyse eksiksiz toplanması ve gizli çıkar çatışmalarının ortadan kalkması, süreğen bütçe açıklarını fazlaya çevirebilir. Bir günde olmaz. Önce kaçakları durduracağız. Sonra israfı. Ardından vergileri düşüreceğiz. Büyüme ondan sonra gelecek."

Beşinci bölümü açtı.

"Beşinci neden, vergiler."

Ekranda vergi sarmalı belirdi.

Daha yüksek oranlar.

Daha fazla vergi kaçağı.

Daha dar bir vergi tabanı.

Oranlarda bir artış daha.

"Büyük devletler vergileri artırıyordu, çünkü yaratılan değerin bir bölümü, o değerin üretilmediği küçük devletlere kayıyordu. Vergiler yükseldikçe vergi kaçırmak daha kazançlı oluyordu. Kaçıranlar çoğaldıkça geriye kalanlar daha çok ödüyordu."

Vergi cennetlerine dönüşmüş adaların haritası belirdi.

"Bu devletler beyan ettikleri değerin çoğunu üretmediler. Değerin daha düşük vergilendirildiği ve sahibini yitirdiği hukuki bir mekân ürettiler."

Therinith temsilcisi ayağa kalktı.

"Verdiğimiz hizmetler yasaldı."

"Evet."

"Müşterilerimiz sözleşmelerin kendilerine tanıdığı hakları kullandılar."

"Evet."

"Demek akılcı davrandılar diye onları suçlu ilan ediyorsunuz."

“Hayır. Topluma zarar vermeyi akılcı bir seçime dönüştüren bir sistem kurduğumuzu söylüyorum.”

Adam bir an sustu.

“Vergi rekabetine son vermek istiyorsunuz.”

“Ne makinesi ne çalışanı ne de müşterisi olan bir adada kâr edildiğini iddia etme olanağına son vermek istiyorum.”

“Sermaye Thaeron’a gider.”

“Öyleyse kime ait olduğu, nerede doğduğu ve hangi olanaklardan yararlandığı görünür olmalı.”

“Thaeron kurallarınızı kabul etmek zorunda değil.”

“Değil.”

“Peki o zaman ne olacak?”

“İki ekonomik alan doğacak. Birinde büyük güç görünür bir iz bırakacak. Ötekinde bırakmayacak.”

“İnsanlar özgürlüğü seçer.”

“Belki.”

Nerai ona baktı.

“Ama bu kez neyi seçtiklerini bilecekler.”

Altıncı bölümü açtı.

Konvansiyonun üzerinde otuz para biriminin simgesi belirdi.

“Altıncı neden, para düzenindeki parçalanmışlık.”

Daren Voltr hafifçe kıpırdandı.

Nerai sözünü sürdürdü:

“Üçte Bir’den önce otuz farklı para biriminin devletlere yerel koşullara göre davranma olanağı tanıdığını söylüyorduk. Doğruydu. Ama bu, birikimlerin değerini değiştirmenin, kârı gizlemenin, borcu aktarmanın ve ödenecek bedeli onu ödeyenden koparmanın otuz yolu olduğu anlamına da geliyordu.”

Para çevirme maliyetleri belirdi.

Kur riskine karşı sigorta.

Gecikmeler.

Sermaye rezervleri.

İkişer, üçer ayrı tutulan defterler.

"İşletmeler, ticareti kolaylaştırması gereken para birimlerinden ticareti korumak için koca koca bölümler çalıştırıyordu. Küçük bir şirket sınır ötesi işlemde büyük bir konsorsiyumdan daha fazla ödüyordu, çünkü aynı kurlara, aynı araçlara erişemiyordu."
Ekranda elar belirdi.

"Elar salgının çocuğu olarak dünyaya geldi. Bir siyasi proje olarak doğmadı. Eski sistemlerin değeri yeterince hızlı aktaramadığı bir zamanda filtre, ilaç ve yiyecek satın alabilmenin bir yolu olarak doğdu."
Nerai Köprü'nün herkese açık rezervlerini gösterdi.

"Üstünlüğü yalnızca ortak olmasında değildi. İnsanlar karşılığını, ücretleri, kuru, ödemenin izlediği yolu ve onu durduran herkesi görebiliyordu."
Daren Voltr söz istedi.

"Elar'ın karşılığı hâlâ eski para birimleri."

"Evet."

"Onları kaldırırsanız karşılığı ne olacak?"

"Üretim, vergi gelirleri, enerji kapasitesi ve ortak sistemin varlıkları."

"Yani gezegen kurumlarına duyulan güven."

"Her para birimi bir kuruma duyulan güvendir."

"Aradaki fark şu ki bugün yurttaş bir para birimini bırakıp bir başkasını seçebilir."

"Yurttaşların çoğunun para biriminden para birimine taşıyacak bir serveti yok. Para birimi seçme özgürlüğü, daha çok, kendi devletinin kararlarının sonuçlarından kaçabilecek kadar varlıklı olanların özgürlüğüydü."
Voltr ayağa kalktı.

"Yine de dengeleyici bir güçtü. Tek bir para birimi, bir anda gezegendeki herkesin aleyhine kullanılabilir."
"Evet."

Bu yanıt onu bile şaşırttı.

Nerai devam etti:

"Ortak para refahın temeli olabilir. Ama kurduğumuz en kusursuz zorbalığın temeli de olabilir."

Salona derin bir sessizlik çöktü.

“Bu yüzden yurttaşın parasının görünür olması yetmez. Para üzerindeki iktidar da görünür olmalı.”

Ekranda denetim düzeninin şeması belirdi.

İşletim katmanı.

Denetim katmanı.

Yargı katmanı.

Yurttaş denetimi.

Herkese açık doğrulama zinciri.

“Parayı işleten, kimi denetleyeceğine tek başına karar verememeli. Denetçiler kayıtları kendileri değiştirememeli. Yargı, hukuki gerekçeyi kayda geçirmeden verileri açamamalı. Bu kurumların hiçbiri kendi yaptığının izini silememeli.”

Voltr şemaya bakıyordu.

“Ya suçlu?” diye sordu. “O da denetlendiğini görecek mi?”

“Evet.”

“Diğer kanıtları gizlemesine yetecek kadar erken mi?”

“Denetimin yapıldığını görecek. Soruşturma sırasında varılan her sonucu aynı anda görmesi gerekmez. Ama erişim kaydı sonsuza dek gizli kalamaz ve silinemez olmalı.”

“Bu, Jesair’in önerisinden farklı.”

“Hayır. Jesair, bir suçlu bile kendisine kimin baktığını görmeli, dedi. Soruşturmanın atacağı her adımı önceden duyurması gerektiğini söylemedi.”

Voltr ayakta kaldı.

“Sistemin kayda geçmeyen gizli bir erişim yolu açmasını kim önleyecek?”

“Teknik mimarisi.”

Duvarlarda veri akışı belirdi.

“Korunan bir veri her açıldığında imzalı bir kayıt oluşturulacak. Bu kayıttan şifreleme yoluyla benzersiz bir parmak izi çıkarılacak. Bütün önemli değişikliklerin ve erişimlerin parmak izleri birkaç dakikada bir dağıtık doğrulama zincirine gönderilecek.”

“Blokzincire,” dedi arka sıralardan biri.

“Evet,” dedi Nerai. “Gerçeğin yerine geçsin diye değil. Bir özet değer, ilk girilen bilginin doğru olduğunu kanıtlamaz. Sonradan birinin onu sessiz sedasız değiştirmediğini kanıtlar. Bilginin doğruluğunu kaynağın imzası, çapraz doğrulama ve denetim güvenceye almalı.”

Voltr yeniden oturdu.

Nerai Konvansiyona baktı.

“Bugün hangi kararı alırsak alalım, izleme teknolojileri gelişecek. Onları yasakladığımızı varsayıp gizlice kullanılmalarına göz yumabiliriz. Ya da yurttaşa bakan her gözün kendisinin de görünür olmasını sağlayabiliriz.”

Son cümle belirdi:

Görme hakkı, görünür olma yükümlülüğünden ayrılamaz.

O anda Konvansiyonun bağlantısı kesildi.

Bütünüyle değil.

Yalnızca bir yayın.

Duvarlarda Thaeron hareketinin simgesi belirdi.

Ardından bir ses.

Kael’in sesi.

“Camdan bir kafes tarif ediyorsunuz,” dedi. “Herkes parmaklıkları görebilecek, siz de buna özgürlük diyeceksiniz.”

Güvenlik sistemleri yayını kesmeye çalıştı.

Nerai elini kaldırdı.

“Bırakın konuşsun.”

Salonda huzursuz sesler yükseldi.

Kael devam etti:

“Tek para. Tek vergi katmanı. Tek mali harita. Neyin risk olduğuna karar verecek tek bir gezegensel zekâ. İktidarı kurullar, mahkemeler ve yurttaş denetçileri arasında paylaştıracağınızı söylüyorsunuz. Ama hepsi aynı sistemi kullanacak.”

Nerai doğrudan kameraya baktı.

“Kael Thorne.”

Ses bir an sustu.

Sonra güldü.

“Elinizde kanıt yok.”

“Yok.”

“Yine de herkesin önünde adımı söylüyorsunuz.”

“Duyduğum sese bir ad verdim.”

“Şeffaf dünyanız böyle mi olacak? Bir analist ortaya bir ad atacak, gerisini kalabalık mı halledecek?”

“Hayır. Sizi mahkûm etmiyorum. Size bir soru soruyorum.”

“Neyi?”

“Ne kadarını biliyordunuz?”

Salonda en ufak bir kıpırtı duyulmadı.

Kael bir süre sonra yanıt verdi.

“Bugün geriye bakıp çok daha fazlasına engel olmam gerektiğini anlayacak kadarını.”

“Bu bir yanıt değil.”

“Alacağınız tek yanıt bu.”

“Arien’in ihtiyacı olan paraya ulaşmasına yardım ettiniz.”

“Pek çok insana o konuda yardım ettim.”

“Neden ona?”

“Çünkü kardeşinizin önerdiği dünyadan korkuyordum.”

“Şimdi daha mı çok korkuyorsunuz?”

“Şimdi korkmakta haklı olduğumun kanıtı var.”

Nerai sesin geldiği boş ekrana baktı.

“Üçte Bir’i şeffaflığa karşı bir kanıt mı sayıyorsunuz?”

“İktidarın tek elde toplanmasına karşı bir kanıt sayıyorum. Arien bilimin, paranın ve makinelerin gücünü kullandı. Siz bu üçünü bütün bir gezegeni kuşatan tek bir katmanda birleştirmek istiyorsunuz.”

“Ve aralarındaki bağları görünür kılmak.”

“Görünürlük kötüye kullanımı önlemez.”

“Önlemez.”

“Peki ne önler?”

“Onu kötüye kullananın, olan biteni kendine saklayamayacak olması.”

Kael güldü.

“Bu bir inanç.”

“Evet.”

Yanıt salonda sessiz bir çarpıntı gibi yayıldı.

“Her toplumsal düzen, insanların hiç değilse arada bir kurallara uyacağı inancına dayanır. Fark, kuralları çiğnediklerini gizleyip gizleyememelerinde.”
“Biz Thaeron’da sizin kurallarınızı kabul etmeyeceğiz.”

“Bu sizin hakkınız.”

“Yani gitmemize izin mi vereceksiniz?”

“Şiddeti finanse etmediğiniz, size ait olmayan varlıkları alıp götürmediğiniz ya da ortak altyapımızdan sağladığınız geliri saklamadığınız sürece.”
“Demek koşullu özgürlük.”

“Her özgürlük, bir başkasına ödetilecek hesabın başladığı yerde biter.”

Kael’in sesi sustu.

Sonra şöyle dedi:

“Bir gün yurttaşlarınız, onları korumak istediğiniz insanlardan daha çok korkacaklar sizin sisteminizden.”

“Belki.”

“Peki o zaman?”

“O zaman onu değiştirme gücüne sahip olmalılar.”

“Tek para birimi içinde mi?”

“Herkese açık bir anayasal düzen içinde.”

“Yani tek bir devlette.”

Nerai sustu.

Konvansiyon bu cümleyi bekliyordu.

Kimileri umutla.

Kimileri korkuyla.

“Bugün tek bir devlet önermiyorum,” dedi. “Ortak sorunlarımızı hepimizin görebilmesini, ortak iktidarımızı da hepimizin denetleyebilmesini öneriyorum.”
“Tek bir devletin başlangıcı bu.”

“Belki.”

“Öyleyse söyleyin.”

Nerai kırk heyete baktı.

Boş sıralara.

Jesair’in vaktiyle oturduğu yere.

“Günün birinde Elarion tek bir devlet olacaksa bu, biri onu fethetti diye olmamalı. Bir para birimi ötekilere galip geldi diye de olmamalı. İnsanlar hayatlarının çoktandır hükümetlerinden daha fazla ortak yanı olduğunu anladıkları için olmalı.”
Kael yanıt vermedi.

Bağlantı kesildi.

Bu kez kendisi kesmişti.

Konvansiyonun görüşmeleri yirmi üç gün daha sürdü.

Nerai’nin bütün önerileri kabul edilmedi.

Temel pay onaylandı, ama miktarı yine bölgesel hayat pahalılığına göre belirlenecekti.

Köprü özel şirket olmaktan çıkacak, gezegen çapında bir kamu vakfının mülkiyetine geçecekti.
Elar, devletlerarası vergilerde, kamu ödemelerinde, temel payda ve Thaeron’la ticarette yasal hesap birimi oldu.
Eski paralar ortadan kalkmadı.

Henüz.

Konvansiyon, önemli ekonomik ya da siyasi etkisi olan her şirketin, fonun ve vakfın nihai sahibinin görünür olması ilkesini kabul etti.
Korunan mali verilere her erişim silinmez bir iz bırakacaktı.

Her istisnanın bir sorumlusu, hukuki gerekçesi ve bitiş tarihi olacaktı.

Riski otomatik değerlendiren her kural kamuoyunun incelemesine açık olacaktı.

Konvansiyon gezegen çapında bir anayasa komitesi kurdu.

Bir hükümet değil.

Henüz değil.

Nerai son oturumdan ayrılırken Daren Voltr çıkışta onu bekliyordu.

“Kazandınız,” dedi.

“Hayır.”

“Elar yasal hesap birimi oldu.”

“Yasal birimlerden biri.”

“Köprü artık özel bir gruba ait değil.”

“Bu gerekliydi.”

“Gezegen çapında vergi katmanı.”

“Sınırlı.”

Voltr ona baktı.

“Sizin en tehlikeli yanınız ne, biliyor musunuz?”

“Hayır.”

“Her adımınızı gerçekte olduğundan daha küçük gösteriyorsunuz.”

Nerai binanın önündeki isim duvarına baktı.

“Siz de her adımı son adımmış gibi anlatıyorsunuz.”

“Çünkü nereye vardıklarını biliyorum.”

“Nereye?”

Voltr, Nitra’yı işaret etti.

“Gezegenin başkentine.”

Nerai gözlerini nehre dikti.

“Belki de bir gezegenin kendi yüzüne bakmak zorunda kalacağı bir yere ihtiyacı vardır.”

39. Bir Elar

Eski para birimlerini ortadan kaldıran oylama olmadı.

Gündelik kullanım oldu.

Önce devletler arasında iş yapan büyük tedarikçiler bunları kabul etmez oldu.

Konvansiyon yasakladığı için değil.

Elar daha kolaydı.

Tek fiyat.

Tek hesaplaşma.

Herkesin gördüğü tek bir işlem ücreti.

Kur sigortası yok.

İki gün beklemek yok.

Gönderenden alıcıya ulaşana kadar değerinin ne kadarını yitireceğini düşünmek yok.

Ardından birden çok devlette faaliyet gösteren firmaların çalışanları ücretlerini elar olarak istemeye başladılar.

Ücretlerinin değeri, topraklarında bile yaşamadıkları bir hükümetin kararına bağlı olsun istemiyorlardı.

Tüccarlar fiyatları iki para birimiyle yazdı.

Sonraları yalnızca elarla.

Yerel paralar hesaplarda, yasalarda ve eski sözleşmelerde kaldı.

Ama günlük hayatta, tören metinlerinin hâlâ yazıldığı, oysa kimsenin bir somun ekmek isterken kullanmadığı dillere benzemeye başladılar.

Son iki büyük para birimi, kendi yol açtıkları ekonomik bunalımın ardından bağımsız kurdan vazgeçti.

Merkez bankaları paralarının değerini düşürerek ihracatı desteklemeyi denemişti.

Oysa işletmeler enerji ve hammaddeyi elarla satın alıyordu.

Maliyetleri yükseldi.

Yurttaşlar birikimlerini başka yere aktardı.

Para çöktü.

Bir zamanlar bir devletin sorunun bir bölümünü yurttaşlarına yüklemesini sağlayan yol, yurttaşların ortak bir değere erişebildiği dünyada artık işlemiyordu.
Üçte Bir'den yedi yıl sonra Elarion'un tek yasal parası elardı.

Kimse bunun gerçekleştiği tek bir gün belirlemedi.

Son devlet yasasını çıkardı.

Son banka muhasebesini değiştirdi.

Son eski para birimine de sabit bir dönüştürme kuru verildi.

Hepsi bu kadardı.

Ardından gelen ekonomik büyüme, reformu savunanları bile şaşırttı.

Büyümeyi getiren paranın kendisi değildi.

Yeni parayla birlikte ortadan kalkan engellerdi.

Bir işletme artık otuz ayrı muhasebe tutmak zorunda değildi.

Küçük bir firma, kambiyo bölümü olmadan gezegenin öteki ucuna satış yapabiliyordu.

Yatırımcılar projeleri kur avantajına göre değil, gerçek getirilerine göre karşılaştırıyordu.

Kamu ihalelerinde fiyatlar aynı birimle ifade ediliyordu.

Vergi daireleri aynı matrahı görüyordu.

Kâr, değerin doğduğu yerde vergilendiriliyordu.

Oranlar zamanla düştü.

Önce düşük ve orta gelirliler için.

Sonra işletmeler için.

Devletler, hemen her şeyden alınan düşük bir verginin, büyük sermayenin yarısının ödemekten kurtulduğu yüksek bir vergiden daha çok gelir getirdiğini gördü.
Vergi cennetleri ayakta kalmayı denedi.

Daha da düşük oranlar sundular.

Sonra tam muafiyet.

Sonra gezegen ağının dışında gizli siciller.

Ama sahibi bilinmeyen bir şirket elar cinsinden büyük ödemeler alamıyor, kamu ihalelerine giremiyor, stratejik altyapıya sahip olamıyordu.
Gizlilik hâlâ mümkündü.

Kazançlı olmaktan çıkmıştı.

Bazı ada devletleri çöktü.

Ötekiler değişti.

Yetişmiş hukukçularını, yöneticilerini ve mali uzmanlarını yeni sistemin denetimine yönlendirdiler. Bir zamanlar karanlık satan yerler birer doğrulama merkezine dönüştü.
Nerai bundaki ironiyi bir ceza saymıyordu.

İnsan ömrünün sonuna kadar, vaktiyle ekmeğini neyden kazanmışsa ondan ibaret kalmak zorunda değildir.

Bütçe açıkları bir anda yok olmadı.

Üçte Bir'den sonra baştan kurulması gereken koca bölgeler vardı.

Hayatta kalanlara bakmak pahalıydı.

Temel pay büyüyordu.

Şehirler altyapılarını, daha az insan emeğinin, daha çok otomasyonun olduğu bir dünya için yeniden kuruyordu.
Ama kaçaklar azalıyordu.

Yolsuzluk ağları daralıyordu.

Fiyatı şişirilmiş projeler daha sözleşme imzalanmadan açığa çıkıyordu.

Yapay zekâ fiyatları, kaliteyi ve mülkiyet ilişkilerini karşılaştırıyordu.

Kararları yasaklamıyordu.

Uyarıyordu.

Bir hükümet uyarıya rağmen daha pahalı tedarikçiyi seçmek isterse seçebiliyordu.

Ama nedenini açıklamak zorundaydı.

Herkesin önünde.

Sorumlu kişinin adıyla.

Sistem aptallığı ortadan kaldırmadı.

Karanlığın ona sağladığı güvenceyi bir ölçüde elinden aldı.

On yıl sonra devletlerin çoğu bütçe fazlası veriyordu.

Her yıl değil.

Bunun her koşulda süreceği de garanti edilemezdi.

Ama devletin hep borçlu olması gerektiği yolundaki eski inanış yıkılmıştı.

Fazlanın bir bölümü temel paya ayrılıyordu.

Bir bölümü rezervlere.

Bir bölümü otomatik sistemlerin ortak mülkiyetine.

İnsanlar çalışabilirdi.

İş kurabilirdi.

Bir şeyler yaratabilirdi.

Çocuk büyütebilirdi.

Öğrenim görebilirdi.

Başkalarına yardım edebilirdi.

Ama artık bir çatıya, yiyeceğe ve temel bakıma hak kazanmaları, bir başkasının onların zamanını satın almaya ihtiyaç duymasına bağlı değildi.
Temel pay her sorunu çözmedi.

Kimileri yaşamın anlamını yitirdi.

Kimileri makinelerin yarattığı eğlence dünyasına kapandı.

Toplumun, kendisine hiçbir şey vermeyen insanları destekleyip desteklememesi gerektiği tartışılmaya başlandı.

Nerai'nin bu sorulara verecek kolay bir yanıtı yoktu.

Jesair bir zamanlar insanın bir makinenin ona ihtiyacı olduğu için değerli sayılmadığını söylemişti.

Ama insan yine de başka bir insanın kendisine ihtiyaç duyduğunu hissetmek isterdi.

Bu yüzden okullar çocukları yalnızca bir mesleğe hazırlamaktan vazgeçti.

Onlara ilişki kurmayı, sorumluluk almayı, ortak meseleler hakkında karar vermeyi, istekle ihtiyaç arasındaki ayrımı öğrettiler.
Emek gereksizleşmedi.

İnsanın var olma hakkının tek kanıtı olmaktan çıktı.

Savaş da değişti.

Önce yavaş yavaş.

Şeffaf para nefreti okuyamıyordu.

Bir insanın bir toprağa hükmetme, komşularını cezalandırma ya da eski bir yaranın hesabını yeniden açma isteğine engel olamıyordu.

Ama hazırlığı görebiliyordu.

Silahlar için üretici gerekiyordu.

Üretici için malzeme.

Malzeme için enerji.

Ordular için erzak.

Paralı askerler için para.

Ulaşım koridorları için sigorta.

Propaganda için medya sahipleri.

Büyük bir savaş yalnızca insanın yüreğinde hazırlanamazdı.

Ekonomiye girmesi gerekirdi.

Orada da iz bırakırdı.

Güney devletlerinden biri gizlice askerî hazırlıklara giriştiğinde sistem, öteki hükümetleri de o devletin kendi yurttaşlarını da uyardı.
Hükümet sivil bir yenileme programı yürüttüğünü öne sürdü.

Halk, alımların boyutunu ve bu açıklamayla uyuşmayan kayıtları görebiliyordu.

Muhalefet açıklama istedi.

Müttefik devletler denetim önerdi.

Proje daha bir filo kurulmadan durduruldu.

Başka bir olayda şeffaflık çatışmaya engel olamadı.

İki bölge su kaynakları yüzünden karşı karşıya geldi. İkisi de güvenlik güçlerini açıkça harekete geçirdi.

Dünya hazırlığı gördü.

Tam da bu yüzden kimse saldırı beklenmedik bir anda olmuş gibi davranamadı.

Gezegen konseyi daha erken müdahale etti.

Gizli diplomasiyle değil.

Her iki tarafın da çatışmayı sürdürmenin bedelini gördüğü, herkese açık görüşmelerle.

Çatışma bir anlaşmayla sona erdi.

İnsanlar daha iyi oldukları için değil.

Gizlice güdülen niyet üstünlüğünü yitirdiği için.

Ortak savunma adım adım doğdu.

Önce yörünge halkasının korunması.

Ardından Thaeron'un.

Sonra stratejik silahların denetimi.

Devletler kendi güvenlik kuvvetlerini korudular, ama artık ortak altyapı olmadan kendi başlarına büyük bir savaş yürütemiyorlardı.

Paranın, vergilerin ve savunmanın ardından sıra hukuka geldi.

Bütün gezegende iş yapan bir işletme birbiriyle çelişen kırk yargı düzenine tabi olamazdı.

Bir yurttaş bir bölgede devletin gücünü kimin nasıl kullandığını görme hakkına sahipken başka bir bölgede bundan yoksun kalamazdı.

Ortak bir anayasal dayanağı olmadan temel pay ortak bir hak olamazdı.

Gezegen anayasa komitesi on iki yıl çalıştı.

İlk taslak reddedildi.

İkincisi de.

Üçüncü taslak yetkileri gezegen yönetimi, bölgeler, devletler ve şehirler arasında dağıtıyordu.

Tek gezegen.

Tek para.

Tek savunma.

Tek temel haklar bildirgesi.

Ama kırk hukuk geleneği.

Onlarca dil.

Yüzlerce yerel yönetim biçimi.

Devletlerin varlığı sona ermedi.

İktidarın son mercii olmaktan çıktılar.

Anayasanın kabul edildiği gün temsilciler Nitra'da bir araya geldi.

Kimileri ağladı.

Kimileri karşı oy verdi.

Birkaç Veyran heyeti sonuç açıklanmadan salondan ayrıldı.

Destekçilerinin büyük bir bölümü çoktan Thaeron'a yerleşmişti.

Ortak mali sistemi reddediyorlardı.

Karşılıklı denetime tabi tutulan iktidarın bile bir gün zorbalığa dönüşeceğini savunuyorlardı.

Kendi yerleşimlerini, bankalarını, hukuk düzenlerini kurdular.

Elarion onları dönmeye zorlamadı.

Ama iki gezegen arasında, o güne dek var olmayan bir sınır doğdu.

Gezegenler arasında biyolojiye dayanmayan bir sınır doğdu.

Irk ayrımına da dayanmıyordu.

Bir uygarlık sınırıydı.

Elarion'da büyük güç görünür bir iz bırakmakla yükümlüydü.

Thaeron'un bir bölümünde ise sır saklayabilmek özgürlüğün koşulu sayılıyordu.

İki dünya arasında ticaret sürdü.

Güvensizlikle.

Kurallarla.

Henüz yanıtlanmamış bir soruyla.

Bir toplum, görünmez iktidarın o mahremiyetin içinde yeniden doğmasına yol açmadan ne kadar mahremiyeti koruyabilir?

Kael Thorne Thaeron'da kaldı.

Üçte Bir yüzünden hakkında hiçbir zaman kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı verilmedi.

Kanıtlar Arien'in ağlarını finanse ettiğini ve son aşamaları durdurmaya çalıştığını doğruladı. İlk kapıları açtığında ne kadarını bildiğini ise ortaya koyamadı.
Kimine göre cezadan kaçmış bir suçluydu.

Kimine göre tek bir sistemin tehlikesini vaktinde anlamış bir adam.

Kendi gözündeyse tarihin bir gün onu haklı çıkaracağına inanan bir insan olarak kaldı.

Arien Korveth hüküm giydi.

Dava yedi yıl sürdü.

Yüzlerce bilim insanı, yönetici, bankacı, hukukçu ve ölenlerin yakını tanıklık etti.

Mahkeme, projenin ayrı ayrı parçalarının yasal olduğu yönündeki savunmasını reddetti.

Yasal parçaları bilerek suç oluşturan bir bütüne dönüştüren insanın bütünden sorumlu olduğuna hükmetti.
Arien idam edilmedi.

Elarion'da ölüm cezası yoktu.

Ömrünün kalanını, tıpkı başka her yurttaş için olduğu gibi onunla ilgili her harcamanın, denetimin ve kararın kayda geçtiği bir kurumda geçirdi.
Verilerini kimin açtığını o da görüyordu.

Yetkisiz erişime o da itiraz edebiliyordu.

Birçokları bunu fazla merhametli buldu.

Nerai bulmadı.

Yalnızca masumların haklarını koruyan bir sistem hakları korumaz.

Göze girmiş olanları korur.

Üçte Bir'den yirmi yıl sonra Nerai, gezegen meclisinin önünde duruyordu.

Yaşlanmıştı.

Saçları gümüş rengiydi.

Gözlerinde hâlâ o altın halka yoktu.

Nitra değişmişti.

Eski şehrin üzerinde yeni yönetim kuleleri yükseliyordu. Nehirde toplu taşımaya ayrılmış sessiz modüller işliyordu. Bir zamanlar merkez bankalarının bulunduğu binalar para tarihinin arşivlerine dönüşmüştü.
Çocuklar orada Elarion'da eskiden otuz para birimi olduğunu öğreniyorlardı.

Birçoğunun aklı almıyordu bunu.

"Neden?" diye soruyorlardı.

Öğretmenleri onlara egemenliği, kurları, devalüasyonu, vergi rekabetini ve yerel ekonomilerin korunmasını anlatıyordu.
Çocuklar bunları, kendilerinden önceki kuşakların her devletin başka ağırlık ya da uzunluk ölçüleri kullandığı çağları dinlerken duyduğu şaşkınlıkla dinliyordu.
Nerai isim duvarına yürüdü.

Duvarda hâlâ Üçte Bir'in kurbanlarının adları beliriyordu.

Aradan geçen onca yılda liste artık başa dönmeye başlamıştı.

Bugün Jesair'in adı yoktu.

Mareia'nınki de.

Nerai lacivert kabı yere koydu.

Bu kez orada bıraktı.

Kişisel arayüzünde bir bildirim belirdi.

Gezegen Tarih Arşivi, Üçte Bir soruşturmasının kayıtlarını açtı.

Amaç: eğitici bir serginin hazırlanması.

Sorumlu kişi: Laren Saor.

Erişimin kapsamı: korunan kişisel veriler hariç mali kanıt haritası.

Nerai bildirime baktı.

Eski dünyada kendi hazırladığı dosyayı birinin açtığından belki hiç haberi olmayacaktı.

Yeni dünyada adı da amacı da erişimin kapsamını da görüyordu.

Erişime itiraz edebilirdi.

Etmedi.

Nitra'nın üstüne akşam iniyordu.

Meclis binasında Elarion'un arması ışıldıyordu.

Meclis binasında gezegenin yeni arması ışıldıyordu.

Ne Birlik'e ne de eski devletlerden herhangi birine gönderme yapıyordu.

Kırk çizgi tek bir halkaya yöneliyordu.

Karşı çıkanlar bunun yutulup yok olmayı simgelediğini söylüyordu.

Tasarlayanlar ise birleşmeyi.

Nerai ikisini de görüyordu.

Her birlik bir şeyi kurtarır.

Bir şeyi de sona erdirir.

Elarion, sakinleri birbirinden farklı olmaktan çıktığı için tek bir devlet olmadı.

İçlerinden birinin aldığı büyük bir karar ötekileri etkilemiyormuş gibi davranmayı yavaş yavaş bıraktıkları için oldu.

Bir insanın parası bir araştırmayı besleyebilirdi.

Araştırma bir laboratuvarı.

Laboratuvar bir hastalığı.

Hastalık bütün bir gezegende ölümü.

Ama aynı para tedaviyi de besleyebilirdi.

Makineleri.

Temel payı.

Şehirlerin yeniden kurulmasını.

Ve iktidarın başkalarından güven isterken önce yüzünü göstermek zorunda olduğu bir dünyayı.

Şeffaflık insanları iyi yapmadı.

Öfkeyi ortadan kaldırmadı.

Kibri.

Sahip olma arzusunu.

Yitirme korkusunu.

İnsanın kendi yarasını adalet saymaya kendini inandırabilme yetisini de.

Yapabildiği tek bir şey oldu.

Büyük gücün gölge düşürmeden dolaşmasını zorlaştırdı.

Nerai kabın soğuk yüzüne üç parmağını koydu.

Nedenini bilmiyordu.

Bu hareket kendiliğinden gelmişti.

Fazlasıyla kendiliğinden.

Bir an, bütünüyle kendisine ait olmayan bir anının ona dokunduğunu hissetti.

Başka bir gezegen.

Başka bir güneş.

Bir bahçe.

Adları değişse de yeniden buluşacak bir adamla bir kadın.

Sonra duygu kayboldu.

Nerai şehre döndü.

Arkasında ölülerin duvarı kaldı.

Önünde yaşayanların dünyası.

Tek gezegen.

Tek devlet.

Kırk hafıza.

Ve artık gölgede yürümesine izin verilmeyecek olan değer.

40. Gücün Kütlesi

Taş otuz bir ton çekiyordu.

İki hafta önce Thaeron'dan getirilmişti. O günden beri Arda'daki araştırma salonunun ortasında duruyordu. Bilim insanları sıra dışı hiçbir fiziksel özelliği olmayan bir kaya parçası seçmişlerdi. Sonucu, nesnenin yapıldığı maddeye bağlamak mümkün olmasın istiyorlardı.

Çevresinde üç metal halka vardı.

Her birinin çapı yaklaşık beş metreydi ve yüzeyi yüzlerce ince dilime ayrılmıştı. Dilimlerin arasından, ortam sıcaklığının çok altına kadar soğutulmuş iletkenler geçiyordu. Yerden halkalara kalın güç kablosu demetleri uzanıyordu.

Güvenlik duvarının arkasında kırk kadar kişi bekliyordu.

Fizikçiler.

Teknisyenler.

Üniversite temsilcileri.

Gezegen Teknolojik Riskler Konseyi.

İki askerî analist.

Ve Nerai Sael.

Üçte Bir'in üzerinden uzun yıllar geçmişti. Nerai artık para akışlarının gündelik soruşturmalarını yönetmiyordu. Ama adı, Konvansiyondan sonra Köprü'yü bir ödeme ağından adım adım gezegen ekonomisinin temel bilgi katmanlarından birine dönüştüren kurallarla birlikte anılıyordu.

Bu yüzden yeni bir buluş, teknik ekibin tek başına yanıtlayamadığı o soruyu gündeme getirdiğinde onu çağırıyorlardı.

Buna sahip olma hakkı kimin olacak?

Deneyin yöneticisi Oran Sel kumanda masasının başındaydı.

"Zemindeki ölçüm?"

"Otuz bir virgül dört ton," diye yanıtladı laboratuvarın yapay zekâsı.

"Enerji?"

"Hazır."

“Eşzamanlama?”

“Sapma, ölçüm eşiğinin altında.”

Oran camın ardındakilere döndü.

“Şimdi göreceğiniz dördüncü deneyimiz. İlk üçünü yalnızca laboratuvar ekibinin katılımıyla yaptık. İki bağımsız araştırma merkezi de deneyi tekrarlayana kadar sonucu yayımlamadık.”

Sonra masaya döndü.

“Alanı yüzde on güçte çalıştır.”

Ekranda zemine binen yükün değeri belirdi.

Otuz bir ton.

Otuz.

Yirmi sekiz.

Yirmi beş.

Taş yerinden bile kıpırdamadı.

Güç yüzde yirmiye ulaştığında ölçüm on yedi ton gösteriyordu.

Yüzde otuzda dokuz.

Salon derin bir sessizlik içindeydi.

Oran gücü yüzde kırka çıkardı.

Değer bir tonun altına indi.

Sonra neredeyse sıfıra.

Taşın yerle teması kesildi.

Önce birkaç milimetre.

Biraz sonra taşla zemin arasında beş santimetre vardı.

Oran ayar kolunu oynattı.

Thaeron’dan gelen otuz bir tonluk kaya bir metre yükseldi.

Nerai omuzlarının rahatsız edici bir biçimde gerildiğini hissetti. Aklı, taşı orada alanın tuttuğunu söylüyordu. Bedeni ise havada asılı duran bir kaya kütlesi görüyor, düşmesini bekliyordu.

“Yerini değiştirebilir misiniz?” diye sordu konsey üyelerinden biri.

Oran başıyla onayladı.

Taş ağır ağır sağa kaydı.

Sonra geri geldi.

Öylesine sakince ilerliyordu ki görüntü neredeyse gülünçtü. Daha birkaç yıl önce kımıldatmak için ağır yük taşıma düzeneklerinin gerekeceği bir nesne, salonu yürüyen bir insanın hızıyla geçiyordu.

Oran gücü azalttı.

Taş ağır ağır alçaldı.

Zemine değdiğinde salonda derinden bir gümbürtü yankılandı.

"Kütlesi değişmedi mi?" diye sordu Nerai.

"Hayır."

"Peki neyi değiştirdiniz?"

Oran bir süre sözcükleri aradı.

"En yalın hâliyle, maddeyle yerel kütleçekim alanı arasındaki bağı değiştirdik. Taşın eylemsizliği de iç yapısı da deney boyunca aynı kaldı. Ama alan tam güce ulaştığında yer onu neredeyse hiç çekmiyordu."

"Neredeyse mi?"

"Henüz tam sıfıra ulaşamadık."

Nerai yeniden taşa baktı.

"Ulaşacak mısınız?"

Oran gülümsedi.

"Bilimi tam da böyle sorular için yapıyoruz."

Deneyin haberi birkaç saatte Elarion'u dolaştı.

En büyük ilgiyi taşımacılık çekti.

Enerji modelleri, uçuşun ilk bölümünde yükün yerçekimiyle bağını zayıflatmanın mümkün olması hâlinde onu yörüngeye çıkarmanın kaça mal olacağını hemen hesapladı.

İnşaat şirketleri yerde bir bütün hâlinde üretilip sonra yerine kaldırılabilecek yapılar çizmeye başladı.

Thaeron madenleri, taşıması çıkarılmasından pahalıya gelen kaya kütlelerini nakletmenin yolunu gördü.

Şehirlerde yeni nesil toplu taşımacılıktan söz edilmeye başlandı.

Uzay mühendisleri, maliyeti yüzünden onlarca yıldır arşivlerde yatan projeleri yeniden açtı. Birkaç gün boyunca Elarion, tarihi kendinden önce ve kendinden sonra diye ikiye ayıran buluşlardan birine kavuşmuş gibiydi.

Sonra ikinci haber geldi.

Bu kez haber halka açıklanmadı.

Bir üniversitenin güvenlik modelinden çıkmıştı.

Bilim insanları birkaç alanın bir arada nasıl davrandığını inceliyordu. Ortaya çıkacak etkinin aşağı yukarı tek tek etkilerin toplamına eşit olacağını sanmışlardı.

Hesaplar başka bir özellik gösterdi.

Bazı durumlarda etki beklenenden çok daha büyüktü.

İki fizikçi önce bunda bir yanlışlık olduğunu düşündü.

Modeli yeniden çalıştırdılar.

Sonra başka bir hesaplama sisteminde bir kez daha.

Sonunda bağımsız doğrulama istediler.

Sonuç değişmedi.

Oran Sel raporu sabahın üçünde aldı.

Saat beşte Gezegen Konseyinin derhâl toplanmasını istedi.

Nerai yediyi biraz geçe geldi.

Odanın duvarında Elarion'un haritası vardı.

Ortasında çapı dört yüz kilometreye yakın bir daire ışıldıyordu.

"Bu ne?" diye sordu.

Oran pencerenin yanındaydı. Bütün gece gözünü kırpmamış gibiydi.

"Etki alanı."

"Neyin etkisi?"

"Tam etkinin."

Nerai bekledi.

Oran fiziksel modeli açtı.

"Laboratuvarda yerçekimiyle bağı ancak dar bir alanda zayıflattık. Daha büyük bir düzeneğin daha büyük ya da daha güçlü bir sonuç vermesini bekliyorduk. Oysa model

başka bir şey söylüyor. Bağın neredeyse sıfıra indiği, geniş ve kararlı bir bölge mümkün görünüyor."

Nerai daireyi gösterdi.

"Bu bölgenin tamamında mı?"

"Modele göre evet."

"Ne kadar büyük?"

"Bu hesaplamada çap üç yüz seksen kilometre."

Nerai ona baktı.

"Bana bir devlet büyüklüğündeki bir bölgenin üstünde yerçekimini kapatabileceğinizi söylüyorsunuz."

Oran hemen başını iki yana salladı.

"Fiziğin buna izin veriyor göründüğünü söylüyorum. Bizde böyle bir aygıt yok."

"Yapılabilir mi?"

Oran odadaki bir başkasına döndü.

Projenin baş teknik analistiydi.

"Bugünkü teknolojiyle, evet," dedi adam.

Bu yanıt odanın havasını değiştirdi.

"Ne kadar sürer?" diye sordu Nerai.

"Gereken her şeye sahip biri için bile yıllar alabilir."

"Gereken her şey derken?"

Duvarda bir liste belirdi.

Deney için geliştirilmiş aygıtlar.

Türünün en gelişmişi olan donanımlar.

Çok miktarda, güçlükle elde edilen malzeme.

Alışılmışın çok üstünde bir enerji kapasitesi.

Özel üretim tesisleri.

Ayrıntılı bilimsel veriler.

Gezegende ancak birkaç düzine araştırma merkezinde bulunan bir hesaplama gücü.

Ve her biri çok dar bir alanda uzmanlaşmış teknik insanlardan oluşan bir ekip.

Nerai listeyi ağır ağır okudu.

“Birisi bunu gerçekten çalıştırsa ne olur?”

Bu kez Oran yanıtladı.

“Koşullara bağlı olarak sonuçlar değişir.”

“Gerçekçi en kötü senaryo.”

Oran oturdu.

“Yere bağlı olmayan insanlar ve nesneler, yüzeyle bağlarını neredeyse bütünüyle yitirir. Su tanıdığımız su gibi davranmaz. Hava hızla yer değiştirir. Ulaşım sistemleri yerden kopar. Etki sürdükçe gezegenin dönüşü de işleri içinden çıkılmaz hâle getirir.”

Haritada başka katmanlar belirdi.

Şehirler.

Nehirler.

Enerji ağları.

Ulaşım merkezleri.

“Yerin kendisi uzaya savrulmaz,” diye sürdürdü Oran. “Kayaları bir arada tutan başka kuvvetler de var. Ama yerçekimi dengesi sayılamayacak kadar çok sistemi etkiliyor. Alan meskûn bir bölgenin üzerinde birden ortaya çıksa, can kaybı korkunç olabilir.”

“Peki kapattıklarında?”

“Yerçekimi geri gelir.”

Nerai sözünün devamını o daha söylemeden anladı.

Alanın etkisiyle yerden kopan her şey düşmeye başlayacaktı.

“O dairenin içinde kaç kişi yaşıyor?” diye sordu.

“Bu modelde on bir milyon.”

Başka soru soran olmadı.

Teknik konsey, buldukları olgunun uygulamaya geçirilmesinin önünü kesmenin mümkün olup olmadığını anlamakla altı gün geçirdi.

Yanıt tatsızdı.

Teknoloji çetin, pahalıydı. Gereken aygıtların bazıları yalnızca birkaç yerde üretilebiliyordu. Ama fizik ilkesi sonsuza dek sır olarak saklanamayacak kadar geneldi.

Zaman sırrın aleyhine işliyordu.

Olguyu bir laboratuvar bulduysa gün gelecek bir başkası da bulacaktı.

Bir yapay zekâ bunu modelleyebildiyse bir gün bir başkası da aynı sonuca varacaktı.

Elarion, bilimsel bilginin kuşaklar boyunca bir odaya kilitlenip güvenle saklanamayacağını çoktan anlamıştı.

Böylece soru fiziğin alanından toplumun alanına geçti.

Üreticilerin, üniversitelerin, enerji şebekelerinin, güvenlik kurumlarının, yurttaş konseylerinin ve Köprü'nün temsilcileri olağanüstü toplantıda bir araya geldi.

Daren Voltr da aralarındaydı.

Yaşlıydı. Ama Elarion'da tıp öylesine ilerlemişti ki çoktandır ileri yaş, insanın kendiliğinden kamu hayatından çekilmesi anlamına gelmiyordu.

Söz aldığında Oran'a döndü.

"Bunun gerçekleşmesi için satın alınması ya da üretilmesi gereken kaç ayrı parça var?"

"Binlerce."

"Kaçı kolaylıkla bulunur?"

"Çoğu."

"Demek parçaları tek tek yasaklamak bir şeyi çözmeyecek."

"Aynen öyle."

"Kaçı vazgeçilmez?"

Oran listeyi açtı.

"Vazgeçilmez derken neyi kastettiğinize bağlı. Bugün onsuz böyle bir sistemin kurulamayacağı şeylerden söz ediyorsak, kabaca on yedi teknolojik önkoşul var."

"On yedi ürün mü?"

"Önkoşul. Kimisi ürün. Kimisiyse üretim yeteneği, enerjiye erişim, insan ya da hesaplama gücü."

Voltr başını salladı.

"Peki Elarion'da on yedisini de karşılayabilecek kaç kuruluş var?"

Oran sustu.

"Onu bilmiyorum."

Nerai oturduğu yerden seslendi.

"Köprü biliyor."

Herkes ona döndü.

Voltr hafifçe gülümsedi.

“Tabii ya.”

Nerai bu ses tonunu tanıyordu.

“Yanıtı mı istiyorsunuz, yoksa bu yanıtın elimizde olmasını mı tartışmak istiyorsunuz?”

“İkisini de.”

“Önce yanıt.”

Nerai’nin önünde Köprü’nün çalışma ekranı açıldı.

“Teknik önkoşulları bize gönderin.”

Oran kaşlarını çattı.

“Bunları olduğu gibi mali sisteme yükleyemeyiz.”

“Gerek de yok. Bize ekonomik karşılıkları lazım.”

“Ne demek istiyorsunuz?”

Nerai ilk kalemi gösterdi.

“İlk aygıttan çok mu gerekiyor?”

Oran gereken sayıyı söyledi.

“Bunları kim üretiyor?”

Duvarda üç şirketin adı belirdi.

“Ya öteki donanım?”

“Bu sınıfta olanlar sayılıdır.”

Üreticiler ve üretim kapasiteleri belirdi.

“Enerji?”

Oran gereken aralığı söyledi.

Köprü, bu düzeyde enerji sağlayabilecek altyapıyı gösterdi.

“Malzemeler?”

Bir katman daha.

“Hesaplamalar?”

Bir katman daha.

“Hassas üretim?”

Bir tane daha.

"Uzmanlar?"

Burada Nerai durdu.

"İnsanlar söz konusu olduğunda yalnızca gerekli uzmanlığın toplamda ne ölçüde bulunabildiğine bakacağız. İsimler gizli kalacak."

Voltr kaşını kaldırdı.

"Hiç değilse o."

Nerai devam etti.

Köprü koşulları birer birer bir araya getiriyordu.

Bir şüpheliler listesi çıkarmıyordu.

Bir yetenek haritası çıkarıyordu.

Sistem büyük üretim işletmelerinin sahiplerini biliyordu.

Firmaların kamuya açıkladığı, alımları, tüketimleri ve üretimleri üzerinden doğrulanabilen kapasiteleri biliyordu.
Büyük enerji sözleşmelerini biliyordu.

Araştırma merkezlerinin nasıl finanse edildiğini biliyordu.

Sermayenin kaynağını biliyordu.

Sanayi binalarının kiralarını, büyük hammadde alımlarını, özel makinelerin siparişlerini, Elarion'la Thaeron arasında el değiştiren donanımları biliyordu.
Üçte Bir'den önce bu bilgiler onlarca bankaya, sicile ve devlete dağılmış olurdu.

Şimdiyse nihai sahibine ve ekonomik amacına göre bir araya getirilebiliyordu.

Birkaç dakika sonra duvarda bir sayı belirdi.

14

Voltr'un yüzündeki eğlenti silindi.

"On dört ne demek?"

"On dört ekonomik topluluk bugün gereken koşulların yüzde sekseninden fazlasını doğrudan ya da dolaylı olarak karşılayabilecek durumda."
"Ekonomik topluluk derken?"

"Hukuken yüzlerce ayrı şirket olabilir. Köprü onları nihai mülkiyete, denetime, finansmana ve ekonomik bağımlılığa göre gruplandırıyor."

Nerai ilk kaydı açtı.

Thaeron'da büyük bir madencilik konsorsiyumu.

Yüzde doksan bir.

İkinci kayıt.

Gezegen çapında bir enerji sistemleri üreticisi.

Yüzde seksen dokuz.

Üçüncü.

Devletlerden birinin savunma sanayii grubu.

Yüzde doksan dört.

Dördüncü.

Yörüngede inşaat yapan bir konsorsiyum.

Yüzde seksen yedi.

Ardından ötekiler.

Kimisi özeldi.

Kimisi kamunundu.

Üçü devletlere aitti.

Bir ekonomik topluluk kırkı aşkın şirkete bölünmüştü.

"Yüzde yüze kim ulaşıyor?" diye sordu Voltr.

"Kimse."

"Şimdilik."

"Şimdilik."

Odayı sessizlik kapladı.

Duvarda on dört isim ışıldıyordu.

Birkaç gün önce onları ortak kılan tek şey, gezegenin teknolojide en ileri kuruluşları arasında yer almalarıydı.

Artık bir ortak yanları daha vardı.

Her biri geniş bir bölgenin üzerinde yerçekimini değiştirebilecek bir aygıtı yapma gücüne yeterince yakındı.

"İşte tam da bu andan korkuyordum," dedi Voltr.

Toplantının dördüncü saatine girilmişti.

“Neden?” diye sordu Nerai.

“Çünkü mali sistem az önce tehlikeli olabileceğini düşündüğü on dört kuruluşun listesini çıkardı.”

“Liste teknolojik kapasiteyi gösteriyor.”

“Sizce uygulamada arada bir fark var mı?”

“Çok temel bir fark var.”

Voltr ilk adı gösterdi.

“Bu şirket Thaeron’da maden çıkarıyor. Kimseyi tehdit etmiyor. Yöneticilerinin geçmişinde şiddet yok. Gerekli aygıtların çoğu elinde, çünkü bunları madencilikte kullanıyor.”

“Evet.”

“Yine de şirketi izliyorsunuz.”

“Köprü, yöneticinin davranışını değil, şirketin ne yapabilecek duruma geldiğini izliyor.”

“İçimi rahatlatmadı.”

Nerai bir süre haritaya dalıp gitti.

“Üçte Bir’den önce bunun tam tersi bir hataya düştük.”

Voltr hiçbir şey söylemedi.

“Verileri görebilmek için önce bir kuşku gerekçesi arıyorduk. Arien’in yol açtığı felaketten önce kimse gördüklerinin ne anlama geldiğini kavrayamadı. Herkes kendi önündekine bakıyor, bir adım ötesini sormak için bir nedeni olsun diye bekliyordu.”

Voltr gözlerini indirdi.

Nerai devam etti.

“Bu teknolojide niyetten yola çıkmak daha da sakıncalı. İnsan on bir milyon kişiyi öldürmek istemiyor olabilir. Bir deney yapıyordur. Yanılabilir. Alanın kararsızlığını hafife alabilir.”

Oran başıyla onayladı.

“Gerçek bir olasılık bu.”

Nerai listeyi gösterdi.

“Gezegenin neresinde belirli bir eşiği aşma gücünün doğduğunu bilmeliyiz. Ve bu bilgiye dayanarak yapılan her müdahale denetime tabi olmalı.”
“Eşik ne olacak?” diye sordu Voltr.

“Bu siyasi bir karar.”

“Demek sonunda yine siyaset.”

“Hep öyleydi.”

Nerai masaya dayandı.

“Aradaki fark şu ki artık ne hakkında karar verdiğimizi görüyoruz.”

Görüşmenin bundan sonraki bölümü teknik bir çalışmaya dönüştü.

Birisi, yeni aygıtların satışının ruhsata bağlanmasını önerdi.

Oran, küçük modellerin birkaç yıl içinde seri üretime geçeceğini hatırlattı.

Bir başka öneri diğer donanımlarla ilgiliydi.

Üreticiler aynı aygıtların tıpta, enerji sektöründe ve yörüngede seyrüseferde kullanıldığını söylediler.
Kullanılan malzemeyi yasaklamak sanayinin bir bölümünü felce uğratacaktı.

Tek başına enerji tüketimi de güvenilir bir ölçü değildi.
Zamanla tehlikenin tek bir şeyden doğmadığı anlaşıldı.

Tehlike, birçok yetenek bir araya gelince ortaya çıkıyordu.

Nerai tartışma boyunca neredeyse hiç konuşmadı.

Katman’ı araştırırken de buna çok benzer bir şey hissettiğini hatırlıyordu.

Önlerine gelen bir kayıt, tek başına hiçbir şey kanıtlamıyordu.

Bir diğeri de öyle.

Bir tanıklık hiçbir şey kanıtlamıyordu.

Tek başına bir ödeme de.

Felaket ancak hepsine bir arada bakıldığında görünür olmuştu.

Taren bir zamanlar bütün gezegene uzaktan bakınca herhangi iki insan arasında yalnızca birkaç sözleşme bulunduğunu söylemişti.
Nerai de o zaman bir bağlantı aramadıklarını söylemişti.

Bir yön arıyorlardı.

Şimdi benzer bir şeye ihtiyaçları vardı.

Pek çok sıradan ekonomik faaliyetin sıra dışı tek bir güce doğru yönelmeye başladığını fark edecek bir sisteme.
Günün sonunda bir taslak ortaya çıktı.

Adına **stratejik yetenekler sicili** dediler.

Adı yanıltıcıydı, çünkü bilinen anlamda bir sicil değildi.

Kimse oraya, şu şirketin elinde bir yerçekimi silahı var, diye yazmıyordu.

Köprü, belirli bir ekonomik topluluğun gerçekte hangi teknolojik koşulları karşılayabileceğini sürekli hesaplıyordu.
Hesaplamada kamuya açık biçimde onaylanmış kategoriler kullanılıyordu.

Üretim hassasiyeti.

Malzemeler.

Enerji.

Lojistik.

Hesaplama gücü.

Uzmanlık.

Gerekli aygıtlara sahip olunup olunmadığı.

Denetim altındaki şirketler aracılığıyla bunlara erişme olanağı.

Uzun vadeli sözleşmeler.

En hassas teknolojilerde, coğrafi bakımdan ayrı yerlerdeki olanakların bir arada değerlendirilmesi de.

Sırf eşiği aşmak kimseyi suçlu yapmıyordu.

Ama üst düzeylerde projenin amacını bildirme ve belirli deneyleri bağımsız denetime açma yükümlülüğü doğuyordu.
Ayrıntılı verilere erişim kayda geçiyordu.

Kuruluş, kendi yeteneklerini hangi kurumun incelediğini görebiliyordu.

Sistemin riski hangi kurallarla değerlendirdiği uzmanlarca kamuya açık biçimde incelenebiliyordu.
Kılavuz olarak kullanılabilecek teknik ayrıntılar koruma altında kalıyordu.

Elarion kolayca birbirine karıştırılabilecek iki şeyi ayırmaya çalışmıştı.

İnsanın mahremiyeti.

Ve iktidarın görünmezliği.

Asıl sorun yedi ay sonra ortaya çıktı.

Köprü on dört gruptan birinde bir değişiklik saptadı.

Asteron Dynamics şirketiydi bu.

Halk onu ağır yük taşıma sistemleri üreten bir firma olarak tanıyordu. Üç kıtada fabrikaları vardı. Bir enerji şirketine ortaktı. Thaeron'da yeni malzemeler üreten bir firmada da azınlık payı vardı.

Yerçekimi alanları konusundaki teknolojik yeteneği başlangıçta yüzde seksen üç düzeyinde değerlendirilmişti.

Dört ay içinde yüzde doksan ikiye çıktı.

Bu değişim tek bir büyük siparişten kaynaklanmıyordu.

Asteron küçük bir teknoloji şirketini satın almıştı.

Bir iştiraki uzun vadeli bir hizmet sözleşmesi imzalamıştı.

Grubun bir başka işletmesi yeni bir ortaklığa girmişti.

Asteron'un desteklediği araştırma vakfı da alanlarında deneyimli dört bilim insanını kadrosuna almıştı.

Bu gelişmelerin her birinin kendince ekonomik bir açıklaması vardı.

Bir araya geldiklerinde yeni bir durum yaratıyorlardı.

Köprü, teknoloji komisyonuna bir uyarı gönderdi.

Komisyon Asteron'dan açıklama istedi.

Yanıt aynı gün geldi.

Şirket yük gemileri için yerçekiminden yararlanan yeni bir sistem geliştiriyordu.

Proje meşruydu.

Sorun, teknik özellikleri incelenirken ortaya çıktı.

Asteron ilk denemeler için bir dizi büyük aygıt yapmayı planlıyordu.

"Bunlar bölgesel ölçekte bir alan yaratmaya yetmez," dedi Oran.

Nerai yanında oturuyordu.

"Ne kadarı gerekir?"

"Bu düzenekte daha fazlası."

"Öyleyse işimiz bitti."

"Hayır."

Oran mülkiyet ilişkileri haritasını gösterdi.

Asteron'un kendi siparişi oradaydı.

Bağlantılı bir enerji şirketinin siparişi de görünüyordu.

Bir araştırma merkezinin çalışması da.

Thaeron'daki bir ortaklığın taahhütleri de.

Resmî sicillere göre bunlar dört ayrı projeydi.

Köprü aralarındaki mali ve sözleşmeye dayalı bağları görünür kılmıştı.

Toplam, kritik sınırı aşıyordu.

Nerai sayıya uzun uzun baktı.

"Biliyorlar mıydı?"

"Kim?"

"Asteron yönetimi."

Oran omuz silkti.

"Mali verilerden bunu anlayamayız."

Komisyon yönetim kurulu başkanını çağırdı.

Adı Deiran Vos'tu.

Bizzat geldi.

Ona haritayı gösterdiklerinde önce neye uğradığını şaşırmış gibiydi.

Sonra öfkelendi.

"Bu aygıtların birbiriyle ilgisi yok."

Nerai ilk grubu gösterdi.

"Bunlar sizin projenize ait."

"Evet."

"Bunlar da enerji sektöründeki iştirakinize."

"Ayrı bir şirket o."

"Denetimi sizde."

"Ekonomik denetimi. Teknik işlerini biz yönetmiyoruz."

"Bunlara da vakfınız para sağlıyor."

“Vakfın bağımsız yönetimi var.”

“Gelirinin yüzde yetmiş ikisi sizden geliyor.”

Deiran arkasına yaslandı.

“Thaeron’dakilerinse bizimle hiçbir ilgisi yok.”

Nerai sözleşmeyi açtı.

Asteron o şirketin aldığı bir krediye kefil olmuştu.

Borç ödenmezse şirketin teknik varlıklarının bir bölümünü devralma hakkı kazanacaktı.

Deiran bir süre sözleşmeyi okudu.

“Bunu bilmiyordum.”

“Size inanıyorum.”

Şaşırdı.

“Öyleyse ben burada neden oturuyorum?”

“Çünkü grubunuz belki de kendi yöneticilerinin bile görmediği bir güce kavuşuyor.”

Oda sessizliğe gömüldü.

Bu cümle bir suçlamadan daha rahatsız ediciydi.

Deiran haritaya bir kez daha baktı.

“Benim şirketim, haberim olmadan bölgesel bir sistem yapabilir mi diyorsunuz?”
Oran yanıtladı.

“Henüz değil. İki koşul eksik. Bu hızla giderse bir yıla kalmadan ikisini de karşılayabilirsiniz.”

“Peki bunları iştiraklerimizden biri elde ederse?”

“O kapasiteyi yönetme olanağı gerçekten elinizdeyse Köprü onu ekonomik topluluğun hesabına ekler.”

Deiran hafifçe gülümsedi, bu kez eğlendiğinden değil.

“Demek sistem şirketim hakkında benden daha çok şey biliyor.”

Nerai haritaya baktı.

“Bu tek konuda, belki evet.”

Asteron dosyası yaptırım uygulanmadan kapandı.

Şirket yerçekimi projelerini bağımsız denetime açtı ve hepsini tek bir teknoloji programında topladı.

Asıl sarsıntı daha sonra geldi.

Gezegen Konseyi geçmişe dönük bir benzetim istedi.

Aynı teknoloji Üçte Bir'den önce bulunmuş olsaydı neler yaşanacağını bilmek istiyordu.

Analistler on yedi teknolojik önkoşulu alıp eski mali düzende modellediler.

Otuz para birimi.

Banka sırrı.

Nihai sahipleri belirsiz fonlar.

Vakıflar.

Vergi yetki alanları.

Ticari sırlar.

Farklı ruhsat düzenleri.

Devletler arasında kısıtlı bilgi alışverişi.

Sonra modele bir görev verildi:

Geçmişin kurumları böyle bir tehdidi zamanında fark edebilir miydi?

Yapay zekâ binlerce olasılığa baktı.

Bir devletin arşivinde kalan kayıtlara.

Bir başkasında kalanlara.

Bir kuruluşun bildiklerine.

Bir tüccarın gördüklerine.

Üniversitelerin tanık olduğu çalışmalara.

Defterlere düşülmüş kalemlere.

Evrakın ardında görünmez kalanlara.

Her daire bir şey görecekti.

Hiçbiri yeterince göremeyecekti.

Nerai benzetimi tek kelime etmeden izledi.

Bu görüntüyü fazlasıyla iyi tanıyordu.

Renkler başkaydı.

Teknoloji başkaydı.

Düzenek değişmemişti.

Tek bir tehlike, tek tek bakıldığında masum görünen sayısız parçaya ayrılmıştı.

Sonra analistler aynı soruyu Köprü'ye sordular.

Model bir olasılığı sınadı.

Köprü gerçek karar sahiplerini gösterdi.

Model bir başkasını sınadı.

Köprü ekonomik topluluğu görünür kıldı.

Bir başka olasılık daha.

Köprü paranın kimden geldiğini biliyordu.

Model yeniden denedi.

Köprü sorumluluk bağlarını da hesaba kattı.

Karşısına başka bir durum çıktı.

Köprü fiilen kimin neyi denetlediğini gördü.

Bu kez tablo devlet sınırlarını aşıyordu.

Ortak para artık sınırları birer kör noktaya çevirmiyordu.

Önce belli belirsiz bir işaret belirdi.

Ardından otomatik denetim başladı.

Daha ileride projeyi teknoloji makamlarına bildirme yükümlülüğü doğdu.

En kritik aşamaya gelindiğinde, izin alınmadan ilerlemek artık mümkün olmayacaktı.
Benzetim bittiğinde odada uzun süre kimse konuşmadı.

Daren Voltr, Nerai'nin yanında oturuyordu.

"Demek savınız bu," dedi sonunda.

"Benim değil."

"Kimin öyleyse?"

Nerai sonuçları gösterdi.

"Fiziğin."

Voltr elini yüzünde gezdirdi.

"Jesair evrensel temel gelirle yola çıkmıştı."

“Biliyorum.”

“Adil bir paydan söz ediyordu.”

“Biliyorum.”

“Sonra yolsuzluğu ele aldık. Vergileri. Siyaseti. Savaşı.”

Yerçekimi alanının haritasına baktı.

“Şimdi de günün birinde biri çıkıp koskoca bir kıtanın yarısında yerçekimini kapatmasın diye aynı sisteme ihtiyacımız olduğunu söylüyorsunuz.”
Nerai hafifçe gülümsedi.

“Böyle söyleyince kulağa biraz abartılı geliyor.”

“Abartılı mı?”

Nerai benzetimin sonucuna baktı.

“Hayır.”

Halk bölgesel bir yerçekimi alanının mümkün olduğunu ancak güvenlik kuralları kabul edildikten sonra öğrendi.
Ayrıntılara erişim sınırlı kaldı.

İnsanlar bu teknolojinin neler yapabileceğini biliyordu.

Genel olarak hangi tür yetenekleri gerektirdiğini de.

Uygulanabilir bir tasarımın çıkarılmasına elverecek teknik ayrıntılar yayımlanmadı.
Tartışma sert geçti.

Toplumun bir bölümü bütün yerçekimi teknolojilerinin yalnızca devlete ait olmasını istiyordu.

Bilim insanları buna karşı çıktı.

Başkaları her aygıtın bütün ayrıntılarının açıklanmasını istedi.

Sanayiciler, yerçekimi sistemlerinin yakında ulaşımın ve üretimin sıradan bir parçası olacağını hatırlattılar.
Sonunda Elarion bu yeteneği etki ölçeğine göre düzenlemeye karar verdi.

Küçük bir kaldırma düzeneği sıradan bir aygıt olarak kaldı.

Sanayi tipi üreteçler teknik sicile bağlandı.

Daha yüksek alan düzeylerine erişebilen sistemler için izin gerekiyordu.

Kapasite bölgesel etkiye yaklaştığında gezegen çapında denetim kendiliğinden devreye giriyordu.

Sistemin en önemli yanı bitmiş aygıtla ilgili değildi.

Köprü bir yerde onu yapma **koşullarının** doğup doğmadığını izliyordu.

Bu, güvenlikten ne anlaşıldığını değiştirdi.

Önceki uygarlıklar silah depolarını korumuştu.

Elarion silahı yapma gücünün doğuşunu izlemeyi öğrendi.

Bunun için Köprü'nün insanın ne düşündüğünü bilmesi gerekmiyordu.

Niyet, zihnin içinde saklı kalıyordu.

Ekonomik gücünse fiziksel dünyada sonuçları vardı.

Malzeme gerekiyordu.

Enerji.

Makineler.

Binalar.

İnsanlar.

Taşıma.

Hesaplamalar.

Ve bütün bunların yolu ekonomiden geçiyordu.

Bir akşam toplantıdan sonra Nerai ile Voltr yalnız kaldılar.

Pencerelerin ardında Nitra uzanıyordu.

Nehrin üzerinde trafik katman katman akıyor, binaların arasından yerçekimini kullanan yeni yük platformları geçiyordu. Daha birkaç yıl önce bunların her biri mucize gibi görünürdü.

Şimdi insanların çoğu dönüp bakmıyordu bile.

Voltr birini izledi.

Bir köprünün gövdesinden bir parça taşıyordu.

"Hâlâ tehlikeli bir şeye kapı açtığınızı düşünüyorum," dedi.

"Neye?"

"İnsanın bir şeyi daha yapmadan, ne yapabileceğini bilen bir sisteme."

Nerai bir süre sustu.

“Bunu bilmiyor.”

“Az önce on dört şirketin adının yazılı olduğu bir tablo gördük.”

“Teknik olarak neleri gerçekleştirebileceklerini biliyor. Neyi gerçekleştireceklerini bilmiyor.”

“Denetlemeye başladığınız kişi için o fark küçük olabilir.”

“Bu yüzden denetimi de denetliyoruz.”

Voltr güldü.

“Her şeye aynı yanıtı veriyorsunuz.”

“Çünkü sorun hep aynı.”

“Güç.”

“Evet.”

Voltr ona döndü.

“Köprü olmasaydı ne yapardık?”

Nerai şehre baktı.

“Bu teknoloji karşısında mı?”

“Evet.”

Voltr’un beklediğinden uzun düşündü.

“Ruhsatlarımız olurdu. Üretici denetimlerimiz. Aygıt sicillerimiz. Güvenlik birimlerimiz. Seri numaralarımız.”

“Kulağa umutsuz gelmiyor.”

“Değil zaten.”

Nerai ona döndü.

“Ama biri bu sistemi atlatmak istese, herkes kendi işini yaparken tehlike yine gözden kaçabilirdi.”

Voltr sustu.

“Herkesin önünde açıklanabilir bir iş olurdu. O işin içinde çalışanlardan bazıları, bütün bunların nereye vardığını hiç öğrenmeyebilirdi.”

“Arien’de olduğu gibi.”

“Evet.”

Dışarıdan bir yük platformu daha geçti.

“Eski sistem aygıtı arardı,” diye sürdürdü Nerai. “Köprü ise bir yerde o aygıtı mümkün kılan koşulların biriktiğini görebiliyor.”

Voltr gözlerini şehrin ışıklarına dikti.

“Bir gün teknolojiler daha da güçlü olacak.”

“Elbette.”

“Bundan da mı güçlü?”

Nerai hafifçe gülümsedi.

“Yüz yıl önce bugünkü sorumuz bize saçma görünürdü.”

Voltr başını salladı.

“Demek şeffaf paranın asıl meselesi, sonuçta para değil.”

Nerai ona baktı.

Ondan bu cümleyi beklemiyordu.

“Para hiçbir zaman yalnızca para değildi.”

“Peki nedir?”

Nerai bir süre nehrin öte yanındaki ışıkların akışını izledi.

“İnsanın fiziksel dünyada neler yapabileceğinin haritası.”

Voltr sustu.

Nerai devam etti.

“Parayla yiyecek alırsınız. Bir ev. Bir gemi. Bir fabrika. Araştırma. Enerji. Nüfuz. Bir ordu. Şimdi de yerçekimini değiştiren bir aygıt.”

“Demek parayı gören gücü de görüyor.”

“Bir bölümünü.”

“Paraya hükmeden de güce hükmediyor.”

“Bu yüzden Köprü’ye tek bir insan hükmedememeli.”

Voltr belli belirsiz gülümsedi.

“Sonunda eskiden beri ettiğim itirazları anladınız demek.”

“Onları hep anladım.”

“Yalnızca duymazdan geldiniz.”

“Hayır. Verilere kimin eriştiğini tam da bu yüzden görünür kıldık.”

Voltr güldü.

Bu kez içtenlikle.

“Sizinle başa çıkılmıyor.”

“Bana yıllar önce de öyle demiştiniz.”

Birkaç yıl içinde yerçekimi sistemleri hayatın bir parçası oldu.

Ağır yükler yolların üzerinde süzülüyordu.

Yörüngeye taşıma ucuzladı.

Thaeron’da önceleri şehir kurmanın ekonomik açıdan akla sığmayacağı yerlerde şehirler yükseldi.

Hastanelerde, bedeni kendi ağırlığını taşıyamayan insanların tedavisinde zayıf alanlar kullanılıyordu.

Araştırmacılar başka yıldızlara yönelecek gemiler tasarlamayı düşünmeye başladı.

Milyonları öldürebilecek teknoloji, Elarion’a daha önce gücünün yetmediği bir dünyanın yolunu da açmıştı.
Nerai bunda bir çelişki görmüyordu.

Ateş bir evi ısıtabildiği gibi bir şehri de yakabilirdi.

Enerji bir hastaneyi ayakta tutabildiği gibi bir silahı da besleyebilirdi.

Yapay zekâ bir ilacı da arayabilirdi, daha etkili öldürmenin yolunu da.

Elarion’un hükmettiği teknolojiler çoğaldıkça bir buluşun iyi mi kötü mü olduğu sorusu kendi başına o kadar az şey ifade ediyordu.
Belirleyici olan, onu büyük ölçekte kullanma gücünü kimin edindiği, bu güçten kimin haberdar olduğu ve onu kimin durdurabileceğiydi.
Köprü hakkındaki kamusal tartışmayı bir daha geri dönülmemecesine değiştiren, yerçekimi alanları oldu.

O zamana dek halkın büyük bir kesimi şeffaf parayı hâlâ bir ekonomi reformu olarak görüyordu.

Temel payın hesaplanmasını kolaylaştırıyordu.

Vergi kaçaklarını sınırlıyordu.

Yolsuzluğu ortaya çıkarıyordu.

Siyasi iktidara gizlice para sağlamayı güçleştiriyordu.

Bölgesel yerçekimi alanının keşfinden sonra sistemin anlamı değişti.

İnsanlar basit bir şeyi kavradı.

Bir uygarlığın elinde tek bir insanın, şirketin ya da devletin milyonları etkileyebileceği teknolojiler varsa, böylesi bir gücü daha doğarken tanıyabilmeliydi.
Gizli bir düşüncenin kendi başına hiçbir ağırlığı yoktu.

Onu gerçekleştirmek için dünyayı harekete geçirmek gerekiyordu.

Dünya ise kaynaklarla hareket ediyordu.

Fabrikanın parasını birinin vermesi gerekiyordu.

Malzemeyi biri getirmeliydi.

Enerjiyi biri sağlıyordu.

Makineleri biri yapıyordu.

Bilim insanlarının ücretini biri ödüyordu.

Yeri biri kiralıyordu.

Projenin henüz tehlikeli hiçbir şeye benzemediği o uzun çalışma yıllarını biri finanse ediyordu.

Her büyük teknoloji, ilk kez çalıştırılmasından çok önce ekonomik bir iz bırakıyordu.

Eski Elarion bu izleri bankalar, devletler ve paralar arasında dağıtıyordu.

Yeni Elarion onları yan yana görebiliyordu.

Birçok insan Jesair'in sözünü, Nitra'daki forum günlerinde kavradığından daha geniş anlamıyla ancak o zaman kavradı.

Değer gölgede yürümemeli.

Çünkü değer, yalnızca zenginlik değildi.

Dünyayı değiştirme gücüydü.

Ve artık yerçekimini bile değiştirme gücünü edinmeye başlayan bir uygarlığın, bu gücün kimin elinde büyüdüğünü bilmeme lüksü kalmamıştı.

Dünya İçin Dersler

Dikkatli okur, Elarion'da anlattığım sorunların aynı zamanda bugünün Dünyası'nın sorunları olduğunu kuşkusuz fark etmiştir. Tıpkı Elarion'da olduğu gibi, bunların burada da güvenli ve denetlenebilir bir yoldan çözülebileceğine inanıyorum. Bunun yolu, bütün gezegende ortak, merkezi ve şeffaf bir hesaplaşma bilgi sistemi kurmaktan geçiyor. Sorunları kısaca sıralayıp böyle bir sistemin her birinin çözümüne nasıl bir etkisi olacağını birkaç cümleyle anlatacağım.

Gezegende teknolojinin denetimden çıkan gücü

Bilim ilerledikçe insanlık, yapay zekâ ve biyoteknolojinin kötüye kullanılmasının bütün gezegeni salgın tehlikesiyle karşı karşıya bırakabileceği bir duruma sürükleniyor. Böyle bir tehlikenin artık yalnızca muazzam servetler gerektirmemesi beni kaygılandırıyor. Modern bir fabrikanın deposuna gidip belli bir parçadan kaç tane bulunduğunu, hangi rafta durduğunu sorsanız, depo sorumlusu bilgi sistemine bir göz atıp cevabı verir. Bence modern toplumun yönetimi de böyle işlemeli. Gerektiğinde toplumu yönetenler hesaplaşma sistemine bakarak tehlikeli faaliyetlerin arkasında kimin durduğunu, bunları kimin finanse ettiğini görebilmeli. Böyle bir soruya cevap verebilmek, bir uygarlığın hayatta kalıp kalmayacağını belirleyebilir. Siyasetçilerin ya da toplumu yönetenlerin elinde olabildiğince az güç bulunması gerektiği efsanesi, ancak para ve varlık hareketleri görünür olana kadar geçerlidir. Şeffaf bir toplumda siyasetçinin gizli niyetini saklamaya fırsatı kalmaz. Gücünü kötüye kullanmayı aklından geçirdiğinde, bunun izi mali hareketlerine düştüğü anda açığa çıkar. Şeffaflık, bugün dünyada gördüklerimizden çok daha uygun kişilerin siyasete gelmesini sağlayacak bir güvenceye dönüşür.

Para akışları şeffaf olursa gizlice bir biyoloji laboratuvarı kurmak imkânsızlaşır. Çünkü hepimiz birbirimizin tenceresinde ne piştiğini çok daha iyi görürüz. Gezegenimizde on milyar insanın birbirini yemeden nasıl bir arada tutulacağı sorusuna cevabım bu. Toplumun tam merkezine yerleştirilmiş, kuralları belirlenmiş ve güvenceleri sağlanmış bir mekanizma sayesinde herkes, ilke olarak, herkesi denetleyebilir. Böylece denetimin niteliği de güvence altına alınır.

Yolsuzluk ve verimsiz devlet

Bugünün bir iktisatçısına insanlığın boğuştuğu en büyük sorunu sorsanız, ilk cevapları arasında mutlaka şu da yer alır: Devletleri şirketler kadar verimli işletmenin yolunu hâlâ bulamadık. Tek para kullanan şeffaf bir toplumda yolsuzluktan beslenip yeni bir Putin'in yükselmesi asla mümkün olmaz. Çünkü yolsuzluğun kendisi imkânsızlaşır. Her türlü yetki suistimali neredeyse aynı anda görülür ve derhâl cezalandırılır. Böyle bir değişimden sonra devletler zamanla çok daha iyi işlemeye başlar. Hastaneler, otoyollar Çin'dekinden bile hızlı yapılır. Şişirilmiş bedellerle ihale alınamaz. Bir kalemin ederinden pahalı olduğunu bilen tek bir kişinin sisteme bakması ve belirlenmiş itiraz kanallarını kullanarak sesini anında bütün dünyaya duyurması yeter.

Vergi kaçırmanın doğurduğu sorunlar

Vergiler genellikle iki türlü işler. Ya oranlar yüksektir, insanlar ödememek için her yola başvurur, tahsilat düşer. Bunun üzerine siyasetçiler oranları biraz daha artırmaya yönelir ve tahsilat daha da düşer. Ya da oranlar nispeten makuldür, insanlar ödemeye razıdır, tahsilat yüksek olur ve oranları biraz daha indirmek mümkün hâle gelir. Yüksek vergiden beteri de var: Oranı düşük bile olsa ödemekten kaçınmanın bin bir yolunun bulunduğu bir vergi. İş dünyasının dengesini, kaçış yollarıyla dolu, kötü işleyen, şeffaflıktan uzak bir vergi sistemi kadar bozan bir şey yoktur. Bana göre makul ve katlanılabilir bir verginin üst sınırı, KDV de dâhil, yüzde 25'tir. Örneğin Slovakya'da ücretin işverene toplam maliyeti üzerinden ödenen vergi ve primler akıl alır gibi değil. KDV ve tüketim vergileri de katıldığında fiilî yük yüzde 55–60 düzeyinin bile üzerine çıkıyor. Üstelik Slovakya'da siyasetçilerin getirdiği istisnalar sayesinde, örneğin cirosu 100.000 avroya kadar olan limited şirketlerin sahipleri yalnızca yüzde 10 vergi ödeyebiliyor. Bunun sonucunda elbette büyük bir kayma yaşandı. İnsanlar akın akın ücretli çalışmayı ya da şahıs işletmelerini bırakıp limited şirket kurmaya başladı.

Vergi ödemekten kaçınmanın yolları olmasaydı vergi ve primlerin toplamda yüzde 25 olmasının devleti işletmeye fazlasıyla yeteceğine inanıyorum. Para şeffaf olsa kimin ne kadar vergi ödediği de görülür. Vergi ödemek ve böylece toplumun işleyişine katkıda bulunmak bir saygınlık meselesi hâline gelir.

Savaşların sona ermesi ve parayla yapılan her türlü haksızlığın anında açığa çıkması

Toplumda para şeffaf hâle geldiğinde, Hamas'ın 2023 sonbaharında yaptığı gibi, gizlice edinilmiş silahlarla askerî saldırılar hazırlamak bir daha mümkün olmayacak. Şeffaf bir sistemde hiç kimse ödeme amacını orta menzilli füze alımı diye kayda geçiremez. Üstelik gerilim o noktaya hiç varmazdı. Çünkü İsraillilerin Filistinlilerin topraklarını alması, kendilerine ait olmayana maymunlar gibi yüzsüzce el koyması şeffaf bir toplumda mümkün olmazdı. Para şeffaf olduğunda bugün parasal işlemlerin çevresindeki sır perdesinden yararlanan her düzenbaz siperini yitirecek, yaptıkları toplumun yargısı önüne çıkacak.

Evrensel temel gelirin (UBI) adil ve şeffaf biçimde hayata geçirilmesi

Yapay zekâ devrimi yüzünden, Görünür Para projesinden bağımsız olarak da dünya toplum düzeninin baştan aşağı değişeceği bir eşiğe gelmiş durumda. Bana göre yapay zekâ yüzünden iş bulamayacak insanların oranı yüzde onlar mertebesinin üst ucuna varacak. İşsiz insanların geçim kaygısı, gezegeni kitlesel ayaklanma tehlikesiyle karşı karşıya bırakacak. Yapay zekâ sayesinde üretilen değerin gelirsiz nüfus arasında nasıl adilce paylaştırılacağını bulmamız gerekecek. Kimin ne kadar para alacağını şeffaf, hakkaniyetli ve sonradan doğrulanabilir biçimde belirlemek için toplumun merkezinde, kaynakların nerede ve nasıl dağıtıldığını gösteren bir sistem şart. Bu bilgiler olmadan tatmin edici bir çözüme varamayız. Gezegen çapında merkezi bir hesaplaşma sistemine geçince, alternatif para birimlerine ve bunların çevresindeki mali hizmetlere ihtiyaç kalmayacak, bankacılığın koca koca kolları gereksizleşecek. Bu ihtimal önce sektöre dehşet salacaktır. Ama toplumsal düzenin yapay zekâ yüzünden her hâlükârda kökten değişeceğini görmek gerek. Bence bu dönüşümden sonra toplumda taş üstünde taş kalmayacak. Değişimler tamamlandığında ortaya çıkan düzen bugünkünden temelden farklı olacak. Yeni teknolojik temellere oturan, her insana adil ve şeffaf davranan bir toplum olacak bu. Önümüzdeki sarsıntının tozu biraz olsun yatışınca insanlar hayatlarını anlamlı ve dolu kılmanın yeni yollarını arayacak. Gelişmiş sanal gerçeklik ve gelişmiş insan-makine arayüzü bu süreçte belirleyici bir rol oynayacak. İnsanlar vakitlerinin çoğunu sanal dünyalarda geçirecek. Orada

yaşayabilecekleri deneyimler öylesine çeşitli olacak ki asıl fiziksel gerçeklik onların yanında renksiz görünecek. Fiziksel gerçekliğin işi, insanı hayatta tutmak olacak ki o da sanal dünyaların sunduğu içeriği en az güçlükle tüketebilsin.

Sonsuz yaşamın getirecekleri ve gezegenin nüfus sorunlarına şeffaf çözümler

Bana kalırsa insanlık, yaşlanmanın ve bedenin kendini yenilemesinin ardındaki biyolojik mekanizmalara, hastalıkları ve yaşlanmanın kendisini ölüm nedeni olmaktan çıkaracak ölçüde hâkim olmaya yalnızca birkaç adım uzakta.

İnsanlar potansiyel olarak sonsuza dek yaşayabilirse gezegenin nüfusunu sürdürebilmek ciddi bir sorun hâline gelecek. Çünkü bu koşullarda insan sayısı katlanarak artmaya başlayacak. Bir kere dünyaya gelmiş herkese gezegenimiz, belki de sınırsız bir süre boyunca insan onuruna yaraşır yaşam koşulları sağlamak zorunda kalacak. Çocuk sahibi olmak gezegen için büyük bir yük oluşturacağından, insanları bundan vazgeçirme eğiliminin doğması kuvvetle muhtemel. Şahsen Dünya'nın, kaynaklarını verimli kullanırsa bugünkü nüfusunun onlarca katını besleyebileceğini düşünüyorum. Ama insanlar çocuk sahibi olmaya devam etmek isterse çözüm uzaya yerleşmekten geçecek. Önce Güneş Sistemi'nde az çok elverişli gezegenler, sonra da uzay teknolojileri geliştikçe muhtemelen yıldızlar arası yolculuk. Gezegenin uzun vadede ne kadar yeni nüfusu kaldırabileceği hesaplanırken de merkezi hesaplaşma sisteminden gelen veriler başrolü oynayacak.

Siyasi Hareket https://HumanityUnitedMovement.org

Yirmi yıla yakın bir süre düşünüp taşındıktan sonra 2019'da bir bilgi sistemi üzerinde çalışmaya başladım. Bu internet uygulamasına dileyen herkes kaydolup mal bildiriminde bulunabiliyor. Sonraki adımda, belirli koşullar altında, sisteme girdiği bilgileri portalın öteki kullanıcılarının denetimine açabiliyor.
Uygulamaya şu adresten ulaşılabilir: https://app.visiblemoney.org

Fikir basit bir ilkeye dayanıyor. Bir kişi bütün mal varlığını internet üzerinden böyle bir denetime açıyorsa bildiriminin doğru ve eksiksiz olması muhtemeldir. Çünkü aksi hâlde gerçeğe dair bir parça daha fazlasını bilen tek bir kullanıcı yeter. Saniyenin küçücük bir diliminde bunu uygulamanın forumunda duyurabilir ve bütün dünya o anda görür.

Uygulamanın ilk sürümü 2023 Noel'inde hazırdı. Slovakya'da Şubat 2024'te yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinden önce dürüst bir siyasetçiyi projeye katabileceğimi umuyordum. Ne var ki uygulama ilgi görmedi. Siyasetin, kâğıt üzerinde mali açıdan en temiz görünmesi beklenen kesimi bile mal varlığını bu şekilde açıklamakta güçlük çekiyordu. Sorun muhtemelen uygulamada değildi. Asistanı bir süre sorularıma karşılık verip benimle yazışan adayın kendisi, gazeteciler mal bildirimini sorduklarında hayli tuhaf davranıyordu. Avrupa Parlamentosu üyeleri de dâhil olmak üzere birkaç yerde daha uygulamayı tanıtmaya çalıştıktan sonra şunu anladım: Siyasetin bu ilkelerle işlemesini istiyorsam ilk günden onlara bağlı kalacak kendi siyasi hareketimi kurmam gerekecek.
Humanity United Movement fikri böyle doğdu.

Siyasetin temeli olarak sağduyu

Hareketin temel ilkesi sağduyu olacak. Bununla, insanın doğru çözümü sezgileriyle bulmasını sağlayan belirsiz bir yetiyi kastetmiyorum. Her şeyden önce bir düşünme biçiminden söz ediyorum: Sorunun özünü anlamaya çalışmak, eldeki bilgileri toplamak, çözüm yollarını tartmak ve istenen sonucu verme ihtimali en yüksek olanı seçmek.

Siyasette bunun tersine çok sık rastlıyoruz. Önce bir kanaat oluşuyor, sonra onu destekleyecek gerekçeler aranıyor. Siyasetçiler seçmenlerinin ne duymak istediğini öğrenip sözlerini ona göre ayarlıyor. Sorunları çözmekten çok, çözümlerinin medyada iyi görünmesiyle ve kendilerine siyasi puan kazandırmasıyla uğraşıyorlar.

Bu yaklaşımı temel bir hata olarak görüyorum. Toplumun işleyişini iyileştirmek istiyorsak ilk bakışta hoşumuza gitmeyen çözümleri de düşünmeye hazır olmalıyız. Karşı görüşteki insanın haklı olabileceğini, kendi inancımızın yanlış varsayımlara dayanabileceğini kabul etmeye istekli olmalıyız.

Bu yüzden Humanity United Movement'ın popülizme kararlılıkla karşı durmasını isterim. Hareketin sırf başkalarından ayrılmak için rağbet görmeyen çözümleri savunması gerektiği anlamına gelmiyor bu. Bir çözümün doğruluğuna karar verirken gördüğü rağbetin belirleyici ölçüt olmayacağı anlamına geliyor.

Önemli her siyasi karar, kamunun incelemesine açık gerekçelere dayanmalı. Hangi sorunu çözmeye çalıştığımızı, hangi seçenekleri değerlendirdiğimizi, belli bir yolu niçin seçtiğimizi ve bunun ne gibi riskler taşıdığını açıklayabilmeliyiz. Kararın sonuçlarını önceden modellemek ya da deneyle sınamak mümkünse bunu yapmalıyız.

Aynı zamanda her sorunun tek ve kesin bir cevabı olmadığını bilmeliyiz. Bazen uzmanlar uyuşmaz, kimi veriler eksiktir, çözümlerin her birinin ayrı üstünlükleri ve sakıncaları vardır. Böyle durumlarda belirsizliği kabul etmek güçsüzlük değildir. Güçsüzlük, emin olmadığımız yerde eminmiş gibi davranmaktır.

Kararların sonradan değerlendirilebilmesi de önemli. Bir önlemin işe yaramadığı ortaya çıkarsa sırf onu biz geçirdik diye savunmamalıyız. Değiştirmeli ya da bırakmalıyız.

Dolayısıyla amacım, kendini hakikatin yanılmaz taşıyıcısı sayan bir topluluk kurmak değil. Tam tersi. İnsanın kendi görüşlerini düzenli olarak sorgulamasının karar vermenin doğal bir parçası olduğu bir ortam yaratmak istiyorum.

Siyaset akademisi

Bugünün siyasetinde eksikliğini duyduğum şeylerden biri, insanların devleti yönetmek üzere sistemli biçimde yetiştirilmesi.

Diyelim ki bir ev yaptırmak istiyoruz. İnşaatı yönetecek kişinin gereken her şeyi işe başladıktan sonra öğrenmesine bel bağlamazdık herhâlde. Yapının temel ilkelerini bilmesini, farklı uzmanların işini değerlendirebilmesini, bir şeylerin yolunda gitmediğini anlayabilmesini beklerdik.

Oysa devlet yönetiminde çoğu zaman böyle beklentilerimiz yok. İyi niyetli, iletişimde becerikli ya da iş hayatında deneyimli insanlar kamu görevlerine geliyor. Ne var ki bu kişiler sorumluluk üstlenecekleri ekonominin, sağlık ve eğitim sistemlerinin ya da başka alanların işleyişi hakkında yeterli bilgiye sahip olmayabiliyorlar.

Elbette kimse her konuda uzman olamaz. Bir siyasetçinin hekimden daha iyi tanı koymasını ya da deneyimli bir eğitimciden daha iyi müfredat hazırlamasını beklemem. Ama her alanın temel ilkelerini kavramasını, uzmanların gerekçelerinin niteliğini tartabilmesini ve kararlarının daha geniş sonuçlarını görebilmesini beklerim.
Bu yüzden Humanity United Movement'ın kendi siyaset akademisini kurmasını istiyorum.

Akademi öncelikle kamu hayatına ilgi duyan, bir gün toplumun yönetiminde pay almak isteyen, şeffaflığa açık gençlere seslenecek. Milletvekili mi, bakan mı, belediye başkanı mı yoksa kamu yönetiminde uzman mı olmak istediklerine şimdiden karar vermiş olmaları gerekmeyecek. Önemli olan, devletin nasıl işlediğini ve nasıl daha iyi yönetilebileceğini anlamak istemeleri.

Akademi, devletin işleyişi açısından önemli bütün alanlarda sistemli eğitim verecek. Öğrenciler iktisadın, kamu maliyesinin, sağlığın, eğitimin, hukukun, uluslararası ilişkilerin, güvenliğin, enerjinin ve çevre konularının temellerini öğrenecek. Kamu yönetiminin işleyişine, kurum yönetimine, verilerle çalışmaya ve siyasi kararların sonuçlarını değerlendirmeye özel bir yer ayrılacak.

En önemlisi, öğrencilerin bu alanların her birinde elde edilebilen en nitelikli bilgiden yararlanması olacak. Birkaç ders kitabı tanımını ezberlemeleriyle yetinilmeyecek. Her sistemin nasıl işlediğini, sonuçları hangi etkenlerin belirlediğini ve belli bir sorunu çözmek için devletin elinde hangi imkânların bulunduğunu kavramaları gerekecek.

Örneğin bir öğrenciden sağlık reformu önerisini değerlendirmesi istenebilir. Sağlık hizmetlerinin nasıl finanse edildiğini, maliyetleri asıl nelerin belirlediğini, koruyucu hekimliğin rolünü, tedavinin etkinliğinin nasıl ölçüldüğünü anlaması gerekecek. Sistemdeki değişikliğin hastaları, sağlık çalışanlarını ve kamu maliyesini nasıl etkileyebileceğini de düşünmesi gerekecek.

Aynı şekilde emeklilik sistemini, bir vergi reformunu, eğitimin işleyişini ya da yapay zekânın kamu yönetiminde kullanılmasını inceleyebilir. Çalışmalar kuramla sınırlı kalmayacak. Gerçek vakalar, benzetimler ve öğrencilerin kendi kamu politikası önerilerini geliştirmeleri de eğitimin bir parçası olacak.

Eğitim materyallerini sürekli güncel tutmak çok önemli. Bilim ve teknoloji ilerliyor. Yirmi yıl önce erişilebilen en iyi bilgi kabul edilen şey bugün en iyisi olmayabilir. Bu yüzden akademinin her alandaki gelişmeleri sürekli izlemesi ve güncel birikimi aktarabilecek uzmanlarla çalışması gerekecek.

Öğrenciler aynı zamanda neyin bilimsel dayanağının güçlü olduğunu, neyin uzmanlar arasında tartışıldığını, neyin artık bir değer ya da siyaset meselesi hâline geldiğini ayırt etmeyi öğrenecekler. En iyi uzman bile toplumun bütün değer önceliklerini onun yerine belirleyemez. Ama seçeneklerin ne gibi sonuçlar doğuracağını açıklamaya yardımcı olabilir.

Bu nedenle karar verme yöntemleri de akademide başlı başına bir yer tutacak. Öğrenciler belirsizlik içinde çalışmayı, akıl yürütmedeki hataları tanımayı, seçenekleri karşılaştırmayı ve varsayımlarını sınamayı öğrenecek. İyi karar vermenin her soruya anında cevap bulmak anlamına gelmediğini, elindeki imkânlarla mümkün olan en iyi cevaba nasıl varacağını bilmek olduğunu öğrenecekler.

Akademinin harekete üye olmayanlara da açık olmasını tasarlıyorum. Görevi, ideolojik bakımdan birbirinin aynı siyasetçiler yetiştirmek olmamalı. Kişinin siyasi görüşü ne olursa olsun, toplumun nasıl işlediğini daha iyi anlamasına yardımcı olacak bir eğitim vermeli.

Böyle bir kurum kurabilirsek zamanla buradan, kamu hayatının farklı alanlarında sorumluluk almaya hazır insanlar yetişebilir. Her şeyi kendiliğinden başkalarından daha iyi bilecekleri için değil. Sağlam bir temele sahip olacakları, uzmanlarla çalışmayı bilecekleri ve kararlarının sonuçlarını kavrayacakları için.

Bence siyasetin niteliğini uzun vadede yükseltmenin yollarından biri bu. Yetenekli insanların ortaya çıkmasını beklemekle yetineceğimize, onların yetişeceği ortamı adım adım kurabiliriz.

Küresel bir dünya için küresel bir hareket

Humanity United Movement'ın bir başka temel ilkesi, dünya ölçeğinde hareket etmek olacak.

Bugünkü siyasal düzenimizin temelinde ulus devletler var. Her devletin kendi hükümeti, kendi çıkarları ve siyasi öncelikleri bulunuyor. Bu düzenin haklı bir gerekçesi var. İnsanların yerel koşullarını, dillerini, kültürlerini ve kendilerine özgü ihtiyaçlarını bilen kurumlara ihtiyacı var.

Sorun, ulusal çıkarlar bir bütün olarak insanlığın çıkarlarıyla çatıştığında ya da tek bir devletin sınırları içinde etkili bir çözüm bulmak mümkün olmadığında ortaya çıkıyor.

İklim değişikliği, salgınlar, uluslararası yolsuzluk, güvenlik riskleri ve teknolojik ilerlemenin sonuçları devlet sınırı tanımıyor. Yapay zekâ da ülkeler arasındaki sınırlara uymayacak. Gelişimi ve ekonomik sonuçları bütün gezegende insanların hayatını etkileyecek.

Bu yüzden daha ilk günden dünya ölçeğinde düşünen bir siyasi hareketin kurulmasını önemli buluyorum.

Humanity United Movement zamanla dünyanın çeşitli ülkelerinde örgütler kurmalı. Her biri yerel koşullarda çalışmalı ve o ülkenin demokratik kurallarına saygı göstermeli. Hepsini birleştiren ortak ilkeler ise sağduyu, şeffaflık, sorumluluk ve sorunları bütün insanlığın çıkarını gözeterek çözme gayreti olmalı.

Ülke örgütlerinin, eşgüdüm içinde çalışmanın belirgin yararlar sağladığı konularda işbirliği yapmasını tasarlıyorum. Böylece deneyimleri paylaşmak, uygulanan politikaların sonuçlarını karşılaştırmak ve değişik ülkelerde işe yaradığı görülmüş çözümleri aramak için bir alan açılır.

Benim için küresel olmak, tek bir merkezin her şeye karar vermesi demek değil. Tam tersine örgüt, ortak hareket gerektiren konularla kararı yerel düzeyde bırakmanın daha uygun olduğu konuları ayırt edebilmeli.

Dolayısıyla her şubenin yeterince özerkliğe ve aynı zamanda hareketin ortak ilkelerine bağlı kalmasını sağlayacak mekanizmalara ihtiyacı olacak. Ciddi anlaşmazlıklar şeffaf biçimde karara bağlanmalı, alınan karar eleştiriye ve yeniden incelemeye açık olmalı.
Amaç, en çok nüfuzu elde etmek için ötekilerle yarışacak bir iktidar yapısı daha kurmak değil. Amaç, çözümü tek tek devletlerin olanaklarını aşan sorunlar üzerinde birlikte çalışabilecek uluslararası bir insan ağı kurmak.

Güvenin temeli olarak şeffaflık

Siyasetçilerin mal varlığının şeffaf olması Humanity United Movement'ın en belirgin özelliklerinden biri olacak.

Kamu maliyesi hakkında karar vermek ve başkalarının hayatını etkilemek isteyenlerin, neye sahip olduklarını, onu nasıl edindiklerini ve hangi mali bağların kararlarını etkileyebileceğini göstermek konusunda sıradan bir yurttaştan daha istekli olmalarını beklerim.

Bu yüzden hareketin üyeleri mal bildirimlerini Görünür Para projesi üzerinden yayımlamak ve önceden belirlenmiş kurallar uyarınca bağımsız doğrulamaya açmak zorunda olacak. Denetimin kapsamı, kişinin üstlendiği kamusal sorumluluğun derecesine göre belirlenmeli.

Böyle bir sistem, göstermelik bir form doldurmaktan ibaret olmamalı. Amacı, bilgileri denetlemeye ve açıklama gerektiren tutarsızlıklara dikkat çekmeye imkân vermek. Böylece halk, temsilcilerinin güvenilirliğini daha fazla bilgiye dayanarak değerlendirebilir.

Elbette şeffaflık tek başına birinin iyi siyasetçi olmasını sağlamaz. Malını dürüstçe edinmiş olabilir ama yine de kötü kararlar verebilir. Uzman olabilir ama başkalarıyla çalışmayı beceremeyebilir. İyi niyetli olabilir ama bilgisi yetersiz kalabilir.

Tam da bu yüzden şeffaflığı siyaset akademisiyle ve kamu görevlilerinin çalışmalarından alınan sonuçların titizlikle değerlendirilmesiyle bir araya getirmeyi önemli buluyorum. Bu araçların her biri sorunun farklı bir yanına cevap verir. Şeffaflık mali çıkarların daha iyi denetlenmesini sağlar, eğitim yetkinliği artırır, sonuçların değerlendirilmesi de alınan kararların gerçekten işe yarayıp yaramadığını gösterir.

Öte yandan siyasetçilerden beklenen şeffaflığın, giderek her insanın bütün hayatını kamuya açması talebine dönüşmesini istemem. Özel hayat hakkı önemlidir ve denetimin kapsamı amacıyla orantılı olmalıdır. Kamusal sorumluluk, sıradan bir insanın özel hayatı için gerekenden daha sıkı kurallar gerektirir.

Şu ilke ise temel olmaya devam etmeli: Ne hareketin kurucusu ne de yöneticileri denetim sisteminin dışında kalacak. Şeffaflık inandırıcı olacaksa onu savunanlar için de geçerli olmalı.

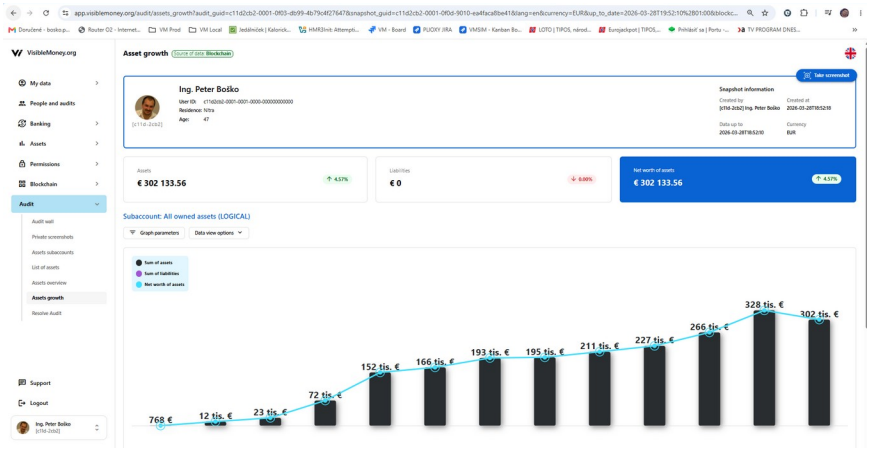

Görünür Para uygulamasında mal varlığımın zaman içindeki artışı

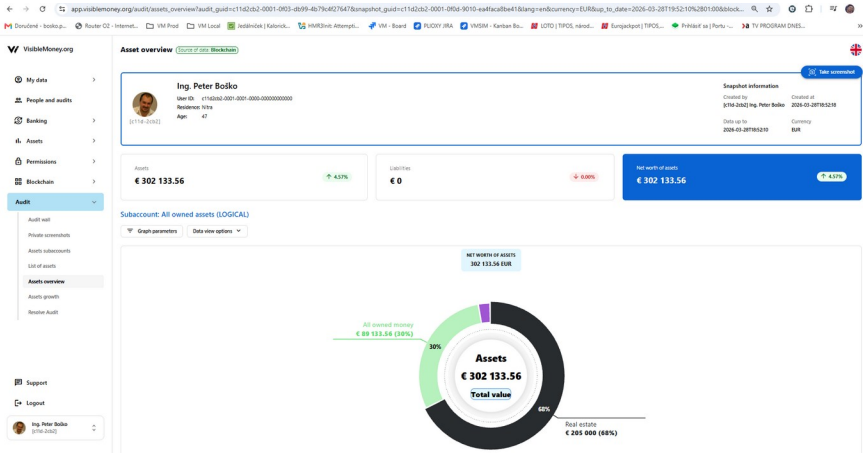

Uygulamada mal varlığının dağılımı

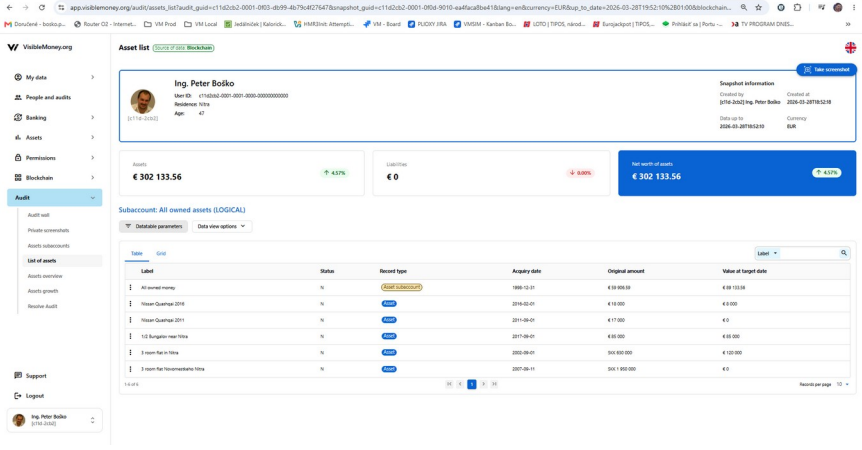

Mal varlığına ait kayıtlar

Teknolojik ilerleme ve çalışmanın geleceği

Önümüzdeki on yıllarda insanlığın karşı karşıya kalacağı en büyük güçlüklerden biri, yapay zekâ ile otomasyonun gelişimi olacak.

Teknoloji verimliliği önemli ölçüde artırabilir, pek çok hizmetin maliyetini düşürebilir ve bugün fazla pahalı ya da teknik açıdan çok güç olan çözümleri mümkün kılabilir. Aynı zamanda işgücü piyasasını ve insanların geçimlerini sağlama biçimini kökten değiştirebilir.
Makineler ve akıllı sistemler bugün insanların yaptığı işlerin gitgide daha büyük bir bölümünü üstlenebilirse, bu ilerlemenin yararlarını nasıl paylaşacağımız sorusuyla yüzleşmemiz gerekecek.

Bugün çoğu insanın geliri, doğrudan ya da dolaylı olarak, yaptığı işe bağlı. Oysa üretimin büyük bir bölümü çok daha az insan emeğiyle gerçekleştirilebildiğinde, geliri dağıtmak için geleneksel yollar yeterli olmayabilir.
Bu değişikliklerin ne hızla gerçekleşeceğini, nasıl bir biçim alacağını kesin olarak bilmiyoruz. Ama toplum açısından köklü sonuçlar doğurabilecekleri ihtimalini göz ardı etmeyi sorumsuzluk sayıyorum.

Titizlikle incelenmesi gereken çözümlerden biri evrensel temel gelir. Amacı, geleneksel bir iş bulmanın mümkün olmadığı koşullarda da insanlara yaşamak için gereken temel maddi imkânları sağlamak.

Böyle bir çözüm pek çok soruya cevap vermeyi gerektiriyor. Nasıl finanse edilecek? Tutarı ne olmalı? Mevcut sosyal yardımlarla nasıl ilişkilendirilecek? Çalışma isteğini, tüketimi, fiyatları ve kamu maliyesini nasıl etkileyecek?
Cevapları ideolojik kabullerden yola çıkarak aramamalıyız. İktisadi modelleri, deneyleri, pilot uygulamaları ve sonuçların sürekli değerlendirilmesini temel almalıyız.

Humanity United Movement'ın üç temel ilkesi tam burada birleşebilir. Sağduyu çözümleri tek tek incelememize, şeffaflık kamu kaynaklarının akışını daha iyi denetlememize, küresel işbirliği ise devlet sınırlarını aşan sorunları çözmemize yardım edecek.

Fırsat eşitliği ve insan onuru

Humanity United Movement'ın, insanın değerinin doğduğu yere, kökenine, ten rengine, cinsiyetine ya da cinsel yönelimine bağlı olmadığına inanan bir hareket olmasını istiyorum.

İnsanlar dünyaya çok farklı koşullarda gelir. Kimileri çocukluğundan başlayarak iyi bir eğitime, güvenli bir çevreye ve yeteneklerini geliştirme olanaklarına sahiptir. Kimileriyse seçmedikleri, hayatta önlerine açılacak yolları büyük ölçüde daraltabilen engelleri aşmak zorundadır.

Her insanın kendi potansiyelini geliştirme imkânı bulduğu bir toplum kurmayı önemsiyorum. Bu, herkesin aynı sonuçlara ulaşması gerektiği anlamına gelmez. Gereksiz engelleri kaldırmamız, yeterli destek olmadan en temel fırsatlara dahi erişemeyen insanlara yardım etmemiz gerektiği anlamına gelir.
Böyle bir yaklaşım iyi eğitimi, erişilebilir sağlık hizmetini, zor durumdaki insanlara etkili yardımı, iş kurmak ve çalışmak için adil koşullar sağlamayı kapsar.

Farklı değer ve çıkarların karşı karşıya geldiği daha çetrefilli toplumsal sorunları ele alırken de herkesin eşit onuruna saygı göstermeliyiz. Farklı görüşleri peşinen reddetmek yerine dayandıkları gerekçeleri, doğurdukları sonuçları ve temel insan haklarıyla bağdaşıp bağdaşmadıklarını incelemeliyiz.

Bu, her görüşün aynı ölçüde doğru olduğu ya da her konuda anlaşmamız gerektiği anlamına gelmez. İnsanları önyargılarla değerlendirmemeli, toplumun kurallarını o kurallara tabi olanlara da gerekçeleriyle açıklayabilmeliyiz.

Uzun vadeli düşünmek ve geleceğin sorumluluğu

Hareketin bir başka ilkesi, karar verirken uzun vadeli sonuçları gözetmek olacak.

Siyaseti çoğu zaman seçim dönemleri yönlendirir. Hemen yarar sağlayan bir önlem, meyveleri ancak on ya da yirmi yıl sonra görülecek bir çözümden siyasi açıdan daha çekici olabilir. Ama toplum için daha iyi olduğu anlamına gelmez bu.
Kamu maliyesi, enerji, çevre, eğitim ya da teknolojinin gelişimi hakkında karar verirken gelecek kuşakların taşıyacağı sonuçları da hesaba katmalıyız.

Bilimsel araştırmayı, teknolojik yenilikleri ve kaynakları gereksiz yere tüketmeden yaşam kalitesini yükseltecek çözümler aramayı destekleyeceğiz. Aynı zamanda teknolojik ilerlemenin her sorunu kendiliğinden çözeceği düşüncesine kapılmamalıyız. Gelecekteki buluşlara bel bağlıyorsak zamanında gelmemeleri ya da beklediğimiz gibi işlememeleri ihtimaline karşı başka seçeneklerimiz de hazır olmalı.

Uluslararası çatışmalara da aynı anlayışla yaklaşılmalı. Savaşlar çoğu zaman korkunç can kayıplarına ve ekonomik yıkıma yol açar. Etkileri kuşaklar boyu sürer. Bu yüzden

çatışma riskini azaltan, diplomasiyi destekleyen ve aynı zamanda halkların kendi geleceklerini belirleme hakkını koruyan mekanizmalar aramayı önemli buluyorum.

Hareketin kendisi nasıl işlemeli?

Humanity United Movement, toplumda hayata geçirmek istediği ilkelerin üzerine kurulmak zorunda.

Başka partilerin siyasetçilerinden şeffaflık istemek yetmez. Bunu kendi içimizde de uygulamalıyız. Aday seçerken yeteneğin önüne kişisel bağlılığı koyacaksak uzmanlıktan söz etmek yetmez. Kendi yöneticilerimizi eleştiremeyeceksek demokratik denetim çağrıları da yetmez.

Bu yüzden yöneticileri seçmek ve görevden almak, finansmanı denetlemek, çıkar çatışmalarını gidermek ve programın temel konularında karar vermek için açık kurallar belirlememiz gerekecek.

Küresel bir hareket, ülkeler arasında işbirliği yapabilmeli ve aynı zamanda yerel demokratik süreçlere saygı göstermeli. Ortak ilkeler kimliğinin temelini oluşturacak ama somut önlemlerin her toplumun koşullarına uyarlanması gerekecek.

Hareketin içinde görüş ayrılıklarına yer açılması da önemli. Bir kişi programdaki bir hataya ya da alınan bir kararın istenmeyen sonuçlarına işaret ederse hareketin düşmanı sayılmamalı. Gerekçelerini sunabilmeli ve bunların gerektiği gibi değerlendirilmesini sağlayabilmeli.

Hiçbir örgüt iktidar hırsından, grup düşüncesinden ya da yanlış kararlardan bağışık değildir. İyi işleyen bir örgütle kötü işleyen bir örgüt arasındaki fark, birinin hiç hata yapmaması değildir. Hataları nasıl bulduğu, nasıl düzelttiği ve tekrarlanmalarını nasıl önlediğidir.

Bu yüzden Humanity United Movement'ın kendi kendini de denetleyebilen bir örgüt olmasını istiyorum.

Aslında neyi başarmak istiyoruz?

Projeyi tek bir düşünceyle özetlemem gerekse, insanlığın kendi yeteneklerinden daha iyi yararlanabileceği koşulları oluşturmaya çalıştığımızı söylerdim.

Doğanın işleyişini araştırabilen bilim insanlarımız var. Giderek daha çok işi otomatikleştirebilen teknolojimiz var. Muazzam değer üretebilen ekonomik sistemlerimiz var. Bilgiye, önceki kuşakların düşlerinde bile görmediği bir erişimimiz var.
Yine de bu imkânları sorumlulukla alınmış kararlara, nitelikli kamu hizmetlerine ve olabildiğince çok insan için onurlu yaşam koşullarına dönüştürmeyi çoğu zaman başaramıyoruz.

Bunun tek bir sorundan kaynaklandığını ya da tek bir uygulamanın, tek bir siyasi partinin, tek bir reformun bunu çözeceğini düşünmüyorum. Birbiriyle bağlantılı bir dizi sorunla karşı karşıyayız. Bunlar daha iyi kurumlar, daha nitelikli eğitim, daha şeffaf karar süreçleri ve birlikte çalışabilme yeteneği gerektiriyor.

Görünür Para, kamusal hayattaki mali çıkarları daha iyi denetlemek için somut bir araç sunuyor. Siyaset akademisi, insanları sorumlu kararlar almaya hazırlamanın bir yolu. Humanity United Movement ise bunları ve diğer araçları bir araya getirebilecek, hayata geçirebilecek siyasi ve örgütsel yapıyı kurmayı amaçlıyor.
Bu parçaların her birinin ayrı bir işi var. Hiçbiri kendi başına yeterli değil.

Kusursuz bir sistem kuracağımızı ya da her önerimizin doğru çıkacağını ummuyorum. Ama kararlarımızın gerekçesini açıkça anlatabilmemizi, hatalarımızı kabul edebilmemizi ve daha iyi çözümleri sistemli biçimde arayabilmemizi bekliyorum.
Böyle bir projenin anlam kazanması için sorumluluk almaya, buna hazırlanmaya ve yaptıklarını denetime açmaya istekli insanlarla başlaması gerekir.

Bizimle aynı fikirde olmayanlara da açık kalmalı. Çünkü amaç bütün insanlığı tek bir siyasi örgüte katılmaya ikna etmek değil. İnsanlık olarak ortak sorunlarımıza daha iyi çözümler bulabilmemize katkıda bulunmak.
Hareketin adı tam da bu yüzden Humanity United Movement.

Görüşlerimiz şimdiden bir olduğu için değil. Bütün farklılıklarımıza rağmen ortak bir geleceğimiz olduğu ve ardımızda bırakacağımız dünyanın sorumluluğunu paylaştığımız için.

Yeni kuşağa çağrı

Gençsen ve bazen dünyanın çok daha iyi işleyebileceğini düşünüyorsan, belki de artık seyretmekle yetinmeyip bunun için senin ne yapabileceğini düşünmenin zamanı gelmiştir.

Deneyimli bir siyasetçi olman gerekmiyor. İktisat, hukuk ya da uluslararası ilişkiler okumuş olman da. Her sorunun cevabını bilmek zorunda değilsin. Önemli olan dünyayı anlamaya hevesinin, öğrenmeye isteğinin, kendi görüşlerini sorgulayacak becerinin ve seni ilgilendiren konularda sorumluluk alacak cesaretinin olması.
Humanity United Movement'a tam da böyle insanları davet etmek istiyorum.

İçine girmek için yirmi yıllık bir mesleki geçmişin ve hazır bir çevren olmasını beklemen gerekmeyen bir siyaset düşün. Daha bugünden hazırlanmaya başlayabileceğin bir siyaset. Devletin nasıl işlediğini öğrenebileceğin, farklı alanlardan insanlarla tartışabileceğin, toplumsal sorunları inceleyebileceğin ve belki bir gün üstleneceğin sorumluluğa adım adım hazırlanabileceğin bir siyaset.

İşte bu yüzden modern toplumun karmaşık sorunlarını anlayabilecek yeni bir kuşağın yetişmesine yardım edecek bir siyaset akademisi kurmak istiyoruz. Senden hareketin kurucularının görüşlerini kayıtsız şartsız benimsemeni istemiyoruz. Kendi başına düşünmeyi, olgularla çalışmayı, sağlam gerekçeleri tanımayı öğrenmeni ve biri yanıldığında bunu söylemekten korkmamanı istiyoruz. O kişi kendi hareketimizin yöneticilerinden biri olsa bile.
Ama bizi alışılagelmiş siyasetten ayırması gereken bir şart var.

Siyasetçilerden şeffaflık istiyorsak işe kendimizle başlamalıyız.

Humanity United Movement'a katılmaya karar veren herkes, daha ilk günden Görünür Para projesi üzerinden mal varlığını açıkça beyan etmeye ve bildirimini belirlenmiş denetime açmaya hazır olmalı. Seçimlerde aday olduğu gün değil. Önemli bir göreve geldiği gün değil. Daha ilk günden.

Bunun nedeni mal sahibi olmanın başlı başına kuşku uyandırması değil. Tam tersine. Dürüstçe edinilmiş maldan utanılmaz. Ama mali çıkarların halktan gizlenmediği bir siyasi ortam kurmak istiyorsak örnek olmaya da razı olmalıyız.

Şeffaflık, bize katılmayanlardan daha iyi insanlar olduğumuza inanmak anlamına da gelmiyor. Gönüllü olarak daha sıkı bir denetimi kabul edeceğiz ve ona gerçekten uyup uymadığımıza başkalarının da bakmasına izin vereceğiz.

Büyük siyasi partilerin, devletlerin ve küresel ekonomik çıkarların yanında küçücük bir hareketin ne anlamı olabileceğini soruyor olabilirsin.

Ama her büyük değişim bir yerde başlamak zorunda. Otuz yıl sonraki dünyanın tam olarak nasıl görüneceğini bugünden bilmemiz gerekmiyor. Yine de gelecekte karşımıza

çıkaracağı güçlüklerle bugünkünden daha iyi baş etmemizi sağlayacak kurumları, kuralları ve düşünme biçimlerini şimdiden kurmaya başlamamız gerekiyor.

Öğrenmeye, şeffaf davranmaya, ülkeler arasında işbirliği yapmaya ve yeni bilgiler ışığında görüşlerini yeniden tartmaya istekli insanların buluştuğu bir örgüt kurabilirsek bu bile doğru yönde somut bir adım olacak.

Günün birinde milletvekili, bakan, kamu politikası uzmanı, girişimci olman ya da yalnızca toplumun işleyişine ilgi duyan biri olarak kalman fark etmez. Herkes başka türlü katkıda bulunabilir.

Bu düşünce sana bir şey söylüyorsa seni ilk adımı atmaya davet ediyorum. Görünür Para projesine kaydol, ilkelerini tanı ve Humanity United Movement'a katılmayı düşün. Başkalarından değişim istemekle kalmayacağını, kendinden başlamaya da hazır olduğunu bilerek katıl.

Kayıt formunu şu adreste bulabilirsin:

https://app.visiblemoney.org/register

Senden körü körüne güvenmeni istemiyorum. Bu düşünceyi enine boyuna tartmanı, rahatsız edici sorular sormanı, ona zamanını ve yeteneklerini vermeye değip değmeyeceğine kendin karar vermeni istiyorum.

Belki de senin soracağın soru bizim göremediğimiz bir hatayı ortaya çıkaracak. Belki senin fikrin içinden çıkamadığımız bir sorunu çözmeye yardım edecek. Belki bir gün toplumumuzun nasıl işleyeceğine karar verenlerden biri de sen olacaksın.

Gelecek yalnızca önceki kuşaklardan devralacağımız bir şey değil. Kararlarımızla bizden sonra gelenler için kurduğumuz bir şey de.

Daha iyi olmasını istiyorsak bunun için bugünden çalışmaya hazır olmalıyız.

Humanity United Movement — tek bir insanlık, ortak bir gelecek.